

Strategia Rozwoju Gminy Złoczew na lata 2021 – 2030

ZŁOCZEW
gmina z przyszłością

Spis treści

1.	Wstęp	4
2.	Aktualna sytuacja społeczno – gospodarcza na obszarze objętym Strategią.....	5
2.1.	Podstawowe dane dotyczące obszaru.....	5
2.1.1.	Położenie	5
2.1.2.	Powierzchnia.....	9
2.1.3.	Ludność	11
2.1.4.	Środowisko przyrodnicze	12
2.1.5.	Rys historyczny	26
2.1.6.	Rys kulturowy, powiązania funkcjonalne	27
2.2.	Zagospodarowanie przestrzenne	31
2.2.1.	Infrastruktura techniczna	36
2.2.2.	Własność nieruchomości.....	46
2.2.3.	Stan obiektów dziedzictwa kulturowego	46
2.2.4.	Uwarunkowania ochrony środowiska	47
2.3.	Sfera społeczna	47
2.3.1.	Sytuacja demograficzna i społeczna na danym obszarze.....	47
2.3.2.	Warunki i jakość życia mieszkańców	59
2.3.3.	Oświata i edukacja	67
2.3.4.	Opieka zdrowotna	70
2.3.5.	Określenie grup społecznych wymagających wsparcia	70
2.3.6.	Rynek pracy	76
2.4.	Sfera gospodarcza	84
2.4.1.	Gospodarka	84
2.4.2.	Turystyka.....	99
2.5.	Wyniki badań ankietowych	102
2.6.	Analiza SWOT.....	106
2.7.	Identyfikacja najważniejszych problemów występujących na danym terenie	110
3.	Trendy rozwojowe	111
4.	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	114
5.	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	115
6.	Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym..	117
7.	Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych.....	123
8.	Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	125
9.	Oczekiwane rezultaty planowanych działań.....	126

10. Źródła finansowania	128
11. System wdrażania Strategii	129
12. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej Strategii	130
12.1. System monitorowania.....	130
12.2. Sposób oceny	131
13. Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030	133
Spis tabel	141
Spis map	142
Spis wykresów.....	142
Spis rysunków	142

1. Wstęp

Strategia rozwoju Gminy Złoczew jest formalnym dokumentem, który określa strategiczne kierunki rozwoju gminy na lata 2021 - 2030. Jest ona komplementarna z innymi regulacjami planistyczno-strategicznymi, obowiązującymi w gminie, w województwie łódzkim. Dokument będzie nadrzędny względem dokumentów sektorowych dotyczących obszaru Gminy Złoczew, jednocześnie będzie spójny z dokumentami wyższego rzędu - *Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030*, a także *Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030*. Strategia będzie wyznaczała ramy dla planów i programów powstających w gminie podczas jej obowiązywania. *Strategia Rozwoju Gminy Złoczew na lata 2021 - 2030* została opracowana na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Diagnoza strategiczna została uzupełniona o analizę ankiet wypełnionych przez mieszkańców. Ważnym źródłem informacji było spotkanie konsultacyjne. Podstawowym dokumentem prawnym określającym zadania gminy, na którym opierano się podczas przygotowywania strategii, jest ustawa z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw oraz ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Ponadto, w trakcie prac nad strategią przeanalizowano poniższe akty prawne pod kątem powiązania z celami i kierunkami rozwoju opisanymi w strategii:

- ustawę z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawę z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym,
- ustawę z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Prace nad strategią rozpoczęto w październiku 2021 roku, kiedy to Rada Miejska w Złoczewie podjęła decyzję o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Proces tworzenia strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, którą pogłębiano podczas warsztatów strategicznych oraz badania ankietowego. Na tej podstawie wyznaczono obszary problemowe, z których wynikają cele strategiczne. Te z kolei zostały podzielone na cele operacyjne, a dla nich wyznaczono zadania i działania, których realizacja wpłynie na osiągnięcie postawionych celów. Powstały w ten sposób projekt dokumentu strategicznego udostępniono mieszkańcom z prośbą o zapoznanie się i przekazanie uwag. Ostateczny dokument uwzględnia opinie mieszkańców gminy.

Prace nad strategią Gminy Złoczew toczyły się z uwzględnieniem następujących zasad:

- zasada koncentracji na realnych siłach Gminy Złoczew – strategia powinna zmierzać do wszechstronnego wykorzystania unikalnych zasobów lokalnych, w szczególności historycznych, przyrodniczych, a także kapitału ludzkiego oraz cennych odmienności. Dlatego zawartość celów strategicznych to przede wszystkim pomysły na wykorzystanie atutów

lokalnych, na które zarówno Urząd Miejski w Złoczewie, jak i sami mieszkańcy mają największy wpływ;

- zasada koncentracji na zagadnieniach najistotniejszych dla przyszłości – przyjęto, że każdy potencjalny cel strategiczny powinien być rozpatrywany w kontekście jego doniosłości dla przyszłości gminy. Dokonano zatem selekcji i wyodrębniono cele o najwyższym priorytecie;
- zasada koncentracji tematycznej – *Strategia Rozwoju Gminy Złoczew na lata 2021 – 2030* będzie koncentrowała się na niewielu, ale najważniejszych zagadnieniach z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego. Ta swojego rodzaju wybiórczość zapobiega stworzeniu dokumentu, który będzie obejmować wszystkie cele, a faktyczna realizacja następuje tylko w niewielu przypadkach.

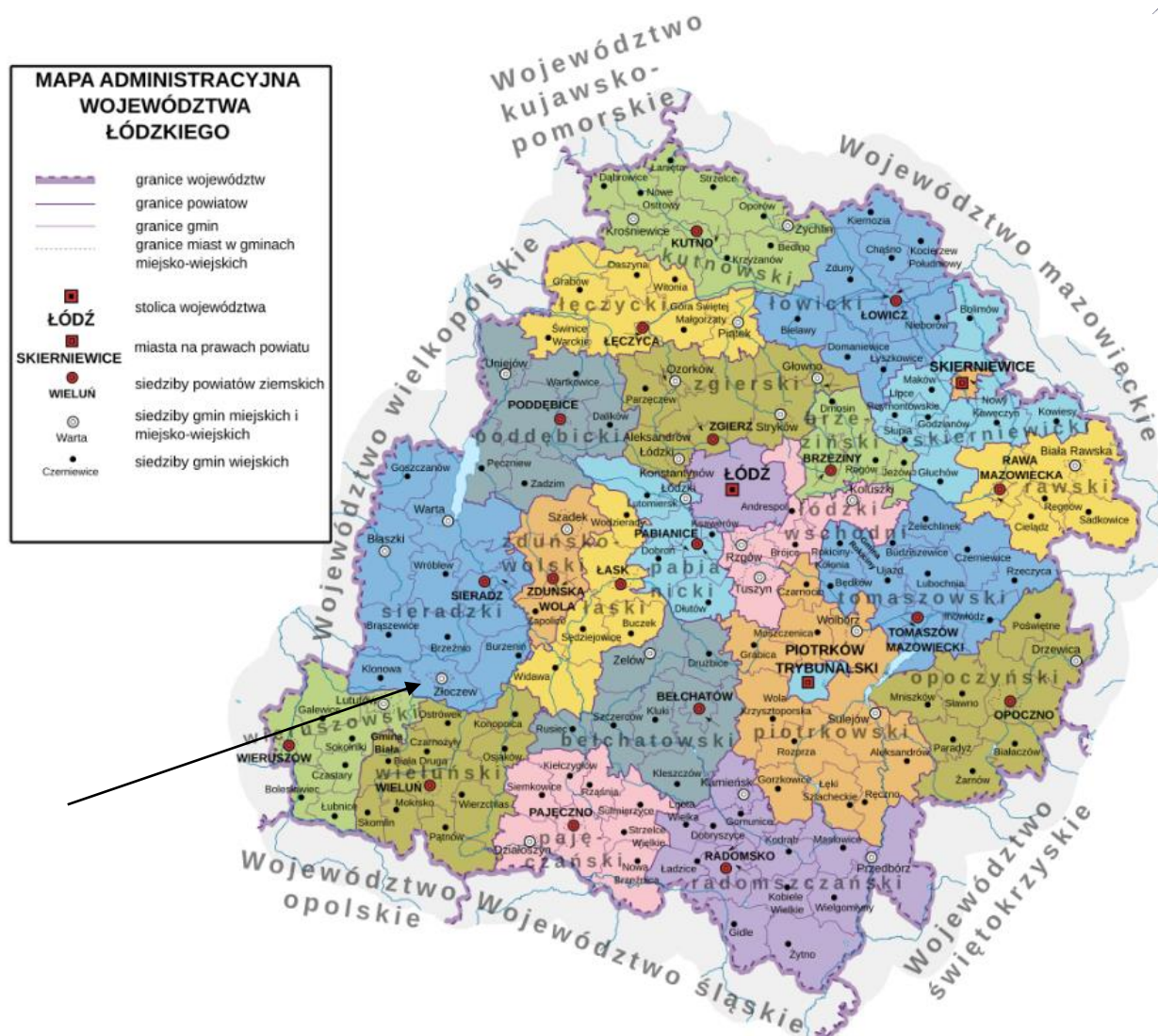
Realizacja zadań określonych w strategii przypada na okres programowania Unii Europejskiej i zawiera się w latach 2021 – 2030. Rezultaty i oddziaływania niektórych zadań, szczególnie tych rozpoczętych w latach 2018 – 2027 obejmą także następny okres programowania.

2. Aktualna sytuacja społeczno – gospodarcza na obszarze objętym Strategią

2.1. Podstawowe dane dotyczące obszaru

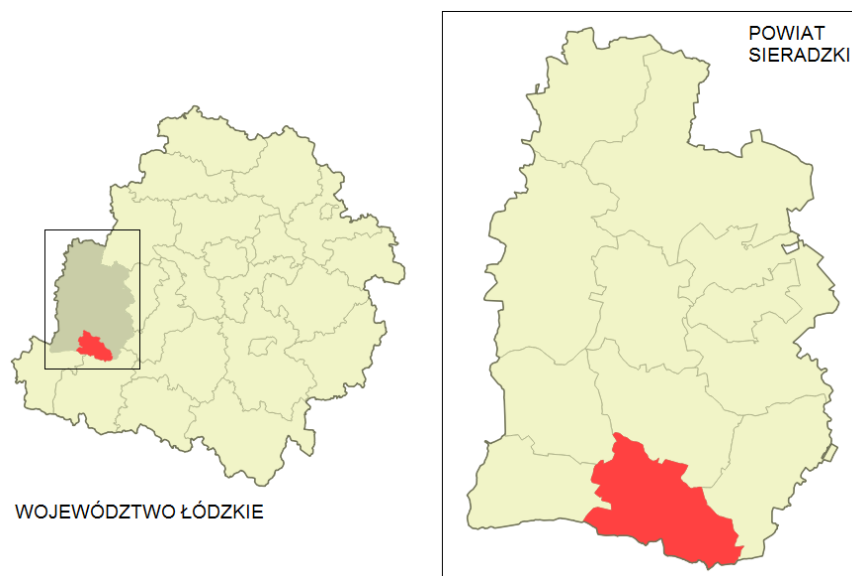
2.1.1. Położenie

Gmina Złoczew jest gminą miejsko-wiejską, położoną w zachodniej części województwa łódzkiego, w powiecie sieradzkim, w jego południowej części. Powierzchnia gminy zajmuje 118,2 km², co stanowi ok. 8% powierzchni powiatu sieradzkiego. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 62 osoby/km². Siedzibą gminy jest miasto Złoczew, które znajduje się w centralnej części gminy.

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Wojew%C3%B3dztwo_%C5%82%C3%B3dzkie

Rysunek 1 Położenie gminy Złoczew (obszar czerwony) na tle województwa łódzkiego i powiatu sieradzkiego

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Złoczew

Gmina Złoczew graniczy z czterema gminami należącymi do powiatu sieradzkiego: Klonowa, Brąszewice, Brzeźnio i Burzenin oraz dwiema gminami należącymi do powiatu wieluńskiego: Ostrówek i Konopnica, a także z gminą Lututów¹ z powiatu wieruszowskiego. To właśnie te gminy wraz z pozostałymi gminami powiatu sieradzkiego zostały uwzględnione w analizie porównawczej w dalszej części strategii. Ze względu na zmianę rodzaju gminy z wiejskiej na miejsko-wiejską z dniem 01.01.2020 r. (Dz.U. poz.1416 z 2019 r.), przedstawione dane dla gminy Lututów uwzględniają ten podział.

Rysunek 2 Gmina Złoczew na tle gmin sąsiadujących

Źródło: http://ksng.gugik.gov.pl/pliki/mapa_administracyjna_polski_500.png (opracowanie własne)

Siedzibą Gminy jest Złoczew, niewielkie miasto znajdujące się w centrum gminy. Obszarowo zajmuje 13,8 km², co stanowi 11,67% powierzchni gminy i jest położone mniej więcej w połowie drogi między Sieradzem a Wieluniem.

Miarą spójności terytorialnej jest między innymi dostępność komunikacyjna obszaru gminy. Podstawowym elementem systemu transportowego gminy jest układ drogowy, który zapewnia zarówno powiązania zewnętrzne w skali regionu i kraju, jak i powiązania wewnętrzne gminnej sieci osadniczej.

W układzie drogowym Gminy funkcjonuje 4-stopniowa hierarchia dróg: droga krajowa i ekspresowa S8, wojewódzkie, powiatowe i gminne. W granicach gminy Złoczew znajduje się²:

- 10,60 km dróg ekspresowych S8,
- 1,88 km dróg krajowych,
- 10,90 km dróg wojewódzkich,
- 50,80 km dróg powiatowych,

¹ Ze względu na zmianę rodzaju gminy z wiejskiej na miejsko-wiejską z dniem 01.01.2020 r. (Dz.U. poz. 1416 z 2019 r.), przedstawione dane dla gminy Lututów uwzględniają ten podział

² Raport o stanie gminy Złoczew za rok 2020

- 60,555 km dróg gminnych zamiejskich,
- 16,270 km ulic lokalnych miejskich.

Rysunek 3 Sieć drogowa gminy Złoczew

Źródło: <https://www.powiat-sieradz.pl/asp/drogownictwo-informacje.126..1>

Układ drogowy obsługujący gminę i zapewniający jej powiązania komunikacyjne z obszarem zewnętrznym tworzą następujące drogi:

- droga ekspresowa S8 z węzłem Złoczew - o znaczeniu międzyregionalnym relacji S8 Wrocław (Psie Pole) – Kępno – Sieradz – A1 (Łódź) – A1 (Piotrków Trybunalski) – Rawa Mazowiecka – Warszawa – Ostrów Mazowiecka – Zambrów – Choroszcz (S19),
- droga krajowa nr 45 relacji Złoczew – Wieluń – Opole – Racibórz – Zabełków koło Chałupek,
- droga wojewódzka Nr 482 relacji węzeł Dobroń – Łask – Zduńska Wola – Sieradz (ul. Sienkiewicza) – Sieradz (ul. Jana Pawła II) – Złoczew – Walichnowy – Wieruszów – granica województwa,
- droga wojewódzka Nr 477 relacji miasto Złoczew.

Niezwykle istotne dla oceny szans rozwojowych Gminy jest zatem jej usytuowanie komunikacyjne. Miasto Złoczew jest zlokalizowane w centrum gminy przy drogach o charakterze ponadlokalnym.

Ponadto, istniejąca sieć dróg lokalnych zapewnia dobrą dostępność do terenów mniej zurbanizowanych i możliwość ich właściwego skomunikowania. Przez obszar gminy prowadzą drogi powiatowe i gminne.

Gmina ma równie dobre powiązanie komunikacyjne z większymi ośrodkami w kraju. Istniejący układ drogowych powiązań zewnętrznych zapewnia atrakcyjność inwestycyjną i nadaje funkcję tranzytową gminie.

Rysunek 4 Odległość gminy Złoczew od najbliższych największych miast Polski

Źródło: Strategia rozwoju Miasta i Gminy Złoczew na lata 2016-2023

Miasto Złoczew będące siedzibą Gminy Złoczew dzieli od Sieradza 22 km, a od Wielunia 23 km.

Odległości do wybranych ośrodków miejskich to:

- Łódź – ok. 85 km,
- Warszawa – ok. 240 km,
- Poznań – ok. 210 km,
- Wrocław – ok. 125 km,
- Opolo – ok. 110 km,
- Częstochowa – ok. 90 km.

Gmina nie ma dostępu do linii kolejowej. Najbliższa stacja kolejowa znajduje się w miejscowości Sieradz oddalony od Złoczewa o 22 km oraz w Wieluniu oddalonym o 23 km.

Ścieżki rowerowe w gminie Złoczew zajmują łącznie powierzchnię 2,737 km i są zlokalizowane:

- w miejscowości Czarna – 1,452 km,
- w miejscowości Kamasze – 1,285 km.

2.1.2. Powierzchnia

Gmina Złoczew jest jedną z 25 gmin miejsko – wiejskich w województwie łódzkim i zarazem trzecią o takim charakterze w powiecie sieradzkim. Powierzchnia gminy wg danych Głównego Urzędu Statystycznego stanowi ok 8% powierzchni powiatu. Pod tym względem jest zaliczana jest do mniejszych gmin z powiatu sieradzkiego.

Tabela 1 Powierzchnia gminy Złoczew

Nazwa JST*	Powierzchnia (km ²)	% udział powierzchni gminy w powierzchni danego powiatu
Powiat sieradzki	1 491	
Sieradz (1)	51	3,42%
Błaszki (3)	201	13,48%
Błaszki - miasto (4)	2	0,13%
Błaszki - obszar wiejski (5)	199	13,35%
Brąszewice (2)	107	7,18%
Brzeźnio (2)	129	8,65%
Burzenin (2)	120	8,05%
Goszczanów (2)	122	8,18%
Klonowa (2)	95	6,37%
Sieradz (2)	182	12,21%
Warta (3)	254	17,04%
Warta - miasto (4)	11	0,74%
Warta - obszar wiejski (5)	243	16,30%
Wróblew (2)	113	7,58%
Złoczew (3)	117	7,85%
Złoczew - miasto (4)	14	0,94%
Złoczew - obszar wiejski (5)	103	6,91%
Powiat wieluński	926	
Konopnica (2)	83	8,96%
Ostrówek (2)	101	10,91%
Powiat wieruszowski	577	
Lututów (3)	76	13,17%
Lututów - miasto (4)	19	3,29%
Lututów - obszar wiejski (5)	57	9,88%

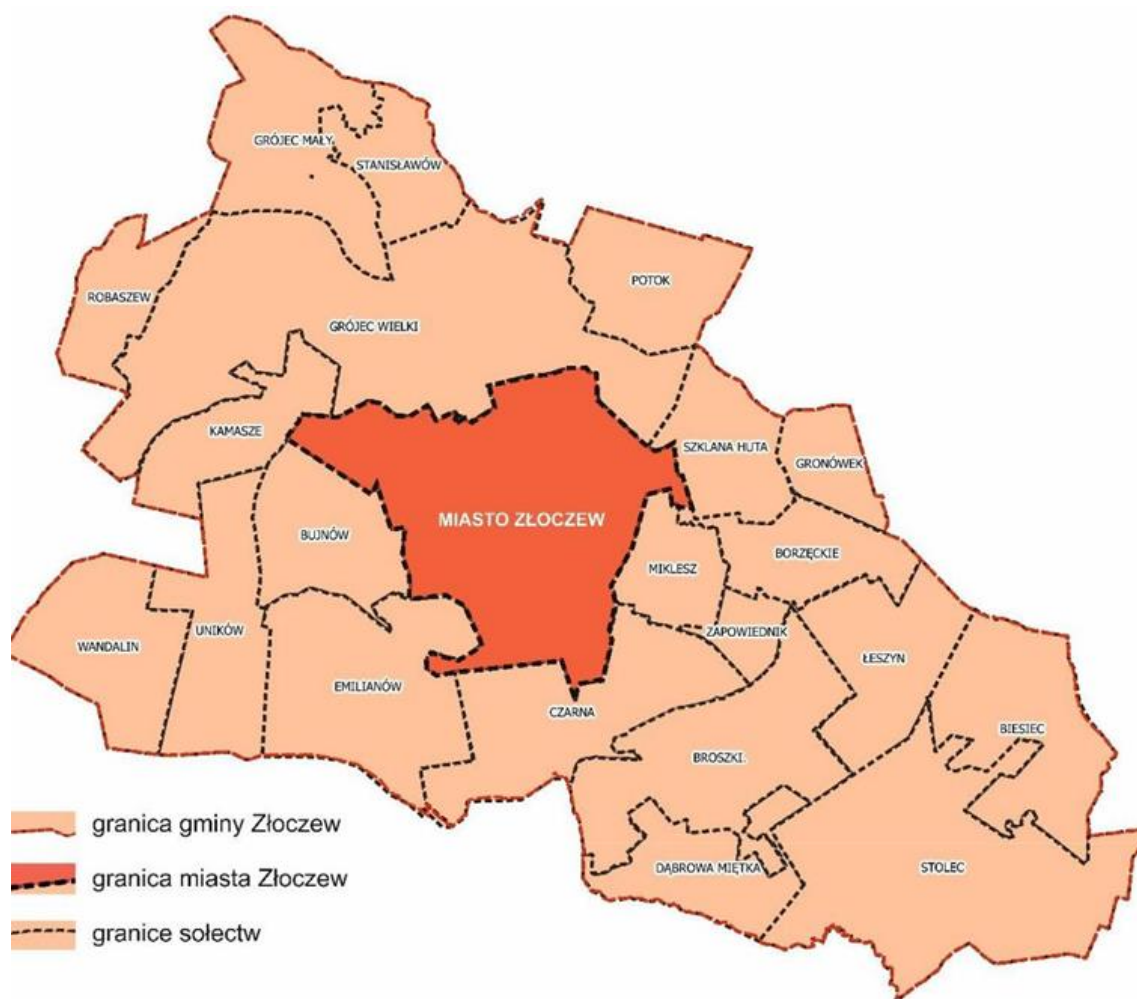
* (1) gmina miejska; (2) gmina wiejska; (3) gmina miejsko-wiejska; (4) miasto w gminie miejsko-wiejskiej; (5) tereny wiejskie w gminie miejsko-wiejskiej

Źródło: Bank danych Lokalnych GUS wg stanu na dzień 31.12.2020 r. (opracowanie własne)

Populacja gminy (wg GUS stan na dzień 31.12.2020 roku) wyniosła 7 131 mieszkańców, a gęstość zaludnienia 62 osoby na 1 km².

W skład Gminy Złoczew wchodzi 21 sołectw oraz Miasto Złoczew stanowiące centrum funkcjonalne i administracyjne gminy. Sołectwa gminy to: Biesiec, Borzęckie, Broszki, Bujnow, Czarna, Dąbrowa Miętka, Emilianów, Gronówek, Grójec Mały, Grójec Wielki, Kamasze, Łeszczyn, Miklesz, Potok, Robaszew, Stanisławów, Stolec, Szklana Huta, Uników, Wandalin, Zapowiednik.

Rysunek 5 Mapa Gminy – schemat podziału na jednostki statystyczne

Źródło: Program Rewitalizacji Gminy Złoczew na lata 2016-2023

2.1.3. Ludność

Zgodnie z danymi GUS, na dzień 31.12.2020 r. liczba ludności faktycznie zamieszkałej na obszarze gminy miejsko - wiejskiej Złoczew wyniosła 7 131 osób (ostatnie dostępne dane statystyczne). Zarejestrowano więcej kobiet niż mężczyzn, różnica wyniosła 169 osób. Liczba osób zamieszkujących gminę w porównaniu z rokiem 2011 zmniejszyła się o 243 osoby. W 2020 roku Miasto Złoczew zamieszkiwało 3 340 osób, liczba mieszkańców miasta w latach 2011 - 2020 zmniejszyła się o 89 osób. Również na obszarze wiejskim gminy odnotowano zmniejszenie się liczby ludności, różnica ta wyniosła 154 osoby.

W gminie dominuje ludność w wieku produkcyjnym obejmując 60,5% społeczeństwa. Niekorzystnym zjawiskiem jest zauważalny na przestrzeni badanych lat ciągły wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym osiągający w 2020 roku 20,5% społeczeństwa oraz stopniowy spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, która w roku 2020 osiąga 19%.

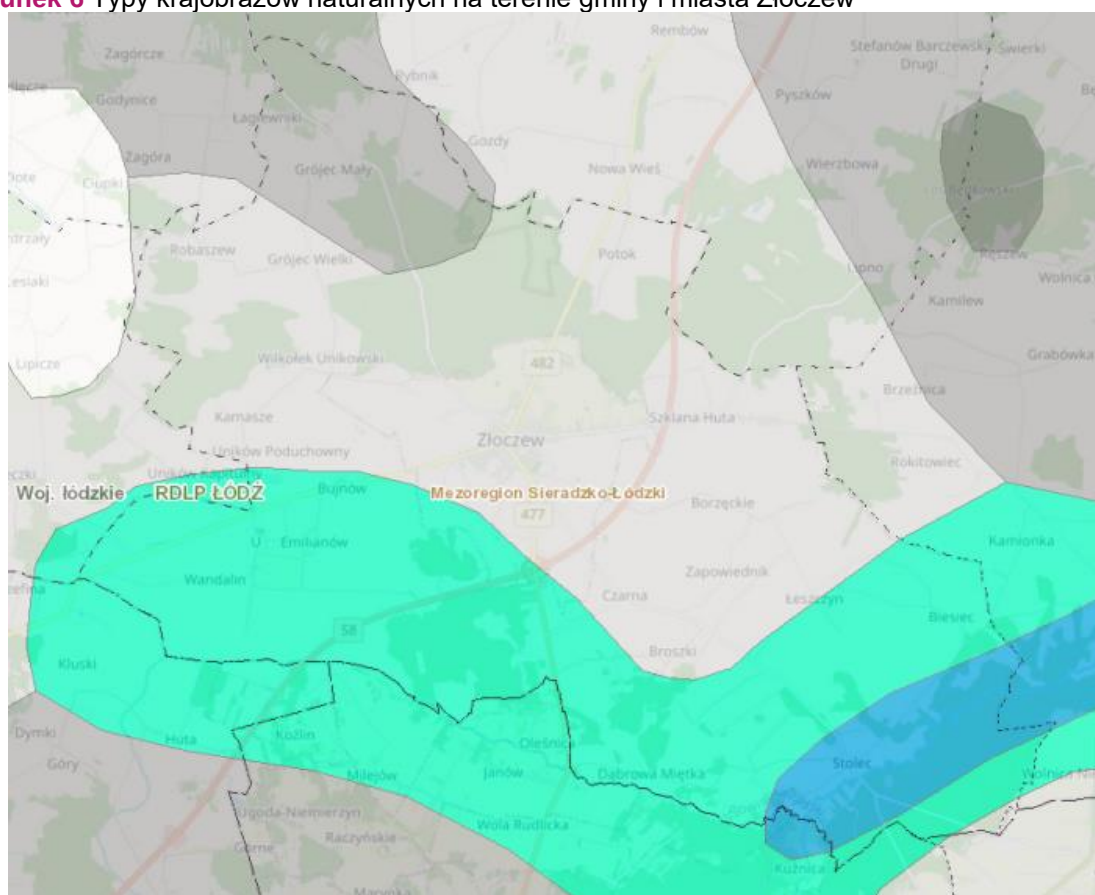
2.1.4. Środowisko przyrodnicze

BUDOWA GEOLOGICZNA I RZEŹBA POWIERZCHNI

Na terenie gminy i miasta Złoczew występują cztery typy krajobrazów naturalnych:

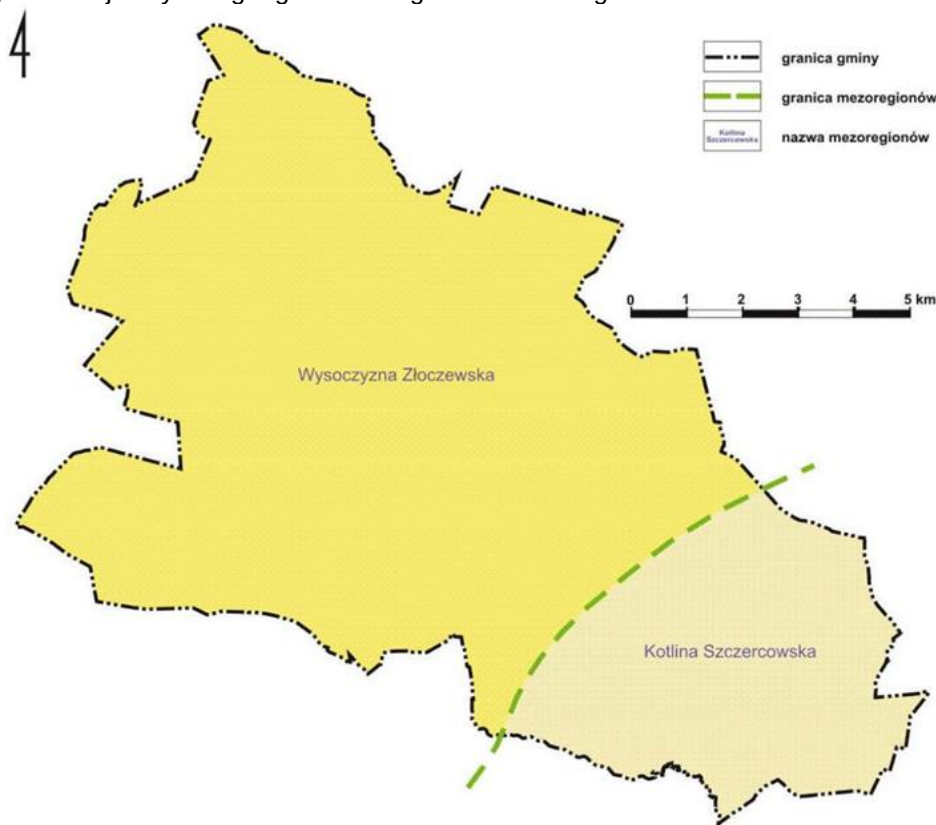
- kolor ciemnoszary - krajobrazy nizin, peryglacjalne, pagórkowate,
- kolor jasnoszary - krajobrazy nizin, peryglacjalne, równinne i faliste,
- kolor zielony - krajobrazy dolin i obniżeń, tarasów nadzalewowych – akumulacyjne równin tarasowych w terenach nizinnych,
- kolor niebieski - krajobrazy dolin i obniżeń, zalewowych den dolin, krajobrazy akumulacyjne, krajobrazy równin zalewowych w terenach nizinnych.

Rysunek 6 Typy krajobrazów naturalnych na terenie gminy i miasta Złoczew

Źródło: <http://www.bdl.lasy.gov.pl/porta1/mapy#>

Według regionalizacji Jerzego Kondrackiego, obszar gminy Złoczew znajduje się na styku dwóch mezoregionów fizycznogeograficznych: Kotliny Szczercowskiej i Wysoczyzny Złoczewskiej, które wchodzi w skład makroregionu Nizina Południowowielkopolska, należącego do podprowincji Niziny Środkowopolskie. Kotlina Szczercowska ma postać równiny o charakterze masy końcowej lodowca warciańskiego, wyścielonej łąkami wstęgowymi i piaskami, częściowo uformowanymi w wydmy. Wysoczyzna Złoczewska jest równiną morenową, położoną w międzyrzeczu górnej Warty i Prosną (źródło: Kondracki, Geografia regionalna Polski, PWN, 2009 r.).

Mapa 2 Regionalizacja fizycznogeograficzna wg J. Kondrackiego

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Złoczew

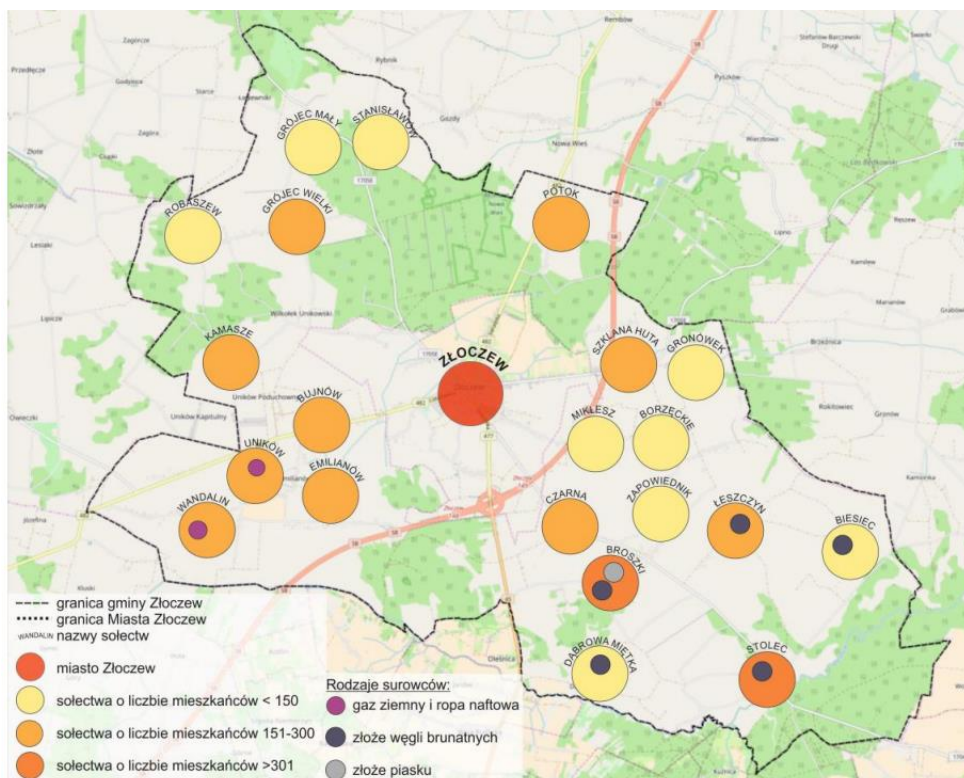
Przeważająca część gminy położona jest w obrębie Wysoczyzny Złoczewskiej (morenowej). Stopień urozmaicenia powierzchni terenu jest niewielki. Jest to równina morenowa położona na fragmencie międzyrzecza górnej Prosnicy i górnej Warty między kotlinami Grabowską i Sieradzką. Przebiega tutaj dział wodny III rzędu. Powierzchnię kształtują ostańce moren czołowych i kemów zlodowacenia warciańskiego. Urozmaicenie powierzchni jest niewielkie, gdyż różnice wysokości wynoszą ok. 20 m. Najwyższy poziom wysoczyzny położony jest na wysokości od 178 m do 185 m n.p.m., najniższy osiąga wysokość w przedziale 155-170 m n.p.m. Powierzchnię wysoczyzn rozcinają, urozmaicając ich rzeźbę, doliny rzeczne Oleśnicy z Pyszną, Żegliny i Łużycy. Dna dolin Oleśnicy i Pysznej nachylone są ku wschodowi w granicach 168-152 m n.p.m. i leżą około 14 m poniżej wysoczyzn. Dno doliny Oleśnicy, łącznie z dwoma tarasami nadzalewowymi, tworzy pas o szerokości 1,5-3,5 km.

Omawiany obszar podlegał w czwartorzędzie dwukrotnemu zlodowaceniowi: południowopolskiemu oraz środkowopolskiemu. Współczesna powierzchnia zbudowana jest głównie z utworów pochodzenia lodowcowego oraz nieco młodszych osadów eolicznych i rzecznych pochodzących z okresu czwartorzędowego. Pod nimi występują utwory trzeciorzędowe powstałe w warunkach sedymentacji lądowej jako osady wietrzelskowe, rzeczne i jeziorne. Pod warstwą trzeciorzędową znajdują się skały mezozoiczne przeważnie pochodzenia morskiego z jury i kredy. Po zakończeniu sedymentacji mezozoicznej utwory te podlegały w trzeciorzędzie deformacjom tektonicznym, a ich powierzchnia była niszczone przez wietrzenie, erozję rzeczną i procesy krasowe.

Pod względem geomorfologicznym w granicach gminy można wyróżnić następujące formy rzeźby terenu, będące wynikiem działania różnych procesów, w tym:

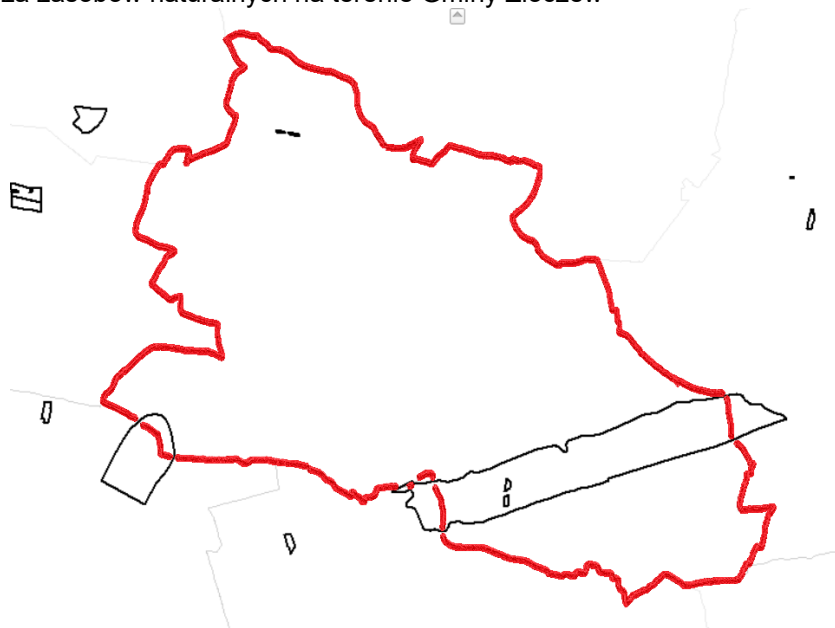
- formy pochodzenia lodowcowego:
 - wysoczyzna morenowa płaska – charakteryzuje się wysokościami względnymi do 2 m oraz nachyleniem powierzchni do 2%,
 - niecki lodowcowe – formy powstałe po martwym lodzie, położone zarówno w zachodniej części gminy (okolice Bujnowa oraz zachodnia część Żłoczewa), jak i północnej (okolice Stanisławowa),
 - misy wytopiskowe – nieckowate formy wklęsłe, płaskodenne położone na wysokościach od 165 m do 175 m n.p.m., znajdujące się w zachodniej części gminy (okolice Bujnowa, Emilianowa oraz Kamaszy),
- formy pochodzenia wodnolodowcowego:
 - równiny wodnolodowcowe – znajdujące się w północno-zachodniej oraz wschodniej części gminy,
 - ozy – występujące w okolicach Grójca Wielkiego i Stanisławowa o wysokościach względnych od kilku do kilkunastu metrów,
 - kem – występujący w okolicy Bujnowa,
- formy pochodzenia eolicznego:
 - wydmy i równiny piasków przewianych – występujące powszechnie na całej powierzchni gminy, nie tworząc większych skupień,
- formy pochodzenia rzeczno-iceowego:
 - dna dolin rzecznych - powstałe w fazie kataglacialnej zlodowacenia Warty, erozyjnie pogłębione przez wody roztopowe w okresie postglacialnym, a następnie wypełnione osadami rzeczno-iceowymi w czasie zlodowaceń północnopolskich. Powierzchnie tych osadów tworzą współcześnie rozległe tarasy nadzalewowe w dolinach Oleśnicy, Pysznicy, Łużycy i Żeglina,
- formy pochodzenia denudacyjnego:
 - doliny denudacyjne i niecki denudacyjne – formy związane z fazą kataglacialną zlodowacenia Warty, powstałe w wyniku spływu powierzchniowego z wysoczyzn ku dolinom. Główna faza rozwoju tych form przypada na okresy peryglacialne zlodowaceń północnopolskich.

Budowa geologiczna terenu spowodowała, iż na obszarze gminy występują złoża surowców naturalnych, w szczególności węgiel brunatny i gaz ziemny.

Źródło: Program Rewitalizacji Gminy Złoczew na lata 2016-2023

Rysunek 7 Złóża zasobów naturalnych na terenie Gminy Złoczew

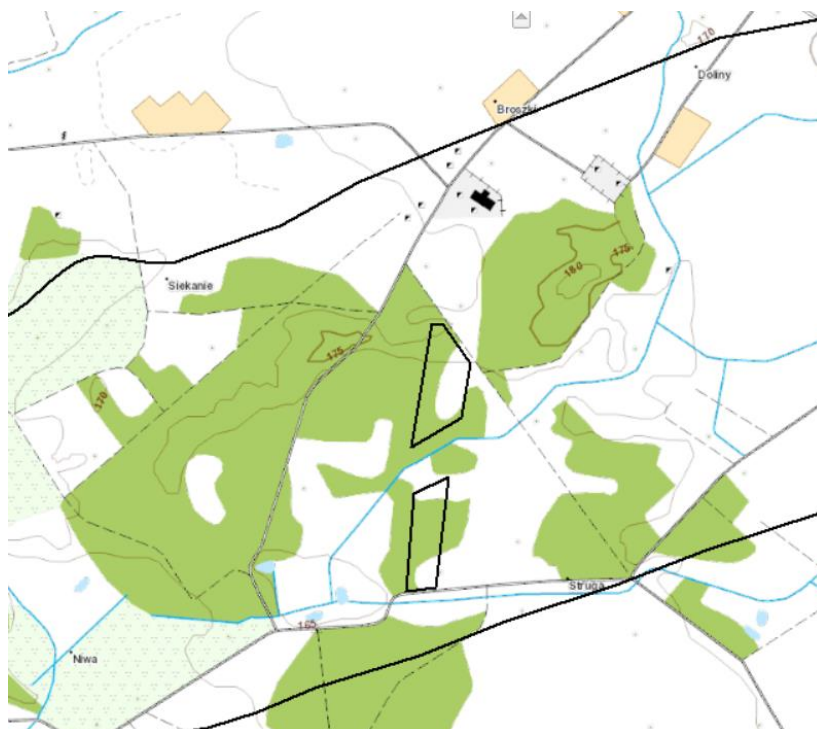

Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/pages/zloza>

Na terenie gminy zgodnie z „Bilansem zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce” (stan na 31 grudnia 2020 r.) znajdują się następujące udokumentowane złoża kopalin:

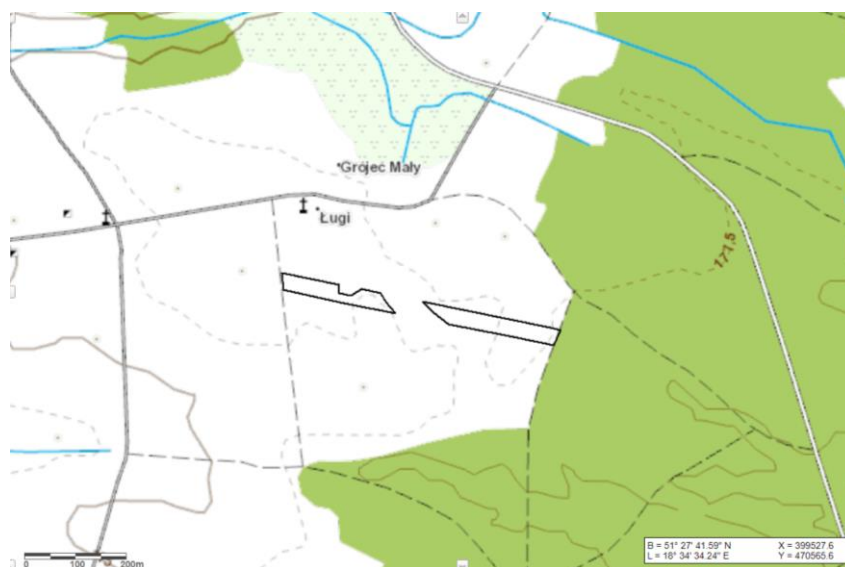
- A) **Złoże Broszki (pole A, B)** – złożo kruszywa naturalnego o powierzchni 5,098 ha, zlokalizowane na działkach nr ewid. 36/1, 37/1, w miejscowości Broszki. Zasoby geologiczne bilansowe złoża według stanu na dzień 31.12.2020 r. wynoszą 561 tys. ton, zasoby przemysłowe – 494 tys. ton.

Otoczenie działek stanowią tereny rolnicze (pola uprawne) oraz lasy. W najbliższym sąsiedztwie brak jest zabudowań mieszkalnych oraz budynków gospodarczych. Koncesja (znak: RSV.7422.163.2014.KK z dnia 28 stycznia 2015 r.) ustanowiona decyzją Marszałka Województwa Łódzkiego na wydobywanie kopaliny ze złoża „Broszki” objęta jest terminem ważności do 31 grudnia 2064 r.

Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/pages/zloza/wyszukiwanie.jsf?conversationContext=2>

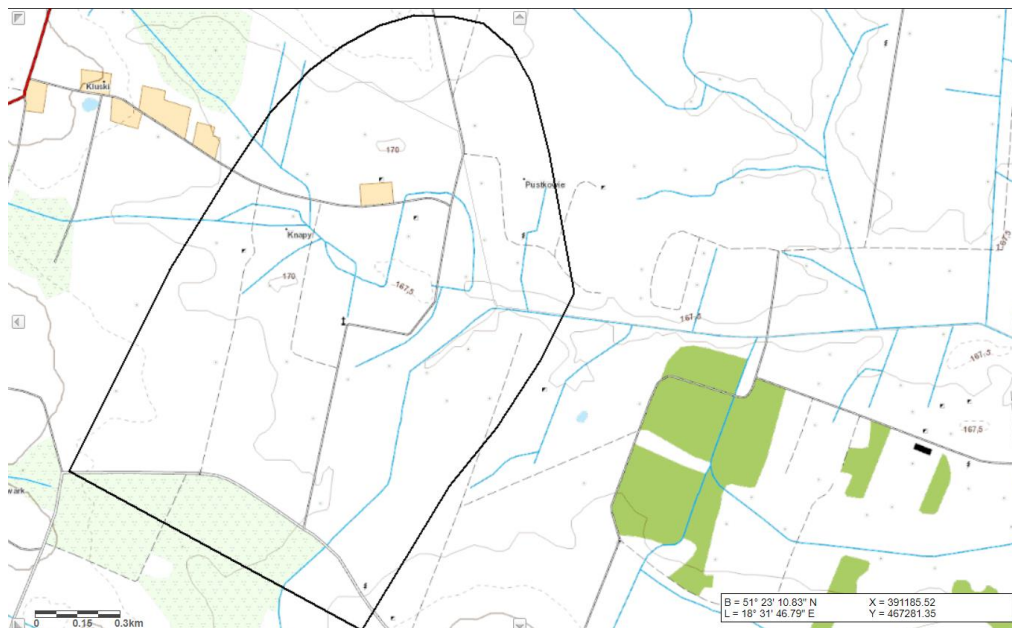
- B) **Złoże Grójec Mały** – złożo kruszywa naturalnego o powierzchni 1,450 ha, zlokalizowane w miejscowości Grójec Mały. Zasoby bilansowe złoża według stanu na dzień 31.12.2020 r. wynoszą 125 tys. ton.

Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/pages/zloza/wyszukiwanie.jsf?conversationContext=2>

- C) **Złoże Uników** (złożo częściowo zlokalizowane na terenie gminy) – złożo gazu ziemnego o powierzchni 238 ha. Zasoby wydobywalne bilansowe złoża według stanu na dzień 31.12.2020

r. wynoszą 170,00 mln m³. Jest to złożo rozpoznane wstępnie. Nie posiada terenu i obszaru górniczego.

Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/pages/zloza/wyszukiwanie.jsf?conversationContext=2>

D) **Złożo Złoczew** (złożo częściowo zlokalizowane na terenie gminy) – złożo węgla brunatnego.

Zasoby bilansowe złoża według stanu na dzień 31.12.2020 r. wynoszą 611 mln 969 tys. ton.

Złożo Złoczew – to złożo węgla brunatnego „Złoczew”, które należy zaliczyć do typu bardzo głębokich. Zajmuje ono około połowę powierzchni rowu tektonicznego (20km), rozciągając się od Janowa w Gminie Ostrówek po Kamionkę w Gminie Burzenin. Złożo ma 10 kilometrów długości i 1,5 km szerokości szacunkowo zawiera 624 milionów ton węgla. Nad głównym pokładem węgla zalega gruba warstwa piasków z soczewkowatymi przeławiczeniami iłów i mułków.

Zasoby geologiczne:

- kat. B wynoszą 433,643 mln ton (w tym 424,177 mln ton zasobów bilansowych),
- kat. C1 wynoszą 190,923 mln ton (w tym 187,792 mln ton zasobów bilansowych),
- powierzchnia udokumentowanego złoża wynosi 1 053,4 ha,
- średnia miąższość złoża wynosi 51,5 m,
- średnia grubość nadkładu wynosi 215 m.

WARUNKI HYDROLOGICZNE

Według atlasu hydrogeologicznego obszar gminy Złoczew położony jest w makroregionie centralnym, regionie śląsko-krakowskim XII, w subregionie jurajskim. Użytkowe poziomy wodonośne związane są tu z utworami mezozoiku i kenozoiku. Zgodnie z przedstawioną budową geologiczną, piętra wodonośne występują w utworach czwartorzędu, neogenu i jury.

Według Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, opracowanego przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, zatwierdzonego na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu

22 lutego 2011 r. (M.P. z 2011 r. nr 40 poz. 451) jednolita część wód podziemnych (JCWPd) oznacza określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych. Prawie cały obszar gminy znajduje się na obszarze regionu wodnego Warty, w dorzeczu Odry (kod 6000) i należy do jednolitych części wód podziemnych pod nazwą 77, europejski kod JCWPd - PLGW650077- Ekoregion Równiny Centralne.

Przez Gminę Złoczew przepływają lewobrzeżne dopływy:

- rzeka Oleśnica z Pyszną na południu gminy,
- rzeka Żeglina na północy gminy,
- rzeka Łużyca, przepływająca przez północno - zachodnią część gminy (niewielka rzeka dorzecza Warty, wpada do Prosnę – prawy dopływ, a ta do Warty).

Rzeki Pyszna i Oleśnica to ciek naturalne nieuregulowane, ich doliny mają zmienną szerokość, zakłamaną i bogatą sieć rzeczną. Są to rzeki nizinne, z małymi spadkami o krętych korytach i z zabagnionych dolinach, pocięte siecią kanałów odwadniających. Oleśnica wypływa ze źródeł na Wysoczyźnie Złoczewskiej na północny-zachód od Wielunia, przepływając przez teren sołectwa Emilianów, Dąbrowa Miętka, Czarna, Stolec, Biesiec. Jest to ciek przebiegający w kierunku ze wschodu na zachód o długości 42,6 km. Rozpiętość pomiędzy stanami ekstremalnymi na rzece może przekraczać 230 cm. Poziom wody w rzece podnosi się od 0,5 do 1,0 m w czasie wezbrań, co może powodować zalanie teras zalewowych. Rzeka Oleśnica płynie szeroką, mało wyrazistą doliną, zbierając wodę z terenów zmeliowanych. Otoczona jest po obu stronach zwartym drzewostanem, który oddziela ją od przyległych łąk i pól. W okolicach ujścia Pysznę rzeka wpływa w kompleksy leśne. Żeglina i Łużyca to ciek naturalne uregulowane.

Ponadto przez obszar gminy przepływają jeszcze następujące ciek: Dopływ spod Kamaszy (7,10 km), Dopływ z Potoku (4,05 km), Dopływ ze Złoczewa (9,43 km), Burdynówka (ok. 9,33 km), Dopływ w Olszakach, Dopływ z Łeszczyna, Dopływ z Gronowa, Dopływ ze Szklarskiej Huty. Na całym obszarze gminy liczne są rowy melioracyjne. Teren gminy jest ubogi w naturalne zbiorniki i oczka wodne, wypełniające zagłębienia terenu. Oczka wodne występują w obrębie lasów na siedliskach wilgotnych oraz na terenach bagnisk śródleśnych. Zbiorniki te stanowią cenny element krajobrazu gminy oraz pełnią rolę ważnych rezerwuarów wodnych.

SZATA ROŚLINNA, LESISTOŚĆ, FAUNA

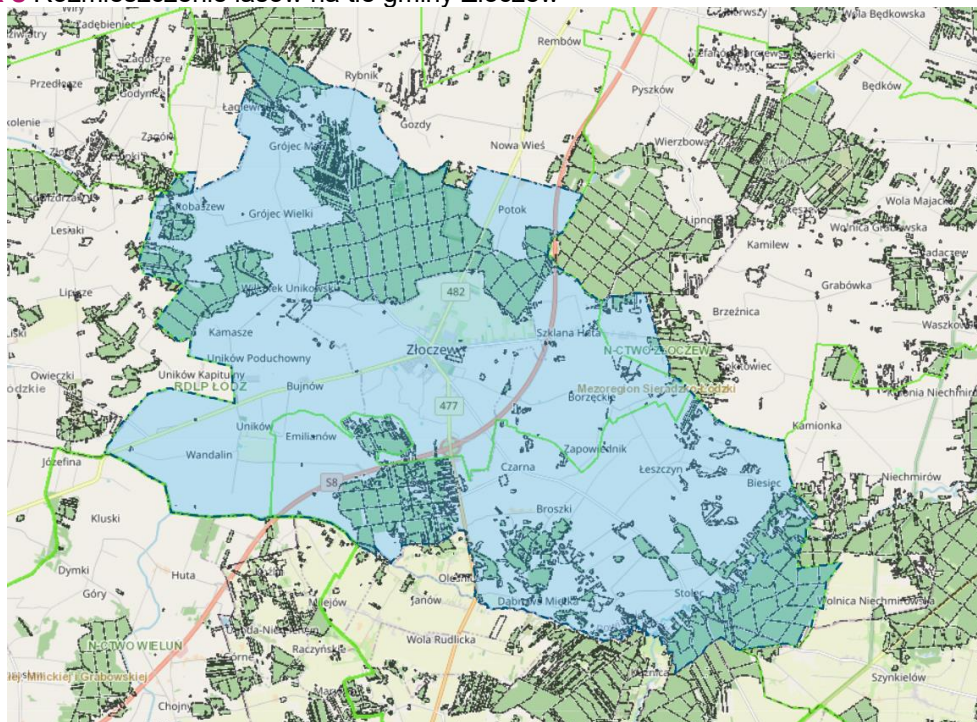
Rejon Gminy Złoczew położony jest na terenie trzech krain przyrodniczo – leśnych:

- 1) w Krainie Małopolskiej, w większości swej powierzchni obejmując swym zasięgiem dzielnicę Sieradzko – Opoczyńską;
- 2) w Krainie Mazowiecko - Podlaskiej (w Dzielnicy Równiny Warszawsko – Kutnowskiej);
- 3) w Krainie Wielkopolsko - Pomorskiej (w Dzielnicy Kotliny Żmigrodzko – Grabowskiej).

Lesistość w gminie wynosi 25,5 %. Największy kompleks leśny znajduje się w sołectwie Grójec Wielki, przy całej północnej granicy miasta Złoczew. Pozostałe kompleksy występują w Kamaszach

(zachodnia część gminy), Emilianowie (południowa część), Stolcu (południowo- wschodnia część gminy). W pozostałych częściach występują drobne rozproszone enklawy lasów.

Rysunek 8 Rozmieszczenie lasów na tle gminy Żłoczew

Źródło: Bank Danych o Lasach <http://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/>

Szata roślinna gminy Żłoczew jest dość urozmaicona. Składa się na nią roślinność lasów, łąk, pastwisk oraz zespoły synantropijne, w tym: segetalne (związane z terenami upraw) i ruderalne (związane z przestrzeniami zurbanizowanymi). Istniejące kompleksy lasów wykazują średnią żyzność siedlisk, a w strukturze drzewostanów dominują bory sosnowe, z niewielkim udziałem drzewostanów dębowych, świerkowych i bukowych o niskiej zasobności. Na terenach podmokłych występują skupiska olszy. Do cennych ekosystemów, związanych z formacjami nieleśnymi, zaliczyć należy zespoły roślinności łąkowej, występujące w dolinach rzek (głównie rzeki Oleśnicy), mniejszych cieków oraz naturalnych obniżeniach terenu. Pozostałą część szaty roślinnej stanowią tereny użytkowane rolniczo (pola, łąki, sady), które są specyficznym typem biocenozy, charakteryzującym się z reguły znacznym uproszczeniem pod względem składu gatunkowego, w porównaniu z biocenozą naturalną oraz roślinność ruderalna, zasiedlająca podłoża zmienione przez człowieka, charakterystyczna dla terenów zurbanizowanych.

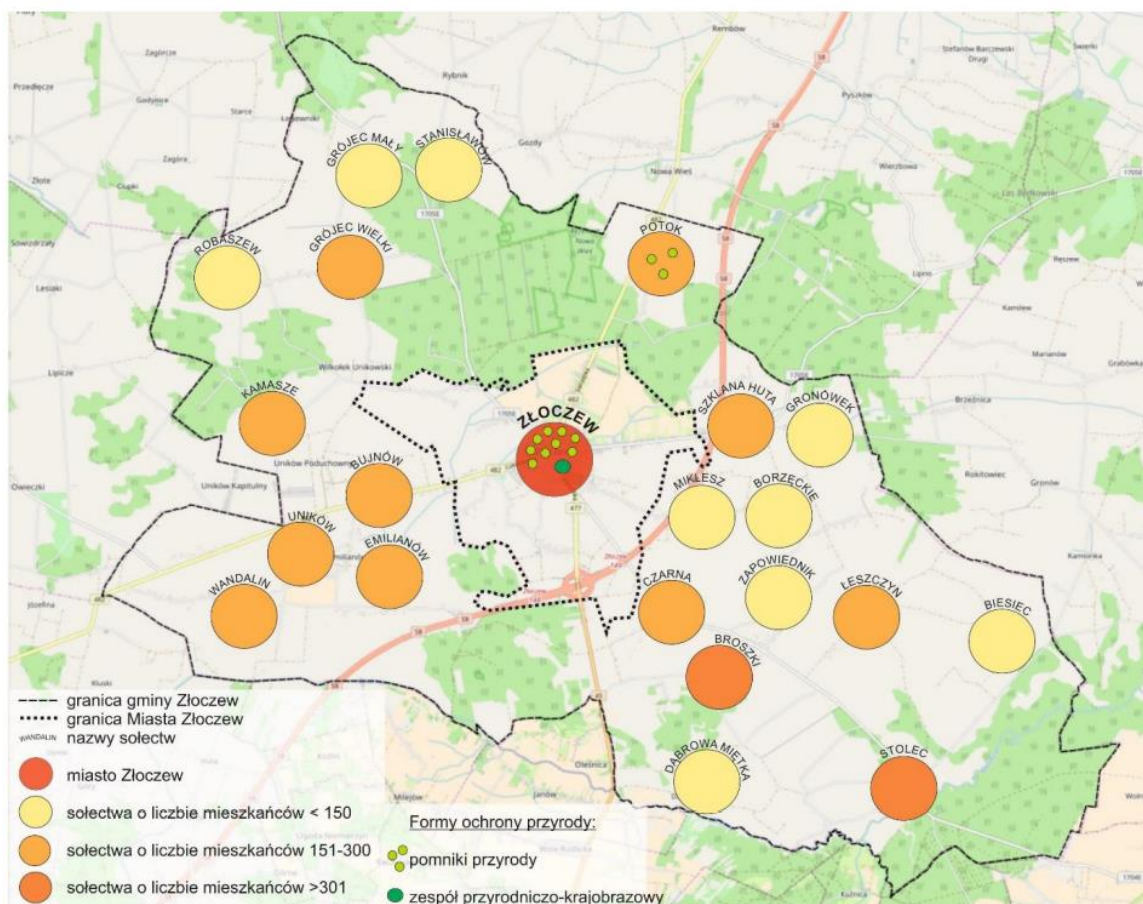
Najpopularniejsze gatunki roślin na terenie gminy:

- Sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris* L.);
- Brzoza brodawkowata (*Betula pendula* Roth);
- Borówka czarna (*Vaccinium myrtillus* L.);
- Borówka brusznica (*Vaccinium vitis-idaea* L.);
- Dąb szypułkowy (*Quercus robur* L.);
- Bielotka siwa (*Leucobryum glaucum*);
- Szczaw polny (*Rumex acetosella* L.);

- Rokietnik pospolity (*Pleurozium schreberi*);
- Konyza kanadyjska (*Conyza canadensis* (L.);
- Jastrzębiec kosmaczek (*Hieracium pilosella* L.);
- Wrzos pospolity (*Calluna vulgaris*);
- Jeżyna (*Rubus* L.);
- Orlica pospolita (*Pteridium aquilinum* (L.)
- Trzcinnik piaskowy (*Calamagrostis epigejos* (L.) Roth),
- Życica trwała (*Lolium perenne* L.);
- Krwawnik pospolity (*Achillea millefolium* L.).

Faunę gminy reprezentują gatunki, z których większość spotykana jest również w pozostałych częściach województwa i kraju. Występują tu gatunki charakterystyczne dla ekosystemów leśnych, dolin rzecznych, zbiorników wodnych, lecz w głównej mierze dla krajobrazu wiejskiego (rolniczego). W faunie borów, zwłaszcza suchych, znaczny udział mają gatunki owadów związanych pokarmowo z sosną (przy czym wiele z nich to znane szkodniki lasów). Na suchych pastwiskach występować mogą muchówki (bąk bydlęcy i łowik szerszeniak). Występują tu również typowe dla środkowej Polski gatunki płazów (np. ropucha szara, kumak nizinny, traszka zwyczajna i grzebieniasta) i gadów (w tym: jaszczurka zwinka - która zasiedla suche i nasłonecznione okrajki borów, padalec, żmija zygzakowata, a na terenach wilgotnych - zaskroniec). Fauna ssaków jest bardzo zróżnicowana, występują tu bowiem zarówno duże parzystokopytne, jak i drobne ssaki. Dość pospolicie spotyka się tu sarny, dziki, także lisy i zające, jakkolwiek ich stan liczebny jest trudny do ustalenia. Z rzędu ssaków owadożernych występuje: jeż, kret, ryjówka, a wśród gryzoni można spotkać: nornice rude, myszy leśne, myszy zaroślowe i wiewiórki rude. Świat ptaków natomiast jest dość bogaty. Występuje tu bocian czarny, bocian biały, myszołów, gąsiorek, błotniak stawowy, krogulec, żuraw. Można również spotkać bażanty, kuropatwy, krzyżówki, głowienki oraz łabędzie.

Na bogactwo fauny krajobrazu rolniczego wpływa przede wszystkim jego mozaikowość oraz intensywność prowadzonej tam gospodarki rolnej. Na terenie gminy dominują gatunki leśne zwierząt, które przystosowały się do śródpolnych i osiedlowych zadrzewień, żywopłotów, sadów czy drzew rosnących wśród szlaków komunikacyjnych. W sąsiedztwie siedzib ludzkich występują gatunki charakterystyczne dla obszarów zurbanizowanych. Pojawienie się niektórych gatunków świata zwierzęcego, w tym: bociana czarnego i żurawia, jest świadectwem czystości środowiska naturalnego gminy Złoczew.

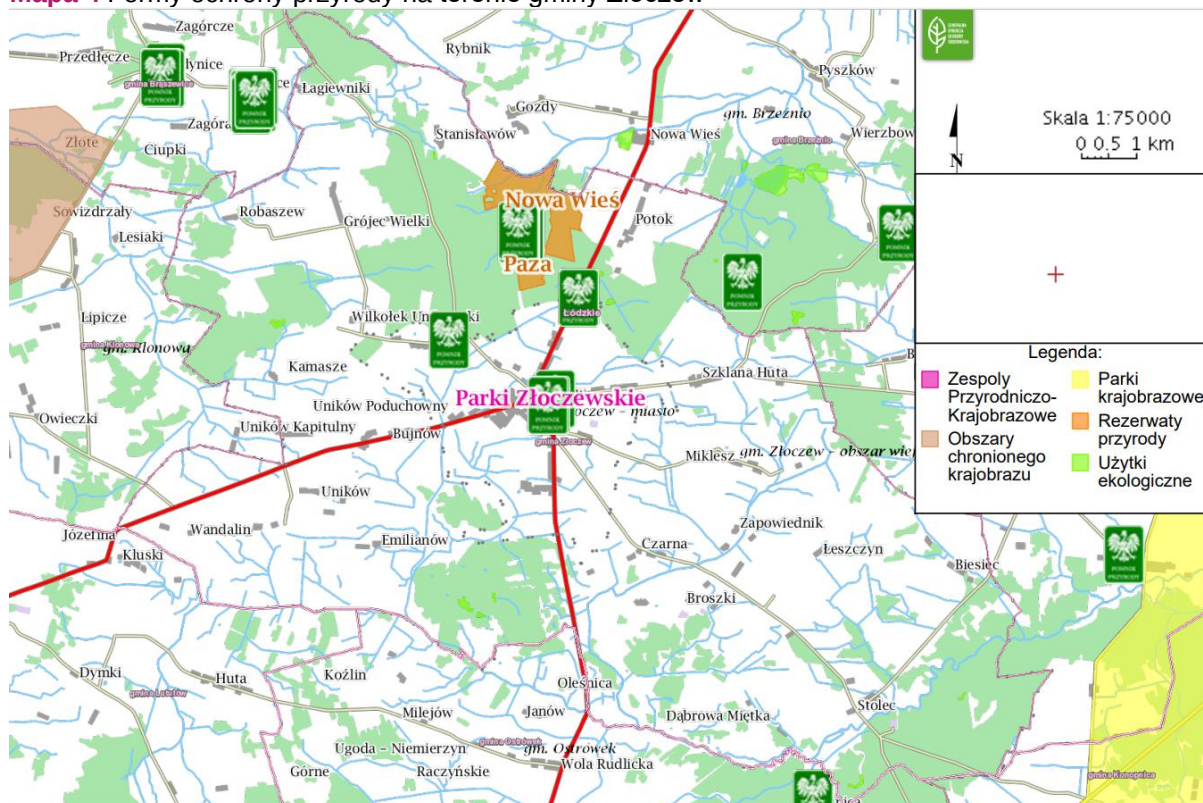
Źródło: Program Rewitalizacji Gminy Złoczew na lata 2016-2023

FORMY OCHRONY PRZYRODY

Na obszarze gminy Złoczew występują zarówno wielkoobszarowe, jak i indywidualne formy ochrony przyrody, w tym³:

- rezerваты przyrody,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy („Parki Złoczewskie”),
- pomniki przyrody,
- użytki ekologiczne.

³Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Złoczew

Mapa 4 Formy ochrony przyrody na terenie gminy Złoczew

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy> (opracowanie własne)

W północnej części gminy Złoczew zlokalizowane są **dwa rezerваты przyrody**:

- 1) Rezerwat przyrody „Nowa Wieś”** został utworzony 7 maja 1984 r. na powierzchni: 117,65 ha, rezerwat ten jest zlokalizowany w Leśnictwie Potok, Nadleśnictwie Złoczew, na terenie Miasta i Gminy Złoczew.

Rezerwat „Nowa Wieś” utworzono w celu zachowania wielogatunkowych drzewostanów świerków, buków, jodeł i dębów oraz licznych roślin chronionych, a przede wszystkim kwitnącego i owocującego bluszczu pospolitego. Zgodnie z Zarządzeniem nr 16/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu „Nowa Wieś”, celem ochrony tego rezerwatu jest zachowanie wielogatunkowych drzewostanów liściastych o charakterze naturalnym, z udziałem jodły i buka występujących przy granicy ich zasięgów oraz stanowisk licznych gatunków roślin chronionych. Zarządzenie nr 16/2011 określa, że cały obszar rezerwatu, za wyjątkiem wydzieleń 154a i 165b, podlega ochronie ścisłej.

- 2) Rezerwat przyrody „Paza”** o pow. 27,04 ha utworzony został na terenie Leśnictwa Potok, Nadleśnictwa Złoczew; Miasta i Gminy Złoczew 11 grudnia 1995 r.,

Rezerwat utworzony został w celu ochrony zachowanych starodrzewi bukowych (ok. 90-160 letnich) oraz żywej buczyny z roślinami chronionymi, wśród których występują: wawrzynek wilczełyko, bluszcz pospolity, marzanka wonna, kruszyna pospolita, kalina koralowa, a także bardzo rzadki łuskiennik różowy oraz korkowa odmiana wiązu polnego. Zgodnie z Zarządzeniem nr 17/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu „Paza”, celem ochrony rezerwatu jest zachowanie zbiorowisk leśnych oraz kwaśnej

buczyny niżowej, z rzadkimi roślinami w runie oraz pomnikowymi okazami buka na granicy jego naturalnego zasięgu. Zarządzenie nr 17/2011 określa, że cały obszar rezerwatu, za wyjątkiem wydzielenia 167d, podlega ochronie ścisłej.

Pomniki przyrody to pojedyncze twory przyrody ożywionej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. Do pomników przyrody ożywionej na terenie gminy należą pojedyncze drzewa, odznaczające się sędziwym wiekiem, wielkością, niezwykle kształtami lub innymi cechami oraz stanowisko bluszczu. Zaliczyć do nich należy⁴: stanowisko Bluszczu, grupę 62 drzew (61 Buków zwyczajnych, 1 Dąb szypułkowy), Dąb szypułkowy, 3 Wiązy szypułkowe.

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania. Istotnym powodem tworzenia użytków ekologicznych jest potrzeba objęcia ochroną niewielkich powierzchniowo obiektów, ale cennych pod względem przyrodniczym, o dużym znaczeniu dla zachowania unikatowych zasobów genowych. Z reguły nie mogły one zostać objęte ochroną rezerwatową, ze względu na niewielką powierzchnię i mniejszą rangę walorów przyrodniczych. Na terenie gminy znajduje się 10 użytków ekologicznych⁵.

W mieście Złoczew zlokalizowany jest **Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Parki Złoczewskie”**, ustanowiony w 2004 roku na powierzchni całkowitej 4,04 ha. Obszar ten leży w granicach administracyjnych miasta Złoczew w zasięgu nadleśnictwa Złoczew. Zespół ustanowiony jest celem ochrony walorów przyrodniczych znajdującego się w Złoczewie parku. Złożenie parkowe pochodzi z przełomu XVIII i XIX wieku i jest przykładem prowincjonalnego miejskiego ogrodu przypałacowego, o układzie kwaterowym. Na terenie parku znajduje się większość drzew będących pomnikami przyrody.

Na terenie Gminy Złoczew nie ma obszarów objętych programem „Natura 2000”.

⁴Rejestr Form Ochrony Przyrody prowadzony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi (stan rejestru na 18.02.2021 r.)

⁵ Rejestr Form Ochrony Przyrody prowadzony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi (stan rejestru na 18.02.2021 r.)

The map displays the Złoczew area with various protected areas and administrative boundaries. Key features include:

- Protected Areas:**
 - Rezerwat Wrząca** (Wrząca Reserve)
 - Brąszewicki OCHK** (Brąszewice OCHK)
 - OCHK Doliny Rzeki Prosnys** (Prosnys River Valley OCHK)
 - OCHK Dolina Prosnys** (Prosnys Valley OCHK)
 - Rezerwat Rys** (Rys Reserve)
 - Rezerwat Korzeń** (Korzeń Reserve)
 - ZPK Strefa krajozdowa doliny rzeki Warty** (Landscape Zone of the Warta River Valley ZPK)
 - ZPK Góry Wapienne** (Góry Wapienne ZPK)
 - Park Krajozdowy Międzyrzecza Warty i Widawki** (Międzyrzecza Warty and Widawki Landscape Park)
 - Rezerwat Hołda** (Hołda Reserve)
 - Osjaowski ZPK** (Osjałowski ZPK)
- Gminas (Municipalities):**
 - Wrząca
 - Brąszewice
 - Brzezino
 - Białe
 - Czajkowie
 - Kleszów
 - Łutów
 - Ostrowo
 - Czarnodół
 - Osjałowski

W rozkładzie przestrzennym wiatrów przeważają wiatry wiejące w kierunku zachodnim i południowo-zachodnim, najmniej wiatrów wieje w kierunku północnym i północno – wschodnim. Udział ciszy w poszczególnych miesiącach nie przekracza 4%. Tereny o korzystnych warunkach (dobre i przeciętne warunki solarne, termiczne i wilgotnościowe oraz bardzo dobre warunki przewietrzania

terenu), przeważające na terenie gminy, związane są z płaską powierzchnią wysoczyzny morenowej. Doliny i obniżenia odznaczają się najmniej korzystnymi warunkami. Charakterystyczne są dla nich niekorzystne warunki termiczne, wilgotnościowe, związane z częstym występowaniem inwersji termicznej i stagnacji chłodnego i wilgotnego powietrza. Ponadto z uwagi na zwiększoną częstotliwość występowania mgieł odznaczają się gorszymi warunkami solarnymi. Wzrasta tu prawdopodobieństwo występowania przygruntowych przymrozków. Nie wskazana jest więc na tych terenach lokalizacja zabudowy za wyjątkiem budowli związanych z gospodarką wodną. Nie należy wprowadzać barier utrudniających swobodny odpływ powietrza, a w już istniejących zaporach należy tworzyć prześwity umożliwiające jego odpływ.

Na terenie gminy, w szczególności w jej północnej, południowej i południowowschodniej części, występują największe obszary leśne. Odznaczają się one szczególnymi warunkami klimatycznymi. Lasy modyfikują klimat lokalny, wpływając na warunki solarne (zacielenie), wietrzne, termiczne (łagodzenie dobowych ekstremów temperatury w jego obrębie) i wilgotnościowe (wzrost wilgotności względnej). Mikroklimat terenów leśnych działa szczególnie dobroczynnie na organizm człowieka, stąd obszary te powinny być wykorzystywane przede wszystkim na cele rekreacyjno-wypoczynkowe o zróżnicowanym stopniu penetracji, w zależności od warunków odpornościowych wnętrza lasu. Kompleksy leśne wpływają w znacznym stopniu na warunki klimatyczne terenów bezpośrednio do nich przylegających, podnosząc ich walory zdrowotne i krajobrazowe, lecz jednocześnie pogarszając warunki wentylacji.

ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA

Gmina Złoczew charakteryzuje się dobrymi warunkami aerosanitarnymi. Na terenie gminy brak jest zakładów przemysłowych uciążliwych dla środowiska pod względem emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Największym problemem w gminie jest emisja niska z indywidualnego ogrzewania budynków. Problem przekroczeń poziomów B(a)P w powietrzu potęguje proceder nielegalnego spalania odpadów komunalnych w paleniskach domowych.

Drugim co do wielkości wpływu na jakość powietrza atmosferycznego na wielkość przekroczeń jest emisja liniowa, która skoncentrowana jest wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych i charakteryzuje się dużą nierównomiernością w ciągu doby. Substancje emitowane z silników pojazdów oddziałują na stan powietrza szczególnie w najbliższym otoczeniu dróg, a ich wpływ maleje wraz z odległością.

Największe ilości zanieczyszczeń komunikacyjnych emitowane są m. in. wzdłuż drogi ekspresowej S8 oraz drogi wojewódzkiej nr 482.

ZANIECZYSZCZENIA WÓD

Zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych powodują przede wszystkim następujące punktowe i obszarowe źródła zanieczyszczeń:

- zrzuty ścieków z jednostek wiejskich, gdzie budowa wodociągów wyprzedziła budowę sieci kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków – stopień zwodociągowania gminy jest wysoki, brak natomiast wystarczającej ilości sieci kanalizacyjnych i obiektów oczyszczania ścieków;

- ścieki deszczowe, spływające z terenów komunikacyjnych, placów utwardzonych i stacji paliw;
- spływy z terenów rolniczych (stosowane w nadmiarze nawozy sztuczne, środki ochrony roślin, nawozy naturalne – obornik, gnojowica);
- nieszczelne zbiorniki bezodpływowe na nieczystości płynne, nielegalne wykorzystywanie nie eksploatowanych studni jako zbiorników na nieczystości ciekłe, powodujące bezpośrednie zanieczyszczenie poziomów wodonośnych.

2.1.5. Rys historyczny⁶

Pierwsze wzmianki o mieście pochodzą z XV w. Odnoszą się one do osady o nazwie Złaczów, następnie dokumenty mówią o wsi Złaczów i dużo później dopiero nazwa ta przybrała formę Złoczew. W połowie XVI w. dziedzicem dóbr złoczewskich był Stanisław Russzkowski herbu Pobóg, miecznik sieradzki, chorąży kaliski. Potem następcą jego był syn Andrzej herbu Pobóg z Rokszyc, miecznik kaliski, dziedzic Nowej Wsi, który ze Złoczewa uczynił swoją główną rezydencję i stałą siedzibę. Ponieważ w tym okresie zgodnie z utartą praktyką kościół stawiano zawsze w głównej siedzibie właściciela dóbr, więc i w Złoczewie przystąpiono do jego budowy. Pierwszą budowlą sakralną był klasztor Ojców Bernardynów, fundowany ok. 1593 r. przez St. Ruszkowskiego i później przez jego syna Andrzeja Ruszkowskiego w 1600 r., a następną kościół farny pochodzący z wyłącznej fundacji Andrzeja Ruszkowskiego i częściowo jego brata Marcina. To właśnie Andrzej Ruszkowski postanowił uczynić ze Złoczewa ważny ośrodek rzemieślniczo-handlowy i podnieść go do rangi miasta. Z projektem o nadanie praw miejskich wsi Złoczew wystąpił wkrótce do króla Zygmunta III Wazy.

Dobre położenie Złoczewa na skrzyżowaniu szlaków handlowych między Wieruszowem, Sieradzem i Wieluniem było jeszcze jednym atutem w rękach Ruszkowskiego, by podnieść rolę swej siedziby jak i zwiększyć dochody uzyskiwane od przejeżdżających karawan kupieckich z Norymbergii, Wrocławia i innych miast.

Po wcześniej podjętych staraniach, dnia 14 grudnia 1605 r. król Zygmunt III Waza wydał w Krakowie przywilej lokacyjny na założenie miasta Złoczewa na prawie magdeburskim.

W przywileju lokacyjnym zostały wyznaczone w mieście targi co tygodniowe, w każdy wtorek oraz 5 jarmarków rocznie. Nie wiadomo kto został pierwszym wójtem Złoczewa, gdyż żadne dokumenty z tego okresu się nie zachowały, ale z pewnością był to człowiek bardzo energiczny. Dziedzic A. Ruszkowski zawarł z nim odpowiednią umowę na lokację miasta. Zasadźca jako pierwszy wójt dokonał rozplanowania terenu miasta i urządzenia mieszczan. Zburzono dawny kształt wsi i nadano jej nowy charakter miejski z rynkiem, ulicami itp.

Tuż po lokacji, w 1607 A. Ruszkowski wydał dla mieszczan przywilej uwalniający ich na 12 lat od wszelkich ciężarów miejskich. Ceremonia nadania tego przywileju odbyła się uroczyście na rynku przez wbicie pała z 12 kołkami. Potem każdego roku w oznaczonym dniu wójt uroczyście w obecności

⁶ Na podstawie informacji ze strony internetowej Miasta i Gminy Złoczew, www.zloczew.pl (materiał na stronę [www](http://www.zloczew.pl) zebrał i opracował mgr Tomasz Bartosik)

mieszczan wyciągał jeden kołek z pala, co miało oznaczać ubycie 1 roku wolizny. Andrzej Ruszkowski zobowiązał się jeszcze wybudować szkołę, a także dać określone nadziały ziemi nauczycielom tej szkoły, wójtowi i jego pomocnikowi. Dziedzic rzekł się natomiast swoich dochodów z ratusza, wagi miejskiej i postrzygalni sukna na rzecz miasta. Zastrzegł sobie jednak wyłączne prawo do propinacji z wyjątkiem waru piwa z 6 korcy miary sieradzkiej dla potrzeb domowych mieszczan. Warzenie piwa i palenie gorzałki nie podlegało 12 - letniej wolniźnie.

Ciekawy jest opis mówiący o karach, w którym wspomina się o każe chłosty publicznej na rynku czy osadzeniu w gąsiorze, natomiast kary śmierci niestosowano i to z bardzo prozaicznego powodu, gdyż miasta nie było stać na sprowadzenie i opłacenie kata.

Jeżeli chodzi o kształt miasta, to był on zupełnie inny niż obecnie. Dzisiaj po wielu pożarach i wojnach nie ma już w Złoczewie rynku. Wtedy w pocz. XVII w. rynek był tu punktem centralnym. Osadzony był na tzw. szkielecie drogowym prowadzącym z Sieradza przez Złoczew do Wrocławia z odgałęzieniami w kierunku Wielunia. Rozmiar jego wynosił 100 x 60 m.

W środku rynku stał zbudowany w 1651 r. ratusz miejski, drewniany z wieżą. Dach miał kryty gontem. Wewnątrz były dwie izby i dwie komory. Tuż przy ratuszu była waga miejska i postrzygalnia sukna. Zamek dworski, a także od 1613 r. kościół parafialny i od 1614 r. klasztor Ojców Bernardynów były jedynymi murowanymi budynkami, pozostałe były drewniane, kryte gontem a dalsze na przedmieściach słomą.

Obok Złoczewa w Starej Hucie i Szklanej Hucie zbudowano 2 huty szkła, prawdopodobnie okiennego i butelkowego. Produkcja z nich była przeznaczona na zaspokajanie potrzeb własnych i okolicznych wsi. Zbudowano też kilka młynów, wiatraków i młyn koński w Złoczewie.

Nie zachował się pierwotny układ przestrzenny miasta. Nie ma dziś w Złoczewie ratusza ani rynku. Pozostały jednak kościół parafialny, klasztor, dwór.

2.1.6. Rys kulturowy, powiązania funkcjonalne

Działalność kulturalna gminy Złoczew skupia się przy:

- Miejskim Ośrodku Kultury w Złoczewie,
- Miejsko – Gminnej Bibliotece Publicznej w Złoczewie wraz z jej filiami w Stolcu i Unikowie.

Miejski Ośrodek Kultury w Złoczewie prowadzi działalność na podstawie Statutu nadanego Uchwałą nr XI/79/19 Rady Miejskiej w Złoczewie z dnia 24 września 2019 r. Miejski Ośrodek Kultury w Złoczewie jest instytucją upowszechniania kultury, integrującą i promującą ziemię złoczewską, poprzez amatorskie zespoły artystyczne, organizowane wydarzenia kulturalne i całokształt prowadzonej działalności.

W 2020 roku przy MOK działały następujące kluby, sekcje, koła zainteresowań, amatorskie zespoły artystyczne:

- Kapela Podwórkowa „Złoczewianie”;
- Zespół Śpiewaczy „Melodia”;

- Klub Seniora;
- Soliści indywidualni;
- Sześć grup tanecznych;
- Koło twórców ludowych;
- Nauka gry na instrumentach klawiszowych (pianino, akordeon, keyboard);
- Nauka gry na instrumentach dętych;
- Nauka gry na gitarze;
- Sekcja wokalna dla dzieci i młodzieży;
- Koło plastyczne;
- Grupy aerobiku;
- Dwa koła teatralne;
- Grupa AGDA.

MOK w Złoczewie organizuje imprezy o zasięgu lokalnym, regionalnym oraz ogólnopolskim. W roku 2020 zorganizował:

- Spotkanie opłatkowe;
- Dzień Babci i Dziadka;
- Wieczór Piosenki Biesiadnej;
- Retro Dancing;
- Dzień Kobiet – występ zespołu "Vasyl Junior i Cygańskie Gwiazdy";
- Wieczór z muzyką - koncert muzyki żydowskiej „Gdybym był bogaczem”;
- Wieczór z muzyką - koncert „Opera czy operetka, która z nich większa kokietka”;
- Koncert Anny Kukawskiej „Piosenka jest dobra na wszystko”;
- Koncert Kapeli Podwórkowej Złoczewianie „Muzyka naszego podwórka”;
- Wystawę pn. „Karol Wojtyła - narodziny”, która wpisała się w ogólnopolskie obchody roku Jana Pawła II;
- Warsztaty z rękodzieła dla uczniów Szkoły Podstawowej;
- Zwiedzanie Regionalnej Izby Pamięci;
- Konkurs plastyczny „Boże narodzenie w życiu, tradycji i obyczajach”;
- Zabawę plastyczną „Udekoruj bombkę”;
- Ferie 2020, podczas których odbyły się:
 - teatrzyk „Lodowa kraina”,
 - turniej tenisa stołowego,
 - turniej FIFA 18,
 - zabawy kreatywne,
 - warsztaty z drukiem 3d,
 - zajęcia plastyczne,
 - zajęcia break dance,
 - zajęcia kartonowe szaleństwo,

- klawiszowe brzmienia,
 - taniec bez granic,
 - dni z grami planszowymi,
 - dostępna była również codziennie sala gier.
- Wakacje 2020, podczas których odbyły się:
 - zabawy kreatywne,
 - turniej tenisa stołowego,
 - teatrzyk „Śpiąca królewna”,
 - konkurs plastyczny „Moje wakacje”,
 - warsztaty - Akademia youtubera,
 - planszowe rozgrywki,
 - warsztaty ceramiczne,
 - warsztaty gitarowe - dzień otwarty,
 - dostępna była również codziennie sala gier.

MOK w Złoczewie angażował się także we współorganizację takich wydarzeń jak:

- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy,
- Konkurs recytatorski „To co mnie otacza” i warsztaty rękodzielnicze współorganizowane z Kołem Gospodyń Wiejskich w Złoczewie,
- Partnerstwo przy projekcie realizowanym przez Towarzystwo Przyjaciół Złoczewa i Lokalnej Grupy Działania,
- Gminne Mikołajki.

MOK spełnia również rolę edukacyjną dzięki:

- różnego rodzaju konkursom, warsztatom;
- nauce gry na instrumentach muzycznych (gitarze, pianinie, akordeonie, keyboardzie, instrumentach dętych);
- zajęciom plastycznym;
- zajęciom teatralnym;
- nauce tańca.

MOK współpracuje ze wszystkimi bez względu na wiek, pochodzenie społeczne czy przynależność społeczno-polityczną. Placówka jest otwarta na wszelkie pomysły i zaprasza do współpracy, stara się zaspokoić potrzeby i oczekiwania kulturalne mieszkańców Gminy Złoczew. W klubach i sekcjach skupiają się dzieci, młodzież oraz dorośli. Bardzo dobrze układa się współpraca z Gminą Złoczew, Szkołami Podstawowymi z terenu Gminy Złoczew, Przedszkolem i Zespołem Szkół Ponadpodstawowych w Złoczewie. MOK współpracuje także z Miejsko-Gminną Biblioteką Publiczną w Złoczewie, Towarzystwem Przyjaciół Złoczewa, Ochotniczą Strażą Pożarną, Stowarzyszeniem Civitas Christiana, Nadleśnictwem Złoczew, Komisariatem Policji w Złoczewie, Kołem Emerytów i Rencistów, Łódzkim Domem Kultury, Sieradzkim Centrum Kultury, Zespołem Placówek Wychowania Pozaszkolnego w Sieradzu, Kołem Gospodyń Wiejskich w Złoczewie, Kołem Pszczelarzy w Złoczewie.

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Złoczewie wraz z filiami

Według stanu na 31.12.2020 r. w zasobie biblioteki było 47 230 książek. Łączna liczba czytelników wyniosła 966 osób w podziale na:

- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna Złoczew: 695 czytelników,
- Filia Stolec: 131 czytelników
- Filia Uników: 140 czytelników.

Biblioteka wraz z filiami biorą czynny udział w życiu gminy, organizując wiele wydarzeń i spotkań kulturalnych. W czasach pandemii ich działalność została znacznie ograniczona, jednak nadal starają się organizować ciekawe atrakcje dla mieszkańców gminy. W 2020 roku zorganizowano:

- Wieczór poetycko-muzyczny z Agnieszką Chrobot i jej zespołem;
- Konkurs fotograficzny "Wakacje z książką";
- Narodowe czytanie Balladyny – on-line;
- Wystawę malarstwa Bożeny Salamon;
- Przyjęcie wycieczki rowerowej „Nieformalna grupa kreatywni Grójczanie”;
- Spektakl – „Calineczka”;
- Pszczoły – spotkanie z pszczelarzem – on-line;
- Mali architekci – spotkanie on-line;
- Mikołajkowe spotkanie autorskie z Moniką Sawicką – on-line;
- Konkurs plastyczny dla przedszkolaków – „Mikołaj”;
- Spotkanie z Kubusiem Puchatkiem – zabawa literacka;
- „Ogień i woda” – lekcja biblioteczna;
- Warsztaty malarskie dla kl. IV-VI z Bożeną Salamon;
- „Tajemnice wulkanów” – lekcja w ramach projektu „Para buch książka w ruch”;
- „Święto piezzonego ziemniaka” – piknik.

Na terenie gminy Złoczew działają stowarzyszenia - organizacje pozarządowe – Ochotnicze Straże Pożarne. W zasięgu działalności OSP są dwie orkiestry dęte przy OSP w Złoczewie i OSP w Unikowie. Orkiestry występują na uroczystościach strażackich, kościelnych i państwowych w mieście i gminie oraz na terenie gmin ościennych.

Pozostałe stowarzyszenia działające na obszarze gminy to:

- Stowarzyszenie Mieszkańców i Przyjaciół Wsi Biesiec;
- Stowarzyszenie Przyjaciół Wsi Szklana Huta;
- Stowarzyszenie na rzecz rozwoju miejscowości Dąbrowa Miętka - AMADEUS;
- Stowarzyszenie Przyjaciół Wsi Borzęckie, Burdynówka, Miklesz, Zapowiednik - KONICZYŃKA;
- Stowarzyszenie „Aktywni Gospodarze dla Wsi”;
- Towarzystwo Przyjaciół Złoczewa;
- Złoczewskie Towarzystwo Sportowe;
- Koła Gospodyń Wiejskich.

Na terenie gminy funkcjonują również Parafie Rzymsko-Katolickie, gdzie skupia się życie religijne mieszkańców. Parafie są także ośrodkami działalności społecznej w społecznościach lokalnych.

Powiązania funkcjonalne oraz współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego

Gmina Złoczew przynależy do następujących związków i stowarzyszeń:

- Stowarzyszenie LGD Ziemia Wieluńsko – Sieradzka;
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Szlakiem Sieradzkiej E-ski".

Gmina Złoczew jest także członkiem partnerstwa pod nazwą roboczą „Sieradzkie+”⁷, które zostało zawarte pomiędzy: Starostwem Sieradzkim i Gminami: Błaszki, Brzeźnio, Brąszewice, Burzenin, Goszczanów, Klonowa, Warta, Wróblew, Złoczew.

W skrócie projekt skierowany jest do partnerstw z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją oraz do partnerstw, tworzonych przez małe miasta liczące do 20 tys. mieszkańców, i pełniące funkcję stolic powiatów.

Celem projektu jest dostarczenie doradztwa wybranym do udziału w projekcie obszarom oraz wypracowanie rekomendacji, dla docelowego modelu Centrum Wsparcia Doradczego, jako formuły wspierania samorządów terytorialnych, w procesie strategicznego zarządzania rozwojem. Pod uwagę brane są zróżnicowania regionalne i specyficzne potrzeby lokalne, a także rolę poziomu regionalnego i krajowego w kreowaniu polityki rozwoju regionalnego.

Wybrane obszary i tworzące je JST uzyskają w ramach projektu dwa zakresy wsparcia, które zostaną dostarczone sekwencyjnie:

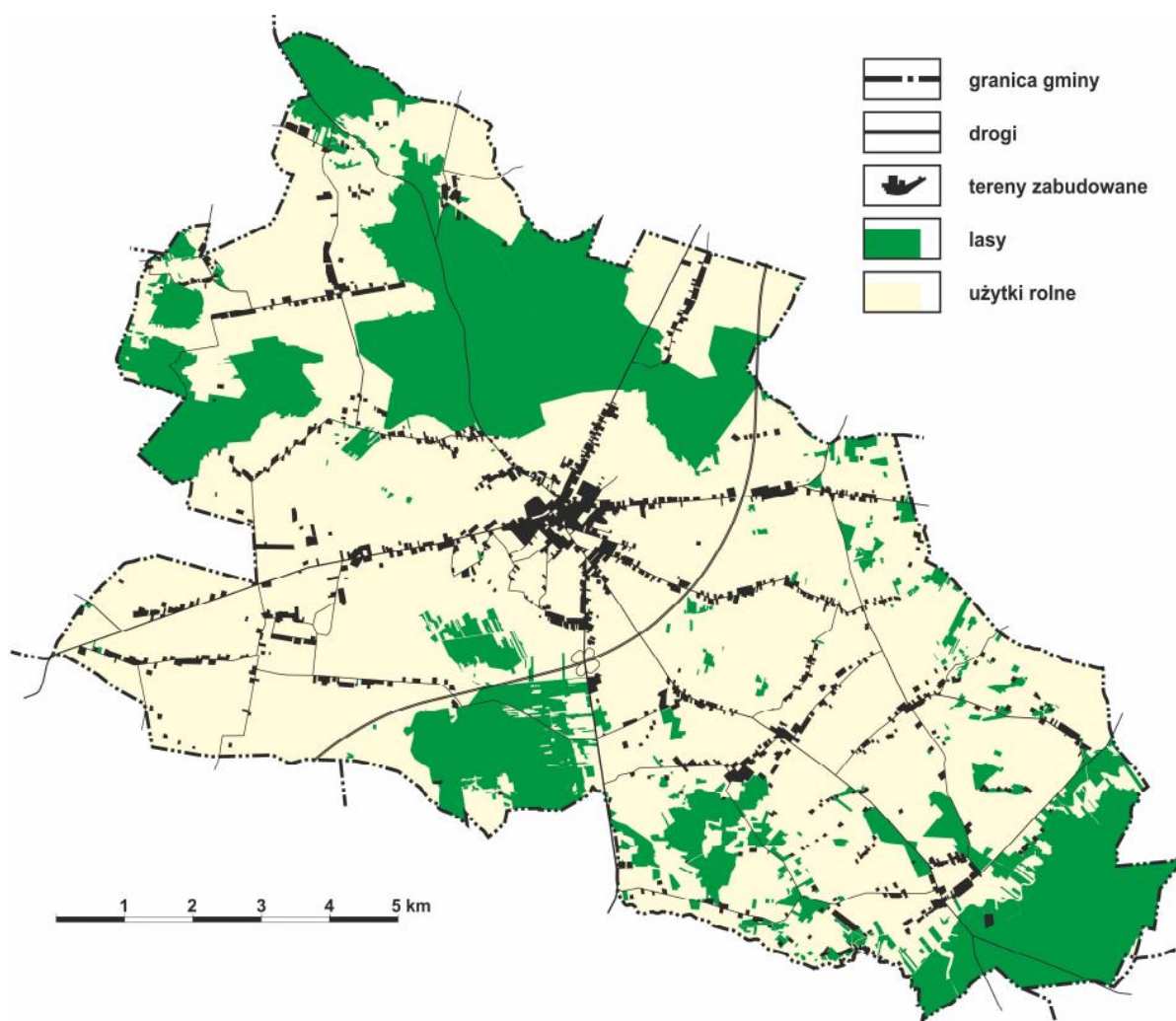
- komponent I - doradztwo w planowaniu strategicznym kończące się produktami w postaci strategii terytorialnej oraz pakietu projektów;
- komponent II - doradztwo projektowe dla pakietu projektów przygotowanych przez partnerstwa JST w ramach komponentu I.

2.2. Zagospodarowanie przestrzenne

Gmina Złoczew jest gminą miejsko-wiejską o dużym potencjale ekonomicznym oraz perspektywą rozwoju specjalistycznego rolnictwa i obsługi ludności. Funkcjonalnie gminę można podzielić na dwie części: centralną, z miastem Złoczewem oraz terenami otwartymi, na które składają się wsie z okalającymi je terenami rolniczymi oraz lasy.

Mapa 5 Schemat struktury zagospodarowania gminy Złoczew

⁷ <https://www.powiat-sieradz.pl/asp/sieradzkie--partnerstwo-jednostek-samorządu-terytorialnego,1,artykul,3,26>

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Złoczew

W krajobrazie północnej części gminy wyraźnie odcina się zwarty kompleks leśny. Większy kompleks lasów znajduje się również w południowej części gminy, w okolicach wsi Lesiaki.

W użytkowaniu ziemi przeważają użytki rolne, stanowiące 69,96% ogólnej powierzchni gminy. Lasy występują głównie we północnej i południowo-wschodniej części gminy i stanowią 25,5% ogólnej powierzchni. Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują 3,5% powierzchni gminy, zaś zabudowane grunty rolne stanowią 2,4%.

Tabela 2 Zbiorcze zestawienie danych dotyczących gruntów, stan na dzień 1 stycznia 2020 roku (powierzchnia geodezyjna)

Rodzaj gruntów	Obszar miasta [ha]	Obszar wiejski [ha]	Gmina ogółem [ha]	udział % w powierzchni gminy ogółem
----------------	-----------------------	------------------------	----------------------	---

Użytki rolne	1193	7011	8204	69,96%
grunty orne	889	5500	6389	54,49%
sady	35	58	93	0,79%
łąki trwałe	85	572	657	5,60%
pastwiska trwałe	106	555	661	5,64%
grunty rolne zabudowane	64	217	281	2,40%
grunty pod stawami	0	0	0	0,00%
grunty pod rowami	11	75	86	0,73%
grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	3	34	37	0,32%
Nieużytki	3	95	98	0,84%
Grunty leśne	22	2968	2990	25,50%
Lasy	22	2968	2990	25,50%
grunty zadrzewione i zakrzewione	0	0	0	0,00%
Grunty zabudowane i zurbanizowane	158	252	410	3,50%
tereny mieszkaniowe	31	6	37	0,32%
tereny przemysłowe	1	0	1	0,01%
inne tereny zabudowane	16	2	18	0,15%
zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy	6	0	6	0,05%
tereny rekreacji i wypoczynku	7	6	13	0,11%
użytki kopalne	0	1	1	0,01%
drogi	96	237	333	2,84%
tereny kolejowe	0	0	0	0,00%
inne tereny komunikacyjne	0	0	0	0,00%
grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych	1	0	1	0,01%
Grunty pod wodami	3	14	17	0,14%
morskimi wewnętrznymi	0	0	0	0,00%
powierzchniowymi płynącymi	2	14	16	0,14%
powierzchniowymi stojącymi	1	0	1	0,01%
Użytki ekologiczne	0	7	7	0,06%
Tereny różne	0	0	0	0,00%
Razem	1379	10347	11726	100,00%

Źródło: geoportal województwa łódzkiego <https://mapy.lodzkie.pl/mapa/struktura-wladania-gruntow-w-województwie-lodzkiem/>

POWIĄZANIA INFRASTRUKTURALNE I FUNKCJONALNE

Studium i plany miejscowe – stopień pokrycia obszaru gminy i struktura przeznaczenia terenów

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Złoczew

Na moment tworzenia niniejszej strategii rozwoju w Gminie Złoczew obowiązuje *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Złoczew* stanowiące Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXXIX/223/17 Rady Miejskiej w Złoczewie z dnia 27 listopada 2017 r.

Uchwałą nr XXXI/242/21 Rady Miejskiej w Złoczewie z dnia 14 września 2021 r. podjęto decyzję w sprawie przystąpienia do sporządzenia *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Złoczew*.

Decyzja o przystąpienia do sporządzenia nowego studium została podyktowana w szczególności decyzją Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 24 września 2021 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZOO.420.61.2018.mko.67, którą uchylił decyzję Nr 19/2018 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 28 marca 2018 r., znak: WOOŚ.420.45.2018.PTa.38, o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pod nazwą: Wydobywanie węgla brunatnego ze złoża Złoczew w całości i odmówił określenia środowiskowych uwarunkowań powyższego

przedsięwzięcia. Tym samym plany dotyczące budowy kopalni odkrywkowej „Złoczew”, z której miał być wydobywany węgiel brunatny stały się nieaktualne.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Na obszarze gminy obowiązuje 6 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obejmują one 1,18 % powierzchni gminy.

Założenia polityki przestrzennej w zakresie planowania przestrzennego przyjmują, że opracowanie planów będzie postępowało etapowo. Gmina nie przewiduje sporządzenia planu, obejmującego cały jej obszar jednorazowo, wybierając wariant sukcesywnego uchwalania planów dla poszczególnych miejscowości, w wyniku przeznaczenia nowych terenów pod zabudowę (w tym obszarów wymagających zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne) lub korekty przeznaczenia do osiągnięcia zgodności z kierunkiem zagospodarowania określonym w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Podjęcie działania w kierunku sporządzania planów miejscowych jest szczególnie istotne w świetle faktu, że obecnie dominującym sposobem wyznaczania terenów pod nowe inwestycje budowlane jest ustalanie ich lokalizacji w oparciu o decyzję o warunkach zabudowy.

Raport o stanie Gminy Złoczew za rok 2020 podaje, iż w 2020 roku wydano 14 decyzji o warunkach zabudowy, zaś w roku 2019 było to 59 decyzji.

Struktura osadnicza⁸

Miasto, jako największy zespół osadniczy, stanowi wielofunkcyjny ośrodek o zróżnicowanym przeznaczeniu. Miasto wyróżnia się większą intensywnością wykorzystania terenów, szczególnie w jego centrum, bardziej złożonym układem komunikacyjnym oraz bogatszą ofertą usługową, szczególnie usług publicznych. Tutaj swoje siedziby mają usługi publiczne (administracja, kultura, oświata) oraz komercyjne (handel, finansowe, rzemieślnicze), zaś ich nagromadzenie decyduje o miejskim charakterze miejscowości. Równie zróżnicowana jest funkcja mieszkaniowa terenów zlokalizowanych w jego granicach. Zaczynając od ścisłego centrum, gdzie funkcja mieszkaniowa występuje razem z usługami, poprzez zabudowę mieszkaniową jedno- i wielorodzinną w miarę zwiększania odległości od centrum, po zabudowę zagrodową na peryferiach Złoczewa. Tutaj też zlokalizowane są największe osiedla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Centralne położenie miasta na mapie gminy zapewnia dostępność dla wszystkich mieszkańców gminy.

Podstawową funkcją pozostałych miejscowości w gminie jest produkcja rolnicza oraz związane z nią mieszkalnictwo. Jako funkcję uzupełniającą wskazać należy usługi powiązane z obsługą ludności, zlokalizowane głównie w sąsiedztwie głównych dróg i skrzyżowań, w postaci niedużych obiektów handlowych i handlowo-usługowych. Sieć osadnicza jest stosunkowo równomiernie rozmieszczona na obszarze gminy. Rozwój przestrzenny wsi następuje przede wszystkim w postaci pasm zabudowy, wzdłuż tras komunikacyjnych. Negatywnym skutkiem takiego typu ukształtowania osadnictwa jest brak wyraźnych granic pomiędzy miejscowościami oraz zwiększanie odległości od mieszkań do podstawowych usług lokalizowanych najczęściej w centralnych częściach miejscowości.

⁸ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Złoczew

Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Na terenie gminy nie wyróżnia się obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji oraz remediacji.

Do obszarów wymagających rekultywacji zalicza się tereny górnicze, wyznaczone w ramach terenów eksploatacji powierzchniowej. Po zakończeniu wydobywania, wskazane tereny powinny zostać zrehabilitowane, zgodnie z obowiązującymi przepisami, przy czym za najważniejszy uznaje się kierunek leśny bądź wodny.

Obszary inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym

- budowa, przebudowa i modernizacja dróg, w tym przede wszystkim gminnych i konieczne w tym zakresie ich ukształtowanie w nowych liniach rozgraniczających, stosownie do zakładanej kategorii,
- rozbudowa infrastruktury technicznej na nowo projektowanych terenach zabudowy mieszkaniowej, usługowej, produkcyjno-usługowej, zlokalizowanych na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej,
- rozbudowa i modernizacja sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w szczególności systemu kanalizacji sanitarnej,
- opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki.

Obszary inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

- budowa projektowanej linii kolejowej Bełchatów-Złoczew,
- budowa sieci gazowej wraz ze stacją redukcyjno – pomiarową.

Obszary o szczególnych problemach lub barierach rozwojowych i obszary o wyjątkowym potencjale rozwojowym

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczone zostały dla rzeki Oleśnicy, w oparciu o studium ochrony przeciwpowodziowej dla rzek Oleśnica i Żeglina. Sposób zagospodarowania wskazanych obszarów musi uwzględniać przepisy Prawa Wodnego, a w szczególności obowiązujące zakazy.

Na terenie gminy Złoczew obecnie nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

Obszary zdegradowane

Zgodnie z *Program Rewitalizacji Gminy Złoczew na lata 2016 – 2023* na terenie gminy występuje obszar zdegradowany. Wyznaczony obszar zdegradowany charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz występowaniem zjawisk kryzysowych w sferach: przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej, gospodarczej oraz technicznej. Zgodnie z *Programem Rewitalizacji Gminy Złoczew na lata 2016 – 2023* granice obszaru rewitalizacji pokrywają się z granicami obszaru zdegradowanego.

Tereny zamknięte, obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym

Na obszarze gminy Złoczew nie występują i nie wyznacza się ww. terenów.

2.2.1. Infrastruktura techniczna

Infrastrukturą techniczną nazywa się zbiór różnego rodzaju urządzeń i obiektów o charakterze publicznym, niezbędnych do poprawnego funkcjonowania gospodarki narodowej oraz społeczeństwa na określonym terytorium⁹. Stan i poziom nowoczesności infrastruktury warunkują zatem możliwości rozwoju danego obszaru oraz poziom życia społeczeństwa zamieszkującego go. W ramach infrastruktury technicznej wyróżnia się infrastrukturę: transportu, energetyczną, wodnokanalizacyjną, związaną z gospodarką odpadami oraz infrastrukturę łączności.

W dniu 2 stycznia 2013 roku utworzona została Miejska Spółka Komunalna spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Złoczewie. Głównym zadaniem spółki jest zapewnienie ciągłości i powszechnej dostępności dostaw odpowiedniej jakości wody do mieszkańców gminy i miasta Złoczew, oczyszczanie ścieków komunalnych, prowadzenie ciepłowni miejskiej oraz świadczenie usług komunalnych na rzecz mieszkańców gminy.

INFRASTRUKTURA TRANSPORTU

Podstawowym elementem systemu transportowego gminy jest układ drogowy, który zapewnia zarówno powiązania zewnętrzne w skali regionu i kraju, jak i powiązania wewnętrzne gminnej sieci osadniczej. Sieć drogową na terenie gminy jest dość dobrze rozwinięta.

Układ drogowy obsługujący gminę i zapewniający jej powiązania komunikacyjne z obszarem zewnętrznym tworzą następujące drogi:

- droga ekspresowa S8 z węzłem Złoczew - o znaczeniu międzyregionalnym relacji S8 Wrocław (Psie Pole) – Kępno – Sieradz – A1 (Łódź) – A1 (Piotrków Trybunalski) – Rawa Mazowiecka – Warszawa – Ostrów Mazowiecka – Zambrów – Choroszcz (S19),
- droga krajowa nr 45 relacji Złoczew – Wieluń – Opole – Racibórz – Zabelków koło Chałupek,
- droga wojewódzka Nr 482 relacji węzeł Dobroń – Łask – Zduńska Wola – Sieradz (ul. Sienkiewicza) – Sieradz (ul. Jana Pawła II) – Złoczew – Walichnowy – Wieruszów – granica województwa,
- droga wojewódzka Nr 477 relacji miasto Złoczew.

Przez obszar gminy prowadzą następujące drogi powiatowe¹⁰:

⁹ „Znaczenie infrastruktury komunalnej dla rozwoju lokalnego i regionalnego – przykład województwa łódzkiego” Katedra Zagospodarowania Środowiska i Polityki Przestrzennej, Uniwersytet Łódzki, dr Bartosz Bartosiewicz – prezentacja, www.rpo.lodzkie.pl

¹⁰ https://www.powiat-sieradz.pl/asp/pliki/menu_2/samorzad/zestawienie_drog_2018_r..pdf

- 1701 E Wandalin - początek drogi
- 1705 E Huta Szklana, Złoczew (ul. Burzenińska, ul. Błaszowska), Stanisławów, Rybnik
- 1715 E Huta Szklana - początek drogi, Gronówek
- 1716 E Złoczew (ul. Cmentarna) - początek drogi, Miklesz, Biesiec
- 1718 E Granica z gminą Burzenin, Stolec - skrzyżowanie z drogą nr 4532E - koniec drogi
- 1730 E Grójec Wielki, Wilkołek Unikowski
- 1777 E Złoczew: ul. Szeroka
- 1778 E Złoczew: ul. Kilińskiego
- 1779 E Złoczew: ul. Parkowa
- 1780 E Złoczew: ul. XX lecia - początek drogi, ul. 9 Maja, ul. Polna - koniec drogi
- 1781 E Złoczew: ul. Szkolna
- 1782 E Złoczew: ul. Cegielniana
- 4532 E granica powiatu - początek drogi, Stolec, Broszki, Złoczew - koniec drogi
- 4533 E granica powiatu - początek drogi, skrzyżowanie z drogą nr 4532 - koniec drogi

Na sieć powiązań wewnętrznych składają się drogi gminne, w tym:

- nr 114009E relacji (Lesiaki) – gr. gminy Klonowa – Robaszew,
- nr 114051E relacji Jeże – Łagiewniki – gr. gminy Brąszewice – (Starce), nr 114052E relacji Jeże – Grójec Mały – Grójec Wielki,
- nr 114053E relacji Stanisławów – gr. gminy Brzeźnio – (Rybnik),
- nr 114054E relacji Stanisławów – gr. gminy Brzeźnio – (Gozdy),
- nr 114055E relacji Uników – Wandalin – gr. gminy Lututów – (Huta),
- nr 114056E relacji Grójec Wielki – gr. gminy Klonowa – (Uników),
- nr 114057E relacji Wandalin – Emilianów – Lesiak – Czarna,
- nr 114058E relacji Broszki – Struga – Dąbrowa Miętka,
- nr 114059E relacji Gronówek – Burdynówka,
- nr 114060E relacji Łuszczyn – gr. gminy Burzenin – (Gronów),
- nr 114061E relacji Kolonia Łuszczyn – Łuszczyn – Stolec,
- nr 114062E relacji Uników – Uników Głina – Emilianów,
- nr 114063E relacji Kolonia Bujnów – Kolonia Emilianów,
- nr 114064E relacji Potok – gr. gminy Brzeźnio – (Nowa Wieś),
- nr 114065E relacji Zapowiednik – Borzęckie,
- nr 114066E relacji Kolonia Broszki – Lipiny – Jażwiny,
- nr 114067E relacji Siekanie – Broszki,
- nr 114068E relacji od dr. pow. nr 4532E – do dr. gm. nr 114061E,
- nr 114069E droga przez Kolonię Uników,
- nr 114070E relacji Uników – Kamasze – Wilkołek Unikowski,
- nr 114071E relacji dr. kraj. Nr 45 – Dąbrowa Miętka – Stolec,

- nr 117401E relacji (Janów) – gr. gminy Ostrówek – Lesiaki, nr 118456E relacji (Dymki) – gr. gminy Lututów – Wandalin,
- nr 114750E Złoczew: ul. Dolna,
- nr 114751E Złoczew: ul. Działkowa,
- nr 114752E Złoczew: ul. Kopernika,
- nr 114753E Złoczew: ul. Krasickiego,
- nr 114754E Złoczew: ul. Kwiatowa,
- nr 114755E Złoczew: ul. 22 Lipca,
- nr 114756E Złoczew: ul. Lipowa,
- nr 114757E Złoczew: ul. Łąkowa,
- nr 114758E Złoczew: ul. Mickiewicza,
- nr 114759E Złoczew: ul. Nowa,
- nr 114760E Złoczew: ul. Ogrodowa,
- nr 114761E Złoczew: ul. Opłotki,
- nr 114762E Złoczew: ul. Przechodnia,
- nr 114763E Złoczew: ul. Rolnicza,
- nr 114764E Złoczew: ul. Sadownicza,
- nr 114765E Złoczew: ul. Słoneczna,
- nr 114766E Złoczew: ul. Spokojna,
- nr 114767E Złoczew: ul. Sportowa,
- nr 114768E Złoczew: ul. Spółdzielcza,
- nr 114769E Złoczew: ul. Starowiejska,
- nr 114770E Złoczew: ul. Starowieluńska,
- nr 114771E Złoczew: ul. Wodna,
- nr 114772E Złoczew: ul. Zielona,
- nr 114773E Złoczew: ul. Leśna,
- nr 114774E Złoczew: ul. Klonowa,
- nr 114775E Złoczew: ul. Przylesie,
- nr 114776E Złoczew: ul. Krótka,
- nr 114777E Złoczew: ul. Wspólna,
- nr 114778E Złoczew: ul. Jarzębinowa, ul. Brzozowa, ul. Akacyjowa, ul. Żurawia i ul. Bródkowa.

Większość dróg gminnych charakteryzuje się zadowalającym stanem technicznym. Część z nich jednak wymaga przebudowy bądź modernizacji, szczególnie w zakresie szerokości jezdni i rodzaju nawierzchni. Na obszarze gminy występuje szereg dróg wewnętrznych przeważnie o nawierzchniach gruntowych i zmiennej szerokości pasa drogowego pełniących drugorzędną rolę w układzie komunikacyjnym.

Ścieżki rowerowe (drogi dla rowerów)

Ścieżki rowerowe w gminie Złoczew zajmują łącznie powierzchnię 2,737 km i są zlokalizowane:

- w miejscowości Czarna – 1,452 km,
- w miejscowości Kamasze – 1,285 km.

Kolej

Gmina nie ma dostępu do sieci kolejowych.

Publiczny transport zbiorowy

Gmina Złoczew nie jest organizatorem publicznego transportu zbiorowego.

Publiczny transport zbiorowy realizowany jest przez :

- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sieradz,
- Przedsiębiorstwo. Komunikacji Samochodowej w Wieluniu.

Dowóz dzieci do placówek oświatowych organizowany jest przez Miejską Spółkę Komunalną, która świadczy usługi w zakresie dowozu dzieci do szkół na terenie Gminy Złoczew.

„Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Łódzkiego do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”, przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 27 października 2015 r. Nr XVII/178/15, wskazuje rozwiązania w obszarze przewozów pasażerskich na terenie województwa łódzkiego, w tym przede wszystkim określa sieć transportową, na której organizator (województwo łódzkie) jest zobowiązany do organizowania przewozów publicznych. Planowana sieć komunikacyjna, na której województwo łódzkie planuje organizować przewozy, została opracowana w kontekście zapewnienia spójnej sieci transportowej umożliwiającej¹¹:

- prowadzenie obsługi jak największych potoków podróżnych oraz obsługi obszarów mających uzasadnienie społeczne, o charakterze ponadregionalnym z uwzględnieniem dostępu osobom niepełnosprawnym oraz osobom o ograniczonej zdolności ruchowej do publicznego transportu zbiorowego,
- zapewnienie korzystnej oferty z punktu widzenia trasy i czasu transportu,
- komunikowanie połączeń.

Sieć została zaplanowana w trzech wariantach:

- podstawowym,
- uzupełniającym I
- **uzupełniającym II.**

Wariant podstawowy określa sieć minimalną, na której będą prowadzone przewozy o charakterze użyteczności publicznej.

Z punktu widzenia rozwoju gospodarczego i społecznego Miasta i Gminy Złoczew istotne jest zrealizowanie wariantu uzupełniającego II, w którym to mieszkańcy będą mieli zapewnione wygodne, szybkie i bezpieczne połączenia głównie z miastem wojewódzkim Łódź.

Wariant **uzupełniający II** określa możliwe do uruchomienia linie autobusowe łączące miasta powiatowe leżące poza wojewódzką siecią połączeń kolejowych. Wariant uzupełniający II może,

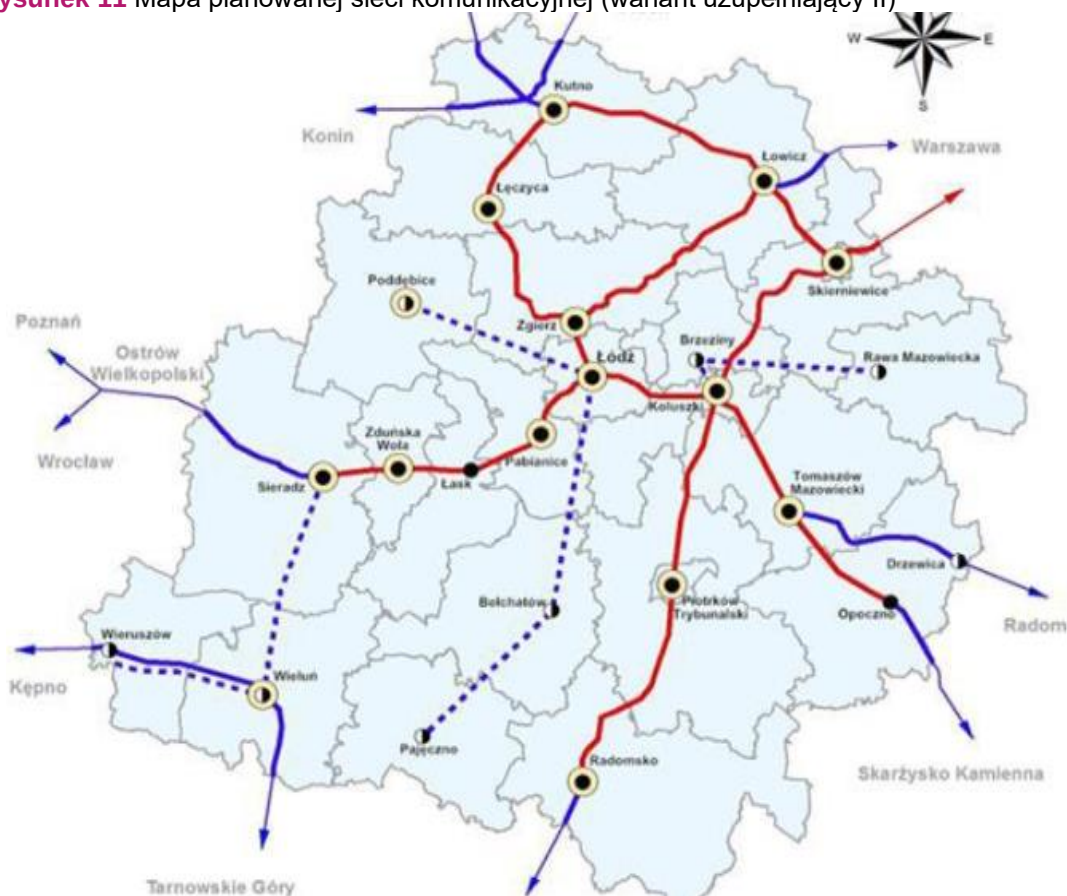
¹¹ Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla powiatu sieradzkiego

po przeprowadzeniu stosownej analizy, rozszerzyć wariant podstawowy lub wariant uzupełniający I poprzez uruchomienie wojewódzkich drogowych przewozów publicznych na wybranych kierunkach w sytuacji, kiedy spełnione zostaną następujące warunki:

- na kierunkach tych zaprzestaną przewozów przewoźnicy prywatni,
- na kierunkach tych nie będzie możliwości lub uzasadnienia ekonomicznego do uruchomienia przewozów kolejowych,
- na uruchomienie takich przewozów pozwolą możliwości finansowe województwa.

Wariant **uzupełniający II** określa możliwość uruchomienia przewozów m.in. na linii: - Wieruszów – Wieluń - Sieradz

Rysunek 11 Mapa planowanej sieci komunikacyjnej (wariant uzupełniający II)

Źródło: Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Łódzkiego do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

INFRASTRUKTURA ENERGETYCZNA

Energia elektryczna

Gmina Złoczew zasilana jest w energię elektryczną ze stacji energetycznych 110/15 kV „Wieluń” i „Złoczew”, które są połączone między sobą linią przesyłową 110 kV, relacji Wieluń-Złoczew (linia ta przecina teren gminy Złoczew z południa na północ). Rozdział oraz dystrybucja energii

do poszczególnych miejscowości oraz odbiorców odbywa się za pośrednictwem sieci rozdzielczej (dystrybucyjnej) średniego napięcia 15 kV, stacji transformatorowo-rozdzielczych 15/0,4 kV i sieci niskiego napięcia. Przez obszar gminy przebiega również dwutorowa linia elektroenergetyczna o napięciu 400 kV relacji Ostrów - Rogowiec/Trębaczew, która stanowi połączenie stacji elektroenergetycznej „Ostrów” z istniejącą dwutorową linią 400 kV Trębaczew – Rogowiec, wyprowadzającą moc z Elektrowni Bełchatów.

Istniejący system dystrybucyjny energii zaspokaja obecne i perspektywiczne potrzeby gminy w tym zakresie, przy założeniu umiarkowanego tempa jej wzrostu. Zarówno GPZ „Wieluń” jak i „Złoczew” posiadają bowiem pewne rezerwy mocy do zagospodarowania oraz wolne pola do wyprowadzenia nowych linii.

Poza konwencjonalnymi źródłami energii elektrycznej, na terenie gminy zlokalizowane są cztery elektrownie wiatrowe:

- elektrownia o mocy 2 MW i wysokości całkowitej 150,0 m w miejscowości Bujnow,
- elektrownia o mocy 2 MW i wysokości całkowitej 150,0 m w mieście Złoczew,
- elektrownia o mocy 0,60 MW i wysokości całkowitej 87,0 m w miejscowości Kolonia Miklesz,
- elektrownia o mocy 2 MW i wysokości całkowitej 168,0 m w miejscowości Potok.

Ciepłownictwo

W gminie Złoczew funkcjonuje ciepłownia miejska o mocy 2,8 MW. Do produkcji ciepła wykorzystywane jest paliwo ekologiczne (zrębki drewna i pellet). Sieć ciepłownicza dostarcza ciepłą wodę m.in. do budynków spółdzielni mieszkaniowej, magistratu, placówek szkolnych i nadleśnictwa.

Zakłada się sukcesywne zwiększanie ilości energii cieplnej pozyskiwanej z indywidualnych odnawialnych źródeł energii, w szczególności wykorzystujących w procesie przetwarzania energię geotermalną i energię promieniowania słonecznego.

Zaopatrzenie w gaz

Gmina Złoczew nie jest zgazyfikowana. W 2020 r. wydano decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego - Budowa gazociągu średniego ciśnienia w m. Złoczew.

INFRASTRUKTURA WODNOKANALIZACYJNA

Działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę jest zadaniem własnym gminy. Miejska Spółka Komunalna Sp. z o. o. w Złoczewie obsługuje cztery Stacje Uzdatniania Wody wraz z sieciami wodociągowymi w: Złoczewie, Unikowie, Broszkach i Grójcu Wielkim, jak również Miejską Oczyszczalnię Ścieków w Złoczewie.

Wodociągi

Zgodnie z danymi GUS, na dzień 09.12.2021 r. długość czynnej sieci rozdzielczej w na obszarze gminy wyniosła 119,6 km (29,2 km w mieście oraz 90,4 km na obszarze wiejskim), funkcjonowało 1831 przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (800 w mieście oraz 1031 na obszarze wiejskim gminy).

W gminie funkcjonuje 6 wodociągów grupowych i miejskich, które zaopatrują w wodę gospodarstwa domowe. Są to:

- wodociąg „Złoczew” - zaopatruje w wodę miasto Złoczew oraz wsie: Borzęckie, Burdynówka, Szklana Huta, Gronówek, Miklesz. Źródłem wody dla wodociągu jest ujęcie wody znajdujące się w Złoczewie;
- wodociąg grupowy „Broszki” zaopatrujący w wodę wsie: Broszki, Czarna, Zapowiednik, Lipiny, Łuszczyn, Stolec, Biesiec, źródłem wody dla wodociągu jest ujęcie wody zlokalizowane we wsi Broszki;
- wodociąg grupowy „Uników – Wandalin” zaopatruje w wodę wsie: Uników, Kolonia Uników, Kamasze, Wilkołek Unikowski, Cegielnia, Wandalin, Kolonia Wandalin, Emilianów, Bujnów, Kolonia Bujnów, źródłem wody dla wodociągu jest ujęcie wody zlokalizowane w Unikowie;
- wodociąg wiejski „Grójec” - zaopatruje w wodę wieś Grójec Wielki i Robaszew;
- wodociąg wiejski „Stanisławów” - zaopatruje w wodę wieś Stanisławów. Wodociąg ten włączony jest do wodociągu grupowego „Nowa Wieś” znajdującego się w sąsiedniej gminie Brzeźnio;
- wodociąg wiejski „Potok” - zaopatruje wieś Potok. Źródłem wody jest wodociąg „Nowa Wieś” gm. Brzeźnio.

W 2020 r. Miejska Spółka Komunalna Sp. z o. o. w Złoczewie wybudowała nowe wodociągi:

- Złoczew, ul. Brzozowa – długość 297,7 m;
- Złoczew, ul. Akacyjowa (kolejny etap) – długość 125,2 m;
- Złoczew, ul. Wieluńska – długość 125,7 m;
- Złoczew, ul. Dolna – długość 475,0 m;

oraz przełożyła wodociąg w miejscowości Gronówek o długości 265,0 m.

Gospodarka ściekowa

W gminie funkcjonuje Miejska Oczyszczalnia Ścieków w Złoczewie, którą obsługuje Miejska Spółka Komunalna Sp. z o. o. w Złoczewie.

Funkcjonowanie sieci kanalizacji sanitarnej w Złoczewie opiera się głównie na dwóch kolektorach:

- kolektor A o długości blisko 2,5 km zbiera ścieki z sieci kanalizacyjnej w ul. Lututowskiej, Spokojnej, Błazkowskiej, Burzenińskiej, Sieradzkiej, Kilińskiego i Starowiejskiej oraz osiedla „Słonecznego”;
- kolektor B o długości - 1,1 km zbierający ścieki z kanalizacji ogólnospławnej z centrum miasta, z osiedla „Zacisze” i osiedla „Za klasztorem”, ul. XX-Lecia, ul. Nowej, ul. Ogrodowej i Wieluńskiej.

Przy dobrze rozwiniętej sieci wodociągowej bardzo niekorzystnie przedstawia się długość sieci kanalizacyjnej. W kanalizację sanitarną wyposażone jest jedynie miasto. Łączna długość czynnej sieci kanalizacyjnej na dzień 08.12.2021 r. wyniosła 14 km, funkcjonowało 330 przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Pozostałe mieszkania korzystają z indywidualnych sposobów odprowadzania ścieków, w postaci zbiorników lub przydomowych oczyszczalni ścieków. Taki sposób gospodarowania ściekami sanitarnymi ma miejsce w przypadku

wszystkich mieszkań znajdujących się na obszarach wiejskich. Według danych GUS na dzień 31.12.2021 r. w gminie funkcjonowało:

- 1349 zbiorników bezodpływowych (617 w mieście oraz 732 na obszarze wiejskim);
- 57 oczyszczalni przydomowych (11 w mieście oraz 46 na obszarze wiejskim).

INFRASTRUKTURA ZWIĄZANA Z GOSPODARKĄ ODPADAMI

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie tworząc warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności tworzą warunki do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy, obejmują wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi oraz nadzorują gospodarowanie odpadami komunalnymi. Utrzymanie czystości i porządku w gminie określa „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Złoczew” przyjęty Uchwałą Nr XXXI/243/21 Rady Miejskiej w Złoczewie z dnia 14 września 2021 r. Regulamin zawiera:

- wymagania w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości i na terenach użytku publicznego;
- rodzaj i minimalną pojemność pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, warunki rozmieszczenia tych pojemników i ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym;
- częstotliwość i sposób pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego;
- inne wymagania wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami;
- obowiązki osób utrzymujących zwierzęta domowe;
- wymagania utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej;
- obszary podlegające obowiązkowej deratyzacji i terminy jej przeprowadzania.

W ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi właściciele nieruchomości mają możliwość selektywnego zbierania odpadów komunalnych „u źródła”, czyli bezpośrednio na terenie nieruchomości. Sелеktywnym odbiorem odpadów komunalnych są objęte następujące frakcje odpadów:

- Zmieszane odpady komunalne;
- Metale i tworzywa sztuczne – butelki po napojach, opakowania z tworzyw sztucznych, opakowania wielomateriałowe (np. opakowania po mleku, sokach), plastikowe np. torby, worki, reklamówki i inne folie – niezabrudzone, metale kolorowe (np. puszki po napojach), folie aluminiowe (niezabrudzone);
- Papier – opakowania z papieru, tektury, kartonu, gazety i czasopisma, katalogi i ulotki, książki, zeszyty, torebki papierowe, papier pakowy;
- Szkło – czyste opakowania szklane bez nakrętek (np. butelki, słoiki, flakony);

- Bioodpady – odpadki warzywne i owocowe (obierki itp.), drobne gałązki drzew i krzewów, skoszoną trawę i liście, trociny i korę drzew, resztki jedzenia (bez mięs).

Raz w roku w okresie jesiennym na terenie Gminy Złoczew odbywa się zbiórka odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz opon, bezpośrednio sprzed posesji właścicieli nieruchomości.

Na terenie Złoczewa przy ul. Cmentarnej 11 znajduje się Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Na terenie PSZOK przyjmowane są segregowane odpady komunalne wytworzone w gospodarstwach domowych przez mieszkańców Gminy Złoczew. Do PSZOK-u nie są przyjmowane odpady powstające w wyniku prowadzenia działalności gospodarczej.

W PSZOK przyjmowane są następujące odpady:

- 1) przeterminowane leki;
- 2) chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe);
- 3) zużyte baterie i akumulatory;
- 4) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- 5) meble i inne odpady wielkogabarytowe (np. zużyte lampy i oprawy oświetleniowe, wyposażenie gospodarstw domowych, elementy stolarki mieszkaniowej i gospodarczej, elementy i urządzenia z tworzyw sztucznych);
- 6) odpady budowlano-rozbiórkowe (m.in. gruz ceglany, materiały ceramiczne i elementy wyposażenia, styropian, drewno, szkło, itp.);
- 7) zużyte opony;
- 8) odpady zielone (m.in.: liście, trawa, gałęzie);
- 9) opakowania ze szkła;
- 10) opakowania z tworzyw sztucznych;
- 11) opakowania z papieru i tektury;
- 12) opakowania wielomateriałowe;
- 13) metal (złom);
- 14) lampy fluoroscencyjne i inne odpady zawierające rtęć (m.in. zużyte świetlówki, żarówki energooszczędne, termometry, itp.);
- 15) odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek.

Gmina Złoczew wywiązuje się z obowiązku narzuconego na gminę ustawowo osiągając wymagany prawem poziom recyklingu. Zdecydowana większość odpadów komunalnych jest poddawana innym niż składowanie procesom przetwarzania. Jedynie niewielki odsetek odpadów zostaje poddany składowaniu. Priorytetowym zadaniem Gminy Złoczew na kolejne lata jest uświadamianie mieszkańców gminy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w celu ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz racjonalnego sortowania odpadów komunalnych w

celu osiągnięcia określonych przez Unię Europejską poziomów odzysku i recyklingu odpadów.¹²

Tabela 3 Informacja o poszczególnych rodzajach odpadów komunalnych odebranych z obszaru gminy w 2020 roku

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]	Sposób zagospodarowania odebranych odpadów komunalnych
07 02 13	Odpady z tworzyw sztucznych	0,8	R12
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	19,2	R12
15 01 05	Opakowania wielomateriałowe	0,6	R12
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	244,1	R12
15 01 07	Opakowania ze szkła	161,2	R5
17 01 01	Odpady betonu, oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	1,3	R5
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	0,6	R5
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	18,2	R12
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,4	R12
20 01 39	Tworzywa sztuczne	10,4	R12
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	111,1	R12
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	194,9	R3
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	49,9	D5
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	122,5	R12
20 03 99	Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	15,8	R12

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi w gminie Złoczew za rok 2020

Osiągnięte poziomy recyklingu:

- Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji: 16,56%
- Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła: 53,06%
- Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne: 100%

INFRASTRUKTURA ŁĄCZNOŚCI

Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć telefoniczną. Wraz z rozwojem technologicznym, sieć telefonii stacjonarnej traci na znaczeniu na rzecz łączności bezprzewodowej oraz Internetu. Zakłada się, że w najbliższych latach proces ten będzie ulegał pogłębieniu.

¹² Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi w gminie Złoczew za rok 2020

2.2.2. Własność nieruchomości

Raport o stanie Gminy Złoczew za rok 2020 podaje, iż „Według stanu na 31 grudnia 2020 r. ujawnionego w Ewidencji Gruntów i Budynków gmina Złoczew była we władaniu 207 ha gruntów, z czego 61 ha to grunty w granicach miasta, 146 ha w granicach sołectw. Z ogólnej powierzchni gruntów gminnych:

- 1,0425 ha jest oddane w użytkowanie wieczyste,
- 0,0286 ha jest oddane w dzierżawę,
- 0,1700 ha jest oddane w użyczenie.

Pozostałą część stanowi tzw. gminny zasób gruntów wykorzystywanych na realizację zadań publicznych lub depozyt gruntów oczekujących na zagospodarowanie lub sprzedaż.”

2.2.3. Stan obiektów dziedzictwa kulturowego

Zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zabytek to nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich część lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową (art. 3 pkt. 1).

Do rejestru zabytków wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z urzędu, bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy. Do rejestru może być również wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru zabytków, a także jego nazwa geograficzna, historyczna lub tradycyjna (art. 8, 9 pkt. 1, 2).

Gmina Złoczew posiada liczne zabytki stanowiące o ważnej roli jaką obszar odgrywał w przeszłości. Znaczący wpływ na rozwój obszaru miało jego położenie na skrzyżowaniu szlaków handlowych między Wieruszowem, Sieradzem i Wieluniem. Zabytki zlokalizowane są w mieście Złoczew a także wsiach Stolec i Uników.

Unikalny jest średniowieczny układ rozplanowania Złoczewa – dawnej osady targowej, położonej u zbiegu traktów handlowych ze Śląska i Wielkopolski do Sieradza (XII w.). W Złoczewie występują elementy XVII- wiecznej kompozycji renesansowej z dużym rynkiem i regularną siatką ulic zamykającą się w prostokącie oraz zespół pałacowy Ruszkowskich na wschodzie.

Ochrona zabytków, utrzymanie ich w dobrym stanie i funkcji stanowi jeden z priorytetów gminy.

Zgodnie z *Wykazem zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków* - stan na 30 września 2021 r., na obszarze gminy Złoczew znajdują się:

- Uników
 - kościół par. pw. św. Stanisława, 1875, nr rej.: 11 z 22.08.1977
- Złoczew

- kościół par. pw. św. Andrzeja, 1614-17, XVIII, nr rej.: 875 z 28.12.1967 oraz 100 z 1.10.1986
- Zespół Klasztorny Bernardynów, ob. Kamedulek, XVII-XIX:
 - kościół pw. Świętego Krzyża, nr rej.: 876 z 28.12.1967
 - klasztor, nr rej.: 877 z 28.12.1967
 - kaplica na cmentarzu kościelnym, nr rej.: 878 z 28.12.1967
 - ogrodzenie zespołu klasztornego z bramą, nr rej.: 879 z 28.12.1967 i z 28.03.2018
- zespół pałacowy, 1616, XVIII/XIX:
 - pałac, nr rej.: 880 z 28.12.1967
 - oficyna pd.-zach., nr rej.: 883 z 28.12.1967
 - oficyna pd.-wsch., nr rej.: 882 z 28.12.1967
 - oficyna pn., nr rej.: 881 z 28.12.1967
 - park, nr rej.: A/368 z 1.02.2018

2.2.4. Uwarunkowania ochrony środowiska

Atutem Gminy Złoczew są lasy i naturalne środowisko, swoisty mikroklimat leśny, obfitość grzybów i jagód. Na obszarze gminy Złoczew występują zarówno wielkoobszarowe jak i indywidualne formy ochrony przyrody, w tym:

- rezerваты przyrody,
- pomniki przyrody,
- użytki ekologiczne,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Parki Złoczewskie”.

Zasoby środowiska naturalnego zostały szerzej opisane w rozdziale 2.1.4 Środowisko przyrodnicze.

Ochrona środowiska naturalnego jest jednym z priorytetów gminy. Realizacji zadań w tym zakresie służą następujące dokumenty:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Złoczew;
- Strategia Rozwoju Elektromobilności na terenie Gminy Złoczew;
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Złoczew;
- Program Rewitalizacji dla Gminy Złoczew na lata 2016 - 2023.

2.3. Sfera społeczna

2.3.1. Sytuacja demograficzna i społeczna na danym obszarze

LICZBA LUDNOŚCI

Zgodnie z danymi GUS, na dzień 31.12.2020 r. liczba ludności faktycznie zamieszkałej na obszarze gminy miejsko - wiejskiej Złoczew wyniosła 7 131 osób (ostatnie dostępne dane statystyczne). Zarejestrowano więcej kobiet niż mężczyzn, różnica wyniosła 169 osób. Na przestrzeni badanych lat liczba osób zamieszkujących gminę zmniejszyła się o 243 osoby. Wśród kobiet odnotowujemy spadek o 96 osób, natomiast wśród mężczyzn o 147 osób. W roku 2020 kobiety stanowiły 51,84% ogółu ludności. Miasto Złoczew zamieszkiwało 3 340 osób, liczba mieszkańców miasta na przestrzeni analizowanych lat zmniejszyła się o 89 osób. Również na obszarze wiejskim gminy odnotowano zmniejszenie się liczby ludności, różnica ta wyniosła 154 osoby.

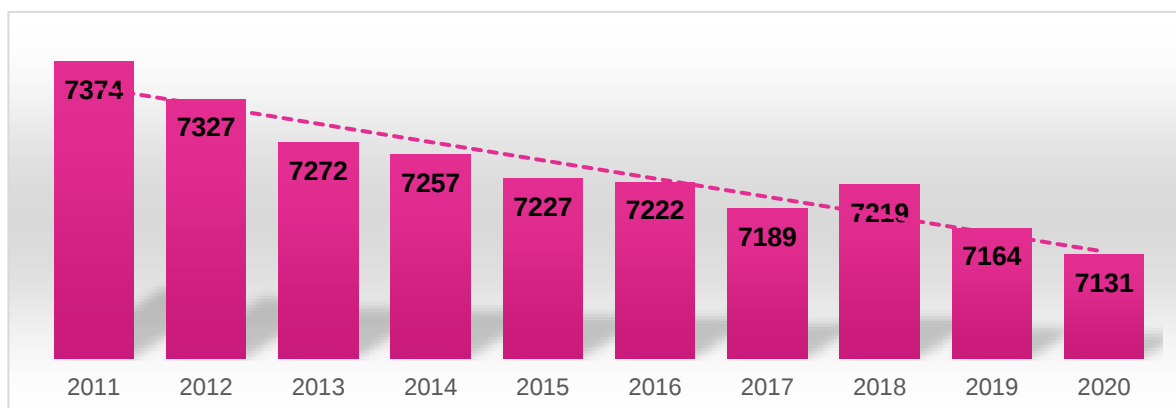
Tabela 4 Ludność faktycznie zamieszkała na obszarze gminy Złoczew w latach 2011 – 2020

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina ogółem	7374	7327	7272	7257	7227	7222	7189	7219	7164	7131
kobiety	3746	3713	3711	3698	3693	3676	3656	3673	3663	3650
mężczyźni	3628	3614	3561	3559	3534	3546	3533	3546	3501	3481
Miasto Złoczew	3429	3389	3377	3378	3355	3371	3351	3384	3363	3340
Obszar wiejski	3945	3938	3895	3879	3872	3851	3838	3835	3801	3791

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W analizowanych latach zauważalny jest stały spadek liczby mieszkańców gminy (poza rokiem 2018, w którym to odnotowano niewielki wzrost w porównaniu z rokiem 2017). W roku 2020 liczba mieszkańców była najniższa i wyniosła 7 131 osób.

Wykres 1 Liczba mieszkańców w gminie Złoczew w latach 2011 – 2020

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Przeprowadzono analizę porównawczą. Gmina Złoczew pod względem liczby ludności to najmniejsza gmina miejsko – wiejska wśród analizowanych JST z powiatu sieradzkiego (7 131 mieszkańców). Pod względem liczby ludności przewyższa ją także gmina miejska i wiejska Sieradz, odpowiednio 41 390 oraz 10 801 mieszkańców.

Tabela 5 Dynamika liczby ludności w latach 2011 - 2020 - analiza porównawcza

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Powiat sieradzki	120 699	120 410	120 057	119 622	119 268	119 009	118 692	118 240	117 674	116 918
Sieradz gmina miejska	43 749	43 651	43 356	43 071	42 890	42 762	42 570	42 267	41 953	41 390
Błaszki gm. miejsko - wiejska	15 026	14 953	14 947	14 866	14 790	14 727	14 658	14 555	14 458	14 373
Brąszewice	4 481	4 455	4 511	4 526	4 524	4 531	4 530	4 532	4 471	4 466
Brzeźno	6 325	6 341	6 301	6 338	6 357	6 336	6 362	6 350	6 384	6 379

Burzenin	5 648	5 664	5 641	5 600	5 567	5 533	5 521	5 504	5 512	5 498
Goszczanów	5 722	5 686	5 668	5 626	5 575	5 534	5 516	5 492	5 466	5 419
Klonowa	2 985	2 969	2 982	2 962	2 932	2 913	2 891	2 859	2 870	2 888
Sieradz	10 313	10 318	10 400	10 387	10 399	10 468	10 558	10 629	10 706	10 801
Warta gm. miejsko - wiejska	12 974	12 961	12 893	12 880	12 897	12 844	12 784	12 737	12 636	12 510
Wróblew	6 102	6 085	6 086	6 109	6 110	6 139	6 113	6 096	6 054	6 063
Złoczew gm. miejsko - wiejska	7 374	7 327	7 272	7 257	7 227	7 222	7 189	7 219	7 164	7 131
Powiat wieluński	78 120	77 984	77 720	77 513	77 290	77 238	77 017	76 699	76 256	75 736
Konopnica	3 882	3 888	3 883	3 911	3 833	3 841	3 815	3 784	3 772	3 759
Ostrówek	4 604	4 596	4 563	4 539	4 543	4 563	4 533	4 522	4 481	4 473
Powiat wieruszowski	42 372	42 281	42 260	42 196	42 195	42 237	42 255	42 213	42 105	41 984
Lututów	4 673	4 616	4 615	4 645	4 628	4 606	4 600	4 598	4 596	-
Lututów gm. miejsko - wiejska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4 559
województwo łódzkie	2 533 681	2 524 651	2 513 093	2 504 136	2 493 603	2 485 323	2 476 315	2 466 322	2 454 779	2 437 970

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W większości analizowanych jednostek terytorialnych odnotowano zmniejszenie się liczby ludności w roku 2020 w stosunku do roku 2011. Spadek ten w poszczególnych gminach wynosi:

- gmina miejska Sieradz - 2359 osób (zmniejszenie o 5,39%);
- gmina Błaszki - 653 osoby (zmniejszenie o 4,35%);
- gmina Brąszewice 15 osób (zmniejszenie o 0,33%);
- gmina Burzenin - 150 osób (zmniejszenie o 2,66%);
- gmina Goszczanów - 303 osoby (zmniejszenie o 5,30%);
- gmina Klonowa - 97 osób (zmniejszenie o 3,25%);
- gmina Warta - 464 osoby (zmniejszenie o 3,58%);
- miasto Wróblew - 39 osób (zmniejszenie o 0,64%);
- gmina Złoczew - 243 osoby (zmniejszenie o 3,30%);
- gmina Konopnica – 123 osoby (zmniejszenie o 3,17%)
- gmina Ostrówek - 131 osób (zmniejszenie o 2,85%)
- gmina Lututów - 114 osób (zmniejszenie o 2,44%);

Wzrost liczby mieszkańców odnotowały tylko dwie gminy:

- gmina wiejska Brzeźnio - 54 osoby (wzrost o 0,85%);
- gmina wiejska Sieradz - 488 osób (wzrost o 4,73%).

W tym samym czasie w powiecie sieradzkim liczba mieszkańców zmniejszyła się o 3 781 osób (-3,13%), a w województwie łódzkim o 95 711 osób (-3,78%). Liczba mieszkańców powiatu wieluńskiego zmniejszyła się o 2 384 osoby (3,05%), a powiatu wieruszowskiego o 388 osób (0,92%).

Na zmianę liczby mieszkańców wpływ mają wysokość przyrostu naturalnego (różnica między liczbą urodzeń i zgonów) oraz saldo migracji (różnica między napływem ludności na dany teren i odpływem z niego).

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

W latach poddanych analizie (poza rokiem 2014 i 2018), przyrost naturalny w gminie Złoczew był ujemny, co oznacza, iż liczba urodzeń żywych była niższa od liczby zgonów. Najniższą wartość ujemną odnotowano w roku 2011 i 2012 (- 22).

Tabela 6 Przyrost naturalny, urodzenia, zgony na terenie gminy Złoczew (stan w dniu 31XII) w latach 2011 – 2020

Ruch naturalny (osoba)	Lata									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Urodzenia żywe ogółem	57	72	68	81	70	71	82	80	63	76
Urodzenia żywe mężczyźni	29	33	27	44	31	35	48	39	30	41
Urodzenia żywe kobiety	28	39	41	37	39	36	34	41	33	35
Zgony ogółem	79	94	82	78	90	83	88	65	74	97
Zgony mężczyźni	42	45	42	35	45	35	45	33	44	55
Zgony kobiety	37	49	40	43	45	48	43	32	30	42
Przyrost naturalny ogółem	-22	-22	-14	3	-20	-12	-6	15	-11	-21
Przyrost naturalny mężczyźni	-13	-12	-15	9	-14	0	3	6	-14	-14
Przyrost naturalny kobiety	-9	-10	1	-6	-6	-12	-9	9	3	-7

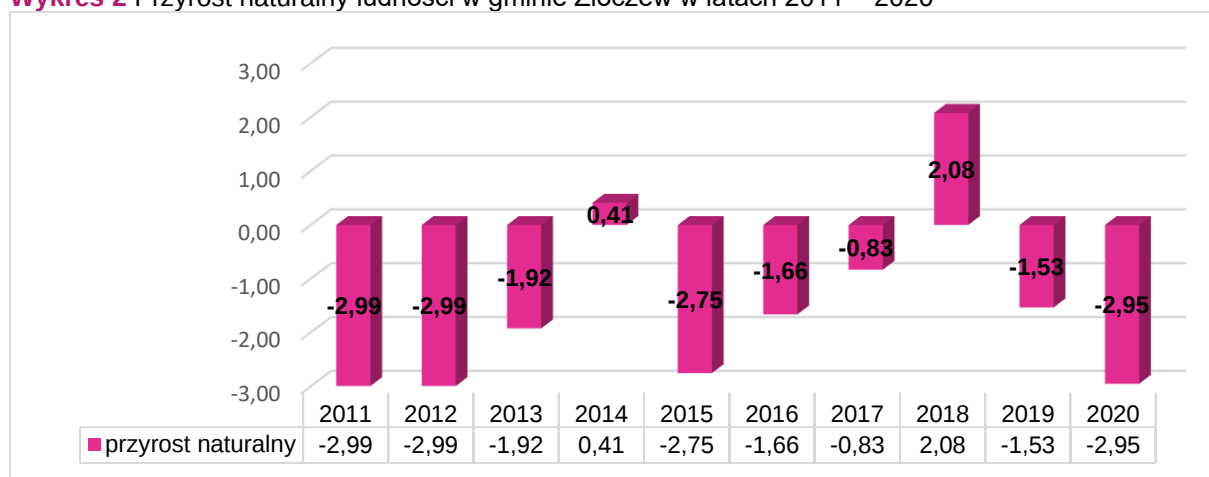
Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Urodzenia są kluczowym czynnikiem wpływającym na strukturę ludności. Według danych GUS w gminie Złoczew w 2020 roku odnotowano 76 żywych urodzeń, w tym 41 mężczyzn i 35 kobiet. Na terenie gminy w roku 2020 odnotowano więcej zgonów niż żywych urodzeń, zatem przyrost naturalny jest ujemny i wyniósł (-21 osób). W poprzednich latach również przeważał ujemny przyrost naturalny. W latach poddanych analizie przyrost naturalny ogółem wynosi (-110 osób), w tym (-64 mężczyzn) oraz (-46 kobiet). Najniższa wartość wskaźnika na 1000 ludności została odnotowana w roku 2011 oraz 2012 (-2,99).

Tabela 7 Przyrost naturalny, urodzenia, zgony na 1000 ludności na terenie gminy Złoczew (stan w dniu 31 XII) w latach 2011 – 2020

Na 1000 ludności:	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
urodzenia żywe	7,74	9,78	9,31	11,12	9,63	9,85	11,40	11,08	8,77	10,66
zgony	10,73	12,77	11,22	10,70	12,38	11,51	12,23	9,01	10,31	13,61
przyrost naturalny	-2,99	-2,99	-1,92	0,41	-2,75	-1,66	-0,83	2,08	-1,53	-2,95

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Wykres 2 Przyrost naturalny ludności w gminie Złoczew w latach 2011 – 2020

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W analizie porównawczej w latach 2011 – 2020 przyrost naturalny w prawie wszystkich analizowanych JST był przeważnie ujemny. Na tle gmin wyraźnie wyróżnia się on w powiecie sieradzkim, gminie Brąszewice, w której przyjmuje wartości naprzemienne od ujemnych do dodatnich. Rosnący ujemny przyrost naturalny w województwie łódzkim na przestrzeni badanych lat pokazuje skalę problemu w regionie. W tabeli poniżej kolorem oznaczono wartości dodatnie przyrostu naturalnego, poza gminą Brąszewice i Brzeźnio są to sporadyczne przypadki. Ujemny przyrost naturalny w gminie Złoczew nie jest zatem cechą wyjątkową gminy i dotyczy całego powiatu sieradzkiego, wieluńskiego i poza rokiem 2017 również wierszowskiego, jest także charakterystyczny dla całego województwa łódzkiego.

Tabela 8 Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w gminie Złoczew gminach ościennych, powiecie sieradzkim, wieluńskim i wierszowskim oraz województwie łódzkim w latach 2011 – 2020 – analiza porównawcza

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Powiat sieradzki	-0,53	-2,06	-2,35	-1,39	-1,44	-1,24	-1,65	-2,06	-2,42	-4,39
Sieradz gmina miejska	0,46	-0,94	-1,38	-1,48	-1,26	-0,37	-0,82	-1,67	-2,78	-6,52
Błaszki gm. miejsko - wiejska	-0,47	-2,53	-2,02	-0,34	-1,55	-2,38	-0,61	-4,17	-1,38	-3,33
Brąszewice	0,67	-0,90	-0,45	-0,67	0,66	3,09	0,66	4,20	-3,55	0,67
Brzeźnio	-0,48	-5,07	-2,06	0,79	1,42	-0,95	0,16	-4,42	-1,26	-3,61
Burzenin	-5,83	-3,90	-6,35	-3,73	-6,09	-3,06	-6,70	-4,00	-2,91	-2,35
Goszczanów	2,44	-2,63	-6,55	-3,01	-1,43	-4,32	-2,18	-3,82	-0,37	-3,85
Klonowa	-1,67	-3,35	-0,34	-1,01	-2,71	-0,68	-2,75	-4,53	0,00	-2,09
Sieradz	1,07	-0,39	-0,48	-1,82	-0,96	-0,38	-0,10	0,19	-1,97	-0,28
Warta gm. miejsko - wiejska	-2,16	-2,86	-5,35	-2,56	-1,79	-3,42	-4,99	-4,08	-4,96	-7,39
Wróblew	-2,29	-3,79	-2,46	-1,64	-0,65	-0,33	-4,58	-1,97	-1,82	-2,97
Złoczew gm. miejsko - wiejska	-2,99	-2,99	-1,92	0,41	-2,75	-1,66	-0,83	2,08	-1,53	-2,95
Powiat wieluński	-0,84	-1,47	-1,50	-2,28	-2,94	-1,79	-2,25	-2,89	-3,13	-4,98
Konopnica	-1,03	-3,35	-6,17	-1,29	-9,54	-2,88	-7,31	-4,21	-2,38	-6,14
Ostrówek	-7,62	-5,88	-5,90	-9,23	-8,40	-2,64	-8,34	-8,65	-9,11	-5,34
Powiat wierszowski	-0,80	-2,08	-0,69	-0,33	-0,78	-0,76	0,02	-0,62	-0,74	-3,78
Lututów	1,28	-1,29	-0,43	-1,95	-0,43	-1,08	-0,22	-1,96	-0,22	-
Lututów gm. miejsko - wiejska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-5,24
województwo łódzkie	-2,70	-2,97	-3,51	-2,80	-3,61	-2,98	-2,98	-3,47	-3,64	-6,09

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

MIGRACJE

Czułym miernikiem zmian sytuacji społeczno-gospodarczej jest migracja. Ludzie osiedlają się na terenach, których perspektywy rozwojowe postrzegają z optymizmem, natomiast spontaniczna emigracja z danego terenu jest zawsze sygnałem zagrożenia zapaścią rozwojową.

Migracje ludności są bardzo istotnym czynnikiem wpływającym na liczbę i strukturę ludności danego regionu. „Migracjami (lub wędrówkami) ludności nazywamy całokształt przemieszczeń prowadzących do stałej lub okresowej zmiany miejsca zamieszkania osób. Migracje uważa się za najważniejszy przejaw przestrzennej mobilności ludności”.¹³

Tabela 9 Migracje wewnętrzne i zagraniczne w gminie Złoczew w latach 2011 – 2020

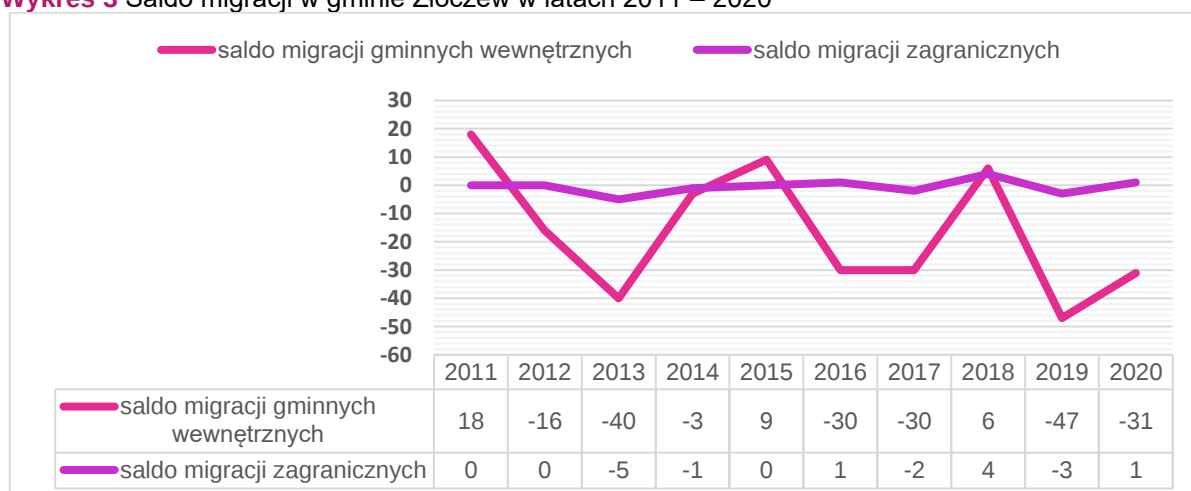
¹³ Definicja zaczerpnięta z „Materiałów dydaktycznych Zakładu Demografii i Gerontologii Społecznej UŁ” www.demografia.uni.lodz.pl

migracje	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Zameldowania w ruchu wew. ogółem	77	65	62	76	90	47	54	91	46	46
Zameldowania z zagranicy ogółem	1	0	0	0	0	2	0	4	0	1
Zameldowania ogółem	78	65	62	76	90	49	54	95	46	47
Wymeldowania w ruchu wew.	59	81	102	79	81	77	84	85	93	77
Wymeldowania za granicę	1	0	5	1	0	1	2	0	3	0
Wymeldowania ogółem	60	81	107	80	81	78	86	85	96	77
Saldo migracji ogółem	18	-16	-45	-4	9	-29	-32	10	-50	-30
Saldo migracji wewnętrznych	18	-16	-40	-3	9	-30	-30	6	-47	-31
Saldo migracji zagranicznych	0	0	-5	-1	0	1	-2	4	-3	1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W gminie Żłoczew w 2020 roku saldo migracji (ogółem) odnotowujemy na poziomie minus (30) osób (liczba osób zameldowanych ogółem to 47 osób, wymeldowanych to 77 osób). Zmiany miejsca zamieszkania występują głównie w obrębie kraju, regionu. Najwięcej osób wyprowadziło się z terenu gminy w roku 2013, było to 107 osób. Wymeldowania w ruchu wewnętrznym w gminie w ostatnich latach, występują na podobnym poziomie. Według danych GUS saldo migracji zagranicznych kształtuje się od (-5) do (+4). Najwięcej osób zdecydowało się na opuszczenie gminy i wymeldowanie za granicę, w roku 2013 (-5) osób, a w 2018 roku najwięcej osób zameldowało się z zagranicy. Saldo migracji zagranicznych w latach poddanych analizie jest ujemne i wynosi (-5).

Wykres 3 Saldo migracji w gminie Żłoczew w latach 2011 – 2020

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Wartość salda migracji wewnętrznych i zagranicznych w analizowanych latach przyjmowała przeważnie wartości ujemne, co oznacza, że w ciągu ostatnich lat więcej ludzi zdecydowało się na opuszczenie gminy Żłoczew i zamieszkanie w innym miejscu. Gminę w ciągu badanych lat łącznie opuściło 169 osób. Gmina powinna czynić starania, aby zmienić ten trend.

Tabela 10 Saldo migracji ogółem w gminie Żłoczew gminach ościennych, powiecie sieradzkim, wieluńskim i wierszowski oraz województwie łódzkim w latach 2011 – 2020 – analiza porównawcza

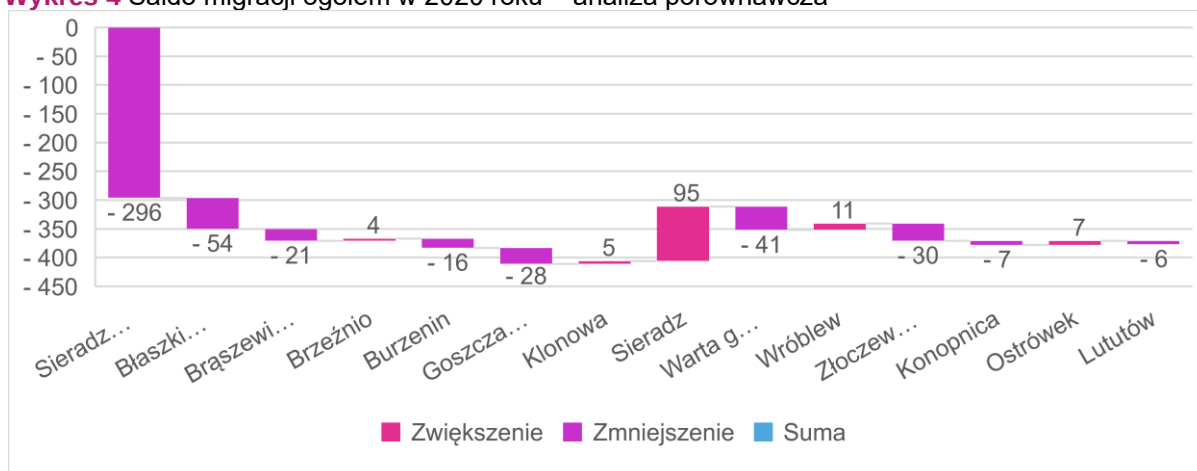
Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Powiat sieradzki	-180	-174	-287	-303	bd*	-207	-203	-223	-281	-371
Sieradz gmina miejska	-249	-131	-224	-244	bd*	-138	-107	-212	-244	-296
Błaszki gm. miejsko - wiejska	-18	-25	-37	-55	bd*	-75	-81	-48	-60	-54
Brąszewice	-10	-10	13	1	bd*	-8	-18	-10	-31	-21
Brzeźnio	10	5	-2	18	bd*	-2	-3	-7	39	4
Burzenin	20	1	24	-17	bd*	-14	36	-7	15	-16
Goszczanów	-12	-24	-14	-18	bd*	-5	-32	-12	-22	-28

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Klonowa	-27	11	-17	-13	bd*	-16	-12	-14	16	5
Sieradz	105	24	50	26	bd*	40	63	61	95	95
Warta gm. miejsko - wiejska	6	3	-40	0	bd*	20	-4	14	-22	-41
Wróblew	-23	-12	5	3	bd*	20	-13	2	-17	11
Złoczew gm. miejsko - wiejska	18	-16	-45	-4	bd*	-29	-32	10	-50	-30
Powiat wieluński	-104	-105	-191	-112	bd*	-55	-64	-181	-219	-141
Konopnica	-12	12	19	3	bd*	10	-7	-7	3	-7
Ostrówek	30	20	-10	19	bd*	21	17	18	-9	7
Powiat wierszowski	-59	-45	-17	-31	bd*	16	1	-6	-53	8
Lututów	-25	-60	-2	5	bd*	-6	-9	1	-18	-
Lututów gm. miejsko - wiejska	-	-	-	-	bd*	-	-	-	-	-6
województwo łódzkie	-1 891	-1 828	-2 678	-2 045	bd*	-1 417	-1 789	-1 859	-2 510	-1 672

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne), bd* – brak danych

Wskaźnik salda migracji dla gminy miejskiej Sieradz, gminy miejsko – wiejskiej Błaszki, gminy wiejskiej Goszczanów, powiatu sieradzkiego, wieluńskiego oraz województwa łódzkiego, nie napawa optymizmem, gdyż w latach poddanych analizie przyjmuje wyłącznie wartości ujemne. Wśród pozostałych gmin wiejskich i miejsko – wiejskich kształtuje się różnie, przyjmując wartości od (-60) do (+39). Gminą, w której wskaźnik ten co roku przyjmuje wartości dodatnie jest gmina wiejska Sieradz. W roku 2020 wartość wskaźnika salda migracji ogółem w otoczeniu gminy Złoczew kształtowała się następująco:

Wykres 4 Saldo migracji ogółem w 2020 roku – analiza porównawcza

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Saldo migracji dla gminy Złoczew, w roku 2020 wyniosło (-30) osób i jest to najniższy ujemny wynik spośród gmin miejsko – wiejskich w powiecie sieradzkim. Najtrudniejsza jest sytuacja w gminie miejskiej Sieradz, gdzie od lat wskaźnik przyjmuje wartości ujemne, w roku 2020 (-296), a w ciągu analizowanych lat z gminy wyemigrowało 1 845 osób, które zapewne wybierają inne ościennie gminy do zamieszkania.

STRUKTURA WIEKU LUDNOŚCI

W strukturze wieku ludności można wyróżnić trzy podstawowe kategorie, które są istotne z punktu widzenia rynku pracy i zasobów siły roboczej:

- ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. w wieku od 0 do 17 lat,

- ludność w wieku produkcyjnym, w tym: kobiety od 18 do 59 lat, a mężczyźni od 15 do 64 lat,
- ludność w wieku poprodukcyjnym, w tym: kobiety od 60 lat i więcej, a mężczyźni od 65 lat i więcej.

Osoby w wieku produkcyjnym dzielimy na dwie kategorie: osoby mobilne oraz osoby niemobilne. Osoby mobilne charakteryzują się gotowością do podjęcia zmian w swoim życiu zawodowym, zmianą pracy, stanowiska pracy, chęcią przekwalifikowania się, nabycia nowych umiejętności. Osoby znajdujące się w przedziale wiekowym produkcyjnym niemobilnym to osoby, które nie wykazują chęci do zmiany pracy, stanowiska pracy, nie są zainteresowane zdobyciem nowych kwalifikacji zawodowych.

W gminie Żłoczew osoby w wieku produkcyjnym mobilnym w 2020 roku stanowiły 62,0% ogółu osób w wieku produkcyjnym.

Tabela 11 Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w gminie Żłoczew w latach 2011 – 2020

Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku (stan w dniu 31XII)										
Ludność w wieku:	Lata									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Przedprodukcyjnym ogółem (17 lat i mniej)	1559	1503	1430	1413	1392	1385	1383	1382	1353	1356
Produkcyjnym ogółem	4535	4540	4540	4532	4517	4500	4443	4421	4367	4316
Produkcyjnym mobilnym	2933	2950	2940	2919	2912	2873	2812	2782	2724	2676
Produkcyjnym niemobilnym	1602	1590	1600	1613	1605	1627	1631	1639	1643	1640
Poprodukcyjnym ogółem	1280	1284	1302	1312	1318	1337	1363	1416	1444	1459
W % ogółem ludność w wieku:										
przedprodukcyjnym	21,1	20,5	19,7	19,5	19,3	19,2	19,2	19,1	18,9	19,0
produkcyjnym	61,5	62,0	62,4	62,5	62,5	62,3	61,8	61,2	61,0	60,5
poprodukcyjnym	17,4	17,5	17,9	18,1	18,2	18,5	19,0	19,6	20,2	20,5

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Z powyższych danych wynika, że w latach 2011- 2020 w gminie Żłoczew obserwujemy:

- zmniejszenie się liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym o 203 osoby (13,02%);
- zmniejszenie się liczby ludności w wieku produkcyjnym o 219 osób (4,83%);
- zwiększenie się liczby ludności w wieku poprodukcyjnym o 179 osób (13,98).

W gminie dominuje ludność w wieku produkcyjnym obejmując 61,5% społeczeństwa, niekorzystnym zjawiskiem jest zauważalny na przestrzeni badanych lat ciągły wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym osiągając 20,5% społeczeństwa i stopniowy spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym do 18,9% w roku 2019. W 2020 roku zauważalny jest nieznaczny wzrost w tej grupie, w porównaniu do roku 2019 (o 0,1%), osiągając pułap 19,0%. Zmiany w strukturze wieku ludności (zmniejszanie się liczby dzieci i młodzieży) dają podstawy do twierdzenia, że proces ten będzie postępował. Problem dotyczy większości gmin województwa łódzkiego. Proporcje ekonomicznych grup wieku w gminach ościennych, powiecie i województwie kształtują się następująco:

Tabela 12 Ludność w podziale na lata produkcyjne w 2020 roku – analiza porównawcza

Jednostka terytorialna	ogółem	w wieku przedprodukcyjnym		w wieku produkcyjnym		w wieku poprodukcyjnym	
		liczba	udział %	liczba	udział %	Liczba	udział %
Powiat sieradzki	116 918	20 689	17,7	70 178	60,0	26 051	22,3
Sieradz gmina miejska	41 390	6 700	16,2	24 413	59,0	10 277	24,8
Błaszki gm. miejsko - wiejska	14 373	2 600	18,1	8 768	61,0	3 005	20,9
Brąszewice	4 466	910	20,4	2 780	62,2	776	17,4

Jednostka terytorialna	ogółem	w wieku przedprodukcyjnym		w wieku produkcyjnym		w wieku poprodukcyjnym	
		liczba	udział %	liczba	udział %	Liczba	udział %
Brzeźnio	6 379	1 212	19,0	3 866	60,6	1 301	20,4
Burzenin	5 498	965	17,6	3 287	59,8	1 246	22,7
Goszczanów	5 419	1 015	18,7	3 239	59,8	1 165	21,5
Klonowa	2 888	580	20,1	1 721	59,6	587	20,3
Sieradz	10 801	2 139	19,8	6 652	61,6	2 010	18,6
Warta gm. miejsko - wiejska	12 510	2 144	17,1	7 492	59,9	2 874	23,0
Wróblew	6 063	1 068	17,6	3 644	60,1	1 351	22,3
Złoczew gm. miejsko - wiejska	7 131	1 356	19,0	4 316	60,5	1 459	20,5
Powiat wieluński	75 736	13 410	17,7	45 228	59,7	17 098	22,6
Konopnica	3 759	634	16,9	2 197	58,4	928	24,7
Ostrówek	4 473	763	17,1	2 722	60,9	988	22,1
Powiat wierszowski	41 984	7 754	18,5	25 505	60,7	8 725	20,8
Lututów	-	-	-	-	-	-	-
Lututów gm. miejsko - wiejska	4 559	888	19,5	2 729	59,9	942	20,7
województwo łódzkie	2 437 970	416 152	17,1	1 420 323	58,3	601 495	24,7

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W tabeli powyżej wyłoniono do analizy porównawczej dane wojewódzkie, powiatowe, jednostki samorządu terytorialnego w granicach administracyjnych powiatu sieradzkiego oraz gminy graniczące z gminą Złoczew. Kolorem fioletowym zaznaczono wskaźniki o najwyższych, zaś kolorem niebieskim o najniższych wartościach udziału % ludności w danej grupie wieku.

Najwyższy odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym odnotowano w gminie wiejskiej Brąszewice tj. 20,4%, natomiast najniższy w gminie miejskiej Sieradz 16,2%.

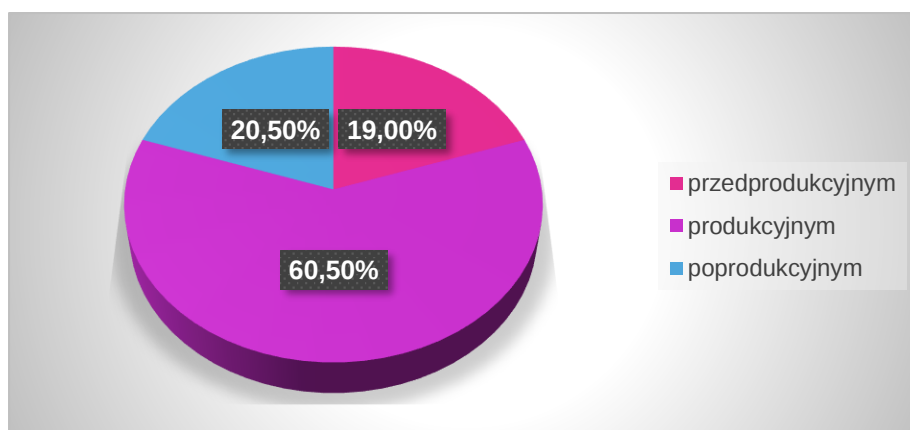
Najwyższy odsetek osób w wieku produkcyjnym przypada na gminę Brąszewice: 62,2% ogółu ludności w gminie, natomiast najniższy wśród badanych gmin przypada na gminę Konopnica tj. 58,4% ogółu ludności, wskaźnik ten jest nieznacznie wyższy bo o 0,1% od najniższego wskaźnika przypadającego na województwo łódzkie 58,3%.

Największy udział % osób w wieku poprodukcyjnym wśród jednostek samorządu terytorialnego zaobserwowano w gminie miejskiej Sieradz 24,8%, natomiast najniższy przypada na gminę Brąszewice tj. 17,4%.

W gminie Złoczew udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w 2020 roku przedstawiał się następująco:

- ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 19,0% ogółu ludności w gminie,
- ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 60,5% ogółu ludności w gminie,
- ludność w wieku poprodukcyjnym stanowiła 20,5% ogółu ludności w gminie.

Wykres 5 Podział ludności wg ekonomicznych grup wieku w 2020 r w gminie Złoczew

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Wskaźniki w gminie były wyższe od średniej dla powiatu sieradzkiego oraz województwa łódzkiego w grupie osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Natomiast wartość wskaźnika dla grupy osób w wieku poprodukcyjnym w gminie była niższa, niż średnia dla powiatu sieradzkiego oraz województwa.

Ze strukturą wieku i płci ludności jest powiązany również wskaźnik obciążenia ekonomicznego ludności, czyli ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Dla gminy Żłoczew wskaźnik ten wynosi 33,8 osób i jest niższy niż ten sam wskaźnik dla powiatu (37,1 osób) i niższy niż wskaźnik obciążenia ekonomicznego ludności dla województwa (42,3 osób). Im przedmiotowy wskaźnik jest wyższy, tym sytuacja demograficzna obszaru, z punktu widzenia ekonomicznego jest trudniejsza i świadczy o starzeniu się społeczeństwa. Systematyczny przyrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym powoduje silną presję na system emerytalny (zapewnienie emerytur dla coraz liczniejszej populacji osób, które zakończyły aktywność zawodową) oraz na system opieki zdrowotnej (zapewnienie specjalistycznej opieki ludziom w podeszłym wieku).

PODSUMOWANIE:

W horyzoncie czasowym, obejmującym najbliższe lata, zasadniczy wpływ na kształt polityki społecznej w całym województwie łódzkim, jak i w gminie Żłoczew, będą miały procesy demograficzne, które uwiaryściły się i nasiliły w ostatnich latach. Do tych procesów zaliczamy:

- zmieniony model rodziny (małodzieństwo rodzin, samotne rodzicielstwo);
- wzrost liczby rozwodów i związków nieformalnych;
- wzrastający odsetek małżeństw bezdzietnych;
- opóźnianie wieku zawierania małżeństw i rodzenia pierwszego dziecka;
- wzrost liczby jednoosobowych gospodarstw domowych;
- ujemny przyrost naturalny i malejąca dzietność;
- spadek liczby małżeństw;
- wzrost przeciętnej długości życia;
- migracje wewnętrzne i zagraniczne.

Stan i struktura ludności w obrębie gminy Żłoczew są podobne do sytuacji, jaka panuje w obrębie województwa łódzkiego. Liczba mieszkańców gminy zmniejsza się, podobnie

jak w większości analizowanych JST, również przyrost naturalny w gminie Złoczew w analizowanych latach był ujemny. Saldo migracji w gminie przyjmuje w poszczególnych latach wartości ujemne od (-50) do (+18). Bilans migracji wynosi (-169) mieszkańców. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w liczbie osób ogółem był niższy od udziału osób w wieku poprodukcyjnym. Taka sama tendencja zachodzi w powiecie sieradzkim oraz w całym województwie łódzkim. Kolejne lata nie przedstawiają się zatem optymistycznie, jest to związane z obecną sytuacją epidemiologiczną w Polsce i na świecie. W roku 2020 zanotowano dużą umieralność ludzi z powodu wirusa SARS-Covid 19, przy jednoczesnym spadku ilości porodów. Ujemny przyrost naturalny jest zatem jednym z głównych problemów gminy w wymiarze społecznym i gospodarczym. Problem dotyczy ogólnie całej Polski.

PROGNOZA LICZBY LUDNOŚCI

Prognozy GUS¹⁴ wykonane w 2017 roku (na podstawie danych z lat 2013 – 2014) wskazują, iż liczba ludności zamieszkującej gminę Złoczew do roku 2030 będzie stopniowo maleć. Są to jednak pewne przypuszczenia, które nie muszą się sprawdzić. Należy jednak zwrócić uwagę, iż w 2020 roku liczba mieszkańców wynosi 7 131, a w prognozie dla tego roku jest 7 179 mieszkańców. Wniosek: prognoza dla roku 2020 była przeszacowana o 48 osób, co raczej daje podstawy do stwierdzenia, iż prognoza o zmniejszającej się liczebności gminy jest słuszna.

Należy także wziąć pod uwagę, iż ze względu na rozpoczętą w 2020 roku pandemię koronawirusa Covid -19 prognozy te tym bardziej mogą się potwierdzić, niestety pandemia niesie ze sobą wysoką liczbę zgonów, może również prowadzić do zmniejszenia liczby urodzeń. Poniżej zaprezentowano prognozę na lata 2020 – 2030, czyli w czasie obejmującym ostatnie dane dostępne statystyczne oraz czas obowiązywania przedmiotowej Strategii.

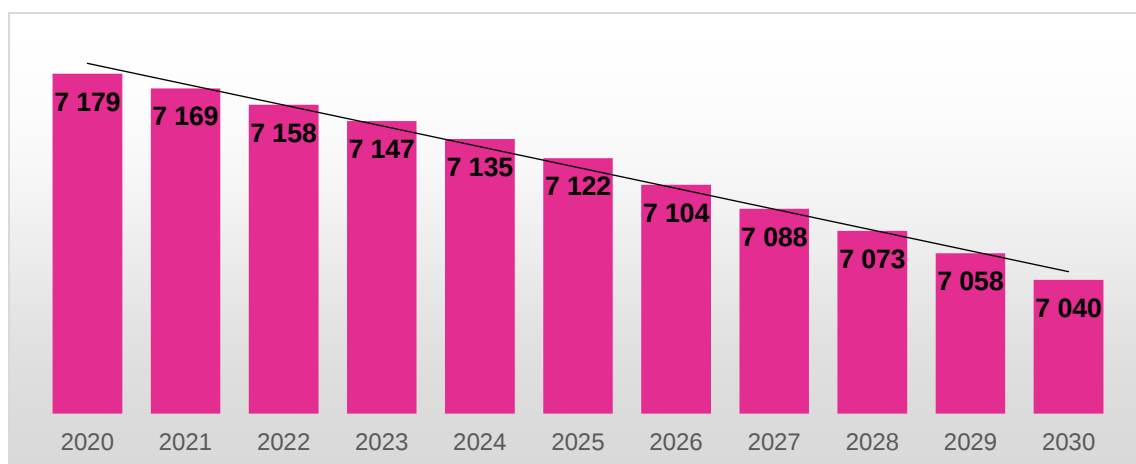
Tabela 13 Prognoza liczby ludności w gminie Złoczew

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
ogółem	7 179	7 169	7 158	7 147	7 135	7 122	7 104	7 088	7 073	7 058	7 040
mężczyźni	3 526	3 522	3 520	3 514	3 507	3 498	3 488	3 479	3 468	3 456	3 442
kobiety	3 653	3 647	3 638	3 633	3 628	3 624	3 616	3 609	3 605	3 602	3 598

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Wykres 6 Liczba mieszkańców w gminie Złoczew w latach 2020 - 2030 – prognoza

¹⁴ „Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030”. Prognoza ta została opracowana w oparciu o długoterminowe założenia „Prognozy ludności Polski na lata 2014-2050” oraz „Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu na lata 2014-2050.”

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Dokonano analizy porównawczej prognozowanej liczby mieszkańców w latach 2020 - 2030. W żadnej z gmin nie prognozuje się drastycznych zmian w liczbie mieszkańców. Jednak przedstawione prognozy nie napawają optymizmem gdyż, w aż 11 z 14 analizowanych JST według prognoz zmaleje liczba ludności. Największy spadek spodziewany jest w gminach: miejskiej Sieradz (-7,80%), wiejskiej Goszczanów (-5,21%), miejsko – wiejskiej Błaszki (-4,81%), Konopnica (-4,14%), Klonowa (-3,68%), miejsko - wiejskiej Warta (-3,56%), Wróblew (-2,80%), Lututów (-2,03%), **miejsko – wiejskiej Żłoczew (-1,94%)**, Brzeźnio (-1,34), Burzenin (-1,0%). Niewielki wzrost liczby mieszkańców spodziewany jest w gminie Brąszewice (+1,36%), następnie w gminach wiejskich Sieradz (+3,60%) i Ostrówek (+3,07%).

Tabela 14 Prognoza liczby ludności na lata 2019 – 2030 – analiza porównawcza

Jednostka terytorialna	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
powiat sieradzki											
Sieradz gmina miejska	41 728	41 452	41 161	40 865	40 559	40 238	39 913	39 574	39 217	38 849	38 472
Błaszki gm. miejsko - wiejska	14 488	14 431	14 373	14 309	14 245	14 182	14 115	14 044	13 969	13 884	13 791
Brąszewice	4 556	4 564	4 570	4 579	4 590	4 596	4 602	4 604	4 611	4 614	4 618
Brzeźnio	6 287	6 280	6 275	6 267	6 260	6 250	6 242	6 235	6 225	6 214	6 203
Burzenin	5 506	5 502	5 498	5 495	5 492	5 485	5 481	5 474	5 465	5 458	5 451
Goszczanów	5 415	5 383	5 354	5 324	5 292	5 266	5 239	5 213	5 185	5 160	5 133
Klonowa	2 855	2 842	2 832	2 821	2 812	2 803	2 792	2 783	2 772	2 761	2 750
Sieradz	10 649	10 695	10 737	10 782	10 825	10 866	10 903	10 941	10 974	11 008	11 032
Warta gm. miejsko - wiejska	12 670	12 629	12 591	12 552	12 510	12 467	12 424	12 375	12 323	12 272	12 219
Wróblew	6 072	6 057	6 040	6 025	6 009	5 993	5 975	5 958	5 938	5 919	5 897
Żłoczew gm. miejsko - wiejska	7 179	7 169	7 158	7 147	7 135	7 122	7 104	7 088	7 073	7 058	7 040
powiat wieluński											
Konopnica	3 769	3 752	3 732	3 717	3 702	3 685	3 670	3 653	3 640	3 627	3 613
Ostrówek	4 627	4 644	4 659	4 673	4 686	4 702	4 716	4 731	4 743	4 756	4 769
powiat wierszowski											
Lututów	4 573	4 563	4 553	4 544	4 535	4 525	4 518	4 510	4 499	4 490	4 480

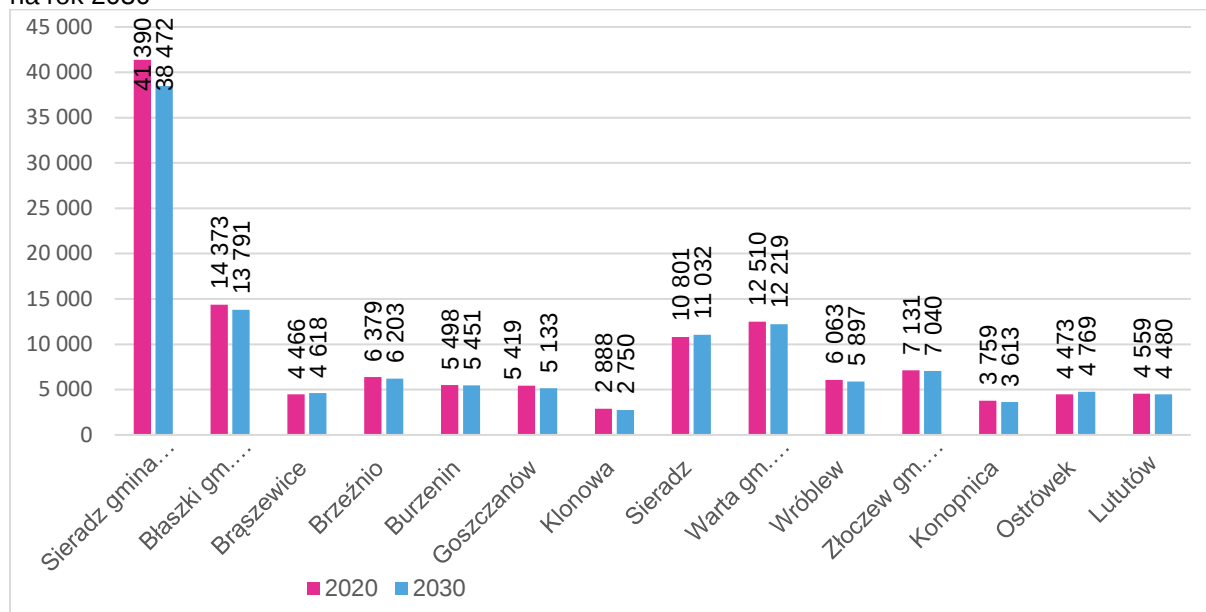
Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Biorąc pod uwagę wszystkie gminy poddane analizie, prognoza liczby osób była wyższa od stanu faktycznego dla roku 2020 o 665 osób.

Dokonano także analizy porównawczej dla roku 2020 - stan faktyczny i roku 2030 - stan prognozowany. Porównanie pokazuje, iż ilość gmin w których prognozowany jest spadek liczby ludności nie zmienia się. Zauważalne są także zmiany procentowe wynikające z porównania ilości mieszkańców prognozowanych ze stanem faktycznym w roku 2020. Według tego porównania liczba mieszkańców

gminy Ostrówek z (+3,07) zwiększy się do (+6,62%). Pozostałe wskaźniki nie odbiegają znacząco od przedstawionych powyżej.

Wykres 7 Liczba ludności – analiza porównawcza wg stanu faktycznego na rok 2020 oraz prognozy na rok 2030

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Wnioski z analizy są następujące: polityka społeczna powinna wspierać młodych rodziców, dawać możliwości rozwoju oraz stanowić wsparcie dla potrzebujących. Należy również przyjrzeć się warunkom i jakości życia mieszkańców, możliwości zatrudnienia w gminie, atrakcyjności infrastruktury społecznej i technicznej, które z pewnością mogą zachęcić do pozostania oraz osiedlenia się na obszarze gminy.

2.3.2. Warunki i jakość życia mieszkańców

Funkcjonalnie gminę można podzielić na dwie części: centralną, z miastem Złoczewem oraz terenami otwartymi, na które składają się wsie z okalającymi je terenami rolnicze oraz lasy, o czym pisano już w rozdziale 2.2 Zagospodarowanie przestrzenne.

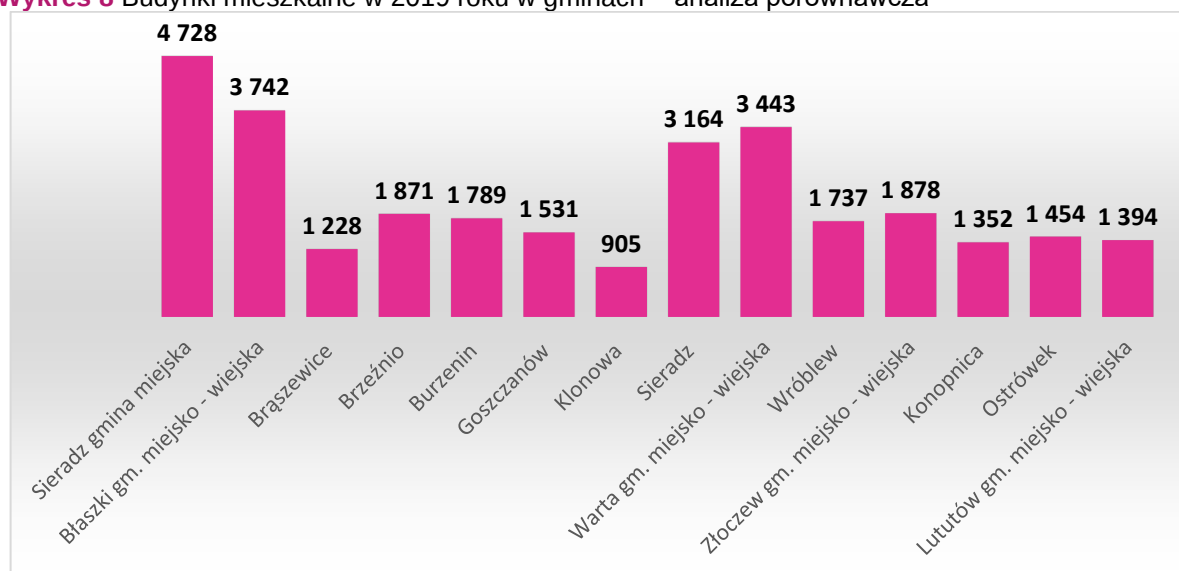
ZABUDOWA, CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH

Sieć osadnicza jest stosunkowo równomiernie rozmieszczona na obszarze gminy. Rozwój przestrzenny wsi następuje przede wszystkim w postaci pasm zabudowy, wzdłuż tras komunikacyjnych. Negatywnym skutkiem takiego typu ukształtowania osadnictwa jest brak wyraźnych granic pomiędzy miejscowościami oraz zwiększanie odległości od mieszkań do podstawowych usług lokalizowanych najczęściej w centralnych częściach miejscowości. Z uwagi na dwojaki charakter gminy, różny jest udział poszczególnych rodzajów zabudowy mieszkaniowej na jej obszarze. W mieście dominującą formą zabudowy mieszkaniowej jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, uzupełniona zabudową

wielorodzinną oraz mieszkaniowo-usługową w centralnej części miejscowości. Na obszarach wiejskich dominującą formą zabudowy jest zabudowa zagrodowa w gospodarstwach rolnych, uzupełniona terenami zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej¹⁵.

W 2020 roku w gminie znajdowało się 1 878 budynków mieszkalnych. W gminach ościennych porównywalna ilość zabudowy mieszkaniowej zlokalizowana była w gminie Brzeźnio (1 871), Burzenin (1 789), Wróblew (1 737), Złoczew (1 878).

Wykres 8 Budynki mieszkalne w 2019 roku w gminach – analiza porównawcza

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W 2020 roku w gminie Złoczew przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła 81,6 m², natomiast na 1 osobę przypadło 26,6 m². Dla porównania – w powiecie sieradzkim powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła 81,6 m², a na 1 osobę przypadło 28,1 m², zatem wartości wskaźników dla gminy Złoczew są mniej korzystne, niż w powiecie ogółem. Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców w gminie wynosi 326,5 - jest to średnia wartość wskaźnika spośród analizowanych gmin, w powiecie sieradzkim kształtuje się na poziomie 344,1 i jest o 17,6 pkt. wyższa od wskaźnika dla gminy Złoczew.

W powiecie sieradzkim w porównaniu do powiatu wieluńskiego odnotowano:

- niższą przeciętną powierzchnię użytkową 1 mieszkania (-6,5 m²),
- mniejszą przeciętną powierzchnię użytkową mieszkania na 1 osobę (-2,3 m²),
- mniej mieszkań na 1000 mieszkańców (- 0,3).

W porównaniu zaś do danych dla województwa łódzkiego odnotowano w powiecie:

- większą przeciętną powierzchnię użytkową 1 mieszkania (+11,7 m²),
- mniejszą przeciętną powierzchnię użytkową mieszkania na 1 osobę (- 1,8 m²),
- mniej mieszkań na 1000 mieszkańców (- 83,7).

Tabela 15 Zasoby mieszkaniowe w 2020 roku – analiza porównawcza

¹⁵ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Złoczew

Gmina	Mieszkan a	Mieszkania na 1000 mieszkańc ów	Przeciętna powierzchni a użytkowa mieszkania w m2	Przeciętna powierzchni a użytkowa mieszkania na osobę	Przeciętna liczba izb w mieszkani u	Przeciętna liczba osób na mieszkani e	Budynki mieszkaln e
Powiat sieradzki	40 235	344,1	81,6	28,1	4,01	2,91	26 016
Sieradz gmina miejska	16 457	397,6	67,4	26,8	3,81	2,52	4 728
Błaszki gm. miejsko - wiejska	4 515	314,1	90,7	28,5	4,03	3,18	3 742
Brąszewice	1 225	274,3	99,0	27,2	4,28	3,65	1 228
Brzeźno	1 963	307,7	96,2	29,6	4,27	3,25	1 871
Burzenin	1 918	348,9	79,2	27,6	3,99	2,87	1 789
Goszczanów	1 610	297,1	101,6	30,2	4,16	3,37	1 531
Klonowa	925	320,3	94,8	30,4	4,22	3,12	905
Sieradz	3 226	298,7	100,2	29,9	4,36	3,35	3 164
Warta gm. miejsko - wiejska	4 156	332,2	83,9	27,9	3,96	3,01	3 443
Wróblew	1 912	315,4	99,6	31,4	4,34	3,17	1 737
Złoczew gm. miejsko - wiejska	2 328	326,5	81,6	26,6	4,10	3,06	1 878
Powiat wieluński	26 086	344,4	88,1	30,4	4,24	2,90	18 872
Konopnica	1 451	386,0	90,3	34,9	4,21	2,59	1 352
Ostrówek	1 483	331,5	91,3	30,3	4,37	3,02	1 454
Powiat wierszowski	14 070	335,1	95,8	32,1	4,53	2,98	11 549
Lututów gm. miejsko - wiejska	1 572	344,8	91,8	31,7	4,31	2,90	1 394
województwo łódzkie	1 042 856	427,8	69,9	29,9	3,61	2,34	460 905

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W zasobach mieszkaniowych w gminie Złoczew przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania w 2020 roku była na stosunkowo niskim poziomie i wynosiła 81,6 m². W porównaniu do innych JST była to jedna z niższych wartości wskaźnika. Wysoka przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania charakterystyczna jest dla obszarów wiejskich. Im bardziej zurbanizowany teren, tym wartość wskaźnika maleje.

W Komunalnym Zasobie Gminnym znajduje się 89 lokali mieszkalnych tj.¹⁶:

- ul. Błazkowska 2 - 6 lokali;
- ul. Błazkowska 4 - 7 lokali;
- ul. Błazkowska 4A - 2 lokale;
- ul. Kościelna 6/8 - 1 lokal;
- ul. Kilińskiego 33 - 9 lokali;
- ul. Kilińskiego 42 - 5 lokali;
- ul. Lututowska 11 - 8 lokali;
- ul. Lututowska 27 A - 1 lokal;
- ul. Sieradzka 18 - 3 lokale;
- ul. Starowiejska 21 - 1 lokal;
- ul. Starowiejska 16 - 1 lokal;
- ul. Szeroka 11- 6 lokali;
- ul. Szkolna 6 - 6 lokali;
- ul. Szkolna 6A - 4 lokale;

¹⁶ Raport o stanie Gminy Złoczew za rok 2020

- ul. Szkolna 6B - 3 lokale;
- ul. Szkolna 8 - 3 lokale;
- ul. Zielona 10 - 9 lokali;
- Dąbrowa Miętka 10 - 3 lokale;
- Uników 22 - 5 lokali;
- Stolec 59 - 3 lokale;
- Grójec Wielki 24 - 2 lokale

oraz 15 lokali użytkowych tj.:

ul. Burzenińska 8 - 6 lokali; ul. Szeroka 11 - 5 lokali; ul. Szeroka 6 - 3 lokale; ul. Lututowska 27 – 1 lokal

Sprzedaż warunkowa - Szkolna 6 m. 5 i 6B m. 3.

Remonty budynków Komunalnego Zasobu Gminnego w roku 2020 objęły:

- gruntowny remont mieszkania przy ulicy Szkolnej 6A m. 4;
- naprawę połaci dachowej na komórkach przy ulicy Błaskowskiej 4;
- przeglądy kominowe;
- naprawę przewodu kominowego przy ulicy Sieradzkiej 18;
- rozpoczęto remont w mieszkaniu przy ulicy Kościelnej 6/8.

Miejska Spółka Komunalna Sp. Z o.o. w Złoczewie m.in. zarządza nieruchomościami zabudowanymi stanowiącymi własność, współwłasność lub znajdującymi się w posiadaniu samoistnym Gminy Złoczew.

W gminie Złoczew z roku na rok powoli, ale systematycznie przybywa mieszkań, zwiększa się przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oraz powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę. Coraz więcej jest również mieszkań wyposażonych w urządzenia techniczno-sanitarne. Wskazują na to dane zawarte w poniższej tabeli.

Tabela 16 Zasoby mieszkaniowe w gminie Złoczew w latach 2011 – 2020

ZASOBY MIESZKANIOWE		lata									
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mieszkania	mieszk.	2181	2182	2211	2218	2250	2257	2296	2302	2322	2328
Przeciętna powierzchnia użytkowa:											
1 mieszkania	m ²	80,8	80,9	80,8	81,0	80,9	81,2	81,1	81,3	81,3	81,6
na 1 osobę	m ²	23,9	24,1	24,6	24,8	25,2	25,4	25,9	25,9	26,3	26,6
Mieszkania wyposażone w urządzenia techniczno-sanitarne:											
wodociąg	mieszk.	2028	2030	2059	2066	2099	2106	2145	2151	2172	2179
ustęp splukiwany	mieszk.	1837	1839	1868	1875	1908	1915	1954	1960	1981	1988
łazienka	mieszk.	1707	1709	1738	1745	1778	1786	1825	1831	1852	1860
centralne ogrzewanie	mieszk.	1372	1374	1403	1410	1443	1451	1490	1496	1517	1526
gaz z sieci	mieszk.	2	2	2	2	2	2	2	0	0	0

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Warunki życia mieszkańców w gminie są dobre, większość mieszkań jest wyposażonych we wskazane instalacje techniczno-sanitarne, dostrzegalne są jednak braki w sieci kanalizacyjnej. Struktura sieci kanalizacyjnej w gminie nie rozwijała się proporcjonalnie w stosunku do sieci wodociągowej, która według danych GUS w 2020 roku wynosiła 120,3 km. Łączna długość sieci kanalizacyjnej sanitarnej wynosi 14,0 km (dane GUS za 2020 r). Podniesienie poziomu skanalizowania terenu miasta i gminy Złoczew, od lat jest priorytetem w działaniach gminy i będzie miało wpływ na

poprawę stanu środowiska naturalnego. W gminie Złoczew 88,2% budynków mieszkalnych jest podłączonych do sieci wodociągowej, a do sieci kanalizacyjnej 19,1%.

Spośród gmin poddanych analizie, gmina Brzeźnio jest w 100% zwodociągowana. Najwyższy wskaźnik budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej występuje w gminie miejskiej Sieradz (92,3%), a wśród gmin wiejskich, w gminach: Sieradz (48,5%), Brąszewice (18,9%). Spośród gmin miejsko – wiejskich najwyższy wskaźnik budynków podłączonych do kanalizacji występuje w gminie Lututów (19,2%). Najniższy poziom skanalizowania odnotowano w gminie Klonowa 0,1%.

Tabela 17 Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej - w % ogółu budynków mieszkalnych – analiza porównawcza

Jednostka terytorialna	wodociąg	kanalizacja
Powiat sieradzki	91,7	31,2
Sieradz gmina miejska	97,6	92,9
Błaszki gm. miejsko - wiejska	87,3	13,1
Brąszewice	99,5	18,9
Brzeźnio	100,0	13,4
Burzenin	73,8	9,4
Goszczanów	99,4	13,9
Klonowa	83,5	0,1
Sieradz	82,8	48,5
Warta gm. miejsko - wiejska	98,3	14,7
Wróblew	95,4	3,9
Złoczew gm. miejsko - wiejska	88,2	19,1
Powiat wieluński	94,6	39,4
Konopnica	78,0	16,8
Ostrówek	86,6	10,0
Powiat wieruszowski	94,2	51,6
Lututów gm. miejsko - wiejska	99,7	19,2
województwo łódzkie	88,7	37,4

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Pomimo braków w sieci kanalizacyjnej, w gminie z roku na rok przybywa mieszkań wyposażonych w urządzenia techniczno-sanitarne. W 2020 roku w gminie Złoczew:

- 93,6% mieszkań było podłączonych do sieci wodociągowej,
- 85,4% mieszkań było wyposażonych w ustęp splukiwany
- 79,9% mieszkań było wyposażonych w łazienkę,
- 65,5% mieszkań miało podłączone centralne ogrzewanie.

Tabela 18 Mieszkania wyposażone w instalacje – w % ogółu mieszkań w 2020 roku w gminie Złoczew, gminach ościennych, powiecie sieradzkim, wieluńskim i wieruszowskim oraz województwie łódzkim – analiza porównawcza

Jednostka terytorialna	wodociąg	ustęp splukiwany	łazienka	centralne ogrzewanie	gaz sieciowy
Powiat sieradzki	92,7	86,7	83,1	74,1	2,1
Sieradz gmina miejska	98,3	96,9	95,9	92,3	4,8
Błaszki gm. miejsko - wiejska	88,3	80,6	74,5	60,1	0,0
Brąszewice	87,1	77,5	74,0	61,8	0,0
Brzeźnio	88,0	78,9	75,3	60,6	0,0
Burzenin	88,1	80,0	72,5	60,3	0,0
Goszczanów	85,7	73,4	67,7	49,9	0,0
Klonowa	80,2	71,2	65,0	49,2	0,0
Sieradz	92,0	83,4	79,5	69,2	0,0
Warta gm. miejsko - wiejska	87,8	76,3	70,3	61,1	0,7
Wróblew	90,7	81,7	77,6	65,2	1,7
Złoczew gm. miejsko - wiejska	93,6	85,4	79,9	65,5	0,0

Jednostka terytorialna	wodociąg	ustęp spłukiwany	łazienka	centralne ogrzewanie	gaz sieciowy
Powiat wieluński	94,5	88,7	85,2	78,2	1,3
Konopnica	87,8	79,6	74,4	62,6	0,0
Ostrówek	86,6	78,2	71,3	61,2	0,0
Powiat wierszowski	93,6	88,4	84,7	76,1	4,3
Lututów gm. miejsko - wiejska	87,0	78,8	73,9	59,2	0,0
województwo łódzkie	94,9	89,9	86,0	78,0	45,3

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Analiza porównawcza wskazuje, że najwięcej mieszkań wyposażonych w ww. instalacje w gminach miejsko-wiejskich występuje w gminie Złoczew, za wyjątkiem gazu sieciowego, który dostępny jest w Warcie. Warunki życia mieszkańców w gminie Złoczew są dobre, w porównaniu do wymienionych gmin, mieszkania są wyposażone ponad przeciętną we wskazane instalacje techniczno-sanitarne. Według danych GUS za 2020 rok, w gminie Złoczew, wskaźnik „korzystający z instalacji w % ogółu ludność” kształtuje się następująco: 93,4% mieszkańców korzysta z wodociągu, 27,7% z kanalizacji.

Tabela 19 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w gminie Złoczew w latach 2011 – 2020

Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	lata									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
z wodociągu	89,0	89,0	88,8	93,3	93,4	93,2	93,3	93,3	93,3	93,4
z kanalizacji	26,5	26,5	25,8	25,8	27,4	27,2	27,2	27,7	27,8	27,7
z gazu	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Sytuacja mieszkaniowa w gminie Złoczew systematycznie się polepsza. Liczba mieszkań w gminie przez ostatnie 10 lat wzrosła o 147. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania również wzrasta: w 2011 r. wynosiła 88,8 m², natomiast w 2020 r. – 81,6 m². Mieszkania w gminie Złoczew zazwyczaj mają ponad 4 pokoje, przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu w 2019 r. wyniosła 4,10. W jednym mieszkaniu w 2020 r. średnio mieszkało 3,06 osoby, na 1 osobę przypadało 26,6 m² powierzchni użytkowej.

Podsumowując, warunki mieszkaniowe w gminie Złoczew są dobre, mieszkania są powyżej średniej wyposażone w instalacje w porównaniu z pozostałymi analizowanymi gminami miejsko-wiejskimi, zaś w powiecie sieradzkim wyższe wartości wskaźników odnotowano tylko dla Miasta Sieradza. Mankamentem jest brak sieci gazowej oraz słabo rozwinięta sieć kanalizacyjna, co ma znaczny wpływ na jakość życia mieszkańców, ale także na stan środowiska przyrodniczego.

Rozwój zabudowy mieszkaniowej w gminie Złoczew jest niezadawalający i kształtuje się na poziomie kilkunastu mieszkań na rok.

SPORT I REKREACJA

Jakość życia mieszkańców uzależniona jest również od infrastruktury sportu i rekreacji. Mogą one bowiem służyć wypełnieniu czasu wolnego mieszkańców, w tym głównie dzieci i młodzieży. Na terenie gminy Złoczew funkcjonują dwa Kluby Sportowe¹⁷:

- ISKRA Stolec;
- ZŁOCZEWIA Złoczew;

¹⁷ Raport o stanie Gminy Złoczew za 2020 rok

oraz dwie szkoły piłkarskie:

- Piłkarska Szkołka BONUS;
- oraz nowopowstała Szkołka Królewscy Złoczew.

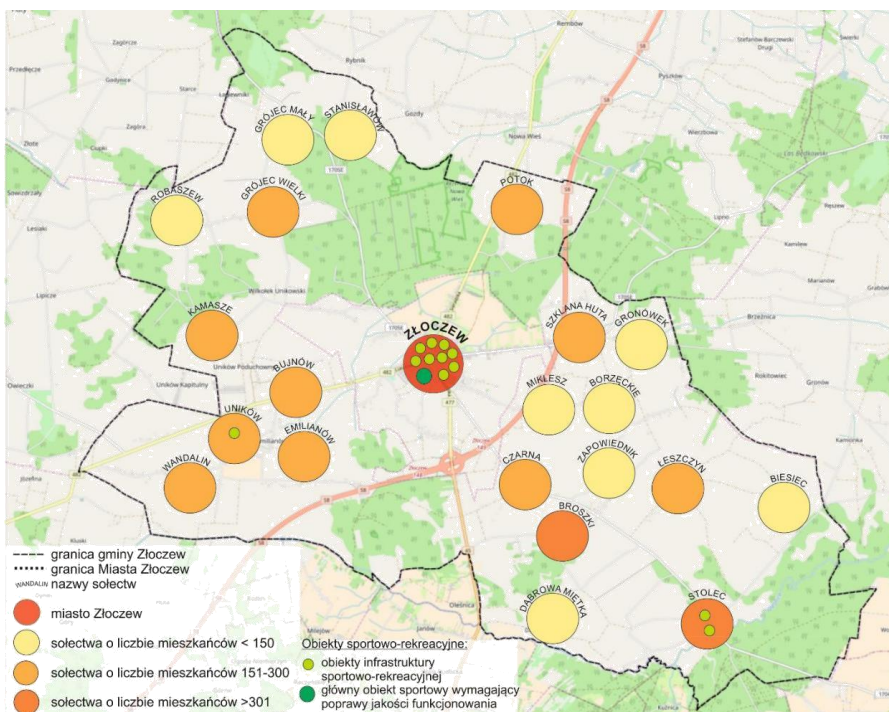
Piłkarska Szkołka BONUS oraz Klub ZŁOCZEWIA Złoczew w 2020 roku otrzymały dofinansowanie w ramach otwartego konkursu na realizację zadań publicznych w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej.

Rok 2020 był trzecim, w którym Klub ZŁOCZEWIA Złoczew poza zajęciami piłki nożnej podjął się realizacji zadań z zakresu piłki koszykowej.

Infrastrukturę sportowo – rekreacyjną na terenie gminy Złoczew tworzą:

- boisko piłkarskie z trybunami w Złoczewie przy ul. Lututowskiej wraz z budynkiem;
- boisko piłkarskie z trybunami w Stolcu;
- pełnowymiarowe boisko wielofunkcyjne w Złoczewie;
- niepełnowymiarowe boisko wielofunkcyjne w Stolcu z placem zabaw;
- niepełnowymiarowe boisko wielofunkcyjne w Unikowie;
- siłownia zewnętrzna w Złoczewie;
- 3 szkolne sale sportowe znajdujące się w Szkole Podstawowej w Złoczewie oraz Powiatowym Zespole Szkół w Złoczewie
- boisko do piłki plażowej przy Powiatowym Zespole Szkół w Złoczewie;
- publiczny plac zabaw w Złoczewie.

Rysunek 12 Gmina Złoczew - miejsca występowania obiektów infrastruktury sportowej

Źródło: Program rewitalizacji Gminy Złoczew na lata 2016-2023

Jak zapisano w „Programie rewitalizacji Gminy Złoczew na lata 2016-2023”, obiektem najważniejszym w skali gminy, w oparciu o który realizowane mają być zadania gminy z zakresu upowszechniania

sportu, turystyki i rekreacji jest Stadion Miejski w Złoczewie. Jego powstanie związane jest z działalnością klubu ZŁOCZEWIA Złoczew.

W 2021 roku Gmina pozyskała środki w kwocie 70 000 zł w ramach programu „Infrastruktura sportowa Plus”, na projekt „Modernizacja nawierzchni boiska piłkarskiego z wykonaniem systemu nawadniania na stadionie w Złoczewie”.

Problemem jest dostęp do oferty z zakresu obiektów sportowo-rekreacyjnych typu siłownie zewnętrzne, place zabaw itp. – zasadne jest zwrócenie uwagi na utrzymanie jakości obiektów już istniejących i uzupełnienie oferty istniejących placówek (takich jak szkoły) o obiekty służące rekreacji najmłodszych.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Na jakość życia mieszkańców wpływa również poziom bezpieczeństwa publicznego. Jednym z wielu zadań własnych gminy jest zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej. Zapewnienie sprawnego bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej wymaga ścisłej współpracy władz samorządowych z właściwymi instytucjami i organami. W powiecie sieradzkim działa Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego, które powołane jest do zbierania informacji o zagrożeniach, ich przetwarzania i reagowania na występujące zagrożenia, co pozwala na racjonalizację wykorzystania wszystkich podmiotów działających w sferze ładu, porządku i bezpieczeństwa oraz prowadzenia akcji ratunkowych.

Bezpieczeństwo publiczne rozumiemy jako ogół warunków i instytucji chroniących obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego, głównie w stanach nadzwyczajnych.

W gminie Złoczew nad bezpieczeństwem mieszkańców czuwa Komisariat Policji w Złoczewie oraz Ochotnicza Straż Pożarna. Straż Pożarna na terenie gminy Złoczew reprezentowana jest przez 8 jednostek Ochotniczych Straży. OSP Złoczew, OSP Uników i OSP Stolec włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego, co pozwala im na prowadzenie działań ratowniczych na obszarze gminy, powiatu, województwa i kraju. Ponadto OSP Złoczew wchodzi w skład Kompanii Gaśniczej „Sieradz” –WOO ŁBO.

Zestawienie wyjazdów jednostek w 2020 roku¹⁸:

- OSP Złoczew – 83 wyjazdy;
- OSP Stolec – 13 wyjazdów;
- OSP Uników – 11 wyjazdów;
- OSP Łeszczyn – 2 wyjazdy;
- OSP Broszki – 2 wyjazdy, 93;
- OSP Grójec Wielki – 4 wyjazdy;
- OSP Kamasze – 0;
- OSP Stanisławów – 0.

¹⁸ Raport o stanie Gminy Złoczew za 2020 rok

2.3.3. Oświata i edukacja

Według „Raportu o stanie Gminy Złoczew za rok 2020”, wszystkie placówki oświatowe z terenu Miasta i Gminy Złoczew prowadzone przez gminę Złoczew, obsługuje Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Złoczewie (ZEASz). W 2020 roku ZEASz w Złoczewie prowadził kompleksową obsługę niżej wymienionych projektów, na które otrzymał dotacje celowe:

1. „Dofinansowanie pracodawcom przygotowania zawodowego młodocianym pracownikom”.
2. Z rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” moduł 3 w 2020 roku skorzystała jedna szkoła podstawowa, która została wyposażona w nowy sprzęt do kuchni, jadalni oraz wykonano usługi adaptacyjno - remontowe tych pomieszczeń.
3. Dotacja na „Wypożyczenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe” przeznaczona była dla uczniów szkół podstawowych, z której skorzystało 603 uczniów.
4. Rządowy program 500 plus dla nauczycieli na naukę zdalną – dofinansowanie otrzymało 76 nauczycieli z terenu Miasta i Gminy Złoczew.
5. Dotacja na „Zakup pomocy dydaktycznych” dofinansowana z 0,4 % rezerwy budżetowej – przeznaczona została na wyposażenie pracowni przedmiotowych w Szkole Podstawowej w Broszkach.

W 2020 r. realizowano projekt partnerski współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego pod nazwą „GMINA ZŁOCZEW STAWIA NA UCZNIÓW”. Obsługą projektu pod względem finansowym i merytorycznym zajmował się również ZEASz.

Placówki oświatowe prowadzone przez Gminę Złoczew to:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Złoczewie, który funkcjonuje od 1 września 2020 r., w jego skład wchodzi:
 - o Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Złoczewie,
 - o Publiczne Przedszkole w Złoczewie;
- Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Września 1939 r., w Stolcu z Oddziałem Przedszkolnym;
- Szkoła Podstawowa w Broszkach z Oddziałem Przedszkolnym;
- Szkoła Podstawowa im. Władysława Proroka w Unikowie z Oddziałem Przedszkolnym;
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Uśmiech”.

Wszystkie placówki zapewniają swoim wychowankom dostęp do bezpłatnych zajęć specjalistycznych, wyrównawczych i rozwijających zdolności tj. koła zainteresowań, koła sportowe, koła językowe itp. Placówki posiadają pracownie komputerowe, pracownie multimedialne, a Szkoła Podstawowa w Złoczewie także pracownię przyrodniczą. Placówki dysponują także tzw. miejscami zabaw dla młodszych dzieci i przyszkolnymi placami zabaw.

Małe szkoły wiejskie są obciążeniem dla budżetu gminy z uwagi na ich wysokie koszty funkcjonowania, jednakże uzyskiwane przez nie wyniki edukacyjne, zdolność absorpcyjna środków zewnętrznych, bogata oferta zajęć pozaszkolnych stanowią w pewnym stopniu równowagę do ponoszonych nakładów, co broni je przed ewentualną reorganizacją.

Zadaniem własnym gminy jest zapewnienie uczniom bezpłatnego dowozu do szkół. Uczniom zamieszkałym na terenie Gminy zakupywane są bilety miesięczne - 17 uczniów. Z dowozu korzystają wszystkie dzieci uprawnione, jak również te, które borykają się z dojazdem do szkół średnich oraz dzieci niepełnosprawne, które to dowożone są do Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Sieradzu.

Wychowanie przedszkolne jest pierwszym szczeblem w systemie edukacji, gdzie w sposób świadomy i zaplanowany oddziałuje się na dziecko. Wychowanie i nauczanie na tym etapie odbywa się według przyjętego programu przewidującego dla każdej grupy wiekowej specyficzne formy i sposoby kształcenia uwzględniające doświadczenie dzieci i poziom ich ogólnego rozwoju psychicznego. Wiek przedszkolny stanowi dla dziecka czas najistotniejszych, a zarazem największych zmian w jego dotychczasowym życiu, gdyż w okresie tym możliwości rozwojowe dzieci są największe. Działania edukacyjne, stymulowanie rozwoju intelektualnego i społecznego dziecka przynoszą najlepsze rezultaty właśnie w okresie przedszkolnym. Zapewnienie dziecku w tym wieku odpowiednich warunków do rozwijania wrodzonych umiejętności twórczych i intelektualnych czy odkrywania nowych zdolności ma decydujące znaczenie dla jego przyszłości. Jest to również najlepszy okres na zapobieganie ewentualnym trudnościom w nauce – niwelowanie dysharmonii rozwojowych, wyrównywanie zaniedbań środowiskowych. Edukacja przedszkolna ma zatem istotne znaczenie we wspomaganiu rozwoju dziecka.

Począwszy od 2015 roku wzrasta liczba przedszkolaków. Najwięcej dzieci uczęszczających do przedszkoli (bez specjalnych) odnotowano w roku 2020, tj. 201 osób. Ilość dzieci uczęszczających do oddziałów przedszkolnych w 2020 roku była niższa o 10 osób niż w roku 2011, zaś w punktach przedszkolnych liczba dzieci nieznacznie wzrosła (+7).

Tabela 20 Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w gminie Złoczew w latach 2011 – 2020

Dzieci w placówkach	Lata									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
przedszkola bez specjalnych	156	147	146	141	118	147	149	166	181	201
oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	56	72	76	89	47	51	63	62	52	46
punkty przedszkolne bez specjalnych	0	0	0	0	0	16	13	14	14	23

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W Gminie Złoczew zauważa się tendencję do wzrostu (z niewielkimi wahaniami w roku 2012, 2013 oraz 2016) poziomu liczby dzieci w wieku szkolnym. W roku szkolnym 2017/2018 rozpoczęło się wdrażanie nowej reformy oświaty, a wraz z nim proces wygaszania gimnazjów. W związku z tym dane dotyczące liczby dzieci uczęszczających do gimnazjum dostępne są do 2018 roku.

Tabela 21 Uczniowie w placówkach oświatowych w gminie Złoczew w latach 2011 – 2020

Lata	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
szkoły podstawowe ogółem	504	486	482	485	533	478	544	606	604	602
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	304	270	266	267	262	250	160	77	-	-

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Liczba uczniów szkół podstawowych w latach 2011 - 2020 wzrosła o 98 osób. Najmniej uczniów odnotowujemy w roku 2013, tj. 482 osoby.

PROJEKTY ZEWNĘTRZNE

Od października 2019 r. do marca 2021 r. wszystkie szkoły podstawowe z terenu Gminy Złoczew realizowały projekt „Gmina Złoczew stawia na uczniów”. W ramach tego projektu zorganizowane zostały zajęcia wyrównawcze, kształcące kompetencje kluczowe, zajęcia specjalistyczne i doradztwa zawodowego. 14 grup dzieci mogło skorzystać w szkole z zajęć wyrównawczych: chemii, fizyki, biologii i matematyki; rozwijających z: języka angielskiego, matematyki, nauk przyrodniczych i informatycznych; 2 grupy korzystały z dodatkowego wsparcia logopedycznego, zajęć rewalidacyjnych, korekcyjno – kompensacyjnych i przedsiębiorczości. Projekt ten okazał się dla dzieci bardzo ciekawy i potrzebny, gdyż wyczerpywał wszystkie potrzeby uczniów potrzebujących, ale także zdolnych.

Dodatkowe środki finansowe pozyskane przez gminę na działania edukacyjne, w ciągu roku budżetowego 2020.

1. Projekt: Zdalna szkoła” i „Zdalna szkoła +”.

22 kwietnia 2020 roku Gmina Złoczew podpisała Umowę o powierzenie grantu nr 1501/2020 w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Osi Priorytetowej nr I „Powszechny dostęp do szybkiego Internetu” działania 1. 1: „Wylimitowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach” dotycząca realizacji projektu grantowego pn. „Zdalna Szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego”. W ramach przyznanego grantu w kwocie 59 995 zł Gmina Złoczew zakupiła 26 laptopów. Jest to sprzęt z przeznaczeniem do nauki zdalnej dla uczniów ze Szkół Podstawowych z terenu Gminy Złoczew. Laptopy przekazane były potrzebującym uczniom i nauczycielom do realizacji zajęć szkolnych z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość z uwagi na ograniczenie funkcjonowania jednostek systemu oświaty, w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (zdalne nauczanie).

W ramach projektu „Zdalna szkoła+” gmina otrzymała 74 994,00 zł, kwota środków własnych wynosiła 2 374,23 zł. Gmina Złoczew zakupiła 29 laptopów. Jest to sprzęt z przeznaczeniem do nauki zdalnej dla uczniów w celu wsparcia w nauczaniu zdalnym uczniów z rodzin wielodzietnych (3+) ze Szkół Podstawowych z terenu Gminy Złoczew.

Samorządy terytorialne odgrywają kluczową rolę w finansowaniu zadań oświatowych. Prowadzenie szkół i placówek jest zadaniem własnym gminy, które finansowane są częścią oświatową subwencji. Wydatki na oświatę, to znacząca część budżetu i pokrywane były z subwencji oświatowej, dotacji oraz środków własnych gminy. Przepisy określające zasady finansowania oświaty stanowią, że liczba uczniów jest podstawowym elementem podziału subwencji oświatowej w budżecie państwa. Nie uwzględnia się w podziale subwencji indywidualnych uwarunkowań gmin i poszczególnych placówek oświatowych. W najbliższych latach kwota subwencji będzie malała, bowiem nadal spada liczba urodzeń, a co za tym idzie, maleje na terenie gminy liczba dzieci objętych obowiązkiem szkolnym i nauki. Dotychczasowe zasady zwiększania subwencji nie rekompensują wysokich kosztów wynikających z niższej średniej liczby uczniów w oddziałach. Czynniki wpływające na ten stan rzeczy

są w dużej mierze niezależne od samorządu, zaliczyć do nich należy: regulacje płacowe, urlopy dla poratowania zdrowia, awans zawodowy, obowiązek udzielania pomocy materialnej uczniom, obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego, koszty nauczania indywidualnego oraz innych form zajęć dodatkowych, konieczność udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej, zmiany zasad odpisu i zabezpieczenia pieniędzy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla nauczycieli czy też na dokształcanie nauczycieli. Dlatego też starając się poprawić finansowanie zadań oświatowych, gmina pozyskuje na ten cel środki z zewnątrz.

SPORT

Na terenie Gminy Złoczew funkcjonują dwa Kluby Sportowe: ISKRA Stolec, ZŁOCZEWIA Złoczew oraz dwie szkoły piłkarskie: Piłkarska Szkołka BONUS oraz nowopowstała Szkołka Królewscy Złoczew.

2.3.4. Opieka zdrowotna

Aktualnie w mieście działają 3 Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, które zapewniają podstawową opiekę zdrowotną. Świadczenia rehabilitacyjne realizowane są przez NZOZ Doktor Rodzinny. Opiekę stomatologiczną zapewniają cztery gabinety lekarskie, a okulistyczną jeden. Działalność prowadzą 4 ogólnodostępne apteki. Wszystkie zlokalizowane w mieście Złoczewie.

Z dniem 1 marca 2021 r. została zawarta umowa na realizację świadczeń w rodzaju podstawowa opieka zdrowotna w zakresie świadczeń lekarza i pielęgniarki POZ ze Świadczeniodawcą: Centrum Medyczno – Rehabilitacyjne MEDICLIF Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, ul. Wieluńska 1A, 98-270. Świadczenia udzielane są w Złoczewie przy ul. Wieluńskiej 1A¹⁹.

2.3.5. Określenie grup społecznych wymagających wsparcia

Efektywna realizacja usług społecznych i ich sprawne funkcjonowanie wymaga dopasowania oraz dostosowania działań z wielu obszarów do rzeczywistych potrzeb mieszkańców gminy. Usługi społeczne w gminie Złoczew przyczyniają się do zwalczania dyskryminacji, zapewnienia równości płci, poprawy warunków życia, tworzenia równych szans dla wszystkich i uczestnictwa w życiu społecznym. Na terenie gminy Złoczew pomoc społeczną realizuje Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który jest jednostką organizacyjną Gminy Złoczew, działającą jako samodzielna jednostka budżetowa. Działa na podstawie Statutu przyjętego uchwałą nr XLI/268/14 Rady Miejskiej w Złoczewie, z dnia 30 kwietnia 2014 roku z późniejszymi zmianami.

¹⁹ <https://www.nfz-lodz.pl/dlapacjentow/aktualnosci/9043-nowa-placowka-poz-w-zloczewie>

Do zadań realizowanych przez ośrodek należy w szczególności²⁰:

- ocena i analizowanie stanu potrzeb lokalnych w zakresie pomocy społecznej występujących na terenie Gminy Złoczew;
- przyznawanie i realizacja świadczeń pomocy społecznej;
- prowadzenie pracy socjalnej i doradztwa dla klientów Ośrodka;
- aktywizacja środowiska lokalnego w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, poprzez realizację programów i projektów socjalnych;
- realizacja zadań określonych ustawą o świadczeniach rodzinnych;
- realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- prowadzenie spraw dotyczących dłużników alimentacyjnych;
- ustalenie prawa do świadczeń zdrowotnych określonych w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, w szczególności obsługa organizacyjno-techniczna zespołu interdyscyplinarnego;
- realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- prowadzenie postępowań i realizacji pomocy materialnej dla uczniów określonej w ustawie o systemie oświaty;
- prowadzenie postępowań i wykonywanie zadań określonych w ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- prowadzenie postępowań i wykonywanie zadań określonych w ustawie o ustalaniu i wypłacaniu zasiłków dla opiekunów;
- prowadzenie postępowań i wykonywanie zadań określonych w ustawie o Karcie Dużej Rodziny;
- realizacja rządowego programu „Dobry Start”;
- wydawanie zaświadczeń w ramach programu „Czyste Powietrze”.

Ponadto Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złoczewie realizuje cele określone w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2017-2023*.

Ośrodek realizuje zadania pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593 z póź. zm.). Poprzez bezpośrednie wsparcie finansowe, rzeczowe, usługowe pomoc społeczna umożliwia osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Głównym zadaniem pomocy społecznej, w tym pracy socjalnej, jest dążenie do pełnego zdiagnozowania i zaspokojenia niezbędnych, uzasadnionych potrzeb życiowych osób i rodzin wymagających pomocy i wsparcia, jak również umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Pomoc społeczna wspiera więc osoby i rodziny zagrożone ubóstwem oraz marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

²⁰ Raport o stanie Gminy Złoczew za rok 2020

W 2020 roku w gminie Złoczew 96 gospodarstw domowych korzystało ze środowiskowej pomocy społecznej. Liczba osób korzystających z tego rodzaju wsparcia wyniosła 229 osób, stanowiących 3,2% ludności gminy ogółem.

Tabela 22 Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Złoczew w latach 2011 – 2020

Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem	213	217	221	194	210	194	165	142	114	96
poniżej kryterium dochodowego	138	169	155	145	153	120	101	87	58	51
powyżej kryterium dochodowego	75	48	66	49	57	74	64	55	56	45

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

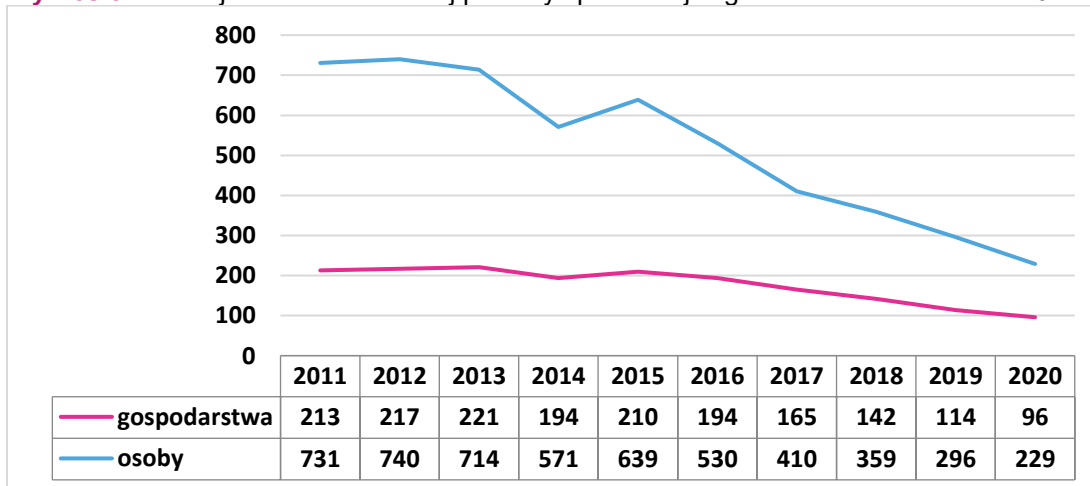
Tabela 23 Ilość osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Złoczew w latach 2011 – 2020

Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem	731	740	714	571	639	530	410	359	296	229
poniżej kryterium dochodowego	437	579	490	420	454	319	251	223	142	133
powyżej kryterium dochodowego	294	161	224	151	185	211	159	136	154	96

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Na przestrzeni badanych lat w gminie Złoczew zauważalny jest stały spadek liczby gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. W 2020 roku wskaźnik ten kształtował się na poziomie 96 gospodarstw i był niższy w stosunku do roku 2011 o 117 gospodarstw. Nastąpił więc spadek wartości wskaźnika o 54,9%. Maleje również liczba osób korzystających ze wsparcia w stosunku do roku 2011, wskaźnik ten zmniejszył się o 502 osoby – czyli około 68,7%.

Wykres 9 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w gminie Złoczew w latach 2011 – 2020

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W gminach poddanych analizie, gminą w której wskaźnik - udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w % - był najwyższy jest gmina Błaszki (7,4%). Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w gminie Wróblew (2,1%).

Tabela 24 Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej w 2020 roku – analiza porównawcza

Jednostka terytorialna	Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w %
Powiat sieradzki	2 089	4 942	4,2
Sieradz gmina miejska	581	1 002	2,4
Błaszki gm. miejsko - wiejska	434	1 060	7,4
Brąszewice	69	264	5,9
Brzeźnio	158	421	6,6
Burzenin	119	346	6,3
Goszczanów	104	300	5,5
Klonowa	37	132	4,6
Sieradz	137	305	2,8
Warta gm. miejsko - wiejska	289	756	6,0
Wróblew	65	127	2,1
Żłoczew gm. miejsko - wiejska	96	229	3,2
Powiat wieluński	1 164	2 604	3,4
Konopnica	59	121	3,2
Ostrówek	73	184	4,1
Powiat wierszowski	811	1 768	4,2
Lututów gm. miejsko - wiejska	104	223	4,9
województwo łódzkie	51 552	97 437	4,0

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W ramach wydatków z budżetu gminy poniżej przedstawiono te, na które przeznaczany jest największy budżet. Dominuje tutaj oświata i wychowanie (ok.32,11%), następnie administracja publiczna (ok. 8,43%), kolejno pomoc społeczna (ok. 6,66%), gospodarka komunalna i ochrona środowiska ok. (6,47%) oraz transport i łączność (ok. 5,66%).

Tabela 25 Wydatki z budżetu gminy Żłoczew w roku 2020 (w zł)

wydatki z budżetu gminy ogółem	38 044 598,79
administracja publiczna	3 205 268,40
oświata i wychowanie	12 214 229,25
pomoc społeczna	2 534 540,33
gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 461 328,81
transport i łączność	2 153 276,89

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Tabela poniżej przedstawia kształtowanie się wydatków ponoszonych na pomoc społeczną, począwszy od 2013 roku. Kwota ta generalnie ulega zmniejszeniu, poza rokiem 2016, w którym to udział wydatków na pomoc społeczną w wydatkach ogółem wyniósł aż 35,65%. W 2020 roku na pomoc społeczną przeznaczono 6,66% wydatków z budżetu gminy. Dane te świadczą o polepszającej się sytuacji na gruncie społecznym.

Tabela 26 Udział wydatków na pomoc społeczną w wydatkach ogółem w gminie Żłoczew w latach 2013 – 2020

rok	wydatki z budżetu Gminy ogółem	wydatki na pomoc społeczną	udział wydatków na pomoc społeczną w wydatkach ogółem
2013	22 404 491,78	4 315 472,92	19,26%
2014	32 876 386,54	5 856 978,12	17,82%
2015	25 263 547,95	4 822 125,17	19,09%
2016	28 744 676,56	10 246 635,64	35,65%
2017	32 399 102,63	2 298 562,33	7,09%
2018	31 690 427,97	2 589 177,17	8,17%
2019	36 525 201,14	2 535 046,73	6,94%

2020	38 044 598,79	2 534 540,33	6,66%
-------------	---------------	--------------	-------

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Poniżej zaprezentowano dane służące do wykonania analizy porównawczej za rok 2020. W tym celu zaprezentowano jak wyżej: wydatki ogółem, wydatki na pomoc społeczną oraz udział wydatków na pomoc społeczną w wydatkach ogółem [%]. Ostatni wskaźnik pokazuje zróżnicowanie w realizowanych wydatków wśród JST. Kolorem żółtym oznaczono wartość najniższą (1,99% gmina Brąszewice), zaś niebieskim najwyższą (11,61% gmina Konopnica) – co oznacza, iż wydatki na opiekę społeczną są znacznym obciążeniem dla budżetu gminy, a mieszkańcy borykają się z problemami życia społecznego. Wartość wskaźnika w gminie Złoczew jest najwyższa wśród gmin powiatu sieradzkiego. W porównaniu z analizowanymi gminami powiatu wieluńskiego, wartość ta w gminie Złoczew jest niższa. Wartość wskaźnika w powiecie sieradzkim, wieluńskim i wieruszowskim, a także województwie łódzkim jest również niższa, co oznacza iż gmina Złoczew musi podjąć działania ukierunkowane na wzrost zamożności mieszkańców.

Tabela 27 Wydatki ogółem oraz na pomoc społeczną, udział wydatków na pomoc społeczną w wydatkach ogółem – analiza porównawcza w 2020 roku

Jednostka terytorialna	Wydatki ogółem	wydatki na pomoc społeczną	udział wydatków na pomoc społeczną w wydatkach ogółem
Powiat sieradzki	585 983 746,53	24 845 408,10	4,24%
Sieradz gmina miejska	190 814 937,44	9 108 550,19	4,77%
Błaszki gm. miejsko - wiejska	70 358 217,54	4 427 543,53	6,29%
Brąszewice	26 892 556,00	536 176,65	1,99%
Brzeźnio	30 850 310,07	1 109 732,67	3,60%
Burzenin	31 929 150,50	886 286,67	2,78%
Goszczanów	27 792 876,14	943 677,58	3,40%
Klonowa	18 037 981,03	430 895,84	2,39%
Sieradz	56 271 961,05	1 575 134,65	2,80%
Warta gm. miejsko - wiejska	61 961 010,44	2 431 897,94	3,92%
Wróblew	33 030 147,53	860 972,05	2,61%
Złoczew gm. miejsko - wiejska	38 044 598,79	2 534 540,33	6,66%
Powiat wieluński	388 926 628,97	19 606 375,42	5,04%
Konopnica	19 971 531,02	2 318 322,56	11,61%
Ostrówek	26 430 811,33	2 092 484,74	7,92%
Powiat wieruszowski	223 115 701,16	8 950 178,25	4,01%
Lututów gm. miejsko - wiejska	23 688 160,51	1 503 185,61	6,35%
województwo łódzkie	15 240 149 674,54	784 126 393,58	5,15%

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Grupami wymagającymi największego wsparcia w gminie są osoby bezrobotne i niepełnosprawne. Choć liczba osób bezrobotnych w gminie w badanym okresie przejawia tendencję malejącą, to analizując jednak dane dla powiatu sieradzkiego należy wyciągnąć wnioski, iż problem ten występuje również w gminie Złoczew. W powiecie największy odsetek osób bezrobotnych w ogóle zarejestrowanych - według danych z 2020 roku - stanowią osoby w przedziale wiekowym: 45 lat i więcej – 34,3%, a znaczącym problemem powiatu jest długotrwale bezrobocie. Wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, osoby które pozostają bez pracy dłużej niż rok stanowią 38,5%. Odnosząc ten wskaźnik do procenta ludności aktywnej zawodowo wynosi on 2,3%. Niepokojący jest wskaźnik – bezrobotni w wieku 55-64 lat pozostający bez pracy przez okres dłuższy niż 1 rok w bezrobotnych w wieku 55-64 lat ogółem, który wynosi 52,5%. Należy więc zaktywizować osoby bezrobotne zwłaszcza powyżej 45 roku

życia, długotrwale bezrobotne, organizować szkolenia oraz kursy podnoszące kwalifikacje zawodowe lub przekwalifikujące. Osoby długotrwale bezrobotne należy dodatkowo wspierać poprzez rozmowę np. z psychologiem, czy doradcą zawodowym. Jest to grupa, której szczególnie trudno odnaleźć się na rynku pracy – właśnie ze względu na bardzo długą przerwę w jej wykonywaniu. Do osób długotrwale bezrobotnych zaliczają się również te, które po prostu nie chcą pracować, przywykły do sytuacji, nie chcą zmian, nie oczekują od życia niczego więcej.

Według informacji zawartych w dokumencie „*Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie sieradzkim na lata 2011 – 2020*” - 4,83% społeczności stanowią osoby niepełnosprawne, a największy odsetek osób niepełnosprawnych występuje w gminach: Brąszewice, Brzeźnio oraz Sieradz gmina. Pracodawcy wolą przyjąć osobę pełnosprawną, z którą wg. nich łatwiej będzie im współpracować. Niełatwo jest im przekonać się do osób niepełnosprawnych, wiąże z tym utrudnienia w pracy, konieczność wprowadzania zmian. Bardzo często jest to problem bardziej natury psychologicznej, niż technicznej. Obserwując statystyki można zauważyć, że osoby niepełnosprawne dłużej poszukują pracy, co wynika m.in. z zapisów powyżej. Jednak nie tylko kwestia aktywności na rynku pracy jest problemem, osobom niepełnosprawnym bardzo trudno jest funkcjonować w świecie, który nie jest przystosowany do ich potrzeb, w otoczeniu, które utrudnia im wykonywanie podstawowych, najprostszych wydawałoby się czynności. Konieczne jest zatem wyrównywanie szans tych osób w życiu codziennym, wprowadzanie rozwiązań technologicznych i technicznych, które ułatwią im chociażby przemieszczanie się, czy też możliwość korzystania z dostępnych miejsc rekreacji i kultury. Należy pamiętać, że niepełnosprawność nie jest problemem tylko i wyłącznie osób dotkniętych nią bezpośrednio. Bardzo często jest to obciążenie dla całej rodziny, ponieważ wiąże się z ograniczeniem dochodów, a także opieką nad niepełnosprawnym członkiem rodziny.

Gmina Złoczew dokłada również starań, aby osobom potrzebującym żyło się lepiej. W 2020 roku istotnym elementem działalności Ośrodka Pomocy Społecznej była realizacja następujących Programów²¹:

- „Posiłek w szkole i w domu”, w ramach którego zakupiono 3009 posiłków dla 59 dzieci, w tym 34 z terenu wsi; wypłacono również zasiłki celowe na zakup posiłku dla 46 rodzin;
- „Rządowego Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w Podprogramie 2019 i 2020. Osobom spełniającym kryteria wydano 249 skierowań dla 671 osób do odbioru żywności w Organizacji Pozarządowej Caritas.
- Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który obejmuje między innymi zbieranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy.
- Gminnego Programu Wspierania Rodziny - Ośrodek zatrudniał asystenta rodziny. Do obowiązków asystenta rodziny należało udzielanie pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W 2020 roku asystenci współpracowali z 9 rodzinami, w tym z 22 dziećmi w tych rodzinach.

²¹ Raport o stanie Gminy Złoczew za 2020 rok

Ponadto do zadań Ośrodka należała organizacja prac społecznie użytecznych oraz udzielanie pomocy materialnej dla uczniów.

Prace społecznie użyteczne

Do prac społecznie użytecznych skierowano 5 osób bezrobotnych. Osoby te wykonywały prace porządkowe na terenie gminy.

Stypendia i zasiłki szkolne

Z tej formy pomocy korzystało 67 uczniów, którym przyznano 98 świadczeń.

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach realizacji swoich zadań współpracował z różnymi instytucjami i placówkami. Jedną z nich jest **Środowiskowy Dom Samopomocy w Grójcu Wielkim**. Jest to placówka wsparcia typu A, B, C, D dla 60 osób przewlekłe psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo i wykazujących inne przewlekłe zaburzenia psychiczne.

W zajęciach prowadzonych w placówce korzystało ogółem 67 osób z zaburzeniami psychicznymi, z tego 25 z terenu gminy Złoczew. Zajęcia w placówce prowadzone są w ramach terapii zajęciowej w oparciu o plany indywidualne sporządzone przez zespół wspierająco-aktywizujący.

Celem działalności ŚDS jest kompensowanie skutków niepełnosprawności intelektualnej, podtrzymywanie w dobrej kondycji psychofizycznej oraz rozwijanie umiejętności uczestników niezbędnych do możliwie jak najbardziej samodzielnego życia, a także uczenie się poprawnego funkcjonowania w środowisku rodzinnym i społecznym.

2.3.6. Rynek pracy

BEZROBOTNI

Stopa bezrobocia wg GUS na koniec miesiąca listopada 2021 roku wyniosła:

- powiat sieradzki 4,6%,
- województwo łódzkie 5,7%,
- Polska 5,4%.

Bezrobocie to zjawisko społeczne, na rozmiar bezrobocia wpływ mają czynniki społeczne, gdyż jest to zjawisko powstałe w społeczeństwie. Rozmiar zjawiska bezrobocia zależy od systemu gospodarczego oraz aktualnie prowadzonej polityki krajowego rynku pracy. Związane jest to zwykle z poziomem prowadzonych nowych inwestycji oraz trwałym zatrudnianiem pracowników w nowo powstałych podmiotach sektora publicznego oraz prywatnego.

Poniżej przedstawiono dane obrazujące sytuację na rynku pracy w gminie Złoczew. Analizę rozpoczęto od przedstawienia danych statystycznych dotyczących liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych.

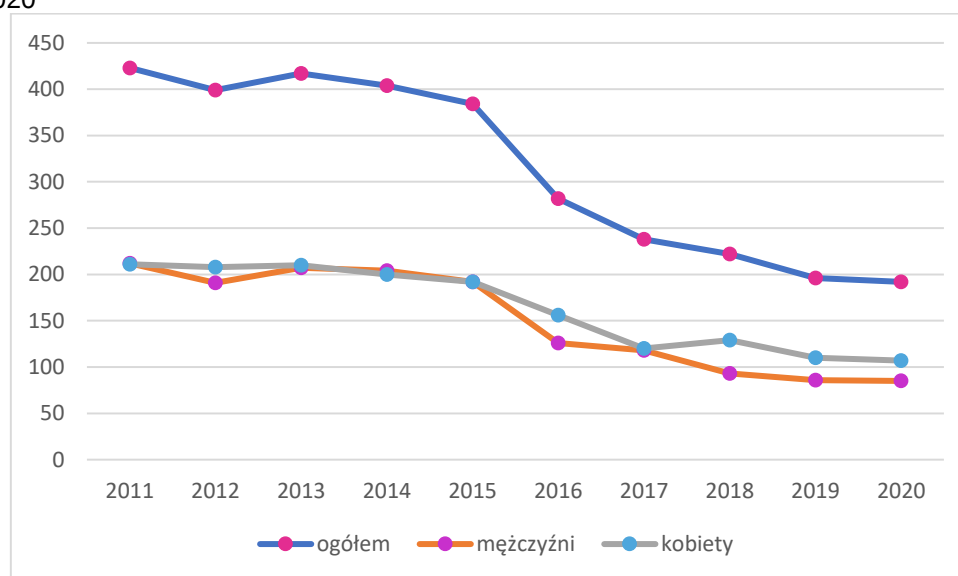
Rok 2013 stał się rokiem przełomowym, od tego momentu liczba bezrobotnych w gminie Złoczew zaczęła się znacznie zmniejszać. Zauważalny jest także wyższy wskaźnik bezrobocia wśród kobiet niż mężczyzn, który również od roku 2013 przyjmuje tendencję spadkową, aż do roku 2017 w którym to odnotowano nieznaczny wzrost w stosunku do roku 2017.

Tabela 28 Bezrobotni zarejestrowani z obszaru gminy Żłoczew w latach 2011 – 2020

lata	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem	423	399	417	404	384	282	238	222	196	192
mężczyźni	212	191	207	204	192	126	118	93	86	85
kobiety	211	208	210	200	192	156	120	129	110	107

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W gminie Żłoczew w 2020 roku odnotowano 192 osoby bezrobotne, w tym 85 mężczyzn oraz 107 kobiet. Kobiety stanowiły 55,73% ogółu bezrobotnych w gminie. W badanym okresie zauważalny jest wyższy wskaźnik bezrobocia wśród kobiet niż mężczyzn. W 2020 roku bezrobotni z gminy Żłoczew stanowili 6,07% ogółu bezrobotnych powiatu sieradzkiego (3 160 osób).

Wykres 10 Bezrobotni zarejestrowani z obszaru gminy Żłoczew z podziałem na płeć w latach 2011 – 2020

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W 2020 roku obserwujemy wzrost bezrobocia. Pogarszająca się sytuacja na rynku pracy to prawdopodobnie efekt pandemii koronawirusa Covid-19. Pandemia znacznie zmieniła rynek pracy nie tylko pod względem liczby ofert pracy, ale także pod względem najbardziej poszukiwanych zawodów. Rok 2020 był początkiem pandemii, która dotknęła całą Polskę. W pierwszej kolejności firmy likwidowały plany zwiększenia zatrudnienia, a nie faktyczne zatrudnienie. W najtrudniejszym okresie pandemii próbowano na wszystkie możliwe sposoby utrzymać zatrudnienie korzystając np. z urlopów, przerw eksploatacyjnych. Wsparcie dla firm ze strony państwa, było często uzależnione od utrzymania zatrudnienia. Szacuje się, że większe zwolnienia pracowników mogą być odłożone w czasie. Będzie to związane z terminem zobowiązań, na bazie których firmy otrzymały pomoc.

W 2013 roku odnotowano najwięcej bezrobotnych w gminie – 417 osób. Przekłada się to na poziom wskaźnika - udział % bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, który w tym roku był najwyższy i wynosił (9,2%). W 2020 roku udział ten jest zdecydowanie mniejszy i wynosi 4,4%. Podobne trendy zaobserwowano w podziale na płeć.

Tabela 29 Udział % bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Żłoczew

lata	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem	9,3	8,8	9,2	8,9	8,5	6,3	5,4	5,0	4,5	4,4

mężczyźni	8,7	7,8	8,5	8,4	8,0	5,2	4,9	3,9	3,7	3,7
kobiety	10,1	9,9	10,0	9,5	9,1	7,5	5,9	6,3	5,4	5,3

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Przedstawione poniżej dane ukazują udział % bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w porównaniu z innymi gminami z mikrootoczenia gminy Żłoczew.

Tabela 30 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (w %) w latach 2011 -2020 – analiza porównawcza

Jednostka terytorialna	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (w %)									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Powiat sieradzki	9,1	9,4	9,8	8,6	7,5	5,8	4,3	4,4	4,1	4,5
Sieradz gmina miejska	9,6	10,2	10,6	9,3	7,8	6,1	4,5	5,0	4,3	5,0
Błaszki gm. miejsko - wiejska	9,1	9,1	9,5	8,0	7,2	5,2	3,8	3,5	3,2	4,0
Brąszewice	7,2	7,0	7,1	7,2	6,0	5,3	3,7	3,9	2,7	3,2
Brzeźnio	9,0	7,7	8,5	7,7	6,4	5,1	3,7	3,8	3,8	3,5
Burzenin	10,4	11,6	12,2	10,6	10,4	7,4	6,1	6,0	5,5	5,4
Goszczanów	7,6	8,0	8,2	7,3	6,7	5,0	4,0	3,7	4,1	4,0
Klonowa	5,1	6,1	7,6	5,7	5,9	4,8	2,4	2,4	2,9	2,8
Sieradz	8,3	8,3	8,6	7,6	6,5	4,9	4,1	4,1	4,0	4,6
Warta gm. miejsko - wiejska	10,1	9,9	10,7	9,5	8,2	6,8	4,6	4,6	4,6	5,1
Wróblew	8,5	8,7	8,8	7,6	6,4	4,7	3,9	3,9	3,2	3,8
Żłoczew gm. miejsko - wiejska	9,3	8,8	9,2	8,9	8,5	6,3	5,4	5,0	4,5	4,4
Powiat wieluński	7,7	8,7	8,9	7,8	7,0	6,0	5,0	4,7	4,2	4,5
Konopnica	7,9	8,7	9,4	8,4	7,3	6,6	5,3	5,0	4,5	4,3
Ostrówek	7,0	8,1	8,8	7,7	6,6	6,2	5,0	4,1	3,9	4,5
Powiat wierszowski	7,9	7,8	7,6	5,9	5,2	4,0	3,3	3,3	2,9	3,7
Lututów	7,7	8,2	8,5	6,2	5,7	4,1	3,5	2,9	2,7	-
Lututów gm. miejsko - wiejska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,6
województwo łódzkie	8,6	9,5	9,7	8,1	7,2	6,0	4,9	4,5	4,1	4,8

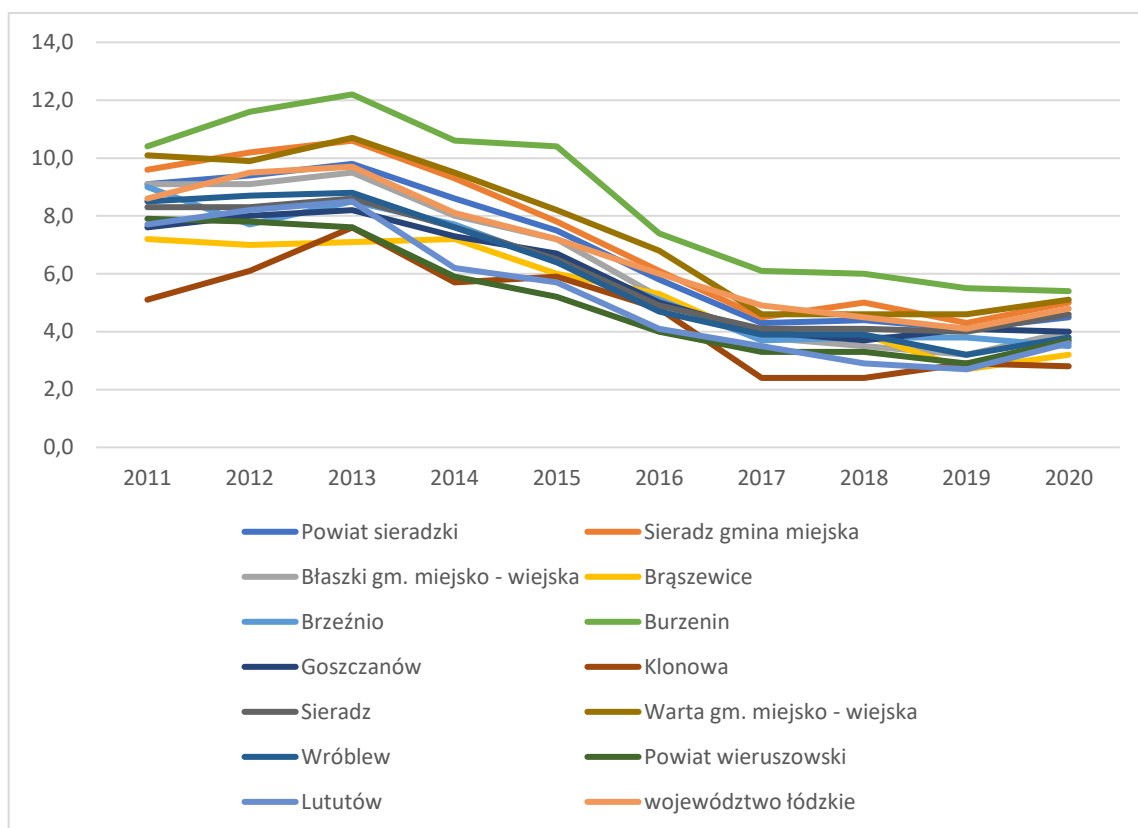
Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W zestawieniu gminy Żłoczew z pobliskimi jej gminami widzimy, że wartości obrazujące udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym dla gminy są wartościami jednymi z wyższych względem pozostałych JST. W tabeli powyżej kolorem niebieskim zaznaczono wartości najwyższe, a kolorem fioletowym wartości najniższe w poszczególnych latach. Najwyższe wartości badanego wskaźnika w latach 2011 - 2020 odnotowywano niezmiennie w gminie Burzenin. Natomiast najniższe wartości odnotowano w gminie Klonowa, poza latami: 2013 kiedy to najniższy był w gminie Brąszewice i wynosił 7,1%, w roku 2015 i 2016 najniższy był w powiecie wierszowskim odpowiednio 5,2% i 4,0%, a w 2019 w gminie Brąszewice oraz gminie wiejskiej Lututów 2,7%.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (w %) w gminie miejsko - wiejskiej Żłoczew, w roku 2020 jest niższy od średniej dla powiatu sieradzkiego i wieluńskiego oraz województwa łódzkiego, a w porównaniu z analizowanymi gminami przyjmuje średnie wartości.

W większości jednostek poddanych analizie wskaźnik w roku 2020 był wyższy od tego w 2019 roku. Przedstawione dane wskazują, iż w kolejnych latach można spodziewać się utrzymania poziomu bezrobocia na podobnym lub trochę wyższym poziomie – ze względu na panującą pandemię.

Wykres 11 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (w %) w latach 2011 – 2020 – analiza porównawcza

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Generalnie, we wszystkich gminach kształtowanie się wartości wskaźnika w latach poddanych analizie przebiegało podobnie: w latach 2012-2013 punkt krytyczny, następnie w kolejnych latach sukcesywny spadek, aż do roku 2019, aby w 2020 roku zanotować wzrost (poza gminami: Brzeźnio, Burzenin, Goszczanów, Klonowa i Złoczew). Biorąc pod uwagę utrzymujący się stan zagrożenia epidemiologicznego, tendencja ta może się pogłębiać ze względu na kryzys gospodarczy nim spowodowany.

Wśród bezrobotnych w powiecie sieradzkim przeważają bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (28,6% - 25,0%) oraz zasadniczym zawodowym/branżowym (28,4% - 25,6%). Najmniej bezrobotnych w powiecie odnotowuje się z wykształceniem wyższym (11,0% - 13,3%) oraz średnim ogólnokształcącym (12,6% - 14,3%).

Tabela 31 Odsetek bezrobotnych zarejestrowanych wg poziomu wykształcenia (%) w powiecie sieradzkim w latach 2011 – 2020

Poziom wykształcenia	lata									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wyższe	11,0	11,8	12,2	11,9	12,5	13,3	11,4	12,7	12,5	12,4
policealne, średnie zawodowe	21,7	22,1	21,7	20,8	20,3	21,4	20,3	21,4	20,3	20,3
średnie ogólnokształcące	13,2	12,6	12,7	13,5	13,1	12,7	13,3	14,3	14,3	14,1
zasadnicze zawodowe/branżowe	27,9	28,2	28,4	27,8	27,2	26,6	26,5	25,8	25,6	26,6
gimnazjalne i poniżej	26,1	25,3	25,0	26,0	26,9	26,1	28,6	25,8	27,3	26,6

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Znacznym problemem powiatu sieradzkiego jest długotrwale bezrobocie. Wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, osoby które pozostają bez pracy dłużej niż rok stanowią 38,5% (2020 rok). Odnosząc ten wskaźnik do procenta ludności aktywnej zawodowo wynosi on 2,3%. Analizując zjawisko w skali powiatu jego rozmiar słabnie z roku na rok począwszy od 2014 roku, aż do 2019 roku, w którym to odnotowujemy ponowny wzrost. W 2020 roku wskaźnik wynosił 38,5% i był wyższy o 5,2% w stosunku do 2019 roku. Grupa pozostających bez pracy jest coraz mniej liczną populacją w relacji do aktywnych zawodowo. Niepokojący jest wskaźnik bezrobotni w wieku 55-64 lat pozostający bez pracy przez okres dłuższy niż 1 rok w bezrobotnych w wieku 55-64 lat ogółem, który w 2020 roku jest najwyższy i wynosi 52,5%.

Tabela 32 Bezrobocie rejestrowane w powiecie sieradzkim w latach 2011 – 2020

Bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	lata									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem (osoba)	2299	2680	2744	2651	2219	1561	1069	1011	963	1216
ogółem w % bezrobotnych ogółem	33,2	37,9	37,2	40,9	39,7	36,5	33,7	31,6	33,3	38,5
mężczyźni w % bezrobotnych mężczyzn	30,1	34,2	32,7	36,2	36,3	32,5	28,1	26,5	29,6	33,7
kobiety w % bezrobotnych kobiet	36,2	41,5	41,8	45,9	43,0	40,1	38,8	35,8	36,4	43,0
w % ludności aktywnej zawodowo	4,4	5,1	5,2	5,0	4,2	3,0	2,0	1,9	1,8	2,3
bezrobotni w wieku 55-64 lat pozostający bez pracy przez okres dłuższy niż 1 rok w bezrobotnych w wieku 55-64 lat ogółem(%)	41,3	47,7	45,0	48,7	52,2	51,0	42,3	45,2	45,8	52,5
bezrobotni w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)	-	-	-	3,5	3,0	2,1	1,5	1,4	1,4	1,7
bezrobotne kobiety w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym (%)	-	-	-	4,1	3,5	2,7	1,9	1,9	1,7	2,1
bezrobotni mężczyźni w liczbie mężczyzn w wieku produkcyjnym (%)	-	-	-	3,0	2,5	1,6	1,1	1,0	1,0	1,4
Bezrobotni zarejestrowani wg płci i typu	6934	7076	7378	6485	5592	4271	3169	3201	2888	3160

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Należy zwrócić uwagę na bezrobocie wśród kobiet, ponieważ jest to grupa bardziej podatna na bezrobocie długotrwale. Swoją specyfikę bezrobocie kobiet zawdzięcza silnemu oddziaływaniu przesłanek natury społeczno-kulturowej, związanych z istnieniem zestawów ról społecznych tradycyjnie przypisywanych poszczególnym płciom. Wspomniane zestawy ról determinują sfery aktywności, w jakich określone osoby mogą się realizować bez narażania się na przejawy społecznej dezaprobaty. Patrząc z perspektywy historycznej możemy zauważyć, że ta tendencja w kierunku podziału pracy względem płci okazuje się niezmiennie trwała i pomimo proegalitarnych działań współczesnych społeczeństw we wszystkich niemal wymiarach społecznej aktywności - nadal ma wpływ na dystrybucję zatrudnienia.

PRACUJĄCY

Rynek pracy tworzony jest przez następujące elementy:

- zasoby kapitału ludzkiego i jego wykorzystanie,
- podział pracowników wg pracujących, w poszczególnych sektorach gospodarki narodowej,
- wielkość i strukturę bezrobocia.

Rynek pracy pełni dwie zasadnicze funkcje w gospodarce. Dla ludzi występujących z podażą pracy stwarza on możliwość otrzymania dochodów, a dla firm zgłaszających popyt na pracę jest on źródłem

tego podstawowego czynnika wytwórczego. Płace otrzymywane ze sprzedaży pracy stanowią źródło utrzymania dla ogromnej większości ludzi.

Jednym z ważnych czynników wpływających na rynek pracy jest poziom zatrudnienia. Poniżej przedstawiono dane obrazujące sytuację na rynku pracy w gminie Złoczew.

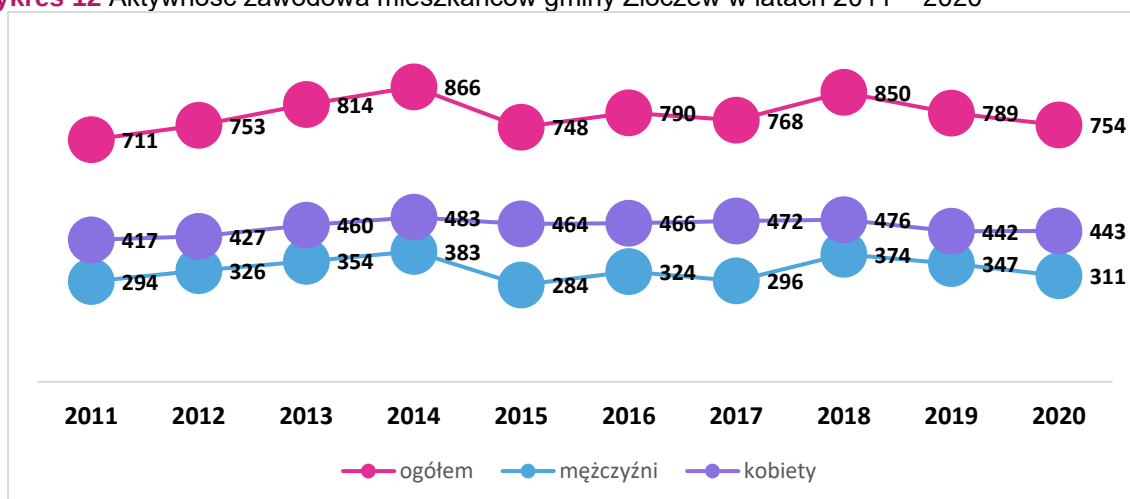
Tabela 33 Pracujący z terenu gminy Złoczew w latach 2011 – 2020

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem	711	753	814	866	748	790	768	850	789	754
mężczyźni	294	326	354	383	284	324	296	374	347	311
kobiety	417	427	460	483	464	466	472	476	442	443

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W 2020 roku liczba osób pracujących z obszaru gminy Złoczew wyniosła 754 osoby, w tym 311 mężczyzn i 443 kobiety. Na przestrzeni badanych lat liczba pracujących zwiększyła się, aż o 6,04%, czyli 43 osoby. Wśród osób aktywnych zdecydowanie dominują kobiety osiągając, w 2020 roku udział 58,75% wszystkich pracujących.

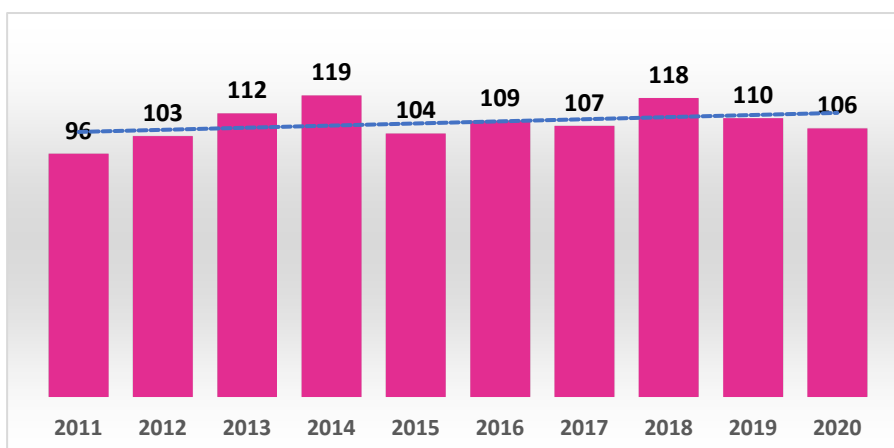
Wykres 12 Aktywność zawodowa mieszkańców gminy Złoczew w latach 2011 – 2020

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Współczynnik pracujących na 1000 mieszkańców (definicja GUS) to wskaźnik opracowywany bez uwzględniania osób pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. Współczynnik pracujących na 1000 mieszkańców w gminie Złoczew w badanych okresach kształtował się na poziomie od 96 osób w roku 2011 do 119 osób w roku 2014, osiągając w tymże roku najwyższą wartość wskaźnika na przestrzeni badanych lat.

Wykres 13 Współczynnik pracujących na 1000 mieszkańców w gminie Złoczew

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Przedstawione dane dla gminy i jej mieszkańców, świadczą o coraz lepszym wykorzystaniu zasobów pracy w gminie. Potwierdzeniem tego trendu jest rosnąca chociaż bardzo nierównomiernie od 2011 roku liczba zatrudnionych osób. Widoczny jest od 2018 roku spadek liczby osób zatrudnionych, tendencja ta może się dalej pogłębiać ze względu na kryzys gospodarczy spowodowany pandemią wirusa COVID-19.

Współczynnik pracujących na 1000 mieszkańców w gminie Złoczew w roku 2020 osiągnął poziom 106, w tym samym okresie dla powiatu sieradzkiego kształtował się na poziomie 191, co oznacza, że był wyższy w powiecie o 85 osób.

Tabela 34 Współczynnik pracujących na 1000 mieszkańców w latach 2011 – 2020 – analiza porównawcza

Jednostka terytorialna	Pracujący na 1000 ludności ogółem									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Powiat sieradzki	161	164	167	167	169	177	181	178	190	191
Sieradz gmina miejska	284	282	282	277	280	287	303	298	321	325
Błaszki gm. miejsko - wiejska	93	88	90	96	100	104	111	121	139	145
Brąszewice	69	93	96	97	95	102	116	125	126	134
Brzeźnio	108	103	112	125	125	135	127	135	139	145
Burzenin	52	50	58	52	54	57	58	65	63	66
Goszczanów	43	49	49	48	54	52	56	54	49	57
Klonowa	62	72	74	62	64	72	64	71	75	84
Sieradz	113	126	141	136	155	170	161	163	180	174
Warta gm. miejsko - wiejska	97	102	99	99	96	99	103	96	95	89
Wróblew	132	141	149	179	179	205	166	96	108	97
Złoczew gm. miejsko - wiejska	96	103	112	119	104	109	107	118	110	106
Powiat wieluński	186	174	180	178	178	181	180	189	190	186
Konopnica	60	56	52	58	64	66	61	90	64	79
Ostrówek	63	62	59	60	58	59	59	61	88	85
Powiat wieruszowski	203	210	213	217	210	211	221	224	225	234
Lututów	119	127	127	130	132	133	134	138	113	-
Lututów gm. miejsko - wiejska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	123
województwo łódzkie	222	220	223	228	230	237	244	250	253	252

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

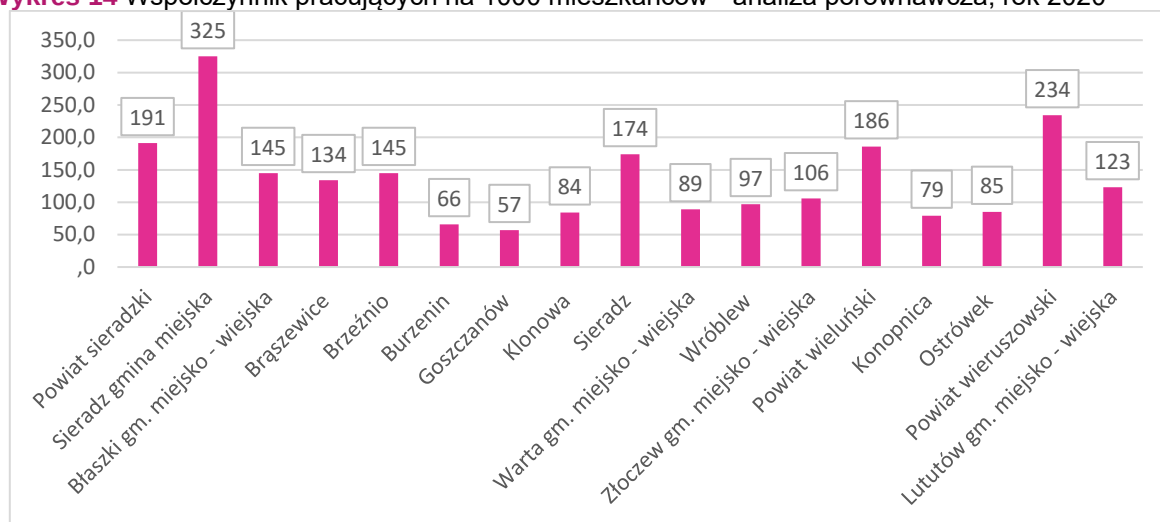
W tabeli powyżej oznaczono kolorem niebieskim wartości najwyższe w danym roku kalendarzowym wśród analizowanych gmin, a kolorem fioletowym – wartości najniższe.

Z przedstawionych danych wynika, iż najwięcej osób pracujących w analizowanych latach przypada na gminę miejską Sieradz. Spośród gmin wiejskich powiatu sieradzkiego największy współczynnik do roku

2016 przypada na gminę Wróblew. Po roku 2018 najwięcej osób na 1000 mieszkańców pracuje w gminie wiejskiej Sieradz. W gminie Złoczew najwyższy wskaźnik to 119 osób na 1000 w roku 2014. Natomiast w powiecie sieradzkim ogółem najwięcej osób pracujących odnotowano w roku 2020 – 191 osób na 1000 ludności.

Najniższy wskaźnik wśród badanych JST przypada w gminie Goszczanów. Poziom zatrudnienia w gminie Złoczew jest niższy od średniej dla powiatu sieradzkiego, wieluńskiego i wierszowskiego oraz województwa łódzkiego. W powiecie sieradzkim najmniej zatrudnionych na 1000 osób odnotowano w roku 2011 – 161 pracujących. Wskaźniki powiatowe oscylują między 71%-76% wartości wskaźników ogólnych regionu łódzkiego w badanym okresie lat 2011 - 2020.

Wykres 14 Współczynnik pracujących na 1000 mieszkańców - analiza porównawcza, rok 2020

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Z dostępnych danych dla pozostałych JST wynika, że wartości obrazujące współczynnik pracujących na 1000 ludności są niejednorodne. Zdecydowanie większą mobilność i aktywność zawodową wykazują mieszkańcy gminy miejskiej Sieradz oraz gminy wiejskiej Sieradz. Wartość współczynnika dla gminy Złoczew wynosi (106) i jest to średnia wartość wśród badanych JST. Z problemami związanymi z miejscami i warunkami zatrudnienia wciąż borykają się gminy wiejskie: Goszczanów, Burzenin, Klonowa, Konopnica i Ostrówek.

WNIOSKI Z ANALIZY SPOŁECZNEJ

Gmina Złoczew to gmina miejsko - wiejska. Przeprowadzone analizy wykazały, że w gminie są dosyć dobre warunki do zamieszkania. Warunki mieszkaniowe w gminie Złoczew systematycznie się poprawiają, średnia wielkość mieszkania w 2020 roku wynosiła 81,6 m², a średnia powierzchnia przypadająca na 1 osobę to prawie 26,6 m². Na przestrzeni ostatnich 10 lat poprawił się dostęp do infrastruktury technicznej, prawie 93,6% mieszkańców posiada dostęp do sieci wodociągowej. W gminie Złoczew społeczeństwo się starzeje, należy zwiększyć nakłady na opiekę medyczną i socjalną. Gmina charakteryzuje się stosunkowo wysokim bezrobociem rejestrowym, wynoszącym w 2020 roku 5,8%, stopa bezrobocia w powiecie sieradzkim na koniec listopada 2021 roku wynosi 4,6%, a w województwie łódzkim 5,7%, w Polsce 5,4%. Należy zauważyć, że na terenie gminy występuje

bezrobocie tzw. "ukryte", związane z niezarejestrowaniem części bezrobotnych mieszkających na wsiach jako bezrobotnych.

Gmina Złoczew posiada „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2017 – 2023”, w której to wskazano następujące obszary problemowe, w stosunku do których powinno się podjąć działania naprawcze w okresie obowiązywania strategii 2017 – 2023:

- utrzymujący się poziom ubóstwa, powodowanego pozostawaniem bez pracy;
- zagrożenie wykluczeniem społecznym zwłaszcza z powodu ubóstwa, nieporadności i niepełnosprawności;
- migracje osób młodych i wykształconych z terenu gminy w poszukiwaniu odpowiednich do posiadanego wykształcenia i oczekiwań miejsc do pracy i życia;
- tendencja do świadomego pozostawiania bez pracy lub w bierności zawodowej;
- utrzymująca się liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej;
- przenoszenie odpowiedzialności za opiekę nad osobami niepełnosprawnymi i starszymi na instytucje publiczne;
- niski poziom usług medycznych i słaby dostęp do lekarzy specjalistów;
- uboga oferta kulturalno - edukacyjna, nie stanowiąca oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin i osób starszych;
- mało atrakcyjne przestrzenie publiczne i miejsca rekreacji, nie stanowiące atrakcyjnej alternatywy spędzania wolnego czasu dla młodzieży narażonej na przejmowanie nawyków patologicznych, uzależnień od używek i niebezpieczeństw cyfrowych.

2.4. Sfera gospodarcza

2.4.1. Gospodarka

Gmina Złoczew jest gminą o przeważającym charakterze rolnym, z niewielkimi zakładami produkcyjnymi (przetwórstwo mięsne, wyroby stolarskie, wyroby dziewiarskie, tokarstwo). Na obszarach wiejskich dominuje rolnictwo, zaś w mieście Złoczew największe znaczenie mają usługi, głównie handel.

GOSPODARKA

Liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na obszarze gminy Złoczew w latach 2011 - 2020 ulegała systematycznemu wzrostowi. W porównaniu z 2011 rokiem, w 2020 r. na terenie gminy przybyły 84 podmioty gospodarcze ogółem (wzrost o 17,21%). Zdecydowany wzrost nastąpił w liczbie podmiotów sektora prywatnego, przy stagnacji ze strony sektora publicznego.

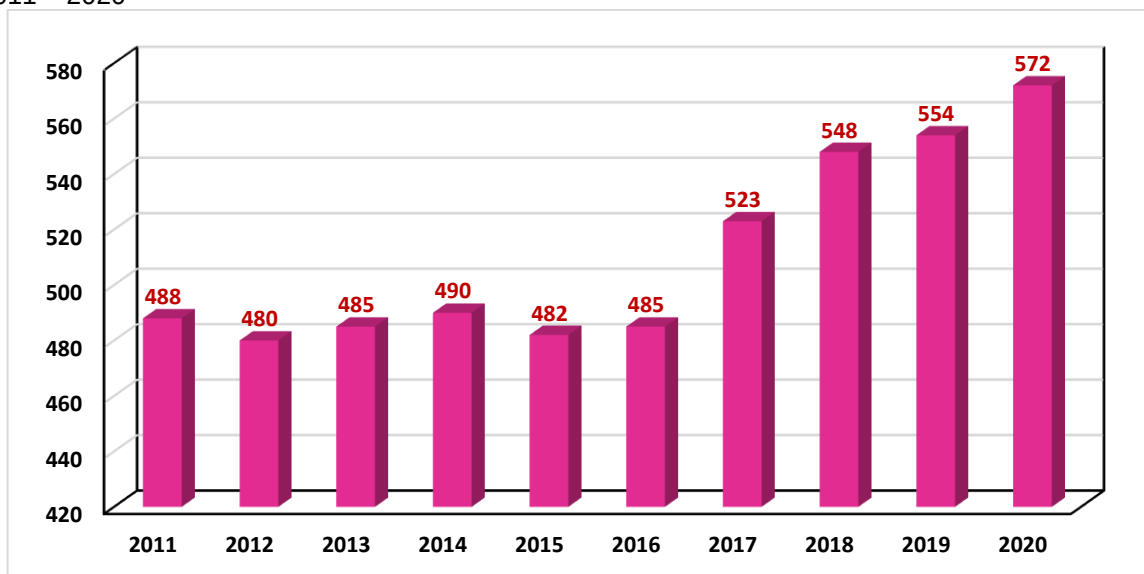
Tabela 35 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru Regon w gminie Złoczew w latach 2011 – 2020

rok	liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON
2011	488
2012	480
2013	485
2014	490
2015	482
2016	485
2017	523
2018	548
2019	554
2020	572

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych

W 2020 roku zarejestrowano w gminie 572 podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON, stanowiły one 5,70% ogółu podmiotów w powiecie sieradzkim (10 021). Badany okres to czas, w którym wartość zmiennej ulegała do 2015 roku wahaniom, po czym widoczny jest duży wzrost zwłaszcza w porównaniu roku 2017 z rokiem 2016, wzrost o 7,83% (38 firm).

Wykres 15 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru Regon w gminie Złoczew w latach 2011 – 2020

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W latach 2014 – 2020 zmiany w liczbie podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON wg Sekcji PKD 2007 w poszczególnych sekcjach, kształtowały się łagodnie, nie odnotowano spektakularnych wzrostów oraz spadków.

Największe zmiany w różnicy liczby podmiotów w roku 2020 w stosunku do 2014:

- Wzrost liczby podmiotów w sekcji F. Budownictwo – o 50 podmiotów (48,07%);
- Wzrost liczby podmiotów w sekcji H. Transport i gospodarka magazynowa – o 10 podmiotów (27,77%);
- Wzrost liczby podmiotów w sekcji M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 9 podmiotów (27,27%)

- Wzrost liczby podmiotów w sekcji S i T. Pozostała działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby – o 20 podmiotów (11,53%);
- Zmniejszenie liczby podmiotów w sekcji A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – o 3 podmioty (-20%)
- Zmniejszenie liczby podmiotów w sekcji G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – o 18 podmiotów (- 10,97%)

Tabela 36 Podmioty gospodarki narodowej w gminie Żłoczew wpisane do rejestru Regon wg sekcji PKD 2007 (stan w dniu 31.XII)

Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru Regon wg sekcji PKD 2007 (stan w dniu 31.XII)		Wartości w latach						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.	Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	15	14	15	13	13	12	12
2.	Sekcja B - Górnictwo i wydobywanie	1	1	1	1	1	1	1
3.	Sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe	57	55	60	56	61	61	58
4.	Sekcja D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	4	2	2	3	2	2	2
5.	Sekcja E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2	2	2	2	3	3	3
6.	Sekcja F - Budownictwo	54	60	61	77	96	101	104
7.	Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	164	151	142	157	148	138	146
8.	Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa	26	31	35	34	32	36	36
9.	Sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	11	12	11	12	13	13	12
10.	Sekcja J - Informacja i komunikacja	1	2	3	3	3	3	6
11.	Sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	12	11	10	9	9	10	11
12.	Sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	6	8	6	7	6	5	5
13.	Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	24	22	25	27	25	30	33
14.	Sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	6	7	6	11	11	13	12
15.	Sekcja O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	10	10	10	10	10	10	10
16.	Sekcja P - Edukacja	22	19	20	19	22	20	21
17.	Sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	21	20	19	20	21	21	21
18.	Sekcja R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	8	9	9	12	12	12	13
19.	Sekcja S i T - Pozostała działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	46	46	48	50	59	63	66
Ogółem		490	482	485	523	547	554	572

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych

Najliczniejszy udział w całkowitym zestawieniu podmiotów gospodarczych mają podmioty zaklasyfikowane do Sekcji:

- G: Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych – 146 podmiotów (25,52% ogółu);
- F: Budownictwo – 104 podmioty (18,18% ogółu);
- Sekcja S i T - Pozostała działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby – 66 podmiotów (11,53%);

- C: Przetwórstwo przemysłowe – 58 podmiotów (10,13% ogółu);
- H: Transport i gospodarka magazynowa – 36 podmiotów (6,29%).

Gospodarka gminna opiera się głównie na handlu (w tym naprawach), działalności budowlanej i przetwórstwie przemysłowym. W następnej kolejności funkcjonuje działalność profesjonalna naukowa i techniczna oraz transport i gospodarka magazynowa. O nieturystycznym charakterze gminy świadczy niewielka liczba podmiotów prowadzących działalność związaną z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (2,09% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w REGON). W roku 2020 zapewne w związku z pandemią, odnotowano właśnie w tej sekcji 7% spadek. Pozostaje tylko przypuszczać, iż w miarę normalizacji sytuacji w kraju firmy ponownie wznowią działalność w tej sekcji, gdyż rolniczy charakter gminy, w połączeniu z walorami krajobrazowymi i kulturowymi sprzyja rozwojowi takich form działalności. Gmina zapewnia mieszkańcom podstawowe usługi społeczne i finansowe – na terenie gminy funkcjonują placówki opieki zdrowotnej i pomocy społecznej, oświaty i edukacji, kultury, komunikacji oraz podstawowej infrastruktury komunalnej.

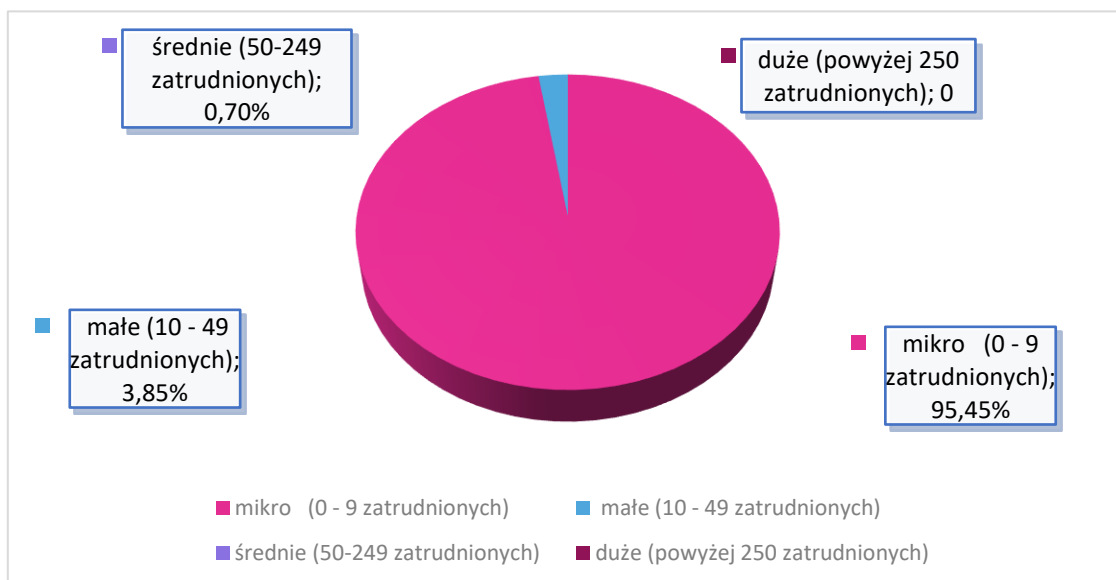
Tak jak w całym kraju, w strukturze podmiotów dominuje sektor prywatny - w 2020 roku odnotowano 550 podmiotów gospodarczych, w tym 448 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Na terenie gminy działają głównie podmioty nie generujące dużej ilości miejsc pracy, lecz przeważnie oparte na samozatrudnieniu. Udział sektora prywatnego wynosi zatem 96,15%. Sektor publiczny reprezentowany jest zaś przez Urząd Miejski w Złoczewie i jednostki organizacyjne Urzędu, w tym: Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół w Złoczewie oraz jednostki oświatowe, Miejską Spółkę Komunalną Sp. z o.o. w Złoczewie, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejski Ośrodek Kultury.

Tabela 37 Podmioty gospodarki narodowej w gminie Złoczew w latach 2014-2020

Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru Regon		Wartości w latach						
Podmioty wg sektorów własnościowych		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.	podmioty gospodarki narodowej ogółem	490	482	485	523	548	554	572
2.	sektor publiczny - ogółem	18	20	20	20	20	20	21
	państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	13	13	13	12	12	12	13
	spółki handlowe	1	2	2	2	2	2	2
3.	sektor prywatny - ogółem	472	462	465	503	527	534	550
	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	379	372	376	412	433	439	448
	spółki handlowe	17	18	18	20	18	19	23
	spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	3	3	3	3	2	2	2
	spółdzielnie	4	4	4	4	2	2	2
	fundacje	1	1	1	1	1	1	1
	stowarzyszenia i organizacje społeczne	20	20	20	20	20	20	23

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych

W strukturze działalności gospodarczej przeważają firmy małe, w większości są to firmy rodzinne, prowadzące działalność na własny rachunek, w różnych gałęziach usług. Spośród wszystkich podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie gminy, najwięcej podmiotów zatrudniało od 1 do 9 osób. Na koniec 2020 roku było 546 takich podmiotów (95,45%). Drugą pod względem liczebności grupę stanowiły podmioty zatrudniające od 10 do 49 osób. Na koniec 2020 roku były 22 takie podmioty (3,85%), funkcjonowały także 4 średnie firmy zatrudniające od 50 do 249 pracowników, stanowiły one (3,85%). Nie funkcjonowała ani jedna duża firma. Należy jednak liczyć się ze spadkiem liczby firm w roku 2021 ze względu na kryzys gospodarczy spowodowany pandemią.

Wykres 16 Rozkład podmiotów gospodarki narodowej według klasy wielkości (stan na dzień 31.12.2020 r.)

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Gmina Złoczew w analizie porównawczej z innymi JST

W tabeli zaprezentowano liczbę podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON, przeprowadzono analizę porównawczą. W badanym przedziale czasowym odnotowujemy wzrost ilości podmiotów gospodarczych we wszystkich JST. Największy przyrost wystąpił w gminie wiejskiej Sieradz (304 podmioty), a następnie w: gminie miejskiej Sieradz (245 podmiotów), gminie miejsko – wiejskiej Błaszki (174 podmioty), gminie Brzeziny (170 podmiotów), gminie Brzeźnio (154 podmioty), gminie miejsko – wiejskiej Warta (131 podmiotów), gminie Goszczanów (124 podmioty). Gmina miejsko – wiejska Złoczew charakteryzuje się niższym poziomem przedsiębiorczości, przy wydawałoby się korzystniejszym otoczeniu biznesowym. Z reguły liczba podmiotów gospodarczych ulokowanych w miastach jest wyższa od liczby podmiotów z terenów typowo wiejskich (Brąszewice, Burzenin, Klonowa).

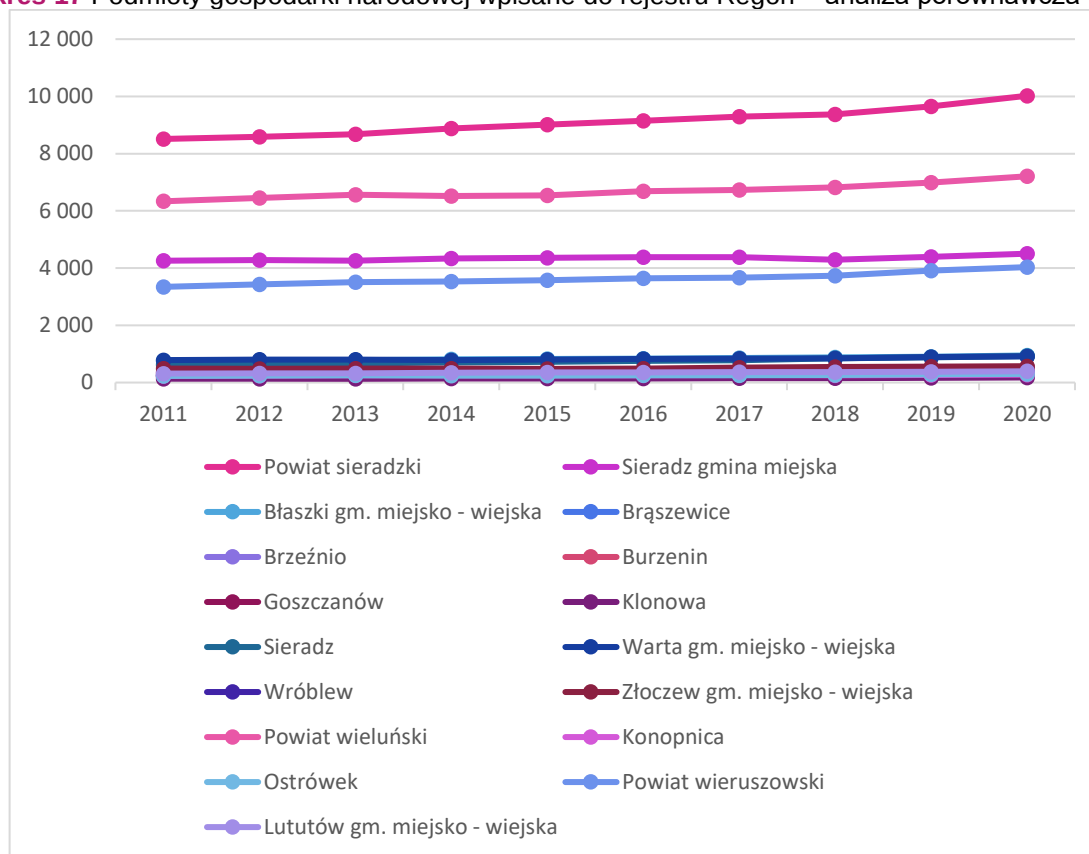
Tabela 38 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru Regon – analiza porównawcza w latach 2011 – 2020

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Różnica
Powiat sieradzki	8 512	8 587	8 677	8 881	9 014	9 146	9 293	9 375	9 656	10 021	1 509
Sieradz gmina miejska	4 258	4 283	4 260	4 341	4 355	4 381	4 386	4 297	4 395	4 503	245
Błaszki gm. miejsko - wiejska	773	773	781	808	820	836	856	883	905	947	174
Brąszewice	255	254	266	274	280	283	289	297	309	313	58
Brzeźnio	365	383	382	403	430	434	448	450	482	519	154
Burzenin	338	349	365	374	380	387	390	403	409	430	92
Goszczanów	225	229	249	259	281	296	304	314	317	349	124
Klonowa	134	134	135	142	137	144	151	156	164	177	43
Sieradz	621	624	663	696	726	755	780	846	879	925	304
Warta gm. miejsko - wiejska	785	800	800	785	806	819	831	851	890	916	131
Wróblew	270	278	291	309	317	326	335	330	352	370	100
Złoczew gm. miejsko - wiejska	488	480	485	490	482	485	523	548	554	572	84
Powiat wieluński	6 334	6 448	6 562	6 523	6 541	6 685	6 728	6 816	6 986	7 207	873
Konopnica	228	239	258	253	250	252	265	259	265	276	48
Ostrówek	233	240	249	238	243	253	256	264	292	302	69
Powiat wieruszowski	3 344	3 427	3 508	3 534	3 573	3 638	3 667	3 733	3 908	4 034	690

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Różnica
Lututów	313	318	326	341	349	355	362	361	372	-	-
Lututów gm. miejsko - wiejska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	394	81 ²²

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Wykres 17 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru Regon – analiza porównawcza

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Jednym z podstawowych wskaźników najlepiej ilustrujących stan lokalnej gospodarki jest **poziom aktywizacji gospodarczej** liczony jako ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców. Wyraża on skłonność danej populacji do podejmowania działalności gospodarczej, jak również zaufanie do sytuacji na rynku.

Dokonano analizy porównawczej. Najwyższe wartości wskaźnika dla każdego roku (w okresie 2011-2020) oznaczono kolorem niebieskim, zaś najniższe – kolorem fioletowym.

Tabela 39 Poziom aktywizacji gospodarczej w gminie Złoczew, gminach powiatu sieradzkiego oraz w gminach ościennych w latach 2011 – 2020 – analiza porównawcza

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Różnica
Powiat sieradzki	705	713	723	742	756	769	783	793	821	857	152
Sieradz gmina miejska	973	981	983	1 008	1 015	1 025	1 030	1 017	1 048	1 088	115
Błaszki gm. miejsko - wiejska	514	517	523	544	554	568	584	607	626	659	145
Brąszewice	569	570	590	605	619	625	638	655	691	701	132
Brzeźnio	577	604	606	636	676	685	704	709	755	814	237
Burzenin	598	616	647	668	683	699	706	732	742	782	184

²² Dla gminy miejsko – wiejskiej Lututów w celu określenia różnicy w ilości podmiotów, wzięto pod uwagę dane dla gminy wiejskiej z 2011 roku

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Różnica
Goszczanów	393	403	439	460	504	535	551	572	580	644	251
Klonowa	449	451	453	479	467	494	522	546	571	613	164
Sieradz	602	605	638	670	698	721	739	796	821	856	254
Warta gm. miejsko - wiejska	605	617	620	609	625	638	650	668	704	732	127
Wróblew	442	457	478	506	519	531	548	541	581	610	168
Złoczew gm. miejsko - wiejska	662	655	667	675	667	672	728	759	773	802	140
Powiat wieluński	811	827	844	842	846	866	874	889	916	952	141
Konopnica	587	615	664	647	652	656	695	684	703	734	147
Ostrówek	506	522	546	524	535	554	565	584	652	675	169
Powiat wieruszowski	789	811	830	838	847	861	868	884	928	961	172
Lututów	670	689	706	734	754	771	787	785	809	-	-
Lututów gm. miejsko - wiejska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	864	194

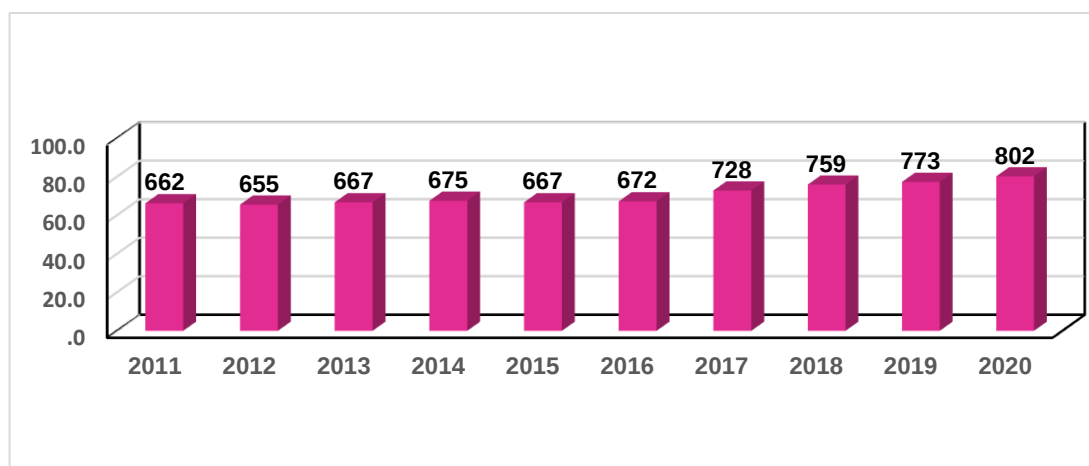
Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Na przestrzeni badanych lat we wszystkich analizowanych gminach obserwowany jest wzrost wartości wskaźnika. Zdecydowanie najwyższy wskaźnik we wszystkich badanych latach odnotowuje gmina miejska Sieradz: 1 088 punktów w 2020 roku. Rola tego subregionalnego ośrodka funkcjonalnego jest bardzo znacząca dla rozwoju całego powiatu. Jednak w porównaniu z powiatem wieluńskim i wieruszowskim wskaźniki dla powiatu sieradzkiego są niższe począwszy od 2011 r.

Wśród porównywanych jednostek, wysokie wskaźniki uzyskuje w latach 2011-2020 gmina Lututów (powiat wieruszowski). W powiecie sieradzkim najlepszy wynik odnotowuje oprócz miasta Sieradz, gmina Złoczew (do roku 2014), a także gmina wiejska Sieradz, co może być związane z lepszym otoczeniem społeczno-gospodarczym, dostępem do usług komunikacyjnych i komercyjnych, większymi możliwościami jakie daje bliskość miasta (ośrodka funkcjonalnego). Najniższy poziom aktywizacji gospodarczej w latach 2011-2014 przypada na gminę Goszczanów, w latach 2015-2017 oraz w roku 2019 na gminę Klonowa, a w roku 2018 i 2020 na gminę Wróblew.

Gminy wiejskie: Goszczanów, Sieradz, Brzeźnio wykazują duży potencjał gospodarczy, gdyż wyróżniają się największą dynamiką zmian tj. wzrostem wartości wskaźnika w ciągu dekady odpowiednio o 63,87%, 42,19%, 41,07%. Niewiele wolniej rosną indeksy dla gmin: Wróblew (38,01%), Klonowa (36,53%), Ostrówek (33,40%), Burzenin (30,77%), Błaszki (28,21%). Najniższy wzrost poziomu aktywizacji gospodarczej od roku 2011 odnotowano w gminie miejskiej Sieradz - wzrost o 115 punktów (11,82%). W gminie miejsko – wiejskiej Złoczew od roku 2011 poziom aktywizacji gospodarczej wzrósł o 140 punkty (21,15%). Wskaźnik aktywizacji gospodarczej wzrastał w badanych latach począwszy od 2011 r. w różnym tempie. Poniżej przedstawiono wykres z przebiegiem poziomu aktywizacji gospodarczej dla gminy Złoczew na przestrzeni 10 badanych lat. W latach 2017 - 2020 ww. wskaźnik wykazywał się szybkim tempem wzrostu.

Wykres 18 Poziom aktywizacji gospodarczej w latach 2011 - 2020 w gminie Złoczew

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W roku 2020, wśród badanych gmin tylko w gminach: Sieradz (gmina miejska i wiejska), Brzeźnio, oraz Lututów, wskaźnik osiągnął wartość wyższą od tej odnotowanej dla gminy Złoczew.

Jednak poziom aktywizacji gospodarczej jest tylko jednym ze wskaźników obrazujących aktywność biznesową populacji. Ważnym wskaźnikiem dodatkowym jest tzw. indeks **PEAI** (Present Economic Activity Index – wskaźnik aktualnej aktywności gospodarczej), obliczany jako procentowa zmiana ilości firm na 10 tys. mieszkańców w ostatnich trzech latach. PEAi powyżej 9% oznacza pomyślną koniunkturę, a powyżej 15% gwałtowny rozwój. Okres od roku 2010 jest okresem bardzo dużego wzrostu gospodarczego w całym kraju. W gminach wiejskich wskaźnik PEAi bardzo często jest większy niż 4%, a gminach wiejsko – miejskich często przekracza 9%.

Warto zauważyć, że nie ma prostej korelacji między poziomem aktywizacji gospodarczej, a indeksem PEAi. Należy to interpretować następująco: poziom aktywizacji to skumulowany przez wiele lat dorobek aktywności lokalnego sektora gospodarczego, natomiast PEAi obrazuje aktualną dynamikę.

Tabela 40 Saldo ilości firm w ostatnich 3 latach (2017/2020) – analiza porównawcza gmin

Jednostka terytorialna	Saldo ilości firm w ostatnich trzech latach	
	Ilość nowych firm	Przyrost procentowy PEAi
powiat sieradzki	728	9,47%
Sieradz gm. miejska	117	5,59%
Błaszki gm. Miejsko - wiejska	91	12,82%
Braszewice	24	9,86%
Brzeźnio	71	15,54%
Burzenin	40	10,72%
Goszczanów	45	16,86%
Klonowa	26	17,34%
Sieradz gm. wiejska	145	15,92%
Warta gm. miejsko-wiejska	85	12,64%
Wróblew	35	11,36%
Złoczew gm. miejsko - wiejska	49	10,26%
Powiat wieluński	479	8,93%
Konopnica	11	5,70%
Ostrówek	46	19,55%
Powiat wierszowski	367	10,72%
Lututów	32	9,82%
województwo łódzkie	15643	8,04%

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Według powyższych obliczeń najwyższy wskaźnik PEAI, wśród analizowanych gmin przypada w gminie wiejskiej Ostrówek - aż 19,55% - oznacza to, że na terenie gminy występuje gwałtowny rozwój gospodarczy. W ciągu trzech lat przybyło 46 nowych podmiotów gospodarczych.

Wskaźnik PEAI powyżej 15% odnotowano, aż w 5 spośród analizowanych JST: Ostrówek (19,55%), Klonowa 17,34%, Goszczanów 16,86%, gmina wiejska Sieradz 15,92% Brzeźnio 15,54%), co oznacza, iż w tych gminach mamy do czynienia z gwałtownym rozwojem gospodarczym. Wskaźnik PEAI powyżej 9% oznaczający pomyślną koniunkturę odnotowano w gminach: Błaszki (12,82%), Warta (12,64%), Wróblew (11,36%), Burzenin (10,72%), **Złoczew (10,26%)**, Brąszewice (9,86%), Lututów (9,82%). Wśród badanych JST najgorzej sytuacja wygląda w mieście Sieradz, przyrost nowych podmiotów gospodarczych na poziomie (+117) określa wskaźnik PEAI jako najniższy w regionie 5,59%. Należy w tym miejscu zauważyć, iż ze względu na kryzys gospodarczy spowodowany pandemią wirusa COVID-19 w całym kraju następuje zmniejszenie liczby zakładanych przedsiębiorstw oraz obserwuje się coraz więcej takich, które zawieszają bądź zamykają prowadzoną dotychczas działalność gospodarczą. Sytuacja w analizowanych JST tego nie odzwierciedla. Na ten moment jednak bardzo trudno jest przewidzieć, kiedy pandemia zakończy się oraz jak bardzo dotkliwe będą jej skutki m.in. w sferze gospodarczej.

ROLNICTWO

Duże znaczenie w Gminie Złoczew odgrywa rolnictwo. Powierzchnia użytków rolnych wynosi 8204, co stanowi 69,96% powierzchni gminy. Występujące na tym terenie gleby charakteryzują się dobrą kulturą rolną, przeważającą (blisko 70%) jest IV i V klasa ziemi. Na 7,09 ha średniej powierzchni użytków rolnych ogółem, 7 ha stanowiły użytki w dobrej kulturze.

W 2010 roku (brak bardziej aktualnych danych statystycznych) na terenie gminy znajdowało się 1021 gospodarstw rolnych. Strukturę poszczególnych typów gospodarstw rolnych przedstawia poniższa tabela:

Tabela 41 Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych w gminie Złoczew w 2010 roku

Ogółem	do 1 ha włącznie	powyżej 1 ha razem	1 – 5 ha	5 – 10 ha	10 – 15 ha	powyżej 15 ha
1021	137	884	340	319	121	104
100%	13,42%	86,58%	38,46%	36,09%	16,69%	11,76%

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W gminie Złoczew obserwuje się duże rozdrobnienie gospodarstw. Najliczniej występują gospodarstwa mieszczące się w grupie obszarowej 1 – 5 ha. 11,76 % zajmują gospodarstwa o areale powyżej 15 ha. Głównym kierunkiem rozwoju rolnictwa jest produkcja roślinna i uprawa ziemniaków. Wśród upraw dominują zboża: pszenica i żyto. Obok upraw rolniczych rozwija się produkcja zwierzęca, która opiera się głównie na hodowli trzody chlewnej oraz bydła.

W 2020 roku w gminie przeprowadzony został Powszechny Spis Rolny 2020, który zakończył się z dniem 30 listopada. Na dzień sporządzenia Strategii na stronie GUS nie ma jeszcze udostępnionych danych.

PODSUMOWANIE

Zaprezentowane powyżej dane wskazują, że sfera gospodarcza w gminie Złoczew rozwija się stabilnie. Pomyślna koniunktura gospodarcza, wzrost liczby zakładanych przedsiębiorstw oraz zadawalające wartości wskaźników w analizie porównawczej z innymi gminami pozwalają przypuszczać, że obrane kierunki rozwoju, a także dotychczasowe wykorzystanie tkwiącego na tym obszarze potencjału przebiegają w dobrym kierunku, potencjał ten jednak wciąż nie jest w pełni możliwości wykorzystany. Obecnie, planując dalsze kierunki rozwoju gminy, należy mieć na uwadze skutki pandemii, które z pewnością będą odczuwalne dla mieszkańców, a tym samym dla całej gminy Złoczew w długim okresie czasu. Należy wykorzystać doświadczenia, które gmina nabyła od marca 2020 roku, wykorzystać potencjał tkwiący w informatyzacji, ale również podjąć działania wspierające ochronę środowiska – także w sferze gospodarczej.

POLITYKA FINANSOWA

Polityka finansowa gminy Złoczew realizowana jest w oparciu o uchwałę budżetową corocznie uchwalaną przez Radę Miejską, która określa źródła dochodów oraz kierunki wydatkowania środków. Realizacja inwestycji oparta jest o przedsięwzięcia wyszczególnione w Wieloletniej Prognozie Finansowej oraz o załącznik do uchwały budżetowej wskazujące wydatki majątkowe.

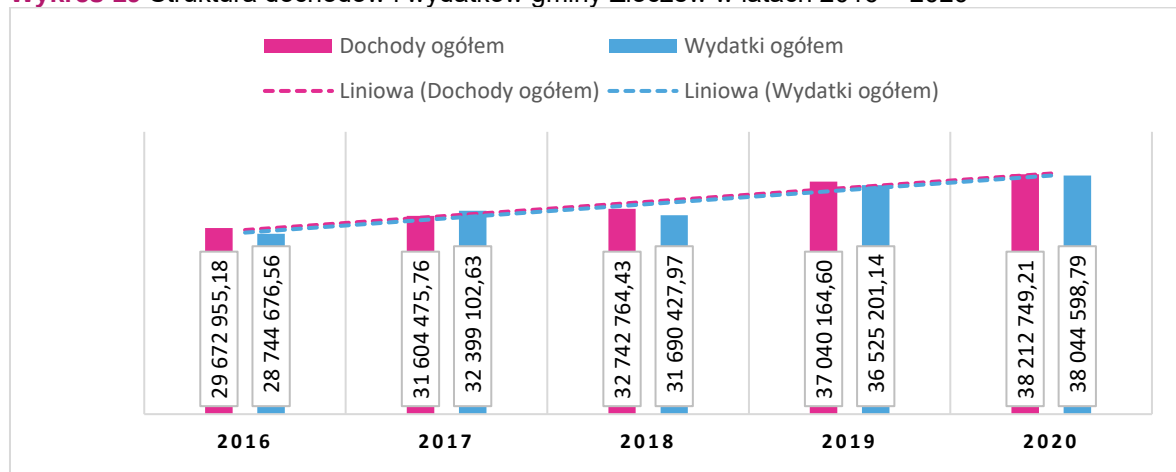
Tabela 42 Wyniki finansowe samorządu gminy Złoczew w latach 2016 – 2020

gmina Złoczew	2016	2017	2018	2019	2020
Dochody ogółem	29 672 955,18	31 604 475,76	32 742 764,43	37 040 164,60	38 212 749,21
Wydatki ogółem	28 744 676,56	32 399 102,63	31 690 427,97	36 525 201,14	38 044 598,79
Wynik finansowy	928 278,62	- 794 626,87	1 052 336,46	514 963,46	168 150,42
Wynik finansowy/ dochody (%)	3,13	- 2,51	3,21	1,39	0,44

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Wynik różnicy między dochodami ogółem budżetu JST, a wydatkami ogółem JST stanowi odpowiednio nadwyżkę lub deficyt budżetu. Gmina Złoczew w analizowanych latach, oprócz roku 2017 zamknęła budżet nadwyżką. W 2017 wynik finansowy był ujemny, deficyt wynosił (– 2,51%). Na przestrzeni lat widoczny jest wzrost zarówno dochodów jak i wydatków gminy.

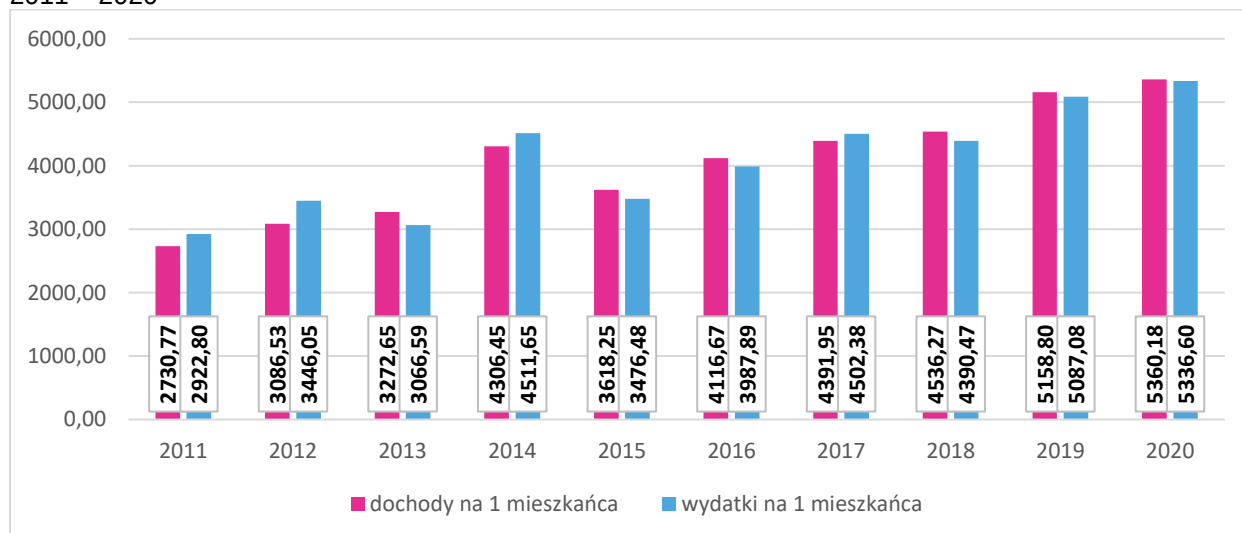
Wykres 19 Struktura dochodów i wydatków gminy Złoczew w latach 2016 – 2020

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Obserwowany stały wzrost dochodów w budżecie gminy ma swoje odzwierciedlenie również w wielkości dochodu w przeliczeniu na 1 mieszkańca, co jest zgodne z zachodzącą w województwie łódzkim tendencją dochodową. Dochody gminy począwszy od 2016 roku corocznie wzrastają. Obrazuje to dochód wyliczony na 1 mieszkańca, który powiększył się od 2 730,77 zł /1 mieszkańca w 2011 roku do 5 360,80 zł/1 mieszkańca w 2020 roku, co oznacza wzrost o 96,29%. Wraz ze wzrostem dochodów rosną wydatki per capita w gminie Złoczew (wzrost o 82,59% w 2020 roku w porównaniu do roku 2011).

Wykres 20 Dochody i wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Złoczew w latach 2011 – 2020

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W porównaniu do roku 2011 dochody na jednego mieszkańca w roku 2020 są większe o 2 629,41 zł, a wydatki zwiększyły się o 2413,80 zł.

W tabeli poniżej przedstawiono analizę porównawczą dochodów i wydatków na jednego mieszkańca w badanych JST dla okresu 2018 – 2020. Kolorem niebieskim oznaczono najwyższe dochody i wydatki, a kolorem żółtym najniższe dochody i wydatki, w danym roku poddanych analizie. Najwyższe dochody na jednego mieszkańca, w analizowanych latach były: w 2018 i 2019 roku w gminie Brąszewice, a w 2020 roku w gminie Klonowa.

Najniższe dochody w roku 2018 były w gminie wiejskiej Sieradz, a w latach 2019 - 2020 w gminie miejskiej Sieradz. W powiecie sieradzkim dochody były niższe od dochodów dla powiatu wieluńskiego i wierszowskiego oraz województwa łódzkiego.

Poziom wydatków per capita jest powiązany z poziomem dochodów i wśród badanych JST w roku 2018 najwyższy był w gminie Wróblew, w 2019 w gminie Konopnica, a w 2020 w gminie Klonowa. Najniższy poziom wydatków na jednego mieszkańca w roku 2018 przypadał na gminę miejską - wiejską Błaszki, a w 2019 i 2020 przypadał na mieszkańca gminy miejskiej Sieradz.

Analizując sytuację gminy Złoczew, dochody i wydatki per capita kształtują się na średnim poziomie wśród JST poddanych analizie.

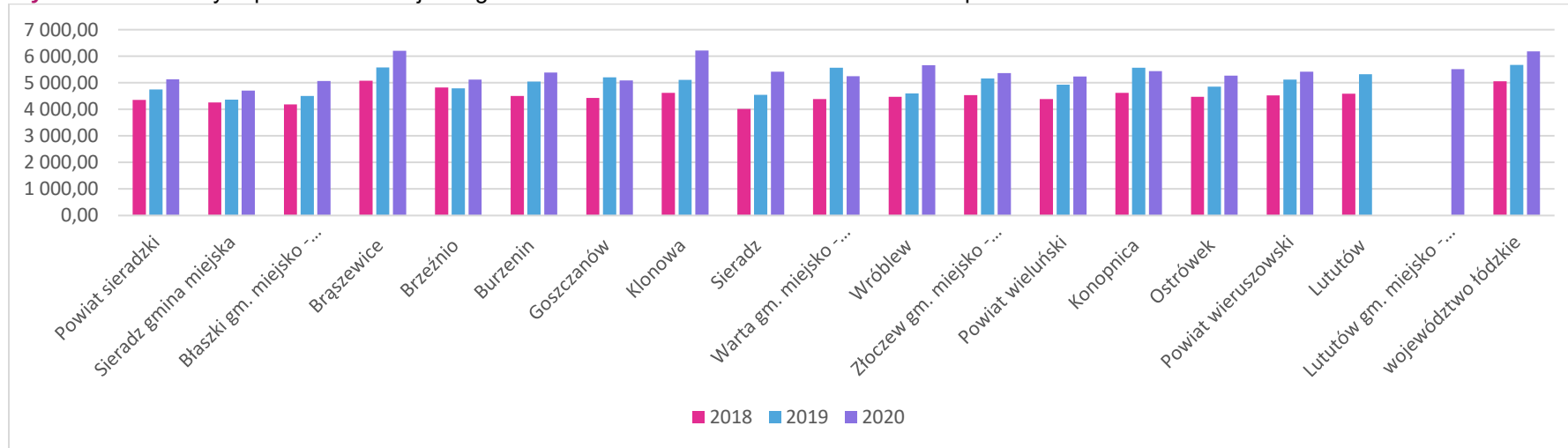
Zauważalne są rozbieżności w kwotach dochodów na jednego mieszkańca, sięgające do 25% w roku 2020. Niewątpliwie związane jest to z wyższym poziomem aktywizacji gospodarczej, czy pozyskanymi środkami zewnętrznymi.

Tabela 43 Dochody i wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2018 – 2020 – analiza porównawcza

Jednostka terytorialna	Dochody na 1 mieszkańca			Wydatki na 1 mieszkańca		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Powiat sieradzki	4 358,99	4 747,26	5 128,68	4 455,95	4 704,92	4 992,62
Sieradz gmina miejska	4 258,57	4 368,08	4 707,77	4 221,51	4 238,04	4 573,27
Błaszki gm. miejsko - wiejska	4 179,35	4 501,29	5 067,27	4 186,96	4 558,09	4 877,52
Brąszewice	5 079,12	5 572,95	6 201,20	5 203,82	5 459,52	6 022,97
Brzeźnio	4 819,61	4 789,32	5 114,97	4 764,85	5 102,87	4 841,54
Burzenin	4 505,02	5 047,49	5 382,97	4 864,93	4 849,85	5 783,22
Goszczanów	4 432,80	5 200,59	5 093,37	4 322,99	4 969,90	5 100,55
Klonowa	4 625,18	5 108,39	6 213,37	4 772,19	4 950,26	6 271,90
Sieradz	4 014,58	4 549,76	5 414,77	4 309,19	4 549,28	5 228,28
Warta gm. miejsko - wiejska	4 388,92	5 569,27	5 246,53	4 652,34	5 728,77	4 921,84
Wróblew	4 476,09	4 597,54	5 657,40	5 378,86	4 510,45	5 453,22
Złoczew gm. miejsko - wiejska	4 536,27	5 158,80	5 360,18	4 390,47	5 087,08	5 336,60
Powiat wieluński	4 383,22	4 927,58	5 242,23	4 380,47	5 123,71	5 112,01
Konopnica	4 619,23	5 569,49	5 436,79	5 078,69	5 596,82	5 331,43
Ostrówek	4 472,19	4 853,06	5 271,14	4 373,44	4 795,92	4 940,40
Powiat wierszowski	4 528,00	5 117,50	5 415,84	4 602,92	5 571,18	5 305,96
Lututów	4 584,17	5 324,69	-	4 514,53	5 563,99	-
Lututów gm. miejsko - wiejska	-	-	5 518,49	-	-	5 170,96
województwo łódzkie	5 055,51	5 671,37	6 184,58	5 183,13	5 792,66	6 223,74

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Należy jednak zauważyć, iż w każdej JST poddanej analizie, w latach 2018 - 2020 zauważalna jest tendencja do wzrostu dochodów jak i wydatków na jednego mieszkańca. Gmina Złoczew najwyższy poziom dochodów odnotowała w 2020 roku.

Wykres 21 Dochody w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2018 – 2020 - analiza porównawcza

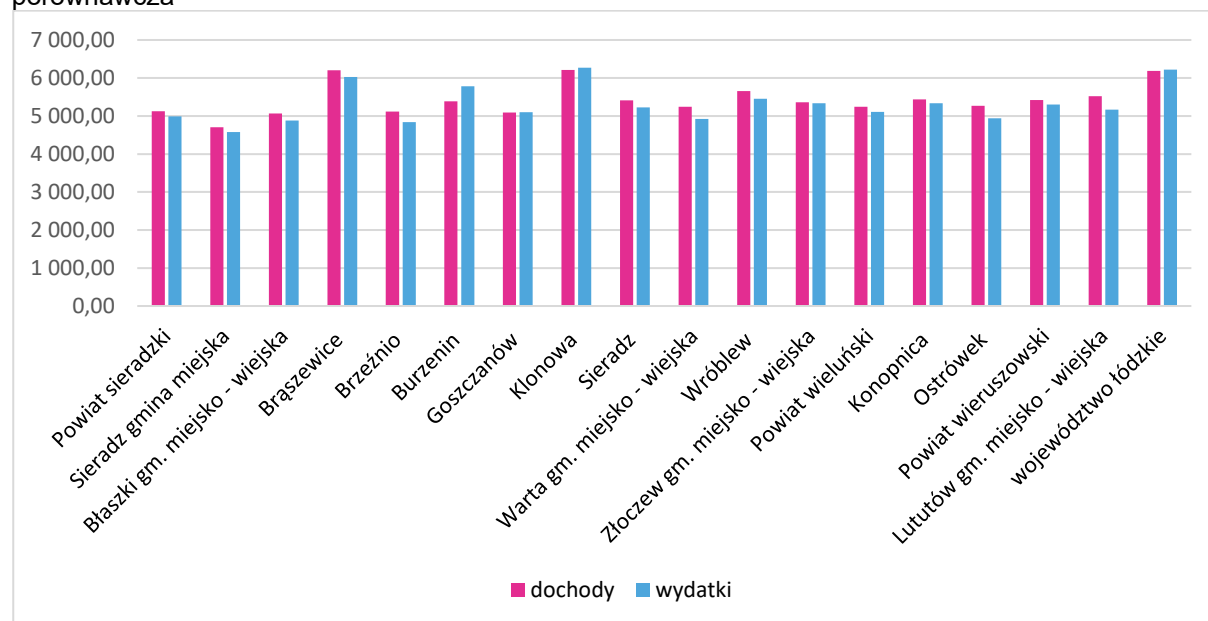
Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Wykres 22 Wydatki w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2018 – 2020 - analiza porównawcza

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W porównaniu z badanymi JST, poziom dochodów na jednego mieszkańca w roku 2020 w gminie Złoczew kształtuje się na średnim poziomie - jest mniejszy o 853,19 zł (13,73%) od dochodu przypadającego na jednego mieszkańca w gminie Klonowa i większy o 652,41 zł (13,85%) od dochodu w gminie miejskiej Sieradz, w której to wskaźnik jest najniższy. Odnośnie wydatków wskaźnik ten jest niższy o 935,30 zł (14,91%) od gminy Klonowa, w której wydatki były najwyższe, ale wyższy o 763,33 zł (16,69%) od kwoty wydatków przypadających na jednego mieszkańca w gminie miejskiej Sieradz.

Wykres 23 Dochody i wydatki w przeliczeniu na jednego mieszkańca w 2020 roku - analiza porównawcza

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Struktura dochodów i wydatków

Gmina w celu realizacji zadań własnych gromadzi dochody. Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego na dochody JST składają się trzy podstawowe elementy: dochody własne, subwencja ogólna, dotacje z budżetu państwa, udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych. Dochodami JST mogą być także: środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz inne środki określone w odrębnych przepisach.

Tabela 44 Struktura dochodów na 1 mieszkańca w gminie Złoczew w zł w latach 2011 – 2020

dochody na 1 mieszkańca w zł	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem	2730,77	3086,53	3272,65	4306,45	3618,25	4116,67	4391,95	4536,27	5158,80	5360,18
dochody własne	658,88	818,11	857,62	1915,96	1096,95	1122,82	1215,36	1189,21	1583,49	1534,59
dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych	236,41	271,97	280,13	311,08	376,41	407,40	451,54	507,22	598,91	576,97
dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych	4,25	4,41	4,59	4,47	4,87	4,84	4,50	6,74	7,11	6,71

dochody na 1 mieszkańca w zł	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
dochody własne - dochody podatkowe ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw	311,00	373,48	413,32	429,30	448,24	447,02	546,91	468,18	473,06	514,08

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W dochodach gminy Złoczew na przestrzeni badanych lat widoczne są coraz większe wpływy z podatków per capita:

- podatku dochodowego od osób fizycznych - wzrost wpływów per capita w 2020 roku o 340,56 zł, czyli 96,29% w stosunku do roku 2011 - co niewątpliwie ma związek z wzrostem dochodów mieszkańców gminy;
- podatki ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw – wzrost wpływów per capita w 2020 roku o 203,08 zł, czyli 65,30% w stosunku do roku 2011.

Podatek dochodowy od osób prawnych na przestrzeni badanych lat ulega procesom gospodarczym zachodzącym w kraju, czy na świecie i przyjmuje różne wartości, w 2020 roku udział w podatku CIT wzrósł o 57,88% w stosunku do roku bazowego.

Na finansowanie różnego rodzaju projektów inwestycyjnych Jednostki Samorządu Terytorialnego mogą ubiegać się o pozyskiwanie środków z dotacji Unii Europejskiej. Obszarów, w których gminy mogą pozyskać fundusze jest bardzo wiele, a do najważniejszych z nich należą: infrastruktura, ochrona środowiska, informatyzacja, projekty społeczne, projekty kulturalne.

Gmina Złoczew realizuje/ zrealizowała następujące projekty, na które uzyskała dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej, m.in.:

- 1) Gmina Złoczew stawia na uczniów. Projekt współfinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Działanie 11.1. Wysoka jakość edukacji. Wartość projektu: 910 551,25 zł. Dofinansowanie: 773 968,56 zł.
- 2) Zdalna Szkoła+ w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej. Projekt współfinansowany w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020. Kwota dofinansowania wynosi: 74 994,00 zł.
- 3) Zdalna Szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego. Projekt współfinansowany w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020. Kwota dofinansowania wynosi: 59 995,00 zł.
- 4) Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Czarna, Gmina Złoczew na odcinku 1452 km. Projekt współfinansowany w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w ramach działania "Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich". Koszty całkowite inwestycji wyniosły 1 292 000,00 zł, w tym dofinansowanie 720 tys. zł.
- 5) Przebudowa targowiska przeznaczonego na cele promocji lokalnych produktów w Złoczewie. Projekt współfinansowany w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Koszty całkowite inwestycji 2 537 490,00 zł. Dofinansowanie: 996 tys. 515 zł.
- 6) Szansa na lepszy start. Projekt współfinansowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013. Poddziałanie 9.1.1 „Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej”. Wartość projektu: 906 360,44 zł. Dofinansowanie: 875 060,44 zł.

- 7) Budowa kanalizacji deszczowej w mieście Złoczew. Projekt współfinansowany w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Działanie 3.2.1 "Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej". Wartość projektu 1 290 503,48 zł – w tym dofinansowanie 75%.
- 8) Przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w Złoczewie wraz z modernizacją odcinka kanalizacji sanitarnej. Projekt współfinansowany w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Działanie 3.2.1 "Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej". Wartość projektu 2 859 279,78 zł. Dofinansowanie: 2 469 267 zł.
- 9) Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Biesiec wraz z wykonaniem dokumentacji. Projekt współfinansowany w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Wartość projektu 160 996,31 zł. Dofinansowanie: 75%.
- 10) Przebudowa boisk istniejących na boiska wielofunkcyjne:
 - przy Szkole Podstawowej w Złoczewie – wartość projektu 394 533,56 zł.
 - przy Szkole Podstawowej w Stolcu – wartość projektu 254 600,00 zł.
 - przy Szkole Podstawowej w Unikowie – wartość projektu 267 990,79 zł.

2.4.2. Turystyka

Gmina Złoczew posiada nieliczne, jednak historycznie i przyrodniczo cenne atrakcje turystyczne. Najbardziej wartościowe i wyróżniające gminę obiekty to:

– **Klasztor Sióstr Kamedulek**

Kościół pw. Św. Krzyża z XVII w. wraz z kamienicą klasztorną. Obiekt pierwotnie był zajmowany przez ojców Bernardynów, a od 1949r. rezydują w nim Złoczewskie Mniszki Kameduлки. Zakon ma olbrzymią wartość turystyczną ponieważ jest jednym z dwóch takich istniejących w Polsce i jednym z 14 w Europie. Od 2012 roku sukcesywnie prowadzone są prace remontowe w tym obiekcie. Wykonano już m.in. remont dachu, posadzki, podłogi chóru, wewnętrznych schodów kościoła, odwodnienie oraz remont drogi i bramy.

– **Kościół pw. Św. Andrzeja Apostoła w Złoczewie**

Powstał w latach 1611-1614. W 2012 roku, wykorzystując dofinansowanie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich wykonano remont dachu na obiekcie, a pod koniec 2015 r. przeprowadzono modernizację systemu grzewczego przy środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

– **Kościół pw. Św. Wawrzyńca w Stolcu**

Kościół z 1912 r. z późnobarokowym ołtarzem głównym z 1779 r.. Ponadto na cmentarzu parafialnym w Stolcu znajduje się kwatera wojskowa z czasów II wojny światowej. Spoczywa tu 18 żołnierzy polskich poległych pod Stolcem w dniu 3 września 1939 r. Innym godnym uwagi obiektem znajdującym się na soleckim cmentarzu jest murowana kaplica cmentarna z 1833r, której patronka jest św. Salomea.

– **Kościół pw. Św. Stanisława Biskupa Męczennika w Unikowie**

Wzniesiony w latach 1870 – 1875. Obok kościoła stoi murowana dzwonnica z trzema dzwonami, które pochodzą z XV i XVI w. Na cmentarzu parafialnym znajduje się mogiła nieznanego żołnierza polskiego, poległego w 1939 r.

– **Pałac Błęszyńskich**

Ciekawym zabytkiem na obszarze gminy jest również **Zabytkowy Pałac Ruszkowskich** zbudowany w latach 1614 – 1617, który wraz z otaczającym go parkiem i przyległymi budynkami tzw. „czworakami” – tworzy interesującą kompozycję architektoniczno – krajobrazową. Na przełomie 2006 i 2007 roku Pałac został wyremontowany przy współudziale środków ze Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego z przeznaczeniem na cele kulturalno – społeczne. Od 2012 jest siedzibą Urzędu Miejskiego w Złoczewie. Nie został on jednak pozbawiony swojej roli kulturalnej. Nadal odbywają się tutaj koncerty, wystawy, konferencje. W 2008r. zrewaloryzowano znajdujące się w pałacu polichromie, które niewątpliwie podnoszą atrakcyjność obiektu. W 2015 r. jedną z sal przystosowano do celów konferencyjno – szkoleniowych.

Pałac wraz z otaczającym go parkiem tworzy zespół pałacowo – parkowy, który zajmujący istotne miejsce w krajobrazie miasta. Przez lata uległ zatraceniu układ historycznych osi widokowych i ciągów komunikacyjnych parku. Większość drzew rosnących na jego terenie to drzewa stare o złym stanie zdrowotnym. Wiele z nich uległo zniszczeniu z przyczyn naturalnych, co powoduje, że park stracił swój dawny atrakcyjny charakter. W 2015r. został opracowany projekt rewaloryzacji zespołu, który ma na celu przywrócenie pierwotnego układu nasadzeń roślinnych w parku, pogodzenie ochrony zasobów przyrody, wyeksponowanie walorów historycznych oraz poprawienie atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej parku, a także przywrócenie reprezentacyjnej pozycji zespołu w przestrzeni miasta. W obrębie zespołu pałacowo – parkowego znajduje się też amfiteatr z zapleczem oraz siłownia zewnętrzna.

SZLAKI TURYSTYCZNE

W celu podkreślenia walorów gminy na jej obszarze wyznaczono szereg szlaków turystycznych²³:

– **szlak konny im. mjr Henryka Dobrzańskiego „Hubala”**

Łódzki Szlak Konny liczy ponad 2000 km. Jest najdłuższą trasą przeznaczoną do uprawiania turystyki konnej w Europie. Wyjątkowość Łódzkiego Szlaku Konnego polega na niespotykanej w całej Europie długości trasy, spełniającej wysokie standardy infrastruktury. Szlak konny jest produktem, który wykorzystując i rozwijając istniejące już szlaki, został opracowany również z myślą o amatorach innych dyscyplin sportowych m.in. turystyki rowerowej, pieszej, wodnej. Na terenie województwa łódzkiego jest obecnie ok. 200 miejsc, gdzie hoduje się konie, oferuje przejażdżki w siodle, bryczką oraz naukę jazdy konnej. Wśród tych miejsc są stadniny, ale także gospodarstwa agroturystyczne, w których konie trzyma się dla rekreacji i które dysponują bazą noclegową. Trasę szlaku konnego im. Hubala wyznaczono przez atrakcyjne widokowo i turystycznie miejsca. Wzięto też pod uwagę bazę dla jeźdźców i koni. Odcinek 33 szlaku – Lary – Młodawin Górny prowadzi między innymi przez Złoczew.

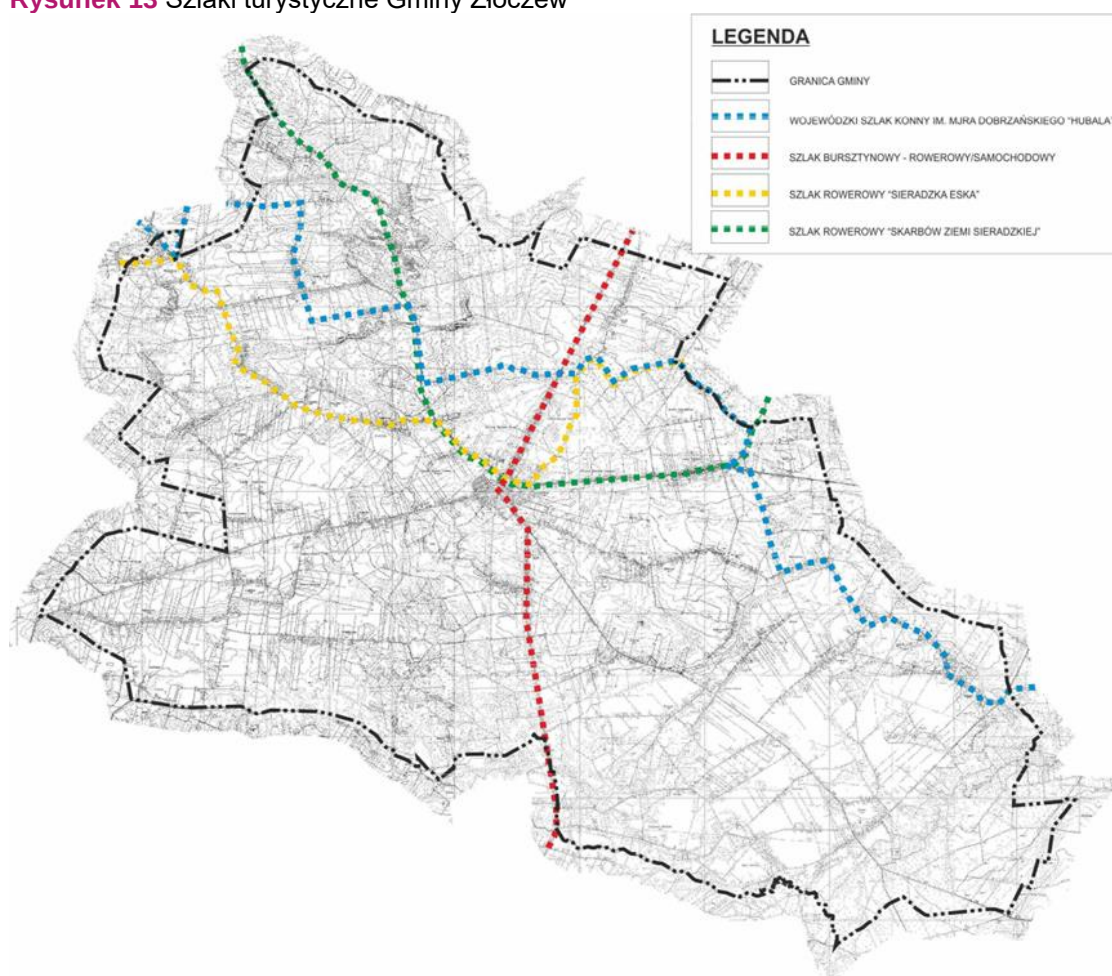
²³Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Złoczew

- **Szlak Bursztynowy** (rowerowy) wchodzący w skład Europejskich Szlaków Kulturowych w województwie łódzkim

Jest to trasa turystyczna nawiązująca do starożytnego, dalekosiężnego szlaku handlowego, którym kupcy z Cesarstwa Rzymskiego podążali na piaszczyste wybrzeża Bałtyku po „złoto północy”, czyli bursztyn. Droga łączyła północne wybrzeża Adriatyku z południowym wybrzeżem Bałtyku. Liczne badania archeologiczne, a także źródła historyczne potwierdzają, iż obecny obszar województwa łódzkiego między Prosną i Wartą znajdował się na bursztynowym szlaku. Przebieg, charakterystykę oraz walory przedstawiono w Syntezie funkcjonalno-przestrzennej Europejskich Szlaków Kulturowych dla Województwa Łódzkiego.

- **Szlak rowerowy „Sieradzka Eska”;**
- **Szlak rowerowy Skarbów Ziemi Sieradzkiej.**

Rysunek 13 Szlaki turystyczne Gminy Złoczew

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Złoczewa

BAZA NOCLEGOWA

Na obszarze gminy funkcjonuje jeden obiekt noclegowy – **Hotel Potok 5**, w niewielkiej skali rozwinięta jest gałąź agroturystyczna.

PODSUMOWANIE

Należy w tym miejscu zaznaczyć, że okres od roku 2020 jest bardzo trudnym czasem dla turystyki, za sprawą rozprzestrzeniającej się pandemii. Poszczególne z branż były długo zamknięte, a przedsiębiorstwa odczuły spadek obrotów. Zasadniczym pytaniem, a jednocześnie największym zmartwieniem jest to, komu uda się przetrwać ten trudny czas i nie zamknie prowadzonej działalności gospodarczej.

Jak czytamy na stronie internetowej Komisji Europejskiej:

„Obecny kryzys jest szansą na poprawę odporności sektora i przyspieszenie transformacji ekologicznej i cyfrowej w europejskiej turystyce. Europa powinna pozostać najpopularniejszym kierunkiem turystycznym, a branża turystyczna musi być motorem wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy. Zrównoważona odbudowa wymaga bardziej zrównoważonego i przystępnego cenowo transportu oraz lepszych połączeń, inteligentnego zarządzania przepływami turystycznymi, zróżnicowania oferty turystycznej, umiejętności w dziedzinie zrównoważonego rozwoju dla osób zawodowo zajmujących się turystyką oraz zwiększenia świadomości na temat różnorodności krajobrazów i bogactwa kulturowego w Europie.”

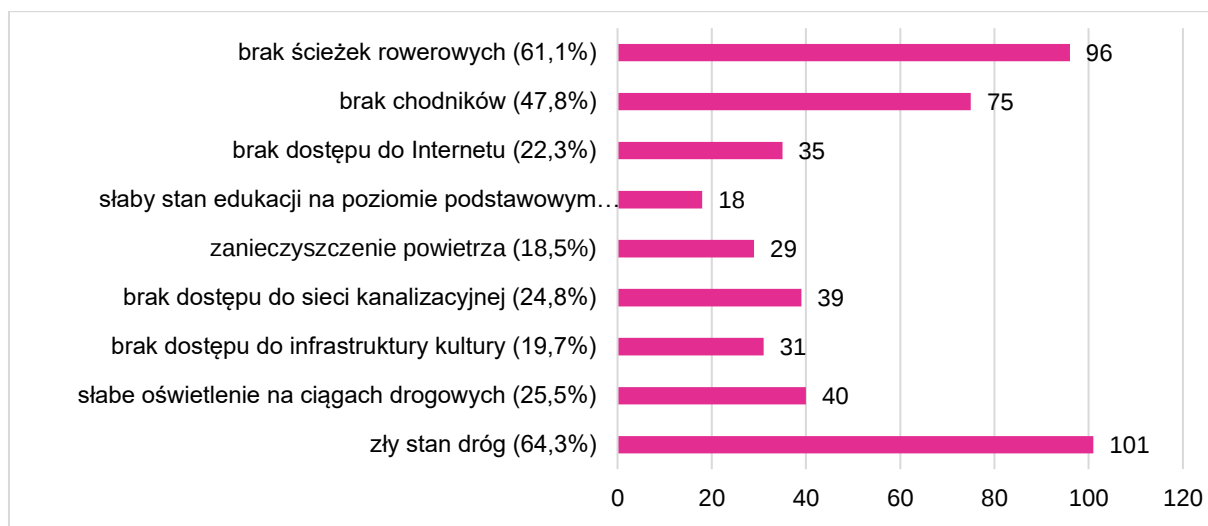
Należy też zwrócić uwagę na fakt, że w wyniku pandemii Polacy coraz częściej wybierają na miejsca odpoczynku obszary położone blisko miejsca zamieszkania, silnie powiązane z przyrodą, z możliwością przebywania na łonie natury w miejscach malowniczych, spokojnych, z dala od zgiełku miast i tłumów turystów. Można w tych trendach upatrywać nadziei na rozwój turystyki i większy ruch turystyczny w gminie w najbliższych latach.

2.5. Wyniki badań ankietowych

Niezwykle ważnym elementem tworzenia strategii jest dialog społeczny. Dlatego też mieszkańcy mogli wziąć udział w tworzeniu strategii - wypełnić interaktywne ankiety, w których wypowiedzieli się o największych problemach gminy oraz pożądanym kierunkach rozwoju, odpowiedzi mieszkańców zostały wzięte pod uwagę w procesie tworzenia strategii. Poniżej przedstawiono wyniki badań ankietowych:

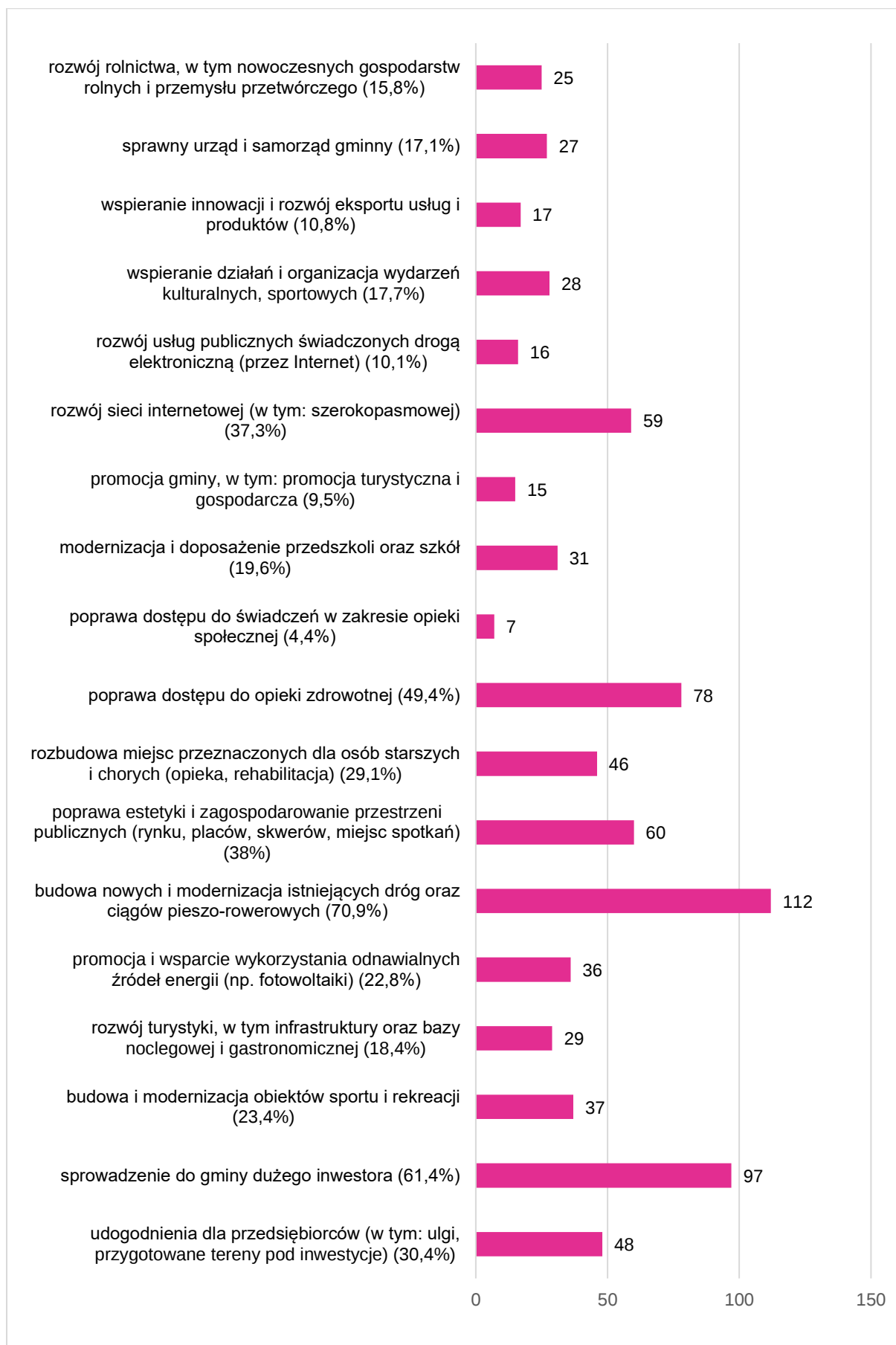
Jakie są największe problemy naszej gminy?

- udzielono 157 odpowiedzi (jedna osoba mogła wybrać kilka problemów);

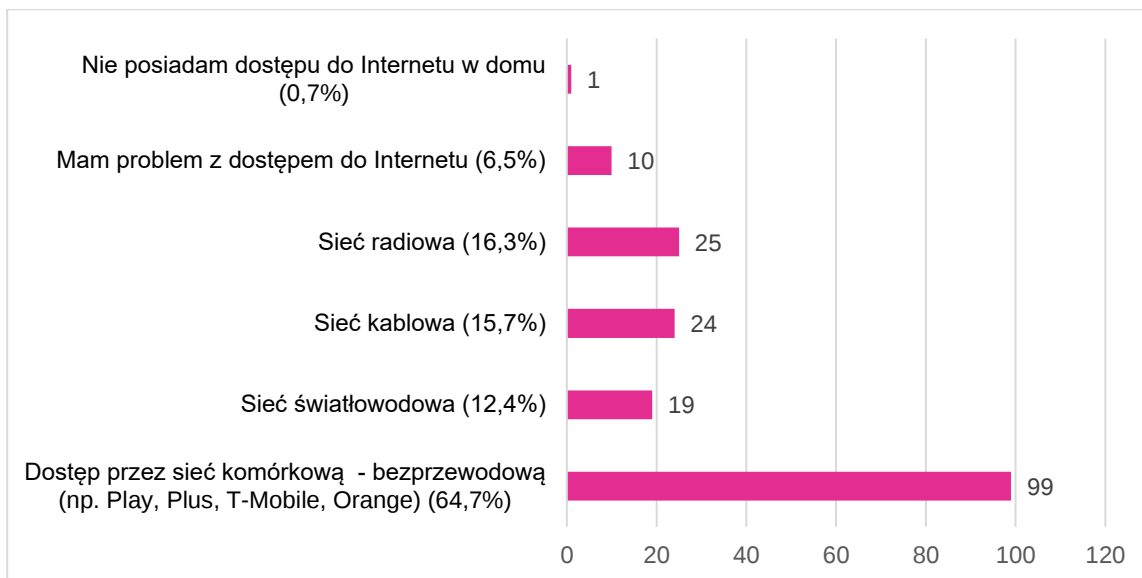
Proszę o wybranie maksymalnie 6 priorytetów, które mają lub mogłyby mieć największy wpływ na rozwój Gminy w latach 2021-2027.

- udzielono 158 odpowiedzi;
- podano dodatkowe 3 odpowiedzi, które uzyskały po 1 głosie (po 0,6%): Obniżenie stawek za wywóz śmieci, zużytą wodę i energię elektryczną; Światłowód. Ponieważ jest słaba jakość Internetu; Utworzenie specjalnej strefy ekonomicznej

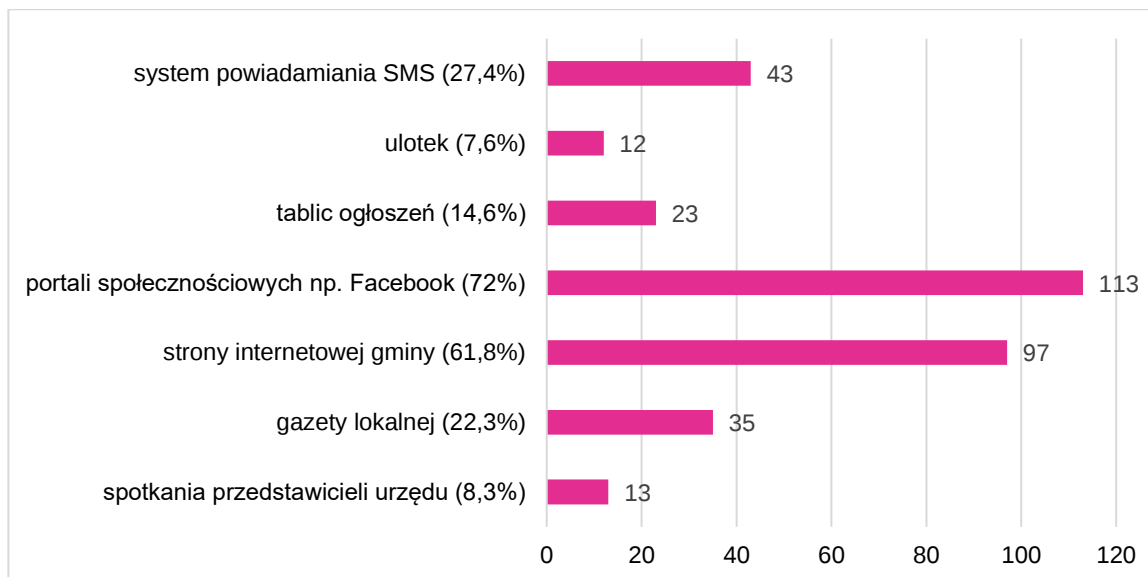
Jaki typ dostępu do Internetu Państwo posiadacie?

- udzielono 153 odpowiedzi (istniała możliwość wybrania kilku opcji);

Z jakich źródeł chciałaby Pani/chciałby Pan otrzymywać informacje o działaniach władz Gminy i wydarzeniach lokalnych?

- uzyskano 157 odpowiedzi (istniała możliwość wybrania kilku opcji);

2.6. Analiza SWOT

Nazwa SWOT to akronim utworzony z pierwszych liter wyrazów:

S – strengths (silne/ mocne strony, atuty),

W – weaknesses (słabe strony),

O – opportunities (szanse),

T – threats (zagrożenia).

Poniżej przedstawiono analizę SWOT dla gminy Złoczew w podziale na najbardziej istotne dziedziny.

SPOŁECZEŃSTWO, SYTUACJA SPOŁECZNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Dobre powiązanie komunikacyjne z większymi miastami; – Przynależność do stowarzyszeń: Stowarzyszenie LGD Ziemia Wieluńsko – Sieradzka, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” oraz partnerstwo „Sieradzkie+”; – Dobre warunki zamieszkania; – Funkcjonowanie Kół Gospodyń Wiejskich, Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, Miejskiego Centrum Kultury oraz bibliotek; – Funkcjonowanie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złoczewie; – Silne więzi społeczne, utożsamianie się z gminą, obyczajami i tradycjami; – Zmniejszanie się ubóstwa wśród mieszkańców; – Znikomy odsetek młodzieży i osób dorosłych osób zażywających narkotyki; – Coraz mniejsza liczba osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej, zmniejszająca się liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych; – Korzystanie ze środków EFRR oraz EFS;	– Brak linii kolejowej prowadzącej przez obszar gminy, najbliższy przystanek kolejowy zlokalizowany jest w Sieradzu; – Peryferyjne położenie względem siedziby województwa – miasta Łódź; – Zmniejszająca się liczba mieszkańców, zarówno w mieście, jak i na obszarze wiejskim gminy; – Postępujący proces starzenia się społeczeństwa – zwiększająca się liczba ludności w wieku poprodukcyjnym oraz zmniejszająca się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym; – Ujemny przyrost naturalny; – W większości badanych lat ujemne saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych; – Stosunkowo niski poziom wykształcenia mieszkańców; – Problem ubóstwa i marginalizacji osób ubogich oraz niepełnosprawnych; – Występowanie problemu patologii społecznych; – Słabo rozwinięta sfera rekreacyjna gminy; – Brak organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży w poszczególnych wsiach gminy; – Zbyt mała aktywność społeczna mieszkańców, trudności w kształtowaniu nowych liderów; – Zbyt małe możliwości rozwoju zawodowego i podwyższania kwalifikacji zawodowych; – Brak pracy dla osób wykształconych, spełniającej ich ambicje i wykorzystującej wiedzę i umiejętności; – Brak inicjatyw na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet; – Brak działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych;

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE**MOCNE STRONY**

- Występowanie złóż surowców naturalnych;
- Występowanie cieków wodnych oraz oczek wodnych;
- Wysoki wskaźnik lesistości gminy;
- Występowanie form ochrony przyrody;
- Brak zakładów przemysłowych uciążliwych dla środowiska pod względem emisji zanieczyszczeń do powietrza;
- Usuwanie azbestu z obszaru gminy;
- Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii;
- Mała degradacja środowiska przyrodniczego;
- Stosunkowo niskie zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego na terenach oddalonych od ciągów komunikacyjnych;

SŁABE STRONY

- Brak większych zbiorników wodnych;
- Problem niskiej emisji z gospodarstw domowych oraz emisji liniowej przy ciągach drogowych;
- Niska świadomość ekologiczna społeczeństwa;
- Niewystarczająco rozbudowana sieć kanalizacyjna;
- Zbyt niski poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii dla produkcji energii elektrycznej i ciepłej;
- Niska efektywność energetyczna budynków prowadząca do zwiększonego zużycia paliw;
- Nieszczelne zbiorniki bezodpływowe na nieczystości płynne;

TURYSTYKA, SPORT, REKREACJA**MOCNE STRONY**

- Występowanie obiektów zabytkowych, ciekawa historia;
- Funkcjonowanie klubów sportowych;
- Istnienie szlaków turystycznych prowadzących przez gminę;
- Funkcjonowanie Miejskiego Ośrodka Kultury oraz Miejsko – Gminnej Biblioteki Publicznej w Złoczewie wraz z jej filiami w Stolcu i Unikowie;
- Działalność organizacji i zrzeszeń;

SŁABE STRONY

- Słabo rozwinięta baza noclegowa, gastronomiczna, brak agroturystyki;
- Niewystarczająca baza sportowa;
- Brak miejsc, w których turyści mogliby skosztować tutejszych specjałów;
- Brak miejsc rozrywki;
- Mała liczba turystów;
- Niewystarczający poziom rozwinięcia bazy sportowej i rekreacyjnej, w tym ścieżek rowerowych oraz infrastruktury służącej rozwojowi elektromobilności;
- Niewystarczające środki finansowe na promocję gminy;
- Niska liczba miejsc spotkań dla dzieci, młodzieży i dorosłych;

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I ROLNICTWO**MOCNE STRONY**

- Gmina posiada duży potencjał ekonomiczny oraz perspektywę rozwoju specjalistycznego rolnictwa i obsługi ludności;
- Dobrze rozwinięty sektor rolnictwa;
- Sprawnie działająca branża rolno-spożywcza;
- Zwiększająca się świadomość, co do możliwości wykorzystania funduszy unijnych;
- Stopniowy wzrost liczby podmiotów gospodarczych;
- Wysoki poziom aktywizacji gospodarczej, pomyślna koniunktura;

SŁABE STRONY

- Podupadające gospodarstwa rolne oraz małe sklepy;
- Rozdrobnienie gospodarstw rolniczych, a przy tym niska ich dochodowość;
- Brak pracy dla ludzi młodych i wykształconych;
- Brak nowoczesnych narzędzi w gospodarstwach i brak środków finansowych na ich pozyskanie;
- Spadek siły nabywczej mieszkańców;
- Brak wykorzystania lokalnych przewag obszaru;
- Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców, brak rozwiązań innowacyjnych;
- Niedostosowanie wykształcenia do struktury rynku pracy;
- Brak dywersyfikacji działalności rolniczej;
- Zbyt mała ilość osób o wykształceniu rolniczym i technicznym;
- Brak dużych inwestycji;

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I ROLNICTWO

	– Niska aktywność gospodarcza terenów wiejskich; – Niskie kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych - trudności w dostosowaniu się do potrzeb lokalnego rynku pracy;
--	---

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Dobrze rozwinięta sieć dróg, drogi w większości pozostają w zadowalającym stanie technicznym; – Występowanie elektrowni wiatrowych na obszarze gminy; – Funkcjonowanie ciepłowni miejskiej wykorzystującej paliwo ekologiczne; – Prawidłowo rozwinięta sieć wodociągowa, telekomunikacyjna i energetyczna; – Dostęp do światłowodu; – Dobre położenie miasta przy drodze S8 oraz dróg wojewódzkich, a także bezpośredni dostęp do drogi krajowej prowadzącej do Wielunia; – Funkcjonowanie przydomowych oczyszczalni ścieków;	– Niewystarczająca ilość ścieżek rowerowych; – Potrzeba modernizacji/ przebudowy/ budowy poszczególnych dróg, z uwzględnieniem chodników, ścieżek rowerowych; – Brak dostępu do linii kolejowej na obszarze gminy; – Słabo rozwinięta sieć kanalizacyjna, brak kanalizacji na obszarze wiejskim gminy; – Brak podłączenia sieci gazowej; – Niski stopień wykorzystania energetyki odnawialnej; – Budynki wymagają termomodernizacji, niska efektywność energetyczna budynków;

EDUKACJA I SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Aktywna działalność Miejskiego Ośrodka Kultury w Złoczewie oraz Miejsko – Gminnej Biblioteki Publicznej w Złoczewie wraz z jej filiami w Stolcu i Unikowie; – Działalność stowarzyszeń, w tym OSP, Kół Gospodyń Wiejskich, ale także klubów sportowych; – Przynależność do ponadgminnych stowarzyszeń: Stowarzyszenie LGD Ziemia Wieluńska – Sieradzka, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” oraz partnerstwo „Sieradzkie+”; – Dobra baza szkolnictwa; – Wzrastająca możliwość indywidualnego podejścia do uczniów, na skutek zmniejszania się liczby uczniów; – Wzrost świadomości mieszkańców na temat konieczności kształcenia się i podnoszenia kwalifikacji; – Wykorzystywanie funduszy unijnych dla realizacji projektów społecznych; – Dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów;	– Stosunkowo niski poziom wykształcenia mieszkańców; – Zbyt mała liczba osób posiadających wykształcenie w kierunku rolno- spożywczym, które ułatwiłoby zoptymalizowanie i unowocześnienie pracy gospodarstw rolniczych; – Nierówny dostęp do kształcenia; – Marginalizacja dzieci i młodzieży, a także osób starszych o niższym statusie społecznym; – Niedostosowanie wykształcenia do struktury rynku pracy; – Zbyt mała ilość miejsc, w których dzieci i młodzież mogłyby bezpiecznie i korzystnie dla ich rozwoju spędzać czas wolny; – Szerzenie się patologii wśród młodzieży – alkoholizm, nikotynizm, narkomania;

POMOC SPOŁECZNA I OCHRONA ZDROWIA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej; – Dostęp do bezpłatnych badań profilaktycznych; – Działalność Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej; – Funkcjonowanie gminnych programów służących społeczeństwu, np. dotyczących problemów alkoholowych i narkotyków; – Działalność jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej; – Zmniejszająca się liczba osób korzystających z pomocy społecznej; – Podwyższanie kwalifikacji przez pracowników pomocy społecznej, znajomość problemów mieszkańców gminy;	– Brak rozwiniętej opieki medycznej, dostępu do lekarzy specjalistów, niedostateczna promocja zdrowia i badań profilaktycznych; – Problem ubóstwa, bezrobocia, alkoholizmu, niepełnosprawności; – Niekorzystna sytuacja osób niepełnosprawnych oraz dotkniętych długotrwałą lub ciężką chorobą; – Coraz większe zagrożenia dla zdrowia młodych ludzi, wynikające ze zmiany stylu życia; – Niedostateczne środki finansowe na realizację zadań i zaspakajanie potrzeb społeczeństwa korzystającego z pomocy społecznej;

SZANSE	ZAGROŻENIA
– Przynależność do rozwijającego się województwa; – Wykorzystanie walorów przyrody, szczególnie w kierunku rozwoju turystyki, w tym agroturystyki; – Promowanie regionu przez jednostki zewnętrzne; – Wykorzystanie funduszy strukturalnych z Unii Europejskiej; – Łatwiejszy dostęp do kredytów na rozwój działalności gospodarczej; – W wyniku pandemii koronawirusa Covid-19 paradoksalnie zwiększa się zainteresowanie turystyką wypoczynkową zlokalizowaną blisko miejsca zamieszkania, ale jednak w zaciszu, na łonie natury, z dala od miejskiego zgiełku, co czyni gminę Złoczew niezwykle atrakcyjną dla turystów – mieszkańców większych miast; – Czyste środowisko naturalne, bogactwo przyrody; – Budowa sieci kanalizacyjnej i gazowej; – Promocja gminy i jej walorów turystycznych, wykorzystanie walorów przyrodniczych; – Modernizacja połączeń drogowych; – Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii; – Wzrost wskaźnika średniego wynagrodzenia; – Wzrost przychodów i wydatków gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca; – Wzrost aktywności społecznej; – Wzrost jakości usług oświatowych; – Polityka gminy nastawiona na pozyskiwanie nowego kapitału inwestycyjnego; – Chłonny rynek inwestycyjny; – Współpraca międzygminna w zakresie rozwoju infrastruktury;	– Brak pozwolenia na utworzenie odkrywki węgla brunatnego „Złoczew”, inwestycji pod którą przez kilka lat podporządkowywane były działania inwestycyjne gminy; – Postępujące zjawisko zaniku więzi społecznych; – Zanieczyszczenie środowiska spowodowane emisją niską oraz ruchem samochodowym; – Brak środków na rozwój firm; – Duża konkurencja wśród wnioskujących o wsparcie ze środków Unii Europejskiej; – Pandemia Covid-19; – Bezrobocie strukturalne; – Spadek szybkiego tempa wzrostu gospodarczego; – Słaby rozwój małych i średnich firm spowodowany dużymi kosztami pracy, niejasne warunki prawne związane z prowadzeniem przedsiębiorstw – podatki, ZUS; – Skomplikowane procedury i wysokie wymagania instytucji pomocowych udzielających wsparcia finansowego; – Niska opłacalność produkcji rolnej; – Rozpowszechniony handel produktami przez sieć Internet oraz duża dostępność produktów o niskiej jakości i cenie np. z Chin, na czym mogą tracić lokalni przedsiębiorcy; – Niż demograficzny, starzenie się społeczeństwa; – Niestabilna sytuacja polityczna w kraju oraz poza jego granicami; – Brak działań aktywizujących osoby starsze, niepełnosprawne; – Brak inwestorów zewnętrznych; – Brak inwestycji w infrastrukturę techniczną i społeczną; – Słabo rozwinięta sfera kulturalno-rekreacyjna gminy; – Degradacja środowiska naturalnego przez niekontrolowane odprowadzanie ścieków i odpadów stałych;

SZANSE	ZAGROŻENIA
	– Niska świadomość mieszkańców o potrzebie ochrony środowiska naturalnego; – Wzrost ubóstwa, bezrobocia i bezdomności; – Wzrost przemocy; – Zjawisko „wyuczonej bezradności”; – Zagrożenia związane z wykluczeniem społecznym; – Izolacja społeczna seniorów; – Negatywne wzorce przekazywane dzieciom, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych – Nadmierna migracja ludności, w szczególności jednostek o wyższych umiejętnościach – Zbyt małe wykorzystanie środków z funduszy europejskich na rozwój infrastruktury; – Brak skuteczności w zakresie wspierania i wdrażania nowych technologii;

2.7. Identyfikacja najważniejszych problemów występujących na danym terenie

Większość obecnych problemów, jakie dotyczą Gminę Złoczew wynika ze zmiany planów wobec planowanego uruchomienia odkrywki Złoczew. Jak pisano wcześniej, decyzją Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 24 września 2021 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZOO.420.61.2018.mko.67, którą uchylił decyzję Nr 19/2018 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 28 marca 2018 r., znak: WOOŚ.420.45.2018.PTa.38, o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pod nazwą: Wydobywanie węgla brunatnego ze złoża Złoczew w całości i odmówił określenia środowiskowych uwarunkowaniach powyższego przedsięwzięcia. Tym samym plany dotyczące budowy kopalni odkrywki „Złoczew”, z której miał być wydobywany węgiel brunatny stały się nieaktualne.

Należy w tym miejscu zauważyć, że przez kilka lat poszczególne inwestycje w Gminie były wstrzymywane, mieszkańcy nie mogli brać udziału w konkursach na dofinansowanie np. instalacji odnawialnych źródeł energii na obszarze ich gospodarstw domowych, ponieważ teren ten był dedykowany innym zamierzeniom inwestycyjnym. W ten sposób znaczny obszar Gminy niejako zatrzymał się na poziomie uzbrojenia terenów i ogólnego rozwoju społeczno-gospodarczego sprzed kilku lat.

Ważnym problemem Gminy jest również niedoinwestowane Miasto Złoczew. Historyczne Miasto, w szczególności jego centrum wraz z pięknymi, cennymi zabytkami wymagają wsparcia finansowego, które umożliwi odnowę tej przestrzeni oraz zachowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego. Złoczew nie cieszy się dużą popularnością wśród turystów, a posiada ku temu wszelkie predyspozycje.

Problemem Gminy jest także zanieczyszczenie powietrza, którego źródłem jest w szczególności niska emisja z gospodarstw domowych - emisja pochodząca z ogrzewania budynków - głównym obszarem problemowym są niedostateczna efektywność energetyczna budynków oraz

stosowanie węgla kamiennego i drewna jako głównych nośników energii. Widoczne jest to szczególnie w okresie grzewczym, co podkreśla Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Złoczew.

Do najważniejszych problemów gminy Złoczew zaliczają się również:

- Konieczność budowy / przebudowy / modernizacji infrastruktury technicznej:
 - Infrastruktura drogowa – stan dróg, chodników, brak ścieżek rowerowych, wyznaczonych miejsc parkingowych, słabe oświetlenie na ciągach drogowych – wpływają na poziom bezpieczeństwa uczestników ruchu, ale również na atrakcyjność i konkurencyjność gminy w aspekcie gospodarczym; brak jest w gminie infrastruktury sprzyjającej rozwojowi elektromobilności;
 - Infrastruktura kanalizacyjna – brak sieci kanalizacyjnej, konieczność wyposażenia w sieć kanalizacji terenów zainwestowanych i wyznaczonych pod zabudowę;
 - Infrastruktura łączności – wszyscy mieszkańcy muszą mieć dostęp do szybkiego, stabilnego połączenia z Internetem – jest to obecnie wymóg niezbędny do uczestniczenia w zajęciach szkolnych (w przypadku tymczasowego zamknięcia placówek), ale także umożliwia wykonywanie pracy osobom mającym możliwość pracować zdalnie;
- Rozszerzenie oferty spędzania wolnego czasu przez mieszkańców ze wszystkich grup wiekowych – w poszczególnych miejscowościach brak placów zabaw oraz innej infrastruktury służącej rekreacji;
- Niewystarczająca oferta wydarzeń o charakterze kulturalnym, możliwości dokształcania się – zarówno dla dzieci, młodzieży jak i dorosłych;
- Zaniedbanie przestrzeni publicznej – brak koszy na śmieci, oświetlenia, potrzeba zagospodarowania skwerów, placów, miejsc spotkań – to dzięki nim kwitnie życie społeczne, podtrzymane zostają więzi społeczne;
- Brak żłobka;
- Problem z dostępem do specjalistycznej opieki medycznej.

3. Trendy rozwojowe

Realizacja Strategii musi być skorelowana z trendami rozwojowymi. Chodzi tu o trendy w gospodarce światowej, które bezpośrednio wpływać będą na rozwój gminy w okresie programowania. Coraz bardziej pogłębia się integracja Polski z krajami europejskimi i światem. Tereny wiejskie również czerpią z tej otwartości, a rozwój gospodarki światowej bezpośrednio wpływa na rozwój gospodarki lokalnej. Wskazane trendy są zgodne ze Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030. Wzięto

również pod uwagę zmiany w światowej gospodarce spowodowane pandemią koronawirusa COVID – 19 i prognozowane zmiany, które dotyczyć będą całego okresu realizacji Strategii.

Mieszkańcy gminy coraz częściej korzystać będą z globalizacji. Swoboda przemieszczania się wewnątrz Unii Europejskiej (i nie tylko) spowoduje, że mieszkańcy coraz częściej korzystać będą ze wspólnego rynku. Ostatnie lata to etap otwierania się przedsiębiorstw i mieszkańców na kontakty międzynarodowe. Kolejne lata to dalsza integracja i tworzenie powiązań korporacyjnych z firmami spoza naszego kraju. Rozwój technologii informatycznej i konieczność korzystania z nowych środków komunikacji spowoduje, że kontakty z Europą i światem staną się łatwiejsze, tańsze, a co za tym idzie bardziej dostępne dla mieszkańców gminy. Zamknięcie gospodarek spowodowane COVID – 19 w latach 2020 – 2021 nauczyło wielu przedsiębiorców działać, pomimo utrudnień w przemieszczaniu się. Jednak należy zwrócić szczególną uwagę na fakt, że nie wszyscy mieszkańcy, firmy z terenu gminy potrafią przystosować się do zmian. Ostatnie lata pokazały, że firmy opierają swoją konkurencyjność na szybkim wprowadzaniu zmian w procesie produkcyjnym i organizacyjnym. Dlatego też, aby rozwijać gospodarkę gminy należy szczególną uwagę poświęcić edukacji firm i przyszłych przedsiębiorców. O ile to możliwe, należy skupić się na budowaniu potencjału nowoczesnej, innowacyjnej gospodarki opartej na wiedzy i kontaktach międzynarodowych. Wprowadzenie ruchu bezwizowego pomiędzy Polską a Stanami Zjednoczonymi pozwala w kolejnych latach budować nowe rynki zbytu. To szansa dla lokalnych przedsiębiorców, którą trzeba wykorzystać.

Należy się również liczyć ze zmianami demograficznymi na terenie całego województwa łódzkiego. W gminie Złoczew odnotowuje się coraz mniejszą liczbę mieszkańców, taka sama tendencja zauważalna jest w powiecie sieradzkim. Strefy gospodarcze będą skupiać się w dużych aglomeracjach miejskich, co będzie skutkować marginalizacją mniejszych ośrodków miejskich takich jak Złoczew. Firmy innowacyjne będą więc skupiały się w Łodzi, nie w okolicach Złoczewa, czy nawet Sieradza. Wpłynie to bezpośrednio na rozwój gminy w kolejnych latach.

Kolejne lata to szybki wzrost przepustowości połączeń internetowych. Nastąpi szybki rozwój sieci 5G, co spowoduje nową erę w cyfryzacji naszego życia. Szybki transfer danych otworzy możliwości do rozwoju nowych firm i rozwój już istniejących nie tylko w branży informatycznej. W kolejnych latach w naszych domach, gospodarstwach zagospodarczą nowe urządzenia. Połączenie ich z siecią informatyczną spowoduje, że samodzielnie podejmować będą decyzje, sterować systemem grzewczym, energetycznym. Już dzisiaj coraz częstsze w gminie są samobieżne odkurzacze czy kosiarki do trawy. Sterować możemy kamerami, piecami. Już niedługo zegarek zmierzy nam tętno, puls i prześle wyniki do ośrodka zdrowia. To duże ułatwienie, szczególnie dla ludzi starszych, gdzie konieczne jest częste monitorowanie stanu zdrowia. Rewolucja następuje również w kulturze i naszych przyzwyczajeniach. Telewizje zastępują platformy streamingowe, muzyka jest łatwo dostępna w Internecie. Przykłady można mnożyć, jednak kolejne lata to szybkie zmiany, które należy monitorować i wykorzystywać do rozwoju. Szczególnie chodzi o firmy, które mogą wyznaczać nowe zmiany w gospodarce lokalnej. Rozwój kosiarek automatycznych wymaga stworzenia ich serwisu a rozwój e-handlu powoduje, iż warto pomyśleć o stworzeniu sklepu internetowego. Jednak w gminie ujawnia się jeden problem, na który zwrócić muszą władze gminy w kolejnych latach. Jest to pełny dostęp do technologii informacyjnej oraz szybkiego, taniego Internetu. Może więc dojść do sytuacji, iż dostęp do szybkiego Internetu warunkować będzie rozwój gospodarczy. Należy dołożyć więc wszelkich starań,

aby jak najszybciej umożliwić wszystkim mieszkańcom dostęp do szybkiej sieci internetowej. Jak pokazują doświadczenia roku 2020/2021 (nauka zdalna w szkołach), w dalszym ciągu występują poważne problemy z dostępem do urządzeń i Internetu w gospodarstwach domowych. Chodzi głównie o osoby o niższych dochodach. Dlatego wyzwaniem staje się stworzenie programu pełnego dostępu do podstawowych usług cyfrowych.

Innym, silnym trendem w gospodarce będzie rozwój elektromobilności. Szacuje się, że samochody, autobusy i inne pojazdy elektryczne będą stawały się coraz tańsze, a co z tym związane również coraz częściej wykorzystywane w gospodarstwach domowych. Do rozwoju elektromobilności z pewnością przyczynią się decyzje podejmowane przez lokalne władze, które mogą zachęcać mieszkańców, ale również dawać dobry przykład w tym zakresie. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że dla rozwoju elektromobilności w gminie niezbędna jest odpowiednia infrastruktura, która stanie się bodźcem dla miejscowej ludności do wprowadzenia zmian.

Trend w rozwoju elektromobilności wiązał się będzie bezpośrednio ze zmianami w lokalnej i regionalnej gospodarce. Nastąpi wzrost popytu na zakłady mechaniki pojazdowej dostosowane do obsługi pojazdów elektrycznych. Zmieni się specyfika tych zakładów. Wykonywanych będzie coraz mniej prac mechanicznych, coraz więcej z zakresu zaawansowanej elektroniki i informatyki. Pojazdy elektryczne posiadają zaawansowane systemy elektroniczne, które już za kilka lat umożliwią np. jazdę autonomiczną. Konieczne jest więc przekwalifikowanie mechaników pojazdowych i przygotowanie kadr do obsługi pojazdów napędzanych przez silniki elektryczne.

Problemem gminy i całego województwa będzie dostęp do wody i okresowe susze. Zjawisko suszy jest złożonym procesem zachodzącym w środowisku przyrodniczym. Prowadzi do zmniejszenia zasobów wodnych i powolnego wyczerpywania się wód w zlewni. W następstwie suszy atmosferycznej pojawia się tzw. susza glebowa. Dalszy brak opadów prowadzi do suszy rolniczej, negatywnie wpływającej na produkcję roślinną. Susza to złożony proces, którego konsekwencją jest zmniejszenie ilości wody w danym ekosystemie. Główną przyczyną tego zjawiska jest długotrwały brak opadów atmosferycznych, połączony często z wyższą temperaturą powietrza, a także cyrkulacją powietrza (wiatry), która znacząco zwiększa wysuszenie. Przesuszenie gleby, obniżenie poziomu wód gruntowych oraz zmniejszenie przepływów rzecznych stwarza bezpośrednie zagrożenia gospodarczo-społeczne i ekonomiczne dla człowieka. Szczególnie narażone jest rolnictwo, gdyż zmniejszają się plony roślin uprawnych a zwiększają straty ekonomiczne. Występuje wówczas tzw. „susza „gospodarcza”. Całe województwo łódzkie jest w kolejnych latach zagrożone suszą strukturalną. Widać to również w gminie Złoczew. Na polach uprawnych występuje problem niedoboru wody. W całym województwie susze prowadzić będą do zmian gospodarczych i demograficznych. Należy się liczyć z pogłębianiem się poziomów warstw wodonośnych i zamieranie ekosystemów na powierzchni. Następować będzie stepowanie terenów. Największym wyzwaniem staje się zapewnienie nieprzerwanych dostaw wody dla wszystkich mieszkańców.

Znaczenia nabierać będzie również zdywersyfikowanie działalności na gruntach rolniczych. Kładziony będzie nacisk na wykorzystanie obszarów o atrakcyjnych warunkach przyrodniczych w kierunku rozwoju turystyki aktywnej, ekoturystyki, czy agroturystyki.

4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy został zawarty w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Złoczew* i będzie aktualny na lata 2021 - 2030. Studium przedstawia poglądy i deklaracje na temat kierunków działań podejmowanych przez Samorząd dla rozwoju gminy. Przyjmuje się zrównoważony rozwój obszaru gminy jako podstawę do formułowania kierunków zasad i warunków zagospodarowania. Polityka przestrzenna określona w dokumencie odpowiada zasadom ustanowionym przepisami prawa, a jednocześnie posiada charakter wytycznych do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Jak zapisano w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Złoczew*: „Kierunki zmian struktury przestrzennej powinny być oparte o zasadę zrównoważonego rozwoju i uwzględniać istniejące i przewidywane procesy, które w znacznym stopniu determinują przekształcenie układu funkcjonalnego. Wprowadzane zmiany muszą mieć na celu zwiększanie konkurencyjności obszaru gminy w regionie, co przekłada się na szeroko rozumiany rozwój społeczno-gospodarczy i podnosi jakość życia jego mieszkańców. Z tego powodu należy dążyć do uporządkowania struktur przestrzennych poprzez tworzenie czytelnie wyodrębnionych stref zabudowy (mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej), terenów eksploatacji powierzchniowej oraz terenów rolnych i leśnych. Podstawą osiągnięcia celów polityki przestrzennej i określenia kierunków rozwoju przestrzennego jest wykorzystanie uwarunkowań wynikających ze środowiska przyrodniczego i kulturowego, położenia i powiązań zewnętrznych gminy, dotychczasowego zainwestowania i zagospodarowania gminy.” Studium spełnia podstawowe kryteria zasady zrównoważonego rozwoju:

- cele społeczne realizowane przez takie kształtowanie struktur przestrzennych, aby umożliwić społeczeństwu stopniowe osiąganie poprawy jakości życia, poprzez proporcjonalne rozmieszczenie ludności w stosunku do miejsc pracy i układów osadniczych, zachowanie prawidłowych relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami zamieszkania, pracy, odpoczynku, usług i administracji, wskazanie korzystnego techniczno-przestrzennego standardu środowiska człowieka,
- cele kulturowe osiągnięte przez takie kształtowanie struktur przestrzennych, które chronią istniejące dziedzictwo kulturowe przed zniszczeniem lub dewastacją, poprzez powiązanie obiektów historycznych z krajobrazem naturalnym i wkomponowanie ich we współczesne struktury funkcjonalno-przestrzenne oraz tworzenie nowych istotnych wartości kulturowych,
- cele ekologiczne osiągnięte przez kształtowanie struktur przestrzennych hamujących dewastację środowiska i tworzących warunki umożliwiające jego aktywną ochronę poprzez zgodność charakteru i struktury zagospodarowania przestrzennego z cechami i walorami środowiska przyrodniczego, zgodność intensywności zagospodarowania z naturalną chłonnością środowiska oraz jego odpornością na zniszczenia, eksponowanie wartości krajobrazowych i ich harmonijne łączenie z zagospodarowaniem, tworzenie warunków zapewniających ochronę unikatowych wartości środowiska oraz umożliwiających odzyskanie utraconej równowagi ekologicznej,

- cele ekonomiczne osiągnięte przez kształtowanie struktur przestrzennych tworzących warunki wzrostu efektywności gospodarowania poprzez racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych i istniejącego majątku, kształtowanie elastycznych struktur przestrzennych, podatnych na dalszy rozwój, kształtowanie układów przestrzennych, których struktura zwiększa sprawność i niezawodność funkcjonowania.”

Zgodnie ze *Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030*, Gmina Złoczew należy do obszarów Strategicznej Interwencji:

- Obszar Zielonej Gospodarki,
- Obszar Nowej Energii.

Informacje na ten temat zawarto w rozdziale 13 niniejszej strategii.

Strategia rozwoju Gminy Złoczew na lata 2021 – 2030 nie określa OSI gminnych.

5. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Z przeprowadzonych analiz wynika, że istniejące funkcje gminy Złoczew mogą być kontynuowane, pod warunkiem zwrócenia większej uwagi na zrównoważony rozwój wszystkich z nich oraz na aktywizację mniej znaczących dotychczas funkcji, do takiego stopnia, aby stały się czynnikami napędzającymi rozwój gminy.

Założenia polityki przestrzennej gminy Złoczew zawarte w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Złoczew* są następujące:

- rozwój przestrzenny i funkcjonalny układu osadniczego,
- wykorzystanie źródeł odnawialnych przy wytwarzaniu energii (wspieranie inwestycji proekologicznych), a w szczególności realizacja farm fotowoltaicznych,
- rozwój i poprawa funkcjonowania infrastruktury technicznej,
- wspieranie inwestycji proekologicznych,
- tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości lokalnej,
- rozwój intensywnego rolnictwa na obszarach o korzystnych warunkach naturalnych, wprowadzenie nowych technologii w produkcji roślinnej i zwierzęcej (rolnictwo ekologiczne, specjalistyczne),
- inwestycje podkreślające indywidualność i promujące gminę, świadczące o gospodarce opierającej się na zasadach zrównoważonego rozwoju.

Należy utrzymać dotychczasowe funkcje obszarów wyróżnionych w ramach działań polityki przestrzennej. Przewiduje się, że zmiany struktury przestrzennej wystąpią w miejscowościach położonych bliżej miasta Złoczew, jako naturalna konsekwencja rozwoju strefy podmiejskiej.

Rekomendacje dla Gminy Złoczew odnoszą się do wytyczonych w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 OSI regionalnych, a zatem Obszaru Nowej Energii oraz Obszaru Zielonej Gospodarki, które obejmują obszar całej Gminy Złoczew. Rekomendacje dotyczą zarówno obszaru miejskiego jak i terenów wiejskich gminy, co zostało uwzględnione w zapisach poniżej.

Rekomendacje do obszaru objętego strategią to:

- w związku z faktem, że na terenie całej gminy rozwija się funkcja mieszkalna, kompleksowych rozwiązań wymaga całość gospodarki wodno – ściekowej i zapewnienie wszystkim mieszkańcom dostępu do podstawowych usług publicznych;
- należy wesprzeć rozwój funkcji turystycznej gminy, w oparciu o dostępne uwarunkowania historyczne i środowiskowe oraz modernizację infrastruktury i rewitalizację obszarów tego wymagających;
- kształtowanie zieleni m.in. poprzez powiązanie z usługami sportu i rekreacji;
- podporządkowanie nowej zabudowy mieszkalnej historycznej kompozycji przestrzennej szczególnie w tradycyjnych miejscowościach wiejskich;
- zwiększenie udziału zieleni w centrach miejscowości;
- podnoszenie jakości życia i zamieszkania;
- dążenie do poprawy dostępności infrastruktury społecznej (szkoły, place zabaw, skwery) i możliwie pełnej dostępności infrastruktury technicznej;
- uspokajanie ruchu poprzez: priorytet komunikacji pieszej, rowerowej i zbiorowej, ograniczanie ruchu samochodowego, dążenie do powiększania powierzchni przeznaczonej do ruchu pieszego;
- dobra organizacja miejsc parkingowych przy kluczowych obiektach;
- kształtowanie struktury przestrzennej uwypuklające i wzmacniające znaczenie istniejących obiektów o ważnych funkcjach lokalnych i ponadlokalnych;
- rozwój wydzielonych dróg i pasów dla rowerów w całej gminie;
- opracowanie systemu komunikacyjnego wspierającego transport niskoemisyjny (również elektromobilność);
- ochrona i pielęgnacja centrum miejscowości (zachowanie kultury regionu);
- tworzenie stref rozwoju energetyki odnawialnej (elektrownie solarne);
- wyznaczenie miejscowości celem stworzenia tzw. wiosek energetycznych.

Wszystkie projekty inwestycyjne zostały zamieszczone i opisane w rozdziale 7.

6. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

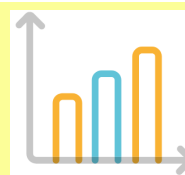
Analizy zachodzących trendów lokalnych i regionalnych, przeprowadzone badania społeczne oraz wizja lokalna pozwoliły wyróżnić dziedziny - obszary działalności Gminy, które wymagają poprawy bądź dodatkowego impulsu rozwojowego. Wyzwania stojące przed samorządem silnie korelują ze zdefiniowanymi już wcześniej problemami oraz zidentyfikowanym potencjałem - zasobami umożliwiającymi realizację celów strategii.

Poniżej przedstawiono cele strategiczne, a następnie drzewo celów, które obrazuje cele operacyjne, a także katalog projektów kluczowych i działań przewidzianych do realizacji. Stanowią one filar / podstawowe działania, które będą odgrywać kluczową rolę w perspektywie osiągania pożądanej zmiany. Cele skierowano do trzech obszarów / dziedzin: gospodarczej, środowiskowej oraz mieszkańców jako kluczowej grupy docelowej.

Wielowymiarowy rozwój Gminy wymaga połączenia istniejących zasobów – wewnętrznych uwarunkowań oraz potencjałów (samorządu, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz mieszkańców), przy uwzględnieniu czynników zewnętrznych. Myślą przewodnią jest zaś rozwój Gminy postrzegany jako wspólne dobro wszystkich mieszkańców.

Cel strategiczny 1

Aktywizacja i wykorzystanie lokalnych zasobów dla wsparcia i rozwoju przedsiębiorczości

W ramach celu strategicznego 1 prowadzone będą działania skierowane na obszar gospodarczy. Rozbudowana zostanie infrastruktura techniczna, a także wzmocnione zostaną podwaliny dla rozwoju przedsiębiorczości w Gminie. Cel ten wspiera również rozwój infrastruktury informatycznej, a także działań w obszarze elektromobilności. Wszelkie zamierzenia będą realizowane przy zachowaniu estetyki miejsc, z uwzględnieniem ład przestrzennego.

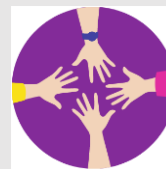
Cel strategiczny 2

Adaptacja do zmian klimatu, ochrona środowiska oraz kształtowanie ład przestrzennego przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju

W ramach celu strategicznego 2 prowadzone będą działania służące ochronie środowiska przyrodniczego, zarówno w aspekcie przestrzennym, jak i ochrony powietrza, wód, gleb, flory i fauny. Wzrastająca częstotliwość występowania niebezpiecznych zjawisk pogodowych, takich jak gwałtowne ulewy, porywiste wiatry, ale także susze, wymagają podjęcia natychmiastowych działań, służących zatrzymaniu lub choć spowolnieniu procesu globalnego ocieplenia i jego efektów.

Cel strategiczny 3

Aktywizacja lokalnej społeczności, budowa kapitału społecznego Gminy Złoczew

Cel strategiczny 3 skupia się wokół sfery społecznej, służy polepszeniu warunków życia mieszkańców. Cel ten koncentruje się również wokół działań podejmowanych przez Gminę, tak aby samorząd mógł jak najefektywniej służyć lokalnej społeczności.

Tabela 45 Drzewo celów

CELE STRATEGICZNE									
	Cel 1 Aktywizacja i wykorzystanie lokalnych zasobów dla wsparcia i rozwoju przedsiębiorczości			Cel 2 Adaptacja do zmian klimatu, ochrona środowiska oraz kształtowanie ładu przestrzennego przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju			Cel 3 Aktywizacja lokalnej społeczności, budowa kapitału społecznego Gminy Złoczew		
CELE OPERACYJNE	1.1 Rozwój gospodarczy Gminy Złoczew poprzez bezpośrednie inwestycje w infrastrukturę techniczną			2.1. Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami w celu poprawy jego jakości			3.1. Poprawa edukacji, stwarzanie warunków do rozwoju osobistego mieszkańców		
	1.2 Wsparcie przedsiębiorców, rolników i stwarzanie warunków do powstawania nowych miejsc pracy			2.2. Zapobieganie zanieczyszczeniu wód, gleb oraz ekosystemów			3.2. Zwiększenie dostępności infrastruktury kultury, sportu i rekreacji dla wszystkich grup społecznych		
	1.3 Zachowanie ładu przestrzennego i estetyki, wzmacnianie funkcjonalności obszaru Gminy Złoczew			2.3 Zachowanie ładu przestrzennego Gminy Złoczew			3.3 Poprawa jakości życia osób starszych, ochrona zdrowia oraz wsparcie kondycji fizycznej i zdrowia psychicznego mieszkańców		
	1.4 Tworzenie warunków dla rozwoju elektromobilności						3.4 Gospodarne i efektywne zarządzanie gminą, bezpieczeństwo publiczne		
	1.5 Budowa i wsparcie systemów informatycznych dla rozwoju przedsiębiorstw oraz usług publicznych								

Na kolejnych stronach przedstawiono działania / zadania / projekty, służące realizacji ww. celów.

Cel strategiczny 1	Aktywizacja i wykorzystanie lokalnych zasobów dla wsparcia i rozwoju przedsiębiorczości
Cel operacyjny	1.1 Rozwój gospodarczy Gminy Złoczew poprzez bezpośrednie inwestycje w infrastrukturę techniczną
Działanie / zadanie/ projekt	Rewitalizacja centrum miasta Złoczew
	Przebudowa infrastruktury drogowej na terenie gminy Złoczew
	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Złoczew
	Rewitalizacja chodnika w pobliżu Klasztoru Mniszek Kamedulek w Złoczewie
	Zapewnienie bezpieczeństwa na drogach publicznych poprzez modernizację punktów oświetleniowych
	Budowa sieci szlaków i ścieżek rowerowych na terenie gminy Złoczew
	Budowa szybkiej sieci światłowodowej na terenie gminy Złoczew
	Rozwój i modernizacja sieci obiektów kultury
	Rozbudowa sieci ciepłowniczej i gazowej
	Przygotowanie terenów inwestycyjnych

Cel strategiczny 1	Aktywizacja i wykorzystanie lokalnych zasobów dla wsparcia i rozwoju przedsiębiorczości
Cel operacyjny	1.2 Wsparcie przedsiębiorców, rolników i stwarzanie warunków do powstawania nowych miejsc pracy
Działanie / zadanie/ projekt	Rewitalizacja centrum miasta Złoczew
	Przebudowa infrastruktury drogowej na terenie gminy Złoczew
	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Złoczew
	Budowa szybkiej sieci światłowodowej na terenie gminy Złoczew
	Cyfryzacja usług publicznych
	Promocja gminy Złoczew
	Innowacyjna i otwarta szkoła - kształcenie w kierunkach kluczowych
	Gmina otwarta na przedsiębiorczość
	Rozbudowa sieci ciepłowniczej i gazowej
	Przygotowanie terenów inwestycyjnych

Cel strategiczny 1	Aktywizacja i wykorzystanie lokalnych zasobów dla wsparcia i rozwoju przedsiębiorczości
Cel operacyjny	1.3 Zachowanie ładu przestrzennego i estetyki, wzmacnianie funkcjonalności obszaru Gminy Złoczew
Działanie / zadanie/ projekt	Budowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej na terenie gminy Złoczew
	Rewitalizacja centrum miasta Złoczew
	Rewitalizacja Parku w Złoczewie
	Rewitalizacja chodnika w pobliżu Klasztoru Mniszek Kamedulek w Złoczewie
	Budowa sieci szlaków i ścieżek rowerowych na terenie gminy Złoczew

Cel strategiczny 1	Aktywizacja i wykorzystanie lokalnych zasobów dla wsparcia i rozwoju przedsiębiorczości
Cel operacyjny	1.3 Zachowanie ładu przestrzennego i estetyki, wzmacnianie funkcjonalności obszaru Gminy Złoczew
	Promocja gminy Złoczew
	Budowa odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych
	Odnowa miejscowości na terenie gminy
	Ochrona środowiska gminy Złoczew poprzez zachowanie terenów cennych pod względem przyrodniczym
	Odnowa obiektów zabytkowych na terenie gminy
	Przygotowanie terenów inwestycyjnych

Cel strategiczny 1	Aktywizacja i wykorzystanie lokalnych zasobów dla wsparcia i rozwoju przedsiębiorczości
Cel operacyjny	1.4 Tworzenie warunków dla rozwoju elektromobilności
	Przebudowa infrastruktury drogowej na terenie gminy Złoczew
Działanie / zadanie/ projekt	Zapewnienie bezpieczeństwa na drogach publicznych poprzez modernizację punktów oświetleniowych
	Budowa sieci szlaków i ścieżek rowerowych na terenie gminy Złoczew

Cel strategiczny 1	Aktywizacja i wykorzystanie lokalnych zasobów dla wsparcia i rozwoju przedsiębiorczości
Cel operacyjny	1.5 Budowa i wsparcie systemów informatycznych dla rozwoju przedsiębiorstw oraz usług publicznych
Działanie / zadanie/ projekt	Budowa szybkiej sieci światłowodowej na terenie gminy Złoczew
	Cyfryzacja usług publicznych

Cel strategiczny 2	Adaptacja do zmian klimatu, ochrona środowiska oraz kształtowanie ładu przestrzennego przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju
Cel operacyjny	2.1. Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami w celu poprawy jego jakości
	Ochrona środowiska naturalnego poprzez termomodernizację obiektów publicznych
	Rewitalizacja centrum miasta Złoczew
	Ochrona powietrza poprzez wymianę nieefektywnych źródeł ciepła w gospodarstwach domowych
Działanie / zadanie/ projekt	Przebudowa infrastruktury drogowej na terenie gminy Złoczew
	Zapewnienie bezpieczeństwa na drogach publicznych poprzez modernizację punktów oświetleniowych
	Budowa sieci szlaków i ścieżek rowerowych na terenie gminy Złoczew
	Budowa odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych

Cel strategiczny 2	Adaptacja do zmian klimatu, ochrona środowiska oraz kształtowanie ładu przestrzennego przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju
Cel operacyjny	2.1. Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami w celu poprawy jego jakości
	Budowa odnawialnych źródeł energii w budynkach prywatnych
	Ochrona środowiska gminy Złoczew poprzez zachowanie terenów cennych pod względem przyrodniczym
	Rozbudowa sieci ciepłowniczej i gazowej

Cel strategiczny 2	Adaptacja do zmian klimatu, ochrona środowiska oraz kształtowanie ładu przestrzennego przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju
Cel operacyjny	2.2 Zapobieganie zanieczyszczeniu wód, gleb oraz ekosystemów
	Rewitalizacja centrum miasta Złoczew
	Rewitalizacja Parku w Złoczewie
	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Złoczew
	Ochrona środowiska gminy Złoczew poprzez zachowanie terenów cennych pod względem przyrodniczym
	Ochrona środowiska naturalnego poprzez zagospodarowanie terenów zielonych wraz z renaturyzacją zbiorników wodnych

Cel strategiczny 2	Adaptacja do zmian klimatu, ochrona środowiska oraz kształtowanie ładu przestrzennego przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju
Cel operacyjny	2.3. Zachowanie ładu przestrzennego Gminy Złoczew
	Rewitalizacja centrum miasta Złoczew
	Rewitalizacja Parku w Złoczewie
	Rewitalizacja chodnika w pobliżu Klasztoru Mniszek Kamedulek w Złoczewie
	Budowa sieci szlaków i ścieżek rowerowych na terenie gminy Złoczew
	Odnowa miejscowości na terenie gminy
	Ochrona środowiska gminy Złoczew poprzez zachowanie terenów cennych pod względem przyrodniczym
	Ochrona środowiska naturalnego poprzez zagospodarowanie terenów zielonych wraz z renaturyzacją zbiorników wodnych
	Odnowa obiektów zabytkowych na terenie gminy
	Przygotowanie terenów inwestycyjnych

Cel strategiczny 3	Aktywizacja lokalnej społeczności, budowa kapitału społecznego Gminy Złoczew
Cel operacyjny	3.1. Poprawa edukacji, stwarzanie warunków do rozwoju osobistego mieszkańców
Działanie / zadanie/ projekt	Budowa przedszkola na terenie gminy Złoczew
	Budowa szybkiej sieci światłowodowej na terenie gminy Złoczew
	Budowa hali gimnastycznej
	Rozwój kultury poprzez budowę i unowocześnienie Miejskiego Ośrodka Kultury
	Cyfryzacja usług publicznych
	Odnowa miejscowości na terenie gminy
	Innowacyjna i otwarta szkoła - kształcenie w kierunkach kluczowych
	Rozwój i modernizacja sieci obiektów kultury

Cel strategiczny 3	Aktywizacja lokalnej społeczności, budowa kapitału społecznego Gminy Złoczew
Cel operacyjny	3.2. Zwiększenie dostępności infrastruktury kultury, sportu i rekreacji dla wszystkich grup społecznych
Działanie / zadanie/ projekt	Budowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej na terenie gminy Złoczew
	Rewitalizacja centrum miasta Złoczew
	Budowa basenu
	Rewitalizacja Parku w Złoczewie
	Budowa sieci szlaków i ścieżek rowerowych na terenie gminy Złoczew
	Budowa hali gimnastycznej
	Rozwój kultury poprzez budowę i unowocześnienie Miejskiego Ośrodka Kultury
	Odnowa miejscowości na terenie gminy
	Rozwój i modernizacja sieci obiektów kultury
	Rozwój sieci obiektów sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy

Cel strategiczny 3	Aktywizacja lokalnej społeczności, budowa kapitału społecznego Gminy Złoczew
Cel operacyjny	3.3 Poprawa jakości życia osób starszych, ochrona zdrowia oraz wsparcie kondycji fizycznej i zdrowia psychicznego mieszkańców
Działanie / zadanie/ projekt	Budowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej na terenie gminy Złoczew
	Rewitalizacja centrum miasta Złoczew
	Budowa basenu
	Rewitalizacja Parku w Złoczewie
	Rewitalizacja chodnika w pobliżu Klasztoru Mniszek Kamedulek w Złoczewie
	Budowa Dziennego Domu Seniora
	Rozwój kultury poprzez budowę i unowocześnienie Miejskiego Ośrodka Kultury
	Odnowa miejscowości na terenie gminy
	Utworzenie gminnego ośrodka zdrowia
	Rozwój sieci obiektów sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy

Cel strategiczny 3	Aktywizacja lokalnej społeczności, budowa kapitału społecznego Gminy Złoczew
Cel operacyjny	3.4 Gospodarne i efektywne zarządzanie gminą, bezpieczeństwo publiczne
Działanie / zadanie/ projekt	Ochrona środowiska naturalnego poprzez termomodernizację obiektów publicznych
	Rewitalizacja centrum miasta Złoczew
	Budowa przedszkola na terenie gminy Złoczew
	Ochrona powietrza poprzez wymianę nieefektywnych źródeł ciepła w gospodarstwach domowych
	Rewitalizacja Parku w Złoczewie
	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Złoczew
	Rewitalizacja chodnika w pobliżu Klasztoru Mniszek Kamedulek w Złoczewie
	Zapewnienie bezpieczeństwa na drogach publicznych poprzez modernizację punktów oświetleniowych
	Budowa sieci szlaków i ścieżek rowerowych na terenie gminy Złoczew
	Budowa Dziennego Domu Seniora
	Budowa szybkiej sieci światłowodowej na terenie gminy Złoczew
	Budowa hali gimnastycznej
	Rozwój kultury poprzez budowę i unowocześnienie Miejskiego Ośrodka Kultury
	Cyfryzacja usług publicznych
	Promocja gminy Złoczew
	Budowa odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych
	Budowa odnawialnych źródeł energii w budynkach prywatnych
	Odnowa miejscowości na terenie gminy
	Gmina otwarta na przedsiębiorczość
	Rozwój i modernizacja sieci obiektów kultury
	Utworzenie gminnego ośrodka zdrowia
	Odnowa obiektów zabytkowych na terenie gminy
	Rozbudowa sieci ciepłowniczej i gazowej
	Przygotowanie terenów inwestycyjnych

7. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

W ramach strategii zaplanowano realizację następujących działań / inwestycji. W miarę zaistniałych potrzeb oraz dostępnych środków finansowych, możliwe jest uwzględnienie w strategii kolejnych inwestycji.

Tytuł projektu	Lata realizacji	Szacunkowy koszt [zł]	Miejsce realizacji
Ochrona środowiska naturalnego poprzez termomodernizację obiektów publicznych	2023 - 2029	9 000 000,00	teren Gminy Złoczew
Budowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej na terenie gminy Złoczew	2024 - 2028	8 000 000,00	Złoczew
Rewitalizacja centrum miasta Złoczew	2022 - 2030	15 000 000,00	Złoczew
Budowa przedszkola na terenie gminy Złoczew	2022 - 2025	14 000 000,00	Złoczew

Tytuł projektu	Lata realizacji	Szacunkowy koszt [zł]	Miejsce realizacji
Budowa basenu	2025 - 2027	15 000 000,00	Złoczew
Ochrona powietrza poprzez wymianę nieefektywnych źródeł ciepła w gospodarstwach domowych	2022 - 2030	7 000 000,00	teren Gminy Złoczew
Przebudowa infrastruktury drogowej na terenie gminy Złoczew	2023 - 2028	10 000 000,00	teren Gminy Złoczew
Rewitalizacja Parku w Złoczewie	2022 - 2024	2 500 000,00	Złoczew
Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Złoczew	2025 - 2030	26 000 000,00	Złoczew
Rewitalizacja chodnika w pobliżu Klasztoru Mniszek Kamedulek w Złoczewie	2024 - 2026	500 000,00	Złoczew
Zapewnienie bezpieczeństwa na drogach publicznych poprzez modernizację punktów oświetleniowych	2025 - 2028	2 000 000,00	teren Gminy Złoczew
Budowa sieci szlaków i ścieżek rowerowych na terenie gminy Złoczew	2023 - 2030	3 000 000,00	teren Gminy Złoczew
Budowa Dziennego Domu Seniora	2027 - 2029	15 000 000,00	Złoczew
Budowa szybkiej sieci światłowodowej na terenie gminy Złoczew	2024 - 2026	4 000 000,00	Złoczew
Budowa hali gimnastycznej	2025 - 2027	11 000 000,00	Złoczew
Rozwój kultury poprzez budowę i unowocześnienie Miejskiego Ośrodka Kultury	2024 - 2026	2 000 000,00	Złoczew
Cyfryzacja usług publicznych	2024 - 2026	2 000 000,00	teren Gminy Złoczew
Promocja gminy Złoczew	2023 - 2030	5 000 000,00	teren Gminy Złoczew
Budowa odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych	2024 - 2027	10 000 000,00	teren Gminy Złoczew
Budowa odnawialnych źródeł energii w budynkach prywatnych	2023 - 2030	8 000 000,00	teren Gminy Złoczew
Odnowa miejscowości na terenie gminy	2024 - 2029	8 000 000,00	teren Gminy Złoczew
Innowacyjna i otwarta szkoła - kształcenie w kierunkach kluczowych	2022 - 2030	3 000 000,00	teren Gminy Złoczew
Gmina otwarta na przedsiębiorczość	2024 - 2030	1 000 000,00	teren Gminy Złoczew
Ochrona środowiska gminy Złoczew poprzez zachowanie terenów cennych pod względem przyrodniczym	2025 - 2029	4 000 000,00	teren Gminy Złoczew
Rozwój i modernizacja sieci obiektów kultury	2025 - 2028	5 000 000,00	teren Gminy Złoczew
Utworzenie gminnego ośrodka zdrowia	2025 - 2028	12 000 000,00	Złoczew
Rozwój sieci obiektów sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy	2022 - 2030	10 000 000,00	teren Gminy Złoczew
Ochrona środowiska naturalnego poprzez zagospodarowanie terenów zielonych wraz z renaturyzacją zbiorników wodnych	2025 - 2029	8 000 000,00	teren Gminy Złoczew
Odnowa obiektów zabytkowych na terenie gminy	2024 - 2029	6 000 000,00	teren Gminy Złoczew
Rozbudowa sieci ciepłowniczej i gazowej	2026 - 2030	18 000 000,00	teren Gminy Złoczew
Przygotowanie terenów inwestycyjnych	2024 - 2028	9 000 000,00	teren Gminy Złoczew

8. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Poniżej odniesiono się do dokumentów gminnych, wskazując w jaki sposób zachodzi zgodność ze strategią.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY ZŁOCZEW

Realizacja ustaleń studium, wynikająca z przeprowadzonych analiz, opiera się przede wszystkim na:

- stymulowaniu rozwoju gminy,
- inspirowaniu i realizowaniu programów zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców,
- tworzeniu infrastruktury dla istniejących i planowanych inwestycji,
- zapewnieniu współdziałania samorządu gminy z samorządem powiatowym i wojewódzkim odnośnie prowadzonych analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego powiatu, zagadnień jego rozwoju, styków pomiędzy gminą a gminami sąsiednimi,
- analizie i kontrolowaniu stopnia wykorzystania gruntów.

Jako zasadę przyjęto ochronę i rozwój oraz przekształcenia i intensyfikację istniejących walorów i zjawisk. Jako wartości rozwojowe wprowadza się: stopniowe przekształcanie rozproszonej zabudowy w zwarte zespoły w obrębie miejscowości, wspieranie różnych form aktywności gospodarczej wspomagające rozwój społeczno-gospodarczy oraz uaktywnienie gospodarcze wyznaczonych terenów usługowych i przemysłowych. Realizacja zadań powinna obejmować różne perspektywy czasowe, niejednokrotnie determinowane czynnikami będącymi poza władzą samorządu gminy.

Założenia przedmiotowej strategii oraz studium są ze sobą zbieżne.

STRATEGIA ROZWOJU ELEKTROMOBILNOŚCI NA TERENIE GMINY ZŁOCZEW

Celem bezpośrednim strategii jest rozwój elektromobilności na terenie Gminy Złoczew. Realizacja celu bezpośredniego ma stworzyć na terenie gminy Złoczew środowisko do rozwoju elektromobilności. Nie chodzi tylko o infrastrukturę, ale również o promocję elektromobilności i edukację w celu zapewnienie bezpieczeństwa dla wszystkich użytkowników ruchu. Strategia zawiera m.in. następujące zadania / działania inwestycyjne, które pomogą w realizacji zamierzeń zawartych w niniejszej strategii rozwoju gminy:

- Montaż odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej;
- Modernizacja oświetlenia ulicznego oraz uzupełnienie o nowe punkty;
- Stworzenie szlaków turystyki rowerowej (z wykorzystaniem rowerów elektrycznych);
- Budowa i modernizacja miejsc parkingowych.

Dokumenty pozostają zgodne w przyjętych założeniach oraz ramach działania

PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY ZŁOCZEW

Kluczowym elementem realizacji strategii redukcji emisji gazów cieplarnianych jest etap wdrożenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. Właściwe zaplanowanie działań umożliwi ich skuteczną realizację i pozwoli osiągnąć założone cele. Plan zawiera m.in. następujące zadania / działania inwestycyjne, które pomogą w realizacji zamierzeń zawartych w niniejszej strategii rozwoju gminy:

- Rozbudowa systemu zasilania w ciepło;
- Termomodernizacja budynków komunalnych;
- Montaż paneli fotowoltaicznych na budynkach prywatnych;
- Montaż kolektorów słonecznych na budynkach prywatnych.

Dokumenty pozostają zgodne w przyjętych założeniach oraz ramach działania

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA I GMINY ZŁOCZEW NA
LATA 2017- 2023**

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest uszczegółowieniem strategii rozwoju gminy i koncentruje się na mieszkańcach, jej misją jest:

„Zapewnienie godnych warunków życia mieszkańcom Miasta i Gminy Złoczew poprzez przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego oraz wdrożenie efektywnego systemu wsparcia dla środowisk potrzebujących”.

Misja wpisuje się w założenia niniejszej strategii rozwoju Gminy Złoczew.

Dokumenty pozostają ze sobą zgodne.

9. Oczekiwane rezultaty planowanych działań

W celu sprawnego monitorowania postępów we wdrażaniu Strategii, poniżej zaproponowano wskaźniki dzięki którym można śledzić postępy w wykonaniu poszczególnych zadań i celów strategicznych.

- Długość wybudowanych dróg [km]
- Długość zmodernizowanych dróg [km]
- Długość wybudowanych chodników [km]
- Długość zmodernizowanych chodników [km]
- Długość wybudowanych ścieżek rowerowych [km]
- Długość zmodernizowanych ścieżek rowerowych [km]
- Liczba opracowanych dokumentów koncepcyjnych z zakresu komunikacji publicznej [szt.]
- Liczba powstałych miejsc parkingowych [szt.]

- Powierzchnia dostępnych gminnych terenów inwestycyjnych [ha]
- Liczba inwestycji z zakresu zagospodarowania turystycznego miejsc np. przy ciekach i zbiornikach wodnych [szt.]
- Liczba wydarzeń promujących sprzedaż bezpośrednią na rynku lokalnym [szt.]
- Liczba zamontowanych lamp w przestrzeni publicznej [szt.]
- Liczba zainstalowanych kamer monitoringowych [szt.]
- Kwota przeznaczona na dofinansowania [zł]
- Liczba budynków gminnych z zainstalowaną infrastrukturą do pozyskiwania energii odnawialnej lub budynków prywatnych, które otrzymały dofinansowanie [szt.]
- Liczba budynków gminnych objętych termomodernizacją [szt.]
- Kwota przeznaczona na dofinansowania do wymiany pieców [zł]
- Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dofinansowanie do wymiany pieców [szt.]
- Długość wybudowanej sieci wodociągowej [km]
- Liczba nowych gospodarstw domowych przyłączonych do sieci wodociągowej [szt.]
- Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej [km]
- Liczba nowych gospodarstw domowych przyłączonych do sieci kanalizacyjnej [szt.]
- Liczba wprowadzonych rozwiązań z zakresu małej retencji [szt.]
- Liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych [szt.]
- Liczba zmodernizowanych obiektów szkolnych i przedszkolnych [szt.]
- Liczba budowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych obiektów sportowych [szt.]
- Liczba wybudowanych obiektów kulturalnych [szt.]
- Liczba zmodernizowanych obiektów kulturalnych [szt.]

Poniżej przedstawiono wskaźniki efektów realizacji Strategii:

Nazwa wskaźnika	Opis wskaźnika	Wartość wskaźnika do osiągnięcia na koniec realizacji strategii
Wzrost liczby przedsiębiorstw na obszarze Gminy	Dane można zweryfikować na stronach Głównego Urzędu Statystycznego. Dodatkowo można uzyskać informację, w jakich branżach nastąpił wzrost, a w jakich zmniejszenie się liczby przedsiębiorstw. Dane należy skorelować z poziomem bezrobocia, wykształcenia oraz średnimi dochodami gospodarstw domowych.	+ 2,6%
Zmniejszenie się liczby osób bezrobotnych	Dane można uzyskać na stronach GUS, również Powiatowego Urzędu Pracy w Sieradzu. Dane z PUP pozwolą na bardziej szczegółową analizę zarejestrowanych osób bezrobotnych. Wskaźnik należy porównać z poziomem wykształcenia mieszkańców, liczbą przedsiębiorstw oraz średnimi dochodami gospodarstw domowych.	- 1,9%
Wzrost średnich dochodów gospodarstw domowych	Jest to wskaźnik o szczególnym znaczeniu dla rozwoju obszaru gminy. Dochody determinują jakość życia, ich wzrost w większości przypadków świadczy zatem o podniesieniu pewnych standardów. Należy zauważyć, że możliwość nabywania dóbr i usług napędza gospodarkę, a zatem większe zarobki znajdują odzwierciedlenie we wzroście gospodarczym. Dane można uzyskać w GUS.	+ 2,5%

Nazwa wskaźnika	Opis wskaźnika	Wartość wskaźnika do osiągnięcia na koniec realizacji strategii
Wzrost ceny działek na obszarze Gminy	Wzrost wskaźnika świadczyć będzie o zwiększeniu się atrakcyjności i potencjału regionu, co ma ogromny wpływ na jego rozwój społeczno- gospodarczy.	+5%
Wzrost liczby nowych mieszkańców Gminy	Wskaźnik ten pokaże, czy podjęte działania stworzyły bezpieczny i atrakcyjny dla życia obraz gminy Złoczew. Dane dostępne są w GUS. Można je skorelować ze średnimi dochodami gospodarstw domowych, poziomem wykształcenia oraz bezrobocia mieszkańców.	+ 0,7%

10. Źródła finansowania

W związku z możliwościami finansowania poszczególnych projektów, planuje się pozyskanie dofinansowania na ich realizację m.in. ze środków: RPO WŁ, Europejskiego Funduszu Odbudowy, Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, ale również Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach Funduszu Elektromobilności. Oczywiście będą brane pod uwagę wszystkie dostępne i akceptowalne dla gminy źródła finansowania, poniższy katalog źródeł finansowania, a także zakres inwestycji może być rozszerzany i korygowany w miarę udostępnianych środków pomocowych oraz potrzeb gminy. Koszty poszczególnych inwestycji oszacowano w rozdziale 7.

Zasadnicze znaczenie dla sfinansowania inwestycji zawartych w strategii ma zatem przede wszystkim katalog środków publicznych, w tym:

- środki własne gminy,
- środki z budżetu województwa łódzkiego,
- środki z budżetu Unii Europejskiej,
- Krajowe Programy Operacyjne,
- środki budżetu państwa,
- inne środki publiczne.

Ważnym elementem finansowania interwencji rozwojowych będą również środki prywatne, które mogą zostać wykorzystane do współfinansowania projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych lub w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

11. System wdrażania Strategii

Strategia jest dokumentem ponadkadencyjnym, określającym cele i programy działań na kilka lat oraz wymagającym ciągłej pracy nad podnoszeniem jej jakości. Proces jej wdrażania jest złożonym przedsięwzięciem, wymagającym dobrego przygotowania informacyjnego i stałej komunikacji z otoczeniem. Wdrożeniu strategii towarzyszyć będzie jej ewaluacja, która będzie się opierać na pozyskiwaniu obiektywnej informacji o jej przebiegu, skutkach i publicznym odbiorze. Strategia gminy jest warunkiem koniecznym rozwoju danej jednostki terytorialnej. Sam dokument nie jest jednak receptą na sukces. Aby mógł przynieść zaplanowane efekty, konieczne jest sukcesywne jego wdrażanie, czuwanie nad jego realizacją i kontrolowanie przebiegu.

Właściwy proces wdrażania strategii wymaga połączenia wysiłków wielu instytucji, organizacji i osób. Przedkładana strategia jest "własnością" społeczności lokalnej - dla niej przede wszystkim była budowana. Udział lokalnych liderów i lokalnej społeczności będzie czynnikiem wspierającym procesy implementacyjne. Niezwykle istotne jest partnerstwo ponadgminne. Wdrażanie wytyczonych planów zakłada potrzebę animacji od podstaw, która wiąże się z głębszymi kwestiami, takimi jak: zmiana mentalności, stosunki społeczne oraz kultura lokalna, których ewolucja jest procesem rozłożonym na wiele lat.

Realizacja strategii uzależniona jest od wysokości pozyskanych środków zarówno krajowych jak i z funduszy strukturalnych. Biorąc pod uwagę prognozę dopuszczalnej wysokości zobowiązań w poszczególnych latach i wysokość środków, jakie mogą być wydatkowane bezpośrednio z budżetu, możliwości finansowe Gminy wskazują, że na realizację przyjętych celów Jednostka zabezpieczy od 15 do 50% wkładu w stosunku do uzyskanych środków wspólnotowych.

Za wdrażanie Strategii odpowiedzialny będzie Urząd Miejski w Złoczewie.

1. Zarządzanie

Funkcję Instytucji Zarządzającej i koordynującej realizację strategii będzie pełnił specjalnie powołany zespół pracowników. Zakres zadań Instytucji Zarządzającej obejmuje m.in.:

- zapewnienie zgodności realizacji strategii z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu, w tym w szczególności w zakresie zamówień publicznych, zasad konkurencji, ochrony środowiska, jak też zagwarantowanie przestrzegania zasad zawierania kontraktów publicznych;
- zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach strategii;
- zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji strategii;
- przygotowanie rocznych raportów na temat wdrażania strategii;
- zbieranie informacji do rocznego raportu o nieprawidłowościach;
- dokonanie oceny po zakończeniu realizacji strategii.

2. Instytucja wdrażająca strategię Gminy.

Urząd Miejski w Złoczewie, jako instytucja wdrażająca strategię, odpowiedzialny będzie za:

- opracowanie i składanie wniosków o finansowanie zewnętrzne;

- bezpośrednią realizację działań przewidzianych w strategii w zakresie przygotowania przetargów, gromadzenia dokumentacji bieżącej, nadzoru nad wykonawcą pod kątem terminowości i jakości wywiązania się z zobowiązania;
- zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

W przypadku strategii, kluczową postacią w procesie jej realizacji i monitoringu jest Burmistrz. Kierując bieżącą działalnością, ma największy wpływ zarówno na sam proces opracowywania strategii, jej wdrażania, jak również oceny jej realizacji. Do najważniejszych zadań Burmistrza w zakresie zarządzania i monitoringu należałby bezpośredni nadzór nad wdrażaniem strategii oraz wyznaczenie koordynatora jej realizacji.

Ważną rolę w procesach wdrożeniowych strategii odgrywać powinien koordynator strategii jako osoba zaangażowana bezpośrednio w realizację zadań wyznaczonych w dokumencie i dobrze zorientowana w istniejących realiach, mająca jednocześnie bezpośredni wpływ na procesy gospodarcze i społeczne zachodzące w gminie.

Główne zadania koordynatora polegałyby na:

- bieżącej analizie stanu realizacji strategii;
- obserwacji uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych wpływających lub mogących wpłynąć na realizację strategii;
- prowadzeniu bazy informacji;
- wypracowaniu kryteriów oceny stanu realizacji strategii;
- aktywnym poszukiwaniu źródeł finansowania.

Wdrażanie na każdym etapie podlega weryfikacji i aktualizacji. Opierać powinno się ono na odpowiednim rozdziale zadań realizacyjnych w ramach struktury organizacyjnej Urzędu. Pozwala to na koncentrowanie się na konkretnym przedsięwzięciu, a tym samym zwiększa jego efektywność.

12. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej Strategii

12.1. System monitorowania

Monitorowanie jest procesem, który ma na celu analizowanie stanu zawansowania projektu, czy strategii i jej zgodności z postawionymi celami. Istotą monitorowania jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrobione. Jest nią także modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby osiągnąć zakładany cel w przyszłości. Istotnym elementem monitorowania jest wypracowanie technik zbierania informacji oraz opracowanie odpowiednich wskaźników, które będą odzwierciedlały efektywność prowadzonych działań.

Monitorowania wdrażania Strategii oraz jej poszczególnych elementów dokonywać będzie Komitet Monitorujący. Aby zachować ciągłość procesu przygotowania strategii i jej realizacji, w skład Komitetu Monitorującego wchodzić będą członkowie grupy roboczej, zaangażowanej w sporządzanie strategii.

Zebrania Komitetu Monitorującego odbywać się będą raz na dwa lata. Istnieje możliwość częstszych spotkań po uprzednim zawiadomieniu członków Komitetu przez Sekretariat Komitetu. Funkcję Sekretariatu Komitetu Monitorującego pełnić będzie sekretariat Urzędu. Obowiązkiem Sekretariatu będzie zawiadamianie członków Komitetu o terminach posiedzeń oraz przygotowywanie na w/w posiedzeniach szczegółowych informacji na temat postępów w realizacji strategii w formie standardowego raportu monitorującego. Obowiązkiem Sekretariatu będzie także przygotowywanie protokołów z posiedzeń Komitetu Monitorującego, zawierających ustalenia w/w posiedzeń i przesyłanie ich do członków Komitetu. Komitet Monitorujący analizować będzie ilościowe i jakościowe informacje na temat wdrażanych projektów i całej strategii w aspekcie finansowym i rzeczowym. Celem takiej analizy jest zapewnienie zgodności realizacji projektów i strategii z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami. Jeśli w raportach monitoringowych ujawnione zostaną problemy związane z wdrażaniem strategii, Komitet Monitorujący powinien podjąć działania mające na celu wyeliminowanie pojawiających się trudności wdrożeniowych.

Na koniec każdego podokresu planowania Komitet Monitorujący sporządzi raport końcowy, obrazujący faktycznie zrealizowane zadania w kontekście założeń strategii. Wszelkie rozbieżności pomiędzy ustaleniami strategii, a jego rzeczywistym wykonaniem będą w w/w raporcie szczegółowo wyjaśnione. Raport końcowy będzie dostępny do wglądu w Sekretariacie Urzędu.

12.2. Sposób oceny

W procesie monitorowania Strategii przewidziano następujące fazy:

OCENA WSTĘPNA

Rozpoczęcie strategii i wchodzących w jej skład projektów poprzedzone zostanie ustaleniem wszelkich parametrów ilościowych i jakościowych (wskaźniki określające wyniki realizowanych zadań). Zostaną również wyraźnie określone etapy cząstkowe realizacji poszczególnych zadań (termin rozpoczęcia i zakończenia). Przyjęte raz parametry powinny być stosowane przez cały czas realizacji strategii i projektów.

MONITORING STERUJĄCY

Dotyczy całego okresu wdrażania strategii. Zadaniem prowadzonego monitorowania będzie wykrycie wszelkich odchyleń, jakie mają miejsce w trakcie realizacji strategii.

KONTROLĘ KOŃCOWĄ - EWALUACJĘ EFEKTÓW

Ewaluacja zaczyna się w już procesie planowania/programowania. Można powiedzieć, że planowanie ukierunkowuje ewaluację i ewaluacja ukierunkowuje planowanie przyszłych działań. Jest to bardzo ważna funkcja ewaluacji, gdyż pozwala na zbadanie wewnętrznej logiki strategii/projektu. Logika strategii/projektu opisuje relacje pomiędzy wszystkimi ich elementami: potrzebami, strategią, celami, nakładami, działaniami, produktami, rezultatami i wpływem. Ewaluacja, badając wewnętrzną spójność strategii/projektu, weryfikuje w jaki sposób nakłady programu przekształcane są w produkty, jak produkty prowadzą do uzyskania rezultatów i oddziaływania, a więc i zaspokojenia potrzeb grup docelowych.

Ogólnym celem ewaluacji jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z programów finansowanych przez Unię Europejską. Głównym zadaniem jest zatem dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji publicznej, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio z programem, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze publiczne.

Główne zastosowania ewaluacji:

- identyfikacja słabych i mocnych stron,
- oszacowanie możliwości i ograniczeń,
- usprawnienie zarządzania,
- wskazanie kierunków rozwoju i priorytetów działalności sektora publicznego,
- poprawianie błędów dla celów odpowiedzialności,
- wsparcie alokacji zasobów finansowych,
- ulepszenie procesu decyzyjnego.

W szczególności zadaniem ewaluacji jest dostarczenie odpowiednim odbiorcom dokładnych ocen stanu wdrożenia programów w zakresie:

- działania strategii;
- wydajności i trwałości w stosunku do założonych celów;
- wpływu na problemy, do których odnoszą się projekty;
- wyciągniętych wniosków w celu poprawy wdrożenia strategii i wyznaczania nowych projektów;
- identyfikacji dobrych praktyk o potencjalnym szerszym zastosowaniu.

Jednym z celów ewaluacji jest również zapewnienie przejrzystości wykorzystania środków publicznych poprzez przekazywanie i upowszechnianie informacji o powodzeniu lub niepowodzeniu przedsięwzięć finansowanych z programów pomocowych. Ewaluacja ma również wymiar edukacyjny. Uczy bowiem rejestrować i stymulować zmianę, analizować i rozumieć złożoność zjawisk.

Ocena końcowa powinna określić, na ile zakładane w strategii cele zostały osiągnięte oraz ustalić przyczyny wszelkich odchyień w realizacji. Ewaluacja posłuży za podstawę sprawdzenia, czy planowane efekty są zgodne z przyjętymi celami i ich miarami. W trakcie ewaluacji zostanie również dokonana analiza podejmowanych działań korygujących. Wnioski z ewaluacji zostaną wykorzystane w trakcie realizacji kolejnych, podobnych projektów w przyszłości.

13. Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030

Poniższy rozdział przygotowano w oparciu o *Strategię rozwoju województwa łódzkiego 2030* -Załącznik do Uchwały Nr XXXI/414/21 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 6 maja 2021 r.. Podkreślono aspekty szczególnie istotne z punktu widzenia niniejszej *Strategii Rozwoju Gminy Złoczew na lata 2021 – 2030*.

Cytując dokument: „Strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem samorządu województwa określającym wizję i cele polityki regionalnej w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym oraz działania niezbędne do ich osiągnięcia. *Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030* jest odpowiedzią władz województwa na zmieniające się uwarunkowania i wyzwania, przedstawia spójny plan powiązanych i przemysłanych działań w perspektywie najbliższej dekady, stanowiący punkt wyjścia do szerokiej współpracy, której efektem będzie podniesienie jakości życia mieszkańców województwa łódzkiego. (...)

Strategia 2030 jest odpowiedzią na wyzwania wewnętrzne i globalne, jakie stoją przed województwem łódzkim. Podejmowane w ramach strategii działania będą służyły ograniczaniu negatywnych skutków procesów demograficznych związanych z depopulacją i starzeniem się społeczeństwa, podnoszeniu innowacyjności i konkurencyjności gospodarki, w tym transformacji w kierunku Przemysłu 4.0. Niezbędnym warunkiem tych przemian będzie rozwój cyfryzacji i całego sektora e-usług. Dla zapewnienia spójności społecznej podejmowane będą działania zmierzające do zwiększenia dostępności do wysokiej jakości usług w zakresie ochrony zdrowia, polityki społecznej, edukacji, kultury, sportu i turystyki. Kompleksowa poprawa dostępności województwa sprzyjać będzie budowaniu spójności terytorialnej. Niezmiennie istotne będą również działania związane z adaptacją do zmian klimatu oraz poprawą jakości powietrza. Województwo łódzkie dostrzega potencjał sektora energetycznego, jak również potrzebę jego transformacji. Sprawiedliwa i włączająca transformacja ma kreować nowy model rozwoju dla obszaru górniczego przy jednoczesnym zapobieganiu regresowi gospodarczemu i społecznemu.

Rok 2020 przyniósł całkowicie nowe wyzwanie związane z ograniczaniem skutków kryzysu wywołanego przez pandemię COVID-19. Zarząd Województwa podjął zdecydowane działania mające na celu odbudowę gospodarki oraz przeciwdziałanie zwiększaniu się bezrobocia. W celu zapobiegania i ograniczania wpływu kolejnych zagrożeń, które mogą się pojawić w przyszłości, niezwykle istotna jest kontynuacja podjętych działań, również w obszarze ochrony zdrowia i rozwoju cyfryzacji, w tym rozwijania kompetencji cyfrowych wszystkich grup społecznych.

Zaproponowane w Strategii 2030 działania koncentrują się na przeciwdziałaniu negatywnym zjawiskom, jak również na wzmacnianiu wewnętrznych potencjałów. Wymiar terytorialny interwencji będzie kontynuowany, dostosowany do potrzeb i możliwości rozwojowych poszczególnych terytoriów, w tym Obszarów Strategicznej Interwencji wskazanych z poziomu krajowego i regionalnego. Koncentracja interwencji na tych obszarach będzie służyła wyrównywaniu szans rozwojowych poszczególnych obszarów województwa i budowaniu jego spójności terytorialnej.

Osią działań będzie jak najlepsze wykorzystanie wszelkich dostępnych zasobów. W kręgu szczególnego zainteresowania samorządu województwa będzie rodzina i stworzenie godnych warunków życia dla wszystkich mieszkańców województwa łódzkiego.”²⁴

Niniejsza *Strategia Rozwoju Gminy Żłoczew na lata 2021 – 2030* wpisuje się w wizję oraz w cele określone w SRWŁ 2030. WIZJA ROZWOJU zawarta w SRWŁ 2030 brzmi:

„Wizja regionu odzwierciedla pożądaną stan województwa w perspektywie 2030 roku, w trzech strategicznych wymiarach rozwoju tj. gospodarczym, społecznym i przestrzennym, który jest odpowiedzią na sformułowane wyzwania rozwojowe. Uwzględnia zachodzące w świecie zmiany i globalne megatrendy, które będą w najbliższych latach kształtować społeczeństwa i gospodarki.

HARMONIJNIE ROZWIJAJĄCE SIĘ WOJEWÓDZTWO W CENTRUM POLSKI, PRZYJAZNE RODZINOM, MIESZKAŃCOM MIAST I OBSZARÓW WIEJSKICH. REGION, W KTÓRYM NOWOCZESNA GOSPODARKA IDZIE W PARZE Z OCHRONĄ WALORÓW KULTUROWYCH I PRZYRODNICZYCH.

(...) W Strategii wskazano trzy cele strategiczne w ramach trzech sfer gospodarczej, społecznej i przestrzennej:

1. Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka
2. Obywatelskie społeczeństwo równych szans
3. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń.

(...) Dodatkowo wskazano jeden cel horyzontalny: Efektywnie i odpowiedzialnie zarządzany region.

Skuteczne działania podejmowane w sferze zarządczej pozytywnie oddziałują na realizację wskazanych powyżej celów strategicznych oraz pozwolą na skuteczną realizację Strategii i optymalizację procesów rozwojowych. W ramach tego celu działania będą skoncentrowane na poprawie funkcjonowania administracji publicznej oraz rozwoju współpracy na różnych poziomach zarządzania, szczególnie współpracy samorządu wojewódzkiego i samorządów lokalnych.

Istotą tego celu będzie prowadzenie zintegrowanej polityki rozwoju, zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju poprzez wzmacnianie potencjału endogenicznego miast i obszarów wiejskich, podniesienie ich atrakcyjności osadniczej, niwelowanie barier rozwojowych, zapobieganie peryferyzacji. Kluczowe znaczenie będzie przy tym miało poszanowanie zasad ochrony środowiska, w tym najwartościowszych elementów środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego i krajobrazu. Polityka zrównoważonego rozwoju pozwoli na zaspokojenie potrzeb obecnych mieszkańców regionu łódzkiego i zachowanie najcenniejszych elementów środowiska dla przyszłych pokoleń. Osiąganie efektu synergii w procesach rozwoju społeczno-gospodarczego będzie odbywało się z poszanowaniem walorów przestrzeni.”

TERYTORYALNY WYMIAR STRATEGII

Obszary Strategicznej Interwencji

²⁴ *Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030*

„Zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju obszar strategicznej interwencji to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, lub rozwiązania regulacyjne. W Strategii wskazano OSI dwojakiego rodzaju: krajowe oraz regionalne.”

W ramach OSI regionalnych gmina Żłoczew została zakwalifikowana jako:

- Obszar walorów turystyczno-środowiskowo-rolnych, który w wyniku podjęcia strategicznej interwencji przekształci się w Obszar Zielonej Gospodarki;
- Obszar transformacji górniczo-energetycznej, który w wyniku podjęcia strategicznej interwencji przekształci się w Obszar Nowej Energii

Poniżej przedstawiono opisy zaczerpnięte z SRWŁ 2030 i podkreślono informacje najistotniejsze dla realizacji zapisów niniejszej strategii:

OBSZAR ZIELONEJ GOSPODARKI

Rysunek 14 Obszar Zielonej Gospodarki

Źródło: SRWŁ 2030 [za:] dane BPPWŁ

„W gminach, w których potencjał rolnictwa jest wysoki, grunty rolne powinny być chronione, a wiodąca funkcja rozwijana. Istotne będą działania związane z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej, w tym m.in. właściwym doбором upraw dostosowanych do warunków środowiskowych, wykorzystaniem potencjału produkcyjnego trwałych użytków zielonych dla produkcji zwierzęcej, racjonalnym stosowaniem nawożenia i środków ochrony roślin. W zakresie zwiększania opłacalności produkcji rolnej istotne będzie poprawianie struktury gospodarstw rolnych, wprowadzanie nowych technologii i

Istotne będzie również wspieranie działań umożliwiających dywersyfikację gospodarczą tych obszarów związanych m.in. z rozwojem turystyki aktywnej, wspieraniem bazy turystycznej (w tym ekoturystyki i agroturystyki), rozbudową szlaków turystycznych i infrastruktury rowerowej, kreowaniem marki i popytu na usługi balneologiczne, uzdrowiskowe i rehabilitacyjne, budowaniem zintegrowanych produktów turystycznych opartych na walorach kulturowych i przyrodniczo-krajobrazowych oraz kultywowaniu tradycji, wykreowaniem wizerunku obszarów jako atrakcyjnych turystycznie, które będą sprzyjać budowaniu rozpoznawalnej marki turystycznej województwa.

Zarówno dla rozwoju funkcji rolniczej, jak i turystycznej ważne będą działania związane z ochroną i poprawą jakości środowiska oraz wzmocnieniem odporności OSI na zmiany klimatu i zagrożenia naturalne. Wymagać to będzie interwencji z zakresu m.in. zwiększania zdolności retencyjnych zlewni (m.in. wprowadzania zalesień, zakrzewień, zadrzewień, budowy i modernizacji zbiorników wodnych, rozwoju systemów melioracyjnych, odtwarzania oczek wodnych i mokradeł) oraz rozwiązań ukierunkowanych na ochronę środowiska (m.in. poprawę czystości wód, w tym tworzenie wysokoefektywnych stref ekotonowych, renaturalizację siedlisk i cieków wodnych, zwiększanie powierzchni obszarów objętych ochroną prawną), a także inwestycji w infrastrukturę przeciwwązrożeńową (m.in. przeciwpowodziową, przeciwpożarową). Ważną rolę w Obszarze Zielonej Gospodarki odgrywać będą miasta – ośrodki wsparcia dla funkcji rozwijanych na terenach wiejskich.”

Rysunek 15 Obszar Nowej Energii

Źródło: SRWŁ 2030 [za:] dane BPPWŁ

„Obszar ten obejmuje 35 gmin o powierzchni 3 667 km² i liczbie ludności wynoszącej 417 tys. osób, co stanowi 20% powierzchni województwa łódzkiego i 17% jego ludności. Szczegółowe analizy dotyczące delimitacji zostały przeprowadzone na potrzeby Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Województwa Łódzkiego i uwzględniały następujące elementy: aspekty środowiskowe (zasiegi: obszaru górniczego, terenu górniczego, leja depresji) i społeczno-gospodarcze (wielkość zatrudnienia w sektorze górniczo-energetycznym, dojazdy do pracy, sieci powiązań między przedsiębiorstwami oraz wpływ z podatków przekazywanych przez PGE GiEK S.A.).

Zmiana polityki energetycznej w nowym okresie programowania 2021-2027 i do 2040 r., odpowiadająca jej nowa strategia rozwoju grupy PGE i prowadzenie procesów restrukturyzacyjnych w sektorze górniczo-energetycznym i sektorach współpracujących oraz planowane przejęcie aktywów węglowych przez nowo powołaną Narodową Agencję Bezpieczeństwa Energetycznego były podstawą identyfikacji obszaru, na którym negatywne skutki prowadzonej transformacji górniczo-energetycznej będą najbardziej odczuwalne.

Dla zidentyfikowanego obszaru transformacji kluczowe jest konsekwentne budowanie akceptacji społecznej dla mających zachodzić przemian oraz wsparcie samorządów lokalnych w opracowaniu nowego modelu rozwoju gospodarczego, w tym przygotowywania projektów inwestycyjnych i nie inwestycyjnych oraz modeli organizacyjnych i montażu finansowego dla ich realizacji. Działania w tym zakresie podjęto z poziomu regionalnego przy opracowywaniu decydującego o wsparciu narzędzia, jakim jest Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji Województwa Łódzkiego, stanowiący rozwinięcie problematyki tego terytorium nakreślonej ogólnie w SRWŁ 2030. Warunkuje on skorzystanie ze wsparcia z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji oraz zapewnia zrównoważone i sprawiedliwe rozwiązania, spójne z krajowymi i europejskimi planami energetycznymi i klimatycznymi. Dokument uwzględnia specyfikę tego terytorium, zawiera opis procesu transformacji, ocenę skutków gospodarczych, społecznych i terytorialnych przejścia na gospodarkę neutralną dla klimatu oraz priorytetyzuje potrzeby i cele w zakresie rozwoju do 2030 r. służącego osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r.

Ponadto przedsięwzięcia mające na celu łagodzenie skutków transformacji gospodarczej będą mogły być realizowane z wykorzystaniem środków finansowych dostępnych w ramach innych funduszy na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym.

Sprawiedliwa i włączająca transformacja ma w szczególności zapobiegać regresowi gospodarczemu i społecznemu, ale również kreować nowy zrównoważony model rozwoju gospodarczego, m.in. wykorzystując potencjał zwałowiska Kamieńsk i Szczerców oraz rekultywowanej odkrywki węgla brunatnego na cele turystyczne i sportowe.

W sferze gospodarczej planowane działania będą miały na celu wzrost przedsiębiorczości i konkurencyjności obszaru m.in. poprzez: dywersyfikację struktury gospodarczej, rozwój sektora MŚP (szczególnie start-upów), wsparcie inkubatorów przedsiębiorczości i sieci powiązań klastrowych, rozwój stref aktywności gospodarczej przyciągających nowych inwestorów, wsparcie cyfryzacji, automatyzacji i innowacji w przedsiębiorstwach, internacjonalizację przedsiębiorstw i promocję gospodarczą. Wspierane będą również innowacyjne rozwiązania związane z czystą energią i OZE, w tym z wytwarzaniem i magazynowaniem energii ze źródeł odnawialnych, poprawą efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej oraz z wdrożeniem modelu

Gospodarki Obiegu Zamkniętego. W celu zmniejszenia negatywnych skutków transformacji szczególnie ważne dla tego obszaru będą działania w sferze społecznej związane z podniesieniem jakości kształcenia i kwalifikacji pracowników, zwiększeniem aktywności zawodowej mieszkańców, rozwojem kapitału społecznego oraz rozwojem usług społecznych.

Kluczowa będzie interwencja związana z kompleksowym wsparciem w zakresie doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy i organizacji szkoleń zawodowych dla pracowników odchodzących z pracy w sektorze wydobywczo-energetycznym i osób poszukujących pracy.

W sferze przestrzennej planowane działania skoncentrowane będą m.in. na: rekultywacji terenów zdegradowanych w kierunku przywrócenia im funkcji przyrodniczych lub nadania im nowych funkcji, poprawie adaptacyjności do zmian klimatu, w tym przeciwdziałanie niedoborom wody, zmniejszeniu emisji z systemu transportowego, jego integracji i ograniczaniu wykluczenia transportowego i cyfrowego oraz inwestycjach w gospodarkę wodno-ściekową.

Efektom podjętych działań w sferze społecznej powinny być: poprawa jakości życia mieszkańców, poprawa dostępu do usług publicznych i atrakcyjnych miejsc pracy, w sferze gospodarczej utrzymanie wysokiego potencjału gospodarczego obszaru transformacji, unowocześnienie i dywersyfikacja gospodarki, zaś w sferze przestrzennej poprawa jakości przestrzeni i dostępności komunikacyjnej.”

CELE SRWŁ 2030 W UKŁADZIE MIASTA, OBSZARY WIEJSKIE

Gmina Złoczew jest obszarem miejsko-wiejskim. Z tego powodu poniżej przedstawiono zapisy odnoszące się do tych terenów:

„**Miasta** to ośrodki koncentracji ludności, działalności gospodarczej i usług, stanowiące centra rozwoju społeczno-gospodarczego. Wsparcie obszarów miejskich będzie realizowane za pośrednictwem wielu celów operacyjnych sformułowanych w sferze gospodarczej, społecznej i przestrzennej oraz w ramach celu horyzontalnego „Efektywnie i odpowiedzialnie zarządzany region”. Jednym z największych problemów miast województwa łódzkiego jest silna i utrwalona depopulacja. Odwrócenie, bądź choćby wyhamowanie tego trendu, wiąże się z szerokim spektrum działań obejmujących m.in. poprawę stanu zdrowia ludności, wzmocnienie gospodarcze miast oraz wzrost atrakcyjności osadniczej realizowany m.in. przez procesy rewitalizacyjne. Kolejny problem dotyczy systemów transportowych miast, które są tym większe, im bardziej zaludniony jest dany ośrodek miejski. Rozwiązaniem są inwestycje w transport zbiorowy, uzupełnianie sieci drogowej, modernizacje istniejących i budowa nowych szlaków kolejowych oraz wspieranie infrastruktury ekologicznych środków transportu indywidualnego. Problemem miast jest również adaptacja do zmian klimatycznych. Potrzebne są działania zmierzające do zwiększenia odporności miast na zmiany klimatu oraz polepszające stan środowiska przyrodniczego. W ramach zwiększania spójności społecznej przewiduje się wspieranie inicjatyw oddolnych, w tym projektów w ramach budżetu obywatelskiego, programu LEADER+, wojewódzkiego programu mikrograntów.

W rozwoju miast województwa łódzkiego szczególnie ważne będzie wdrażanie koncepcji inteligentnych miast (smart city). Miasto smart to miasto dobrze zarządzane i przyjazne mieszkańcom, które w zrównoważony sposób wykorzystuje technologie ułatwiające mieszkańcom funkcjonowanie w przestrzeni miejskiej oraz chroniące środowisko. Dla kształtowania takiego miasta niezwykle istotne są inwestycje związane z rozwojem infrastruktury teleinformatycznej i technologii informacyjno-komunikacyjnych. Poza infrastrukturą konieczne jest również inwestowanie w wiedzę i umiejętności

mieszkańców, w tym kompetencje cyfrowe, dostępność e-usług, sprawne zarządzanie informacją i komunikacją w kontaktach z ludnością oraz zwiększenie partycypacji społecznej w procesach decyzyjnych.

Obszary wiejskie województwa łódzkiego prezentują bogate spektrum typów funkcjonalnych począwszy od rolniczych gmin wiejskich skończywszy na gminach o przemysłowym, usługowym bądź wielofunkcyjnym charakterze. Istnieje też znaczna liczba gmin, położonych głównie w sąsiedztwie średnich i dużych miast, mająca funkcje typowo mieszkaniowe. Pomimo tak dużej różnorodności posiadają one wspólny mianownik barier i problemów rozwojowych: są to różnego rodzaju problemy transportowe, począwszy od braków w infrastrukturze komunikacyjnej na wykluczeniu z transportu publicznego skończywszy. Słabą stroną większości gmin wiejskich jest niski potencjał gospodarczy, którego wzmocnienie będzie wymagało wsparcia i modernizacji rolnictwa, rozwoju funkcji pozarolniczych, inwestycji w kapitał ludzki i społeczny. Kolejnym problemem gmin wiejskich jest stan środowiska naturalnego, w szczególności w zakresie niskiej jakości wód i powietrza oraz niewystarczającej ochrony obszarów cennych pod względem walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Negatywnym zjawiskiem, zwłaszcza w gminach położonych w otoczeniu średnich i dużych miast, jest presja urbanizacyjna, której efektem jest chaos przestrzenny, rosnące koszty społeczne i niewystarczający rozwój infrastruktury technicznej w stosunku do potrzeb rosnącej populacji.

Wdrażanie modelu wielofunkcyjnego wsi będzie wiązało się z rozwijaniem branż komplementarnych dla rolnictwa bazujących na lokalnych zasobach. Ponadto zróżnicowanie działalności gospodarczej i wzrost liczby nowych podmiotów gospodarczych oferujących profesjonalne usługi naukowe i techniczne będą skorelowane ze wzrostem innowacyjności w rolnictwie oraz rozwojem nowych sektorów gospodarki specyficznych dla takich obszarów jak: biogospodarka, zielona gospodarka, OZE. W perspektywie najbliższych lat w związku z ekologizacją sektorów i branż w krajowej gospodarce oraz społeczną świadomością w zakresie ochrony środowiska wzrośnie zapotrzebowanie na produkty i usługi w sektorze zielonej gospodarki.

Na obszarach wiejskich wzrośnie również zapotrzebowanie na świadczenie usług społecznych (opiekuńczych, terapeutycznych, integracyjnych) w efekcie starzejącego się społeczeństwa, co pozwoli na urzeczywistnienie w praktyce idei rolnictwa społecznego oraz zwiększenie i dywersyfikację dochodów gospodarstw. Włączenie obszarów wiejskich w procesy rozwojowe będzie następowało za sprawą wykorzystania środowiskowego i turystycznego potencjału obszarów wiejskich; dynamicznie będzie rozwijał się również sektor usług czasu wolnego (m.in. turystyka 3E)²⁵.

Niski poziom przedsiębiorczości i kwalifikacji mieszkańców obszarów wiejskich wskazuje na konieczność wsparcia podnoszenia kwalifikacji zawodowych, umożliwienia zdobywania kwalifikacji rynkowych oraz szkoleń w kierunku reorientacji zawodowej i tworzenia warunków do rozwoju edukacji, a także wyrównywania szans w dostępie do usług edukacyjnych. Dużą rolę w realizacji tych celów odgrywać będzie zwiększenie dostępności transportowej obszarów wiejskich oraz likwidowanie deficytów w infrastrukturze telekomunikacyjnej i dostępie do Internetu.

²⁵ Turystyka 3E (Entertainment – rozrywka, Excitement – ekscytacja, Education – edukacja), inaczej zwana turystyką kreatywną.

Ze względu na nowe możliwości tworzenia miejsc pracy oraz konieczność poprawy jakości życia na wsi istotne będzie wdrażanie koncepcji Inteligentnych wsi (Smart Villages) – tj. nowej koncepcji w zakresie kształtowania polityki UE. Idea Smart Villages dotyczy różnych obszarów życia wsi i stwarza nowe możliwości, np. poprawy mobilności, rozwoju przedsiębiorczości, innowacyjnych rozwiązań w zakresie ochrony środowiska, korzystania z szans, jakie daje biogospodarka i gospodarka o obiegu zamkniętym (w tym krótkie łańcuchy dostaw żywności, energia odnawialna, Rolnictwo 4.0), zapewnienia wysokiej jakości edukacji i usług zdrowotnych lub zapobiegania wykluczeniu społecznemu.

Zrównoważonemu rozwojowi obszarów wiejskich sprzyjać będzie działalność Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (KSOW) oraz Lokalnych Grup Działania.

Dla poprawy jakości życia mieszkańców Łódzkiego kluczowe będzie zapewnienie jak najlepszej jakości środowiska przyrodniczego. Jednym z głównych jego elementów są tereny zielone, stanowiące miejsca rodzinnego wypoczynku, rekreacji i indywidualnej aktywności fizycznej. Dla zapewnienia ochrony terenów o największych walorach przyrodniczo-krajobrazowych i zachowania różnorodności biologicznej konieczne będzie prowadzenie racjonalnej polityki zarówno na szczeblu regionalnym, jak i lokalnym. Wyrazem tej polityki mogą być preferencje dla gmin. Na obszarach objętych ochroną prawną (w myśl art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody) lub na terenach gmin z największym udziałem obszarów chronionych mogą być dodatkowo premiowane działania i kierunki działań określone w strategii związane z ochroną środowiska, wykorzystaniem potencjału cennych walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, poprawy jakości i zagospodarowania wód powierzchniowych, sportem, turystyką, polityką społeczną, zdrowiem, edukacją, rozwojem gospodarstw ekologicznych, produkcją żywności ekologicznej i tradycyjnej.”

Spis tabel

Tabela 1 Powierzchnia gminy Żłoczew.....	10
Tabela 2 Zbiórce zestawienie danych dotyczących gruntów, stan na dzień 1 stycznia 2020 roku (powierzchnia geodezyjna)	32
Tabela 3 Informacja o poszczególnych rodzajach odpadów komunalnych odebranych z obszaru gminy w 2020 roku	45
Tabela 4 Ludność faktycznie zamieszkała na obszarze gminy Żłoczew w latach 2011 – 2020.....	48
Tabela 5 Dynamika liczby ludności w latach 2011 - 2020 - analiza porównawcza	48
Tabela 6 Przyrost naturalny, urodzenia, zgony na terenie gminy Żłoczew (stan w dniu 31XII) w latach 2011 – 2020	50
Tabela 7 Przyrost naturalny, urodzenia, zgony na 1000 ludności na terenie gminy Żłoczew (stan w dniu 31 XII) w latach 2011 – 2020	50
Tabela 8 Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w gminie Żłoczew gminach ościennych, powiecie sieradzkim, wieluńskim i wieruszowskim oraz województwie łódzkim w latach 2011 – 2020 – analiza porównawcza	51
Tabela 9 Migracje wewnętrzne i zagraniczne w gminie Żłoczew w latach 2011 – 2020	51
Tabela 10 Saldo migracji ogółem w gminie Żłoczew gminach ościennych, powiecie sieradzkim, wieluńskim i wieruszowskim oraz województwie łódzkim w latach 2011 – 2020 – analiza porównawcza	52
Tabela 11 Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w gminie Żłoczew w latach 2011 – 2020.....	54
Tabela 12 Ludność w podziale na lata produkcyjne w 2020 roku – analiza porównawcza.....	54
Tabela 13 Prognoza liczby ludności w gminie Żłoczew	57
Tabela 14 Prognoza liczby ludności na lata 2019 – 2030 – analiza porównawcza.....	58
Tabela 15 Zasoby mieszkaniowe w 2020 roku – analiza porównawcza	60
Tabela 16 Zasoby mieszkaniowe w gminie Żłoczew w latach 2011 – 2020	62
Tabela 17 Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej - w % ogółu budynków mieszkalnych – analiza porównawcza	63
Tabela 18 Mieszkania wyposażone w instalacje – w % ogółu mieszkań w 2020 roku w gminie Żłoczew, gminach ościennych, powiecie sieradzkim, wieluńskim i wieruszowskim oraz województwie łódzkim– analiza porównawcza	63
Tabela 19 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w gminie Żłoczew w latach 2011 – 2020	64
Tabela 20 Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w gminie Żłoczew w latach 2011 – 2020	68
Tabela 21 Uczniowie w placówkach oświatowych w gminie Żłoczew w latach 2011 – 2020.....	68
Tabela 22 Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Żłoczew w latach 2011 – 2020.....	72
Tabela 23 Ilość osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Żłoczew w latach 2011 – 2020	72
Tabela 24 Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej w 2020 roku – analiza porównawcza	72
Tabela 25 Wydatki z budżetu gminy Żłoczew w roku 2020 (w zł).....	73
Tabela 26 Udział wydatków na pomoc społeczną w wydatkach ogółem w gminie Żłoczew w latach 2013 – 2020.....	73
Tabela 27 Wydatki ogółem oraz na pomoc społeczną, udział wydatków na pomoc społeczną w wydatkach ogółem – analiza porównawcza w 2020 roku	74
Tabela 28 Bezrobotni zarejestrowani z obszaru gminy Żłoczew w latach 2011 – 2020	77
Tabela 29 Udział % bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Żłoczew.....	77
Tabela 30 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (w %) w latach 2011 - 2020 – analiza porównawcza	78
Tabela 31 Odsetek bezrobotnych zarejestrowanych wg poziomu wykształcenia (%) w powiecie sieradzkim w latach 2011 – 2020	79
Tabela 32 Bezrobocie rejestrowane w powiecie sieradzkim w latach 2011 – 2020.....	80
Tabela 33 Pracujący z terenu gminy Żłoczew w latach 2011 – 2020	81
Tabela 34 Współczynnik pracujących na 1000 mieszkańców w latach 2011 – 2020 – analiza porównawcza	82
Tabela 35 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru Regon w gminie Żłoczew w latach 2011 – 2020.....	84
Tabela 36 Podmioty gospodarki narodowej w gminie Żłoczew wpisane do rejestru Regon wg sekcji PKD 2007 (stan w dniu 31.XII).....	86
Tabela 37 Podmioty gospodarki narodowej w gminie Żłoczew w latach 2014-2020	87
Tabela 38 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru Regon – analiza porównawcza w latach 2011 – 2020	88
Tabela 39 Poziom aktywizacji gospodarczej w gminie Żłoczew, gminach powiatu sieradzkiego oraz w gminach ościennych w latach 2011 – 2020 – analiza porównawcza	89
Tabela 40 Saldo ilości firm w ostatnich 3 latach (2017/2020) – analiza porównawcza gmin	91
Tabela 41 Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych w gminie Żłoczew w 2010 roku	92
Tabela 42 Wyniki finansowe samorządu gminy Żłoczew w latach 2016 – 2020.....	93
Tabela 43 Dochody i wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2018 – 2020 – analiza porównawcza	95

Tabela 44 Struktura dochodów na 1 mieszkańca w gminie Złoczew w zł w latach 2011 – 2020.....	97
Tabela 45 Drzewo celów	118

Spis map

Mapa 1 Mapa administracyjna województwa łódzkiego, powiat sieradzki, gmina Złoczew	5
Mapa 2 Regionalizacja fizycznogeograficzna wg J. Kondrackiego	13
Mapa 3 Gmina Złoczew - miejsca występowania surowców naturalnych.....	14
Mapa 4 Formy ochrony przyrody na terenie gminy Złoczew.....	22
Mapa 5 Schemat struktury zagospodarowania gminy Złoczew	31

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba mieszkańców w gminie Złoczew w latach 2011 – 2020.....	48
Wykres 2 Przyrost naturalny ludności w gminie Złoczew w latach 2011 – 2020.....	50
Wykres 3 Saldo migracji w gminie Złoczew w latach 2011 – 2020	52
Wykres 4 Saldo migracji ogółem w 2020 roku – analiza porównawcza	53
Wykres 5 Podział ludności wg ekonomicznych grup wieku w 2020 r w gminie Złoczew	55
Wykres 6 Liczba mieszkańców w gminie Złoczew w latach 2020 - 2030 – prognoza.....	57
Wykres 7 Liczba ludności – analiza porównawcza wg stanu faktycznego na rok 2020 oraz prognozy na rok 2030	59
Wykres 8 Budynki mieszkalne w 2019 roku w gminach – analiza porównawcza	60
Wykres 9 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w gminie Złoczew w latach 2011 – 2020.....	72
Wykres 10 Bezrobotni zarejestrowani z obszaru gminy Złoczew z podziałem na płeć w latach 2011 – 2020	77
Wykres 11 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (w %) w latach 2011 – 2020 – analiza porównawcza	78
Wykres 12 Aktywność zawodowa mieszkańców gminy Złoczew w latach 2011 – 2020.....	81
Wykres 13 Współczynnik pracujących na 1000 mieszkańców w gminie Złoczew	81
Wykres 14 Współczynnik pracujących na 1000 mieszkańców - analiza porównawcza, rok 2020	83
Wykres 15 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru Regon w gminie Złoczew w latach 2011 – 2020	85
Wykres 16 Rozkład podmiotów gospodarki narodowej według klasy wielkości (stan na dzień 31.12.2020 r.)	88
Wykres 17 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru Regon – analiza porównawcza	89
Wykres 18 Poziom aktywizacji gospodarczej w latach 2011 - 2020 w gminie Złoczew	90
Wykres 19 Struktura dochodów i wydatków gminy Złoczew w latach 2016 – 2020.....	93
Wykres 20 Dochody i wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Złoczew w latach 2011 – 2020	94
Wykres 21 Dochody w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2018 – 2020 - analiza porównawcza	96
Wykres 22 Wydatki w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2018 – 2020 - analiza porównawcza.....	96
Wykres 23 Dochody i wydatki w przeliczeniu na jednego mieszkańca w 2020 roku - analiza porównawcza	97

Spis rysunków

Rysunek 1 Położenie gminy Złoczew (obszar czerwony) na tle województwa łódzkiego i powiatu sieradzkiego	6
Rysunek 2 Gmina Złoczew na tle gmin sąsiadujących	7
Rysunek 3 Sieć drogowa gminy Złoczew	8
Rysunek 4 Odległość gminy Złoczew od najbliższych największych miast Polski	9
Rysunek 5 Mapa Gminy – schemat podziału na jednostki statystyczne	10
Rysunek 6 Typy krajobrazów naturalnych na terenie gminy i miasta Złoczew	12
Rysunek 7 Złoża zasobów naturalnych na terenie Gminy Złoczew	15
Rysunek 8 Rozmieszczenie lasów na tle gminy Złoczew	19
Rysunek 9 Gmina Złoczew - miejsca występowania obszarów cennych przyrodniczo	20
Rysunek 10 Pozostałe formy ochrony przyrody w pobliżu obszaru gminy.	24
Rysunek 11 Mapa planowanej sieci komunikacyjnej (wariant uzupełniający II).....	40
Rysunek 12 Gmina Złoczew - miejsca występowania obiektów infrastruktury sportowej	65
Rysunek 13 Szlaki turystyczne Gminy Złoczew.....	101
Rysunek 14 Obszar Zielonej Gospodarki	135
Rysunek 15 Obszar Nowej Energii	136